

Luis Suarez

DE AUTOBIOGRAFIE

NWADAM

Luis Suárez – De autobiografie

**Luis
Suárez**

DE AUTOBIOGRAFIE

Met medewerking van
Peter Jenson en Sid Lowe

Vertaling Edwin Krijgsman
Nieuw Amsterdam *Uitgevers*

Oorspronkelijke titel *Crossing the Line. My Story.*

Headline Publishing Group, Londen

© 2014 Luis Suárez

© 2014 Nederlandse vertaling Edwin Krijgsman /

Nieuw Amsterdam *Uitgevers*

Omslagontwerp Studio Jan de Boer

Foto voorplat (portret) © James Eckersley

Foto achterplat (Ajax) © Olaf Kraak/AFp/Getty Images

Foto inzet achterplat (Barcelona) © VI Images via Getty Images

NUR 480

ISBN 978 90 468 1750 6

www.nieuwamsterdam.nl/luissuarez

Deze digitale editie is gemaakt naar de eerste druk, 2014, met

ISBN 978 90 468 1749 0

*Voor Sofi, Delfi en Benja.
Ik hou van jullie.*

INHOUD

Inleiding – Over de lijn

1 Dit is een liefdesgeschiedenis

2 De Nederlandse school

Scheidsrechters

3 De hand van Suárez

Roem

4 Zeven

5 ‘Racist’

Rijkdom

6 De Rodgers-revolutie

Wedstrijddag

7 Zo dichtbij

Vrienden en helden

8 Dat was Anfield

Trainers

9 Engeland, *mijn* Engeland

Epiloog – De callejón

Dankwoord

Fotoverantwoording

Register

INLEIDING

OVER DE LIJN

Ik wist het meteen, op het moment dat het gebeurde.

Toen Godín scoorde, riep ik: ‘Goal!’ Maar binnen in me sloeg alles dicht. Ik was blij dat we hadden gescoord en blij voor mijn ploeggenoten dat we verder gingen, maar ik wilde niet meer denken – denken betekende accepteren wat ik had gedaan en wat de gevolgen daarvan zouden zijn.

Ik had mensen laten vallen. Mijn coach Óscar Tabárez, El Maestro, was ziedend in de kleedkamer omdat hij wist wat me nu te wachten kon staan. Ik durfde mijn ploeggenoten niet aan te kijken. Ik durfde de Maestro niet aan te kijken. Ik wist niet hoe ik me bij hen moest verontschuldigen. Hij zei tegen me dat de journalisten hem na de wedstrijd vragen hadden gesteld over het voorval, en hij had gezegd dat hij niets had gezien.

Mijn ploeggenoten probeerden me duidelijk te maken dat het allemaal zo erg niet was. Maar ik wilde er helemaal niets van weten. Ik zou pas over twee dagen uit Brazilië vertrekken, maar in gedachten was ik al weg.

De volgende dag trainde ik, in die onbewuste toestand van ontkenning, en ik wilde nergens aan denken, laat staan onder ogen zien dat ik me moest verontschuldigen en dat ik hulp nodig had.

We waren net klaar met de training, toen de Maestro me bij zich riep. Hij had nieuws. ‘Dit is het ergste wat ik ooit tegen een speler heb moeten zeggen,’ zei hij; hij kreeg de woorden met moeite uit zijn mond. Op dat moment dacht ik dat ik misschien wel voor tien, vijftien of zelfs twintig wedstrijden geschorst zou worden, maar vervolgens zei hij: ‘Negen wedstrijden.’ Dat klonk veel minder erg dan ik had gevreesd, maar hij was nog niet klaar. ‘En je mag je in geen enkel stadion vertonen. Je moet nu vertrekken. Je mag je niet in de buurt van de ploeg ophouden.’

Ik had willen blijven en mijn ploeggenoten steunen. Zelfs al speelde ik niet, ik wilde het op een heel bescheiden manier een beetje goedmaken. Maar er waren vertegenwoordigers van de FIFA in het hotel en onze teammanager, Eduardo Belza, had te horen gekregen dat ik de ploeg zo snel mogelijk moest verlaten. Ze behandelden me erger dan een crimineel. Je kunt een speler straffen, je kunt een speler schorsen, maar kun je hem verbieden bij zijn ploeggenoten te zijn?

De schorsing voor negen wedstrijden was te voorzien, maar naar huis gestuurd worden en uit alle stadions verbannen worden? Ik barstte alleen maar niet in huilen uit omdat ik oog in oog stond met de coach toen hij me het nieuws vertelde.

Naderhand was er een ploegbijeenkomst in het hotel. Ik wilde tijdens de lunch iets

tegen mijn ploeggenoten zeggen, maar het lukte me niet. Ik wilde opstaan en tegen hen zeggen dat ze sterk moesten zijn, dat ze ervoor moesten blijven gaan, moesten blijven strijden, maar ik kon het gewoon niet.

Als de schorsing beperkt was gebleven tot negen wedstrijden voor Uruguay – wat, zoals langzaam tot me zou doordringen, neerkwam op het hartverscheurend missen van twee toernooien en twee jaar uitgesloten worden van internationaal voetbal – dan zou ik het misschien wel hebben aangevochten, maar ik zou het hebben begrepen. Maar me schorsen voor wedstrijden voor Liverpool terwijl mijn schorsingen in Engeland me nooit hadden belet om voor Uruguay te spelen? Me schorsen zodat ik niet naar pupillenwedstrijden van mijn negen- en tienjarige neefjes kon gaan kijken? Me de toegang tot alle stadions ter wereld ontzeggen? Me vertellen dat ik niet naar mijn werk kon gaan? Me zelfs verbieden om een rondje om een voetbalveld te rennen? Het komt me nog steeds ongelooflijk voor dat de macht van de FIFA zo ver ging, tot het Hof van Arbitrage anders besliste.

Ze hebben in het verleden nooit een speler zo'n zware schorsing opgelegd voor het breken van het been van een tegenstander, of voor het verpletteren van iemands neus, zoals Mauro Tassotti tijdens het WK van 1994 bij Luis Enrique deed. Ze verkondigden met veel poeha dat het incident had plaatsgevonden 'voor het oog van de hele wereld'. Zinedine Zidane gaf Marco Materazzi tijdens de WK-finale van 2006 een kopstoot en werd voor drie wedstrijden geschorst.

Ik was een makkelijk doelwit, wellicht. Maar er was iets belangrijks wat ik onder ogen moest zien: ik had van mezelf een makkelijk doelwit gemaakt. Ik was in de fout gegaan. Ik zat verkeerd. Dit was de derde keer dat het was gebeurd. Ik moest hier met de juiste mensen aan gaan werken. Ik had hulp nodig.

Na mijn schorsing voor tien wedstrijden in 2013 voor het bijten van Branislav Ivanović, had ik vraagtekens gezet bij het meten met twee maten en dat er geen rekening wordt gehouden met het gegeven dat er geen enkele keer iemand echt gewond raakte. De schade voor de speler is niet te vergelijken met de gevolgen van een schandalige overtreding. Soms staat het Engelse voetbal er zich op voor de minste gele kaarten in Europa te hebben, maar dat is ook niet zo verwonderlijk als je iemand doormidden kunt schoppen zonder in het boekje te verdwijnen. Het zou pas iets zijn om trots op te wezen als je zou kunnen zeggen dat dit de competitie was met de minste carrièrebedreigende tackles.

Ik denk niet dat ik ooit een collega echt heb geblesseerd. Ik weet dat veel mensen bijten afschuwelijk vinden, maar het is onschuldig. Of in ieder geval zoals ik het doe. Toen Ivanović zijn mouw oprolde om de scheidsrechter de afdruk te tonen, was er niets te zien. Ik ben geen Mike Tyson die een hap uit het oor van Evander Holyfield bijt.

Maar dat alles praat het niet goed.

Toen ik in 2010 na de wedstrijd thuiskwam en op televisie de beelden zag waarop ik Otman Bakkal van psv beet, moest ik huilen. Ik was net vader geworden van een dochtertje, Delfina, en de gedachte dat zij als ze groot was zou zien wat ik had gedaan, vond ik het allerergste. Mijn vrouw Sofi had op de tribune gezeten en op dat moment beseftte ze niet wat er was gebeurd. Toen ze de beelden zag, zei ze: ‘Wat bezielde je in hemelsnaam?’

Op die vraag moest ik voor mezelf een antwoord zien te krijgen.

Tijdens een wedstrijd kan het adrenalineniveau enorm hoog zijn, je hart raast en soms houden de hersenen het allemaal niet bij. De druk neemt toe en er is geen veiligheidsventiel. In 2010 was ik gefrustreerd omdat het in een heel belangrijke wedstrijd gelijkspel dreigde te worden. Bovendien zaten we in een slechte periode die onze trainer Martin Jol uiteindelijk de kop zou kosten. Ik was boos op mezelf en omdat het niet liep. Die dag wilde ik alles goed doen en ik had het gevoel dat ik juist alles fout deed. De opgekropte frustratie en het gevoel dat het mijn schuld was dat het niet liep bereikten het punt waarop ik me niet meer kon beheersen.

Dat is ook wat er in 2013 met Ivanović gebeurde. We moesten van Chelsea winnen om nog kans te maken op Champions League-voetbal. Het zou sowieso nog heel lastig gaan worden, maar verliezen betekende dat we het zeker konden vergeten. Ik speelde verschrikkelijk slecht. Ik veroorzaakte een domme penalty door hands te maken en voelde dat alles ons door de vingers glipte. Ik merkte dat ik opgefokt begon te raken, kwaad werd op mezelf, en op het veld tegen mezelf zei: ‘Hoe kon je nou zo klungelig zijn?’ of ‘Hoe kon je die kans nou toch missen?’

Kort voordat ik Chiellini beet, kreeg ik een enorme kans om ons op een 1-0 voorsprong te zetten. Als ik had gescoord, als Buffon die redding niet had verricht, zou er nooit zijn gebeurd wat er gebeurde. Dan zou ik niets hebben gedaan. Helemaal niets.

Maar ik miste de kans.

De druk neemt toe, de angst en de woede borrelen van binnen op. ‘We liggen eruit, en we liggen eruit door mijn schuld.’ Het is verstikkend. Je overziet de gevolgen niet van wat je doet of zou kunnen doen. Ik praat niet goed wat ik deed – dat is onmogelijk – maar ik probeer uit te leggen wat er gebeurt. Ik probeer het nog steeds voor mezelf duidelijk te krijgen, te begrijpen wat er op zo’n moment gebeurt en waarom.

Als je hartslag na de wedstrijd weer tot rust is gekomen, is het makkelijk om terug te kijken en te zeggen: ‘Hoe kon je zo stom zijn? Er waren nog twintig minuten te spelen.’ Maar op het veld met al die adrenaline en spanning weet je niet eens precies hoeveel tijd er nog te spelen is. Je weet helemaal niets meer. Ik kon alleen nog maar denken: ik heb niet gescoord, we zijn uitgeschakeld op het WK. Er zijn andere spelers die in zo’n geval zouden hebben gezegd: ‘Nou, we liggen eruit, maar ik heb twee geweldige doelpunten gescoord tegen Engeland. Ik ben de grote ster.’ Ik had om een wissel kunnen vragen: ‘Mijn knie

speelt weer op. De vorige wedstrijd heb ik twee keer gescoord, ik heb mijn best gedaan.’ Maar zo denk ik niet. Ik wilde meer. Dat gevoel is heel moeilijk uit te leggen. Na alles wat je hebt gedaan, wil je het daar niet laten ophouden; je wilt meer, je kunt het idee om te falen niet verdragen. Het is niet dat ik wil winnen; ik móét winnen. De angst om te falen verduistert alles voor me – zelfs het overduidelijke gegeven dat er minstens 20.000 paar ogen op me gericht zijn; het is niet zo dat ze me niet zullen zien. Er wordt iets uitgeschakeld in mijn hoofd. Ik kan niet meer logisch denken.

Het is net zo onlogisch dat het een beet moet zijn. Tijdens de wedstrijd tegen Chili in 2013 greep een speler me op een gegeven moment tussen mijn benen en ik reageerde door hem een vuistslag te geven. Daar werd ik niet voor geschorst. Niets. Niet één wedstrijd. Dat wordt als een normale, acceptabele reactie beschouwd. En er is ook geen publieke verontwaardiging. Toen ik na het incident in 2013 Ivanović belde, vertelde hij dat de politie bij hem was geweest en hem had gevraagd of hij aangifte wilde doen, en godzijdank had hij nee gezegd. Ik ben hem dankbaar, want al het gedoe zou anders nog heel wat langer zijn doorgedaan. Geef iemand een vuistslag, en het is zo weer vergeten, er is helemaal geen gedoe. Waarom kies ik dan voor het meest zelfdestructieve scenario?

Het probleem met het aanpakken van dit ‘uitschakelen’ is dat het uitschakelen ook gebeurt als ik iets briljants op het veld doe, en dat wil ik uiteraard niet verliezen. Ik heb doelpunten gemaakt en later veel moeite gehad om te begrijpen hoe ik het precies voor elkaar had gekregen om ze te scoren. Er zit een onbewust element in mijn spel, en dat heeft zijn positieve en zijn negatieve kanten. Ik wil de spanning en de druk kwijt, maar ik wil het spontane van mijn manier van spelen niet opgeven, en al helemaal niet de inzet waarmee ik speel.

Na het incident met Ivanović stuurde Liverpool een sportpsycholoog naar me toe in Barcelona [waar Suárez bij zijn schoonouders verbleef, vert.], en we hadden een gesprek van twee uur waarin ik hem vertelde hoe ik me voelde en wat er op dat moment door mijn hoofd ging. Hij bood me zijn diensten aan en zei dat ik naar hem toe kon komen wanneer ik maar wilde, maar ik deed het niet. Deels omdat ik bang was dat zijn behandeling me op het veld te rustig zou maken. Stel dat ik de bal de volgende keer dat hij in mijn richting komt, laat gaan in plaats van erachteraan te rennen. Ik ben een speler die in de negentigste minuut nog tot het uiterste gaat om een inworp te voorkomen. Zo speel ik nu eenmaal. Dat wilde ik niet kwijt. Tot op zekere hoogte is het ook normaal dat een aanvaller nerveus en geprikkeld is. Die negentig minuten op het veld is het leven irritant. Ik weet dat irritant hier misschien een vreemde term lijkt, maar het dekt de lading. Ik raak geïrriteerd als ik een verdediger in mijn rug voel. Het is normaal, want ik speel met mijn rug naar het doel, dus naar hem, toe maar het irriteert me. Ik raak geïrriteerd wanneer ik kansen mis. Alles wekt irritatie.

Soms, als mijn eerste vijf balcontacten goed zijn, is dat een positief teken, maar als het niet goed is, denk ik bij mezelf: wat heb je vandaag? En ik weet dat de eerstvolgende keer

dat ik het met een tegenstander aan de stok krijg, er een kans bestaat dat ik reageer.

Verdedigers weten dat ook. Als ik in de Premier League tegen iemand als John Heitinga speelde, de voormalige verdediger van Ajax die nu voor Hertha BSC uitkomt, of tegen Philippe Senderos van Fulham in de tijd dat Martin Jol daar trainer was, wist ik wat me te wachten stond. Als de wedstrijd een minuut of vijf op gang was, ging Senderos achter op mijn enkel staan. ‘Ah, sorry,’ zei hij dan. Ik dacht alleen maar: ja, Martin Jol heeft je verteld hoe ik ben en gezegd dat je dit moet doen.

Die irritatie hoort bij dit werk en tot op zekere hoogte is het normaal. Maar als ze escaleert omdat het in een belangrijke wedstrijd niet loopt, heb ik een potentieel probleem. Die dag tegen Chelsea speelde ik rampzalig. In de wedstrijd tegen psv met het Bakkal-incident speelde ik slecht, en tegen Italië had ik een kans gemist die mijn land de WK-finale zou kunnen kosten. Elke keer werd de irritatie buitensporig, was de druk te groot geworden, en ik had gereageerd.

Voor iemand die niet voetbalt – of die nooit heeft gevoetbald – is het makkelijk om te zeggen: ‘Ah, je moet je beheersen.’ Maar door de druk doe je dingen die je niet voor mogelijk had gehouden: meer eten, minder eten, je anders gedragen. Er zijn wedstrijden geweest waarbij ik na afloop tegen mezelf zei: ‘Waarom voelde ik zo veel druk terwijl ik altijd alleen maar lekker wil voetballen en genieten?’ Maar de druk is er nu eenmaal. Ik vind het moeilijk om de belangrijke wedstrijden te relativiseren. Toch alles geven, toch willen winnen, maar niet zo fanatiek zijn dat ik de wedstrijd van tevoren al helemaal beleef – dat punt wil ik zien te bereiken.

Het lijkt misschien vreemd om te zeggen na het derde incident, maar ik heb vooruitgang geboekt, ik ben rustiger geworden. Ik ben volwassener. In mijn jeugd werd ik een keer van het veld gestuurd omdat ik een scheidsrechter een kopstoot had gegeven. Ik rende vijftig meter om met hem te ruziën. Ik had de rode kaart gekregen en daarom gaf ik de scheidsrechter een kopstoot. Daar ben ik niet trots op. Mijn relatie met Sofi is van enorm belang in mijn leven. Ik heb altijd gezegd dat ik thuis de beste psycholoog heb zitten. Maar heel lang heeft ze me gezegd dat dat niet genoeg was en dat ik me tot echte professionals moest wenden.

In de dagen nadat ik Chiellini had gebeten en met niemand wilde spreken – terug in Montevideo, met de jaloezieën naar beneden, depressief en niet bereid om te accepteren wat er echt was gebeurd – gingen Sofi en ik naar het platteland en langzamerhand begonnen we over alles te praten en uiteindelijk begon ik te accepteren wat er allemaal was gebeurd en wat ik moest doen. Ze was boos op zichzelf omdat ze in het verleden niet strenger tegen me was geweest. Ze zei tegen me: ‘En, ga je nu naar me luisteren?’ Dit keer had ik het gevoel dat er geen andere oplossing was en nam ik het initiatief.

Ik ging op zoek naar de juiste mensen en vond ze. Als ik nog bij Liverpool had gespeeld, was ik misschien teruggegaan naar de mensen met wie ik daar had gesproken, of als ik me

al bij Barcelona zou hebben gemeld, zou ik bij die club hebben gekeken. Maar ik zat als het ware tussen twee clubs in, dus ging ik er zelf op uit en vond de juiste mensen om me te helpen. Het voelt nog steeds als iets wat ik niet met anderen kan delen, maar ik heb de indruk dat zij me helpen te begrijpen dat ik dingen niet moet opkroppen en dat ik op het veld niet zo'n enorme verantwoordelijkheid moet voelen.

Ik merk nu al verbetering. Maar het is te gemakkelijk om te zeggen: 'Ah, moet je zien, ik gedraag me nu goed.' Wat als er in de toekomst weer een keer iets gebeurt? Ik moet inzien dat dit een proces is. Ik heb nu tijd voor deze behandeling en om mezelf beter te leren begrijpen, en om te begrijpen waar ik op dat soort momenten toe in staat ben, en leren om me te beheersen. Ik begrijp nu ook dat dit volkomen normaal is, want als ik met knieproblemen naar een kniespecialist zou gaan, waarom zou ik hiermee dan niet naar een specialist op dit specifieke terrein gaan om me te helpen? Waar ik op dit moment het gelukkigst mee ben, is de wetenschap dat ik eerlijk en oprecht naar mezelf toe ben. Je kunt tegen mensen zeggen dat je het nooit meer zult doen omdat je geacht wordt dat te zeggen. Maar dat is niet hetzelfde als je er ten volle van bewust zijn wat die woorden inhouden en de situatie helemaal accepteren, en dat is naar mijn gevoel wat ik doe. Het lijkt alsof ik eindelijk tegen mezelf heb gezegd: 'Luis, je moet inzien dat je iemand nodig hebt met wie je hierover kunt praten, zodat je in staat zult zijn om met dit soort situaties om te gaan.'

Ik begin al te leren hoe ik met die opgebouwde spanning moet omgaan. Ik heb altijd liever de dingen voor mezelf gehouden dan ze met anderen te delen, zelfs met mijn vrouw, die zelf alles met mij gedeeld heeft, die mijn zielsverwant is. Maar ik begin te leren dat als je dingen loslaat, je lichaam een deel van de spanning kwijtraakt, je geest helderder wordt en je je lekkerder voelt. Krop het niet allemaal op, neem het niet allemaal op je.

Toen we erover begonnen te praten, moesten we beginnen met de aloude vraag: 'Waarom?'

'Waarom, Luis, waarom heb je dat gedaan?' Ik weet het nog steeds niet. Maar ik ben op de juiste weg om dat voor mezelf te begrijpen.

Naarmate de tijd verstreek, werd steeds duidelijker hoe absurd de schorsing van de FIFA was. We moesten alles zorgvuldig plannen, voor het geval de paparazzi, of zelfs maar een fan, een foto van me nam terwijl ik iets deed wat in de verste verte met voetbal te maken had. Ik moest zelfs rekening houden met wat er kon gebeuren wanneer er een foto van mij in een fitnessruimte naar buiten zou komen.

Het was ook een lastige operatie om mijn nieuwe contract bij Barcelona te tekenen zonder het naar buiten te brengen. De club had toestemming om me aan te trekken, maar het mocht nog niet bekend worden. Het moest allemaal zodanig uitgedokterd worden dat niemand ons zou zien, of erger nog, zou fotograferen. Er werd een plan met drie auto's

bedacht, die vanuit drie verschillende uitgangen Nou Camp zouden verlaten, voor het geval de pers ergens lucht van zou hebben gekregen. Ik was er inmiddels aan gewend dat alles in het geniep moest. Op een dag wist ik in de kofferruimte van mijn schoonvaders auto uit diens huis weg te komen om de paparazzi het nakijken te geven. Behalve alles wat ik niet kon doen vanwege de FIFA-schorsing, was er ook een heleboel wat ik niet kon doen omdat ik nu in de gaten werd gehouden bij alles wat ik deed.

De transfer naar Barcelona was iets heel anders dan de mogelijke overgang naar Arsenal een jaar eerder. Liverpool was geïnteresseerd omdat ze wisten dat Barcelona de vraagprijs voor me zou gaan betalen. En er is een groot verschil tussen een overgang van Liverpool naar Arsenal en een overgang van Liverpool naar Barcelona. Ik zal nooit in mijn leven spijt krijgen van mijn beslissing om nog een jaar in Liverpool te blijven. Het zou een enorme fout zijn geweest om het seizoen daarvoor weg te gaan. Als ik niet naar Steven Gerrard zou hebben geluisterd, zou ik die ernstige fout hebben gemaakt. We hadden het erover toen ik aan het einde van de zomer naar Melwood terugging om mijn spullen op te halen en hij tegen mij zei: 'Je hebt de juiste beslissing genomen, je hebt op het juiste moment gewacht.' Het riep herinneringen op aan de tijd dat het Arsenal-gedoe gaande was en hij in de fitnessruimte tegen me zei: 'Wacht nog even. Presteer dit seizoen goed, blijf nog één jaar bij Liverpool, en volgend seizoen zullen Bayern München, Real Madrid of Barcelona zich voor je melden en dan kun je heen waar je wilt, want je hebt de kwaliteiten om bij een van die clubs te spelen.'

Ik hou van het Engelse voetbal en ik zal het missen, maar als je droom binnen handbereik ligt moet je die kans wel grijpen. Niet dat er geen tranen vloeiden op de dag dat we ons huis in Liverpool verlieten. Er kwamen een heleboel herinneringen bij ons op. Mijn vrouw hilde. Mijn dochttertje zei: 'Ik mis ons huis in Liverpool, ik herinner me mijn verjaardag nog, ik weet nog dat al mijn speelgoed in mijn kamer stond.' Het was heel emotioneel.

Zoals te voorzien was, waren sommigen blij dat ik vertrok. Ik hoorde dat Richard Scudamore had gezegd dat ik het imago van de Premier League had geschaad. Ik dacht dat de Premier League in mijn laatste seizoen juist zo spannend was geweest vanwege de prestaties van Liverpool, dus ik begrijp die opmerking niet helemaal. Misschien raakt het hem als de Engelse competitie topspelers kwijtraakt aan het buitenland.

Ik ben gaan houden van alle clubs waarvoor ik heb gespeeld, maar ik denk niet dat ik ooit een logokusser ben geweest die zegt dat hij altijd al droomde om voor al die clubs uit te komen. Heel veel spelers zeggen over heel veel clubs: 'Hier heb ik van gedroomd.' Maar met Barcelona was het moeilijk om dat gevoel niet te hebben. Op YouTube kun je een filmpje van me vinden waarin ik als jongen voor de Uruguayaanse tv word geïnterviewd en precies dát zeg: dat ik op een dag voor Barcelona wil spelen. En onlangs herinnerde een Uruguayaanse journalist me eraan dat ik, toen ik achttien jaar of zo was en bij Nacional speelde, naar de training kwam met een grijze Barcelona-rugzak met een Barça-badge

erop.

Op bezoek bij Sofi's familie, die in Barcelona woont, hebben we samen heel wat wedstrijden gezien. Ik was erbij toen Barcelona met 5-0 van Real Madrid won, met Gerard Piqué die vijf vingers opstak. Ik zag Andrés Iniesta de enige goal scoren tijdens de derby tegen Espanyol. Ik zag Barça-Madrid, toen Fabio Cannavaro een doelpunt van Messi probeerde te voorkomen en hard tegen de paal terechtkwam. En ik zag Barcelona met 4-1 van Arsenal winnen, met vier doelpunten van Messi.

Ik bezocht wedstrijden, maar ik had nooit gedacht dat ik ooit voor hen zou spelen en tijdens de schorsing, zelfs toen ik met de ploeg mocht trainen, kon ik het nog altijd niet echt geloven. Toen ze me voorafgaand aan het seizoen presenteerden bij de wedstrijd om de Trofeu Joan Gamper, had ik het gevoel dat ik als gastspeler meedeed, of dat ik een prijsvraag gewonnen had. Sofi vroeg: 'Hoe was het? Hoe voelde je je?' En ik zei: 'Eigenlijk voelde het alsof ze me hadden uitgenodigd voor een enkele voetbalwedstrijd.' Toen ik het veld op liep, had ik dat gevoel.

De dag dat ik eindelijk mocht meetrainen met de selectie, was ook niet echt heel gewoon. Barcelona-trainer Luis Enrique riep de spelers bijeen en zei: 'Nou, ze hebben hem eindelijk vrij weten te krijgen uit Guantanamo zodat hij hier vandaag voor de training bij ons is...' Iedereen applaudiseerde voor de vrijgelaten gevangene en ik deed erg mijn best om niet opgelaten te kijken vanwege al die aandacht.

Ik begrijp heel goed dat de trainer en de club de oude mentaliteit, die drang om te winnen, weer terug willen hebben. Het is belangrijk dat de trainer die kwaliteiten in me heeft gezien en vertrouwen in me heeft dat ik die eigenschappen in het team breng.

Sommige mensen vinden me een speler die altijd problemen maakt, maar praat eens met mijn ploeggenoten en probeer er één te vinden die er ook zo over denkt. Ik kan net zoals iedere andere speler met ploeggenoten discussiëren, ik heb dat heel vaak gedaan, maar altijd over voetbal. Het opportunisme en de jaloezie die je weleens in kleedkamers tegenkomt, daar maak ik me niet schuldig aan.

Barcelona wist dat ze in dat opzicht geen enkel probleem zouden krijgen. Ik ben hier om te doen wat de trainer van me vraagt, om de prestaties te leveren die de supporters van me willen, en samen te werken met ploeggenoten die hetzelfde succes nastreven als ik.

Er zijn mensen die vragen: 'Zal het tactisch goed uitpakken?' De trainer weet dat ik op iedere positie kan spelen die hij van me verlangt, net zoals ik voor Brendan deed. Ik denk dat ik weet waar op het veld ik maximaal rendeer voor de ploeg. Als aanspeelpunt in het strafschopgebied zal ik een heel belangrijke rol kunnen spelen met Lionel Messi die, combinerend met de middenvelders, ver oprukt, en met Neymar, een heel beweeglijke speler die graag de ruimte opzoekt en dan naar binnen komt, of de bal in het strafschopgebied krijgt en dan naar de zijkant gaat. Ik zeg niet dat ik als een echte nummer negen door het centrum zal spelen, maar gezien de natuurlijke bewegingen van Leo en

Neymar zal het in de praktijk zo zijn dat ik die ruimte zal benutten.

Sommige mensen hebben gezegd dat het misschien vergelijkbaar zal zijn met de Eto'-Messi-Henry-aanvalslijn die de ploeg onder Pep Guardiola had, maar nu met Neymar als Henry en ik als Eto'o. Dat zou in zekere zin weleens zo kunnen zijn.

De speelstijl is vergelijkbaar met hoe ik bij Ajax speelde en vervolgens met Brendan bij Liverpool – van achteruit over de grond opbouwen, met veel snelle bewegingen en kaatsen. Het is de klassieke Ajax-stijl en het lijkt ook heel veel op het spel van Liverpool van het afgelopen seizoen. Eigenlijk is het een mix van die twee – het kaatsen en passen van Ajax en de 'Hollandse school', en het snelle bewegen van Liverpool. En zoals ik me de eerste dag voelde, leek sterk op hoe ik me op mijn eerste dag bij Liverpool, Ajax en Groningen voelde – heel opgelaten. Je weet niet wat je moet doen, wie je moet groeten en hóé je hen moet groeten. Die eerste dagen ben ik heel erg timide, maar eigenlijk dacht ik dat het veel moeilijker zou zijn dan het in werkelijkheid ging – de spelers waren echt geweldig.

Ik had geen idee wat ik kon verwachten. Zou het allemaal glitter en sterrendom zijn? In werkelijkheid was het niets van dat alles. Ik trof een groep superprofessionele spelers aan, die prijzen wilde winnen en heel hard wilde werken voor een heel goede trainer. Er is ook echt een klik tussen de spelers en de trainer – Luis Enrique is een jonge trainer en er is een gezonde balans tussen lachen en dollen met hem en serieus en hard werken.

De eerste dag nam Andrés me bij de hand omdat hij de speler was die ik het beste kende voordat ik naar Barcelona kwam, en hij legde me alles uit. Ik kwam er al snel achter dat Leo Messi en Javier Mascherano *mate* drinken, het in Uruguay zo populaire kruidendrankje, dus dat is geweldig voor me. Op de tweede dag nam ik er een thermosfles van mee. Dat leek me de eerste dag wat aanmatigend, maar op dag twee voelde ik me al op mijn gemak. Dani Alves zei dat hij blij was dat ik was overgekomen omdat hij nou niet meer de enige 'bad guy' bij de club was en daar moest ik om lachen. Het hielp allemaal om me op mijn gemak te laten voelen.

Het zou nog een hele tijd duren voordat ik in het eerste aan de zijde van Messi en Neymar zou optreden, maar op het trainingsveld speelde ik al wel snel samen met Xavi, Andrés, Sergio Busquets en Ivan Rakitić. Het is echt ongelooflijk wat zij in een heel kleine ruimte met een voetbal kunnen doen. De beroemde 'rondo's' zijn in het begin onvoorstelbaar zwaar. Je moet heel snel aan die gigantische snelheid van kaatsen wennen, anders zie je de bal niet. Maar ik wist dat ik me niet alleen maar moest aanpassen aan de Barça-stijl, ik was ook aangetrokken vanwege mijn eigenschappen en vanwege wat ik op het veld doe, en dus moest ik me erop richten om alles te blijven doen waarvoor de club me had gekocht. Sportief directeur Andoni Zubizarreta werd gevraagd hoe Barcelona nog steeds kon beweren 'meer dan een club' te zijn als ze mij contracteerden. Zijn antwoord betekende een heleboel voor mij. Hij zei: 'Onze filosofie is nooit geweest dat we perfect zouden zijn. Soms hebben mensen het mis, en soms hebben ze het bij het rechte eind, en van fouten kun je leren... Ik ben er zeker van dat Luis in de toekomst een positieve

bijdrage aan deze club zal kunnen leveren.’ Ze wisten dat dit soort kritiek zou komen en het betekent heel erg veel voor me dat ze me toch wilden hebben.

In de tijd van de transfer deed er veel onzin de ronde. Ik las: ‘Barcelona heeft Suárez een antibijtclausule laten tekenen’, alsof ze ooit zoiets idioots zouden doen. Iedere speler die een contract tekent, tekent ook een gedragscode. Alsof ze daar een antibijtclausule in zouden opnemen. Als ze het hadden gedaan, zou ik natuurlijk meteen hebben getekend, maar er bestond niet zo veel wantrouwen jegens mij.

Toen ik erheen ging om medisch gekeurd te worden en mijn nieuwe contract te tekenen, vertelde ik de voorzitter over de tijd dat ik als tiener naar Barcelona kwam om Sofi op te zoeken; we hingen wat rond bij Nou Camp omdat we niet genoeg geld hadden om het museum te bezoeken of iets in de fanshop te kopen. Die dag had iemand een deur open laten staan – een van de enorme poorten die toegang bieden tot het stadion en uitkomen op het veld. Ik riep naar Sofi: ‘Moet je zien, ze hebben een van de deuren open laten staan.’ Ze was bang dat we betrappt en eruit zouden worden gegooid, maar ik zei: ‘Nee, kom snel.’ We waren ongeveer twee minuten binnen. Ik nam een foto van mezelf in het stadion en daarna slopen we weer naar buiten. Toen Sofi verscheen voor de officiële ondertekening van het contract zei een van de managers: ‘Sofi, het is goed dat je bent gekomen, want jij moet dat bezoek aan het stadion in 2004 nog aan ons betalen.’

Sofi was erbij geweest toen ik als jongen naar het stadion ging en hoopte dat ik ooit voor Nacional in Uruguay zou spelen, en me afvroeg of ik ooit in Europa zou voetballen. Ze was erbij toen ik eindelijk alles accepteerde wat er tijdens het WK was gebeurd en erover kon praten. En ze was erbij toen ik voor Barcelona tekende – tien jaar nadat ik Montevideo had verlaten om me in de hoofdstad van Catalonië bij haar te voegen, was ik eindelijk op mijn bestemming. Het is alleen maar logisch dat ik mijn verhaal bij haar begin. Hoe we elkaar leerden kennen, en hoe mijn wens om bij haar te zijn me tien jaar geleden naar de stad voerde.

DIT IS EEN 1 LIEFDESGESCHIEDENIS

Het regende hard en Sofi was klets- en kletsnat. Ik was kurkdroog en speelde vrolijk binnen op de flipperkast. Hoe moest ik weten dat zij buiten bij het winkelcentrum zou wachten waar we hadden afgesproken voor onze eerste date?

Sofi's ouders waren de stad uit om haar broer weg te brengen die een voetbalwedstrijd moest spelen, en ik had voorgesteld om van hun afwezigheid te profiteren. Toen de zon scheen had ze buiten bij een bushalte op me staan wachten, maar vervolgens kwamen er donkere wolken opzetten en begon het te plenzen. De enige telefooncel stond aan de overkant van een drukke vierbaansweg met stoplichten, wat inhield dat je een eeuwigheid moest wachten om te kunnen oversteken. Ze deed het en belde naar mijn huis om te vragen waar ik bleef, ondertussen was ze doornat. Ze kreeg mijn zus aan de lijn, die tegen haar zei: 'Nee, hij is er niet. Volgens mij heeft hij afgesproken met zijn vriendinnetje.' Sofi dacht dus niet alleen dat ze voor niets had staan wachten, ze dacht ook nog dat ze voor niets had staan wachten op een schoft die al een vriendinnetje had.

Dat vriendinnetje was zij natuurlijk. Het was liefde op het eerste gezicht geweest.

We leerden elkaar kennen via een wederzijdse vriend die ook voor het jeugdelftal van Nacional – de grootste club van Montevideo – speelde. Ik groette haar vader altijd vriendelijk in de hoop een goede indruk te maken. Ik denk dat zij dacht: waarom groet die rare jongen mijn vader de hele tijd?

Ik had al een keer in een discotheek met haar gepraat, maar bij het winkelcentrum was ons eerste afspraakje. Uiteindelijk kwam ze binnen om droog te worden en ik verscheen nietsvermoedend om te vragen waar ze bleef en waarom ze zo nat was. Het noodweer was zo hevig geweest dat de wedstrijd van haar broer was afgelast, en toen ze even later met haar zuster sprak, kreeg ze te horen: 'Kom snel terug, ze komen al naar huis!' Ze was pas dertien en ik net vijftien. Meer dan tien jaar later was ze mijn vrouw.

In die tijd was ik een stuk minder verlegen. Zij geneerde zich altijd een beetje als ik bij haar thuis kwam en meteen naar de koelkast van haar moeder liep. En als zij en haar moeder terugkwamen van het winkelcentrum, keek ik altijd in de boodschappentas van haar moeder en vroeg: 'Hebben jullie nog wat voor mij gekocht?' Ze vond me brutaal. Ik had geluk dat haar moeder mij leuk vond.

Sofi leerde me niet alleen maar kennen toen ik veel minder verlegen was, in die tijd had ik ook nog helemaal niets. Ze woonde iets buiten Montevideo en ik vroeg altijd aan Wilson Píriz, iemand uit de clubleiding van Nacional, de twintig peso's die ik nodig had om de veertig kilometer te reizen om haar te kunnen zien. Als Wilson er niet was, zeurde ik bij

een andere directeur, José Luis Espósito, om een lening om haar te kunnen zien. Ik probeerde voorafgaand aan wedstrijden onofficiële bonussen te regelen door tegen hen te zeggen: ‘Als ik scoor, krijg ik dan tien peso’s van je?’ Dat was genoeg voor de heenweg; hoe ik terug moest komen, zag ik dan wel weer. Iedere keer moesten ze om me lachen, waarna ze me het geld gaven. En ik nam de bus van Montevideo naar Solymar, waar zij woonde. Ik moest het geld toch ergens vandaan halen. Ik kon het niet aan mijn moeder vragen, en aan mijn broertjes of zusjes al helemaal niet, hoewel mijn oudere zus me reisgeld gaf als ze zelf wat geld over had.

Wilson en José Luis waren heel goed voor me. Ik heb met allebei nog steeds contact en wat ik het meest waardeert aan onze vriendschap is dat ze me nooit iets terug hebben gevraagd voor alle gunsten die ze me verleenden.

En er was een man die oude telefoonkaarten verzamelde en die van je kocht. Dus ik speurde alle telefooncellen af naar die kaarten en verkocht ze dan aan hem. Soms bracht mijn moeder er ook een paar voor me mee.

Het zou makkelijk zijn geweest voor Sofi’s ouders om dat kleine boefje de deur te wijzen. Als ik een dertienjarige dochter had en ze kwam thuis met een vijftienjarig vriendje dat eruitzag alsof hij op het verkeerde pad terecht was gekomen, dan zou ik vast niet zo heel aardig tegen hem doen. Niet alleen leken ze me te accepteren, ze leken me zelfs aardig te vinden. Als Sofi’s vader weg was voor zijn werk, hielp ik haar moeder met klusjes in en rond het huis, zoals de boiler aansteken. Soms hadden Sofi en ik ruzie en dan nam haar moeder het voor mij op! Ik denk dat ze alle moeite waardeerden die ik deed om Sofi te zien. Daar had je dat jochie uit Montevideo dat niet eens de bus naar Solymar kon betalen, maar altijd geld wist te regelen om haar op te komen zoeken. Ik denk dat ze begrepen dat ik zou hebben gelopen als het moest. Soms, als ik geld had voor de heenweg maar niet genoeg voor de terugweg, lifte ik in de vroege ochtend naar huis terug. Ik moest namelijk de volgende dag op de training bij Nacional zijn.

Sofi beschermde me tegen mezelf. Voordat ik haar leerde kennen, had ik de gewoonte om tot laat uit te gaan en me geen zorgen te maken over de training. Dan was ik ontzettend moe en had ik niet de goede instelling. Daar had ik altijd spijt van, vooral als ploeggenoten die niet waren uitgegaan en harder trinden dan ik, ten koste van mij speelden. Toch viel ik iedere keer weer terug in mijn oude gewoonte. Het seizoen dat ik dertien en veertien jaar was, scoorde ik maar acht doelpunten in zevenendertig wedstrijden en liet Nacional me weten dat ze van me af wilden omdat ze wisten dat ik ’s avonds uitging en me niet gedroeg zoals het hoorde. Het was Wilson die hen overhaalde om me nog een kans te geven en streng tegen me zei dat ik die niet moest vergooien. Sofi liet me zien hoe het anders kon. Zonder Wilson en Sofi had mijn carrière daar kunnen eindigen.

Mijn vrienden troffen elkaar op straat of gingen naar de plaatselijke discotheek, en dat wilde ik ook. Ik wist dat het niet goed voor me was, maar op die leeftijd besef je niet dat je

op een kruispunt in je leven staat. Dat het me lukte om het juiste pad te kiezen, heb ik heel erg aan Sofi te danken; als ik haar niet had ontmoet, weet ik niet hoe het met me zou zijn afgelopen. Tegen de tijd dat ik zestien was geworden, was ik helemaal bezeten van voetbal. Ik speelde meestal op zaterdag, bleef vervolgens op zaterdagavond bij haar en bracht de zondag met haar door. Als ik haar niet had leren kennen, zou ik uit zijn gegaan met lieden met wie ik beter niet had kunnen omgaan. Ik zou misschien heel andere dingen hebben gedaan en een heel ander iemand zijn geworden.

De wereld waaruit Sofi kwam was heel anders dan de mijne. Ik had op mijn zevende Salto, een klein stadje met veel ruimte, voor de grote stad moeten verruilen en vervolgens scheidde mijn ouders toen ik negen jaar was. Ik was toen veel op straat. Tussen waar ik woonde in Montevideo tot haar huis, liggen een paar van de ergste wijken van Uruguay. Toen we allebei wat ouder waren, gingen we vaak samen met de bus en zij was verbaasd dat ik die delen van de stad zo goed kende. Ze vroeg: 'Hoe ken jij die plekken?' Toen ik jonger was, liep ik samen met mijn broertje door die straten van en naar de training.

Mijn moeder Sandra ging met ons mee als ze kon, maar werkte hard als schoonmaakster op het busstation van Tres Cruces. Mijn vader Rodolfo kwam weleens kijken als ik een wedstrijd speelde, maar hij kon nooit naar de training komen omdat ook hij lange dagen maakte. Hij was vroeger soldaat geweest, die nadat hij uit het leger kwam, alle klussen aanpakte die zich maar voordeden. Hij werkte in de plaatselijke koekjesfabriek en later als conciërge. Als hij geen geld had om de huur te betalen en geen dak boven zijn hoofd had, sloep hij in het appartementencomplex waar hij werkte. Ik weet dat mijn ouders het niet makkelijk hadden en ik heb veel respect voor wat ze voor mij en mijn broers en zussen hebben gedaan. Maar soms was het een wat rommelige opvoeding en in vergelijking daarmee leek Sofi's leven veel stabiel en gestructureerder.

Ik had ook nooit echt geleerd. Ik ging wel naar school, maar dat was het dan ook. Verder voerde ik er helemaal niets uit. Ik was een hopeloze leerling. Ik lette nooit op en wilde nooit iets leren, het kon me niks schelen. Ik gedroeg me gewoon heel slecht. Sofi vroeg me eens: 'Hoe komt het dat je pas in de tweede van de middelbare school zit?' Ik moest het eerste jaar twee keer overdoen, dus was ik twee jaar ouder dan mijn klasgenoten. Uiteindelijk moest ik naar de avondschool om alles in te halen. 's Middags trainde ik en 's avonds ging ik naar de les. Op de avondschool was ik in ieder geval de jongste in plaats van de oudste. Sofi begreep er niets van. Ze kwam uit een wereld waar je móést leren. Ze hielp me met mijn huiswerk en zei dan: 'Maar je bent niet dom, alleen maar lui! Je kunt dit best!' Het was de eerste keer dat iemand me stimuleerde. Mijn moeder deed wat ze kon, maar ze had een huis vol kinderen om voor te zorgen.

Ik kwam uit school en dan vroeg zij: 'Heb je goed geleerd?'

En dan zei ik: 'Ja.'

Wat moest ze zeggen? Er was geen tijd voor uitgebreide vragen.

Sofi wilde me helpen. Ze wilde me laten inzien dat het leven vol mogelijkheden was. Het leven bestond niet alleen maar uit voetbal: je kon ook leren. Ze raadde me niet alleen maar aan om te leren, ze zorgde er ook voor dat ik het dééd. Ik moest haar mijn huiswerk laten zien. Zij was intelligent dus kon ze me corrigeren. Ik schaamde me dat ik zo ver achterlag met mijn huiswerk en zij zorgde dat ik het weer inhaalde. Ik begon een andere wereld te ontdekken dan die waarin je telefoonkaarten moest verkopen om een buskaartje aan te kunnen schaffen en waarin je tot laat buiten was. Geleid door haar begon ik harder te leren. Wat ik echt wilde was meer geld verdienen, zodat ik op onze afspraakjes goed voor de dag kon komen en cadeautjes voor haar kon kopen.

Ik wilde niet alleen maar de bus kunnen nemen om haar te zien, ik wilde af en toe iets voor haar meenemen. Ik was niet helemaal berooid, maar ik droeg nou ook niet bepaald de laatste mode. Bij Nacional moesten de spelers naar het stadion komen, van waar ze met een bus naar het trainingsveld werden gebracht, op zo'n drie kwartier rijden. Als je ver genoeg van het stadion woonde, betaalde de club je buskaartje. Ik overwoog om de zaak te flessen en te zeggen dat ik was verhuisd, zodat ik mijn reizen van en naar Sofi's huis kon bekostigen. Het zou perfect zijn geweest – als mijn busreisjes naar en van Sofi betaald zouden worden door de club, zou ik wat geld overhebben om voor haar iets te kopen. Maar het opzetje mislukte.

En het probleem om haar te kunnen zien werd alleen maar erger door het bericht dat ze naar Europa ging verhuizen om een nieuw leven te beginnen.

Ik was er kapot van.

Ik had het gevoel dat mijn hele wereld instortte, en niet voor de eerste keer; opnieuw werd me alles afgenomen. Het was al behoorlijk moeilijk geweest om mijn jeugd vriendjes in Salto achter te laten en van het platteland naar de grote stad te verhuizen, waar ik niemand kende en waar de andere kinderen me uitlachten om mijn rare accent. Toen ons gezin uiteenviel omdat mijn ouders in 1996 uit elkaar gingen, kon ik het allemaal bijna niet meer aan. We hadden het gevoel dat alles instortte, uit elkaar viel. En nu dit. Mijn familie wist hoe belangrijk Sofi voor me was en mijn moeder waardeerde heel erg wat haar familie voor me had gedaan: voor me zorgen en me op het rechte pad houden. Ze wisten hoe erg het voor mij zou zijn als zij wegging.

Haar vader werkte voor een bank in Uruguay die in de crisis van 2002 werd gesloten en omdat hij een broer in Spanje had, zei hij: 'Goed, laten we daarheen gaan.' In oktober 2003 vertrokken ze naar Barcelona. Sofi was alles voor me en dat alles werd me afgenomen. Toen ik – ik was zestien – afscheid van Sofi nam, dacht ik dat ik haar nooit meer zou zien. De dag voor haar vertrek zat het bij haar thuis vol met vrienden en familie en we maakten een ommetje om even alleen te zijn. Ik weet nog dat we bij een bushalte stonden en ik tegen haar zei: 'Ik kan het niet geloven dat ik je nooit meer zal zien.' Er was geen sprake van dat ze kon blijven en bij mij zou kunnen wonen. Haar moeder zei: 'Je kunt iets gaan studeren, en als je je diploma hebt gehaald, kun je teruggaan naar Uruguay en bij Luis

blijven.’ Ze informeerde waarvoor je het snelst een diploma kon halen, en men zei kapper, en dus besloot ze om voor kapper te leren. Dat was niet iets wat ze wilde, maar ze was slim genoeg om in te zien dat dat de snelste manier was om weer naar Uruguay terug te gaan en bij mij te zijn.

De dag dat ze vertrok, huilde ik. Ze gaf me een schoolboek waarin ze songteksten had geschreven en toen ik die las huilde ik tranen met tuiten. Het was het einde van onze relatie en mijn wereld stortte in. Hoe moest ik in hemelsnaam vanuit Uruguay naar Barcelona gaan als ik amper het geld had voor een kaartje van Montevideo naar Solymar?

Vanaf nu was het niet langer een kwestie van geld bij elkaar schrapen door telefoonkaarten te verzamelen om naar Sofi te kunnen gaan; het was nu een kwestie van genoeg geld bij elkaar schrapen om haar te kunnen bellen.

Een maand na haar vertrek belde ze om me te laten weten hoe verdrietig ze was en ze zei: ‘Als je aan het einde van het jaar niet komt, zullen we elkaar nooit meer zien.’ Ze zei dat ik alles moest doen om daarheen te komen; ik moest alles proberen. Dankzij mijn toenmalige zaakwaarnemer Daniel Fonseca kon ik naar haar toe. Van alle spelers die Fonseca had, was ik zijn minst belangrijke, maar toch betaalde hij mijn reis en mijn broer gaf me ook nog zo’n zestig dollar mee. Ik had geen idee hoe weinig dat was. Ik was zestien en het was mijn eerste grote reis naar Europa. Ik vloog in december 2003 en zijn geld brandde een gat in mijn zak; ik voelde me de rijkste mens ter wereld. Het was binnen de kortste keren op, maar nu wist ik in ieder geval één ding: tijdens mijn eerste Nieuwjaar samen begreep ik echt wat ik met mijn leven en mijn carrière wilde.

Ik wilde in Europa spelen om bij Sofi te zijn.

In Uruguay bestaat een ploeg die Liverpool F.C. heet. Ze spelen in Montevideo. De club werd op een seminarie opgericht in 1919 en de studenten vernoemden hem naar de Engelse haven omdat de boten met kolen die in de stad aanmeerden, uit Liverpool kwamen. Voor het seizoen 2005-2006 hadden ze hun uit-tenue zelfs veranderd in helemaal rood, als extra eerbetoon. In 2006 kwam een afvaardiging van FC Groningen kijken naar een aanvaller van Liverpool die Elías Figueroa heette. Ze plakten er een dag aan vast en bekeken nog een andere aanvaller, de negentienjarige Luis Suárez.

Het was niet zo dat deze Suárez een paar plaatsjes lager stond op de lijst van de Groningen-scouts: hij stond op geen enkele lijst. Grads Fühler, de scout, en Hans Nijland, directeur sport, hadden met mensen in Montevideo gesproken en iedereen vertelde hoe goed deze Suárez was, en nu ze er toch waren hadden ze het idee dat ze niets te verliezen hadden. Ze waren in Uruguay, er stond een wedstrijd op het programma en de terugvlucht was pas de volgende dag. Ze konden net zo goed even gaan kijken. Het was een gok, maar die pakte wonderwel uit. ‘Nee, we willen die andere speler,’ zei de Groningen-delegatie

toen hun gastheren vroegen wat ze van Figueroa dachten. Ze hadden me maar één wedstrijd zien spelen en het was lastig om op basis daarvan in een speler te investeren, maar ze hadden genoeg gezien. De wedstrijd in kwestie was Nacional tegen Defensor Sporting geweest. We deden allebei nog mee om de titel, ik speelde mijn beste wedstrijd van het seizoen en scoorde. Ik had geen idee dat ze naar me waren komen kijken en ik had nog nooit van Groningen gehoord, maar ik wist dat het dichterbij Barcelona lag dan Montevideo.

Dat was *nét* het beetje geluk dat ik nodig had: zo goed spelen en scoren ten overstaan van scouts die niet eens voor mij waren gekomen. Ik had ook het gevoel dat ik het verdiend had. Het was een zwaar traject geweest om alle jeugdelftallen van Nacional te doorlopen. Ik had de dip in mijn carrière overleefd toen ze van me af wilden omdat ik niet genoeg gefocust was. En als Wilson Píriz niet had ingegrepen, hadden ze dat waarschijnlijk ook gedaan; en zonder Sofi zou ik waarschijnlijk mijn tweede kans ook hebben vergooid. Maar ze waren er voor mij en hierna speelde ik zo goed dat ik, op mijn zestiende, werd opgeroepen om me bij het eerste elftal te voegen voor de voorbereiding op het nieuwe seizoen. Het telefoontje kwam toen ik voor de eerste keer naar Spanje ging om Sofi op te zoeken.

Wilson kende me al heel lang, zowel als voetballer en als het jochie dat geld wilde lenen om naar zijn vriendinnetje te kunnen gaan. Hij was de vader van een andere jongen in de jeugd van Nacional en omdat hij iets in me zag, was hij vastbesloten om me in de goede richting te sturen. Het was Wilson die me belde om te zeggen dat Santiago 'El Vasco' Ostolaza, de toenmalige coach, wilde dat ik er tijdens de seizoensvoorbereiding bij was. Sofi kon het niet geloven dat ik helemaal was gekomen en nu eerder terug zou gaan dan gepland. Ik zei tegen haar: 'Ik moet gaan. En als ik in het eerste elftal van Nacional speel, heb ik meer geld om vaker naar je toe te komen.'

Eenmaal terug nam ik maar drie dagen aan de seizoensvoorbereiding deel, waarna ik weer terug moest naar het jeugdteam, maar ik klaagde niet – dit toonde alleen maar aan hoe zwaar het zou gaan worden. Het jaar daarop werd ik weer opgeroepen om met het eerste mee te trainen, en deze keer bleef ik bij de groep. In maart 2005 maakte ik op zeventienjarige leeftijd mijn debuut in de Copa Libertadores, ik speelde een kwartier. Toen in augustus het nieuwe seizoen begon, speelde ik de eerste wedstrijd en scoorde al na vijf minuten. Sofi zat op de tribune, ze was overgekomen vanwege haar verjaardag. Dat seizoen speelde ik vaak in het eerste van Nacional, maar de explosieve vorm die me mijn transfer zou opleveren, was er nog niet helemaal.

Aanvankelijk miste ik kansen. Heel, héél veel. Het werd zo erg dat het publiek me uitschold en uitfloot. Ze scholden me uit voor pala pala, klompvoet. Anderen noemden me burro, ezel. De coach, Martín Lasarte, nam me in bescherming en zei dat ik fantastisch speelde, ook al scoorde ik niet. Tegen de supporters zei hij dat ze geduld moesten hebben en tegen mij dat ik de moed niet moest opgeven. In een wedstrijd tegen Atlético River

Plate creëerden we dertien kansen, waarvan ik er negen miste. Het werd uiteindelijk 0-0 en natuurlijk kreeg ik de schuld – het jochie dat veel rende maar niet kon scoren.

Het positieve was dat ik altijd dacht dat het missen van kansen betekende dat ik ze in ieder geval wel creëerde. Ik heb altijd de mentaliteit gehad om te blijven jagen en op mogelijkheden te blijven azen. Ik wilde kansen niet missen doordat ik niet eens achter de bal aan was gegaan. Hoe slechter het gaat, hoe harder ik ga werken. Ik denk dat veel mensen indertijd dachten dat ik gewoon een middelmatige speler zou gaan worden. Zelfs nu nog spreek ik mensen die tegen me zeggen: ‘Ik schold je altijd uit, ik was een van die mensen die dachten dat je nooit zou scoren.’

Maar die avond tegen Defensor Sporting scoorde ik een fantastisch doelpunt, in aanwezigheid van de Groningen-scouts. Nu begon mijn Europese avontuur – niet dat het zoiets simpels was als bij je nieuwe club verschijnen en op de stippellijn je handtekening zetten.

Eerst vloog ik met iemand die voor mijn zaakwaarnemer Daniel Fonseca werkte en een van zijn andere spelers, Juan Albín, die bij de Spaanse club Getafe zou gaan spelen, van Montevideo naar Madrid. Daar bleven we een paar dagen tot Juans transfer rond was. Ik was zonder enige zekerheid vertrokken en daardoor leek het de langste vlucht die ik ooit had meegemaakt. Normaal gesproken slaap ik in het vliegtuig. Maar die keer niet, geen seconde. En toen begon het wachten. Sofi had een baantje bij McDonald’s in Barcelona en wilde bijna ontslag nemen om naar Madrid te komen om me te zien. We hadden elkaar al zes maanden niet gezien en nu waren we zo dicht bij elkaar, we konden elkaar bij wijze van spreken bijna aanraken. Ze probeerde echt alles om vrij te krijgen, maar het lukte niet. Uiteindelijk smeekte ze zo hartverscheurend, dat ze ja zeiden. Maar toen kon ze geen vlucht meer krijgen. Ondertussen wist ik nog niets en staarde uit het raam van een Madrileens hotel en wachtte. Uiteindelijk vlogen we van Madrid naar Amsterdam en mijn transfer naar Groningen leek steeds dichterbij te komen.

In dit soort situaties ben je totaal overgeleverd aan anderen. In Uruguay hadden ze gezegd: ‘Ga maar, je tekent vast.’ En dus was ik op goed geluk vertrokken. Groningen was de enige optie geweest, maar nu was er een nieuw probleem. Hoe dichterbij de transfer kwam, hoe meer tussenpersonen erbij betrokken raakten en hoe meer obstakels er leken te zijn. Ik kreeg te horen dat de ondertekening van het contract niet doorging, omdat Groningen niet wilde betalen of aanbetalen. Als jonge speler is het moeilijk om bij te houden wie wie is bij een transfer. Je hebt zaakwaarnemers, en allerlei lieden eromheen, en het probleem leek te liggen bij die partijen, niet bij Groningen. Mijn zaakwaarnemers leken ervan uit te gaan dat de transfer niet doorging.

‘Luis, we moeten gaan.’

‘Wat bedoel je: “We moeten gaan?” Waarheen gaan?’

Ze zeiden dat ik me geen zorgen moest maken en dat er een kans was dat ik met Albín

naar Getafe zou kunnen gaan omdat hun trainer Bernd Schuster nog een aanvaller zocht – als ze Roberto Soldado niet zouden aantrekken. Dat klonk nog beter: het was weliswaar niet Barcelona, maar ik zou in hetzelfde land als Sofi zitten. En als we vanuit Nederland terug naar Madrid gingen, kon ik haar zelfs nog even zien. Maar ik had dat nog niet bedacht of alles veranderde weer en werd ook die deur dichtgegooid. Eindelijk kreeg ik mijn transfer naar Groningen.

Het waren zes zenuwslopende dagen in hotelkamers geweest, eerst in Madrid, daarna in Amsterdam, met alleen tv kijken en luisteren naar het tikken van de klok. Ik hing in een stoel, was nerveus en sprak de taal niet. In Amsterdam stuurde ik Sofi sms'jes om te vragen wat ik moest zeggen als ik in het hotel mijn kleren wilde laten wassen of iets wilde eten. Ze stuurde me twee berichtjes terug. In het ene stonden mijn vragen in het Engels, en in het andere de uitspraak. Ik las *'jes plís'* en probeerde *'yes please'* te zeggen. Ik begreep de berichtjes niet en in het hotel begrepen zij mij ook niet. Uiteindelijk gaf ik ze mijn mobieltje om ze de tekst laten lezen. Ik was hulpeloos. Ik was totaal overgeleverd aan anderen en probeerde niet te denken aan het ergste scenario, dat de transfer niet door zou gaan en dat ik weer naar huis zou moeten, terug naar af, terug naar een ander continent dan waar Sofi was.

In die tijd dacht ik dat ik óf voor Groningen zou tekenen, of helemaal nergens. Ik dacht dat Nacional me aan mijn zaakwaarnemer had verkocht, waardoor hij mijn nieuwe eigenaar was. Dus als ik niet bij Groningen tekende, wist ik niet of ik nog terug kon naar Nacional, of dat hij alles in het werk zou stellen om me aan een andere club te verkopen. Ik zou bij iedere club hebben getekend, zolang die maar in Europa was. En ik weet niet wat ik had gedaan als de overgang vanwege 60.000 euro niet was doorgegaan. In die tijd stond ik machteloos, mijn hele leven lag in handen van iemand anders.

Pas onderweg van Amsterdam naar Groningen drong het tot me door dat er niets meer was dat de transfer kon tegenhouden. Het was een enorme opluchting. Het was juli 2006 en ik had een kleine stap voorwaarts in mijn carrière gezet en een enorme stap dicht bij Sofi, ook al was het niet zo dichtbij als ik had gedacht: de een zat in Spanje en de ander in Nederland. Nu moesten we die afstand ook zien te overbruggen. Nadat ik getekend had, ging ik tien dagen op vakantie naar Barcelona om bij Sofi te zijn en we bespraken hoe we het probleem zouden kunnen oplossen. Op dat moment waren haar moeder en haar zus in Uruguay om familie te bezoeken. Ik belde hen om te zeggen: *'Ik neem haar mee uit Barcelona naar Nederland.'* Haar moeder zei: *'Nou, als je dat doet, zorg dan goed voor haar.'*

Ik weet niet zeker of ze had begrepen dat ik het meende. Ik weet niet eens zeker of ik wist dat ik het meende. Maar toen we op het vliegveld afscheid van elkaar namen, werd ik geloof ik overweldigd door een gevoel van *'nu of nooit'*. Ik was helemaal hierheen gekomen, en ik wilde haar daar nu niet achterlaten. Geen moment langer.

'Ga met me mee,' zei ik. *'Nu.'*

‘Je bent gek. Hoe kan ik nou met je meekomen? Ik ben zestien. We hebben niet eens tickets. En mijn vader?’

‘Ga nú met me mee. Ik kan een ticket betalen.’

Ze belde haar vader ter plekke op het vliegveld en zei: ‘*Papá*, ik ga met Salta mee naar Groningen.’ (El Salta was mijn bijnaam, een verwijzing naar mijn geboorteplaats Salto.)

Haar vader zei: ‘Goed, wanneer kom je terug?’

Ze kwam niet meer terug. Het was de bedoeling dat ze een weekje zou blijven, maar uiteindelijk bleef ze definitief. En nu stapte ze in een vliegtuig, zomaar. Ze had geen tas bij zich, geen kleren, helemaal niets. We kochten een ticket en ze reisde met niet meer dan de kleren die ze aanhad met me mee. Een week later of zo ging ze terug naar Barcelona om haar spullen op te halen. Eindelijk waren we samen. Het was een gok geweest, maar het voelde goed. Het was dat gevoel van weer afscheid nemen op het vliegveld nadat we al zo vaak afscheid hadden genomen, en de gedachte: goed, we hebben lang genoeg gewacht, het moet maar eens gebeuren, en wel nú.

Nederland was een geweldige leerschool voor me; en een levensleerschool. En Groningen was daar het begin van.

In Uruguay heb je geen mensen boven je staan, die je leiden. Er zijn geen mensen die in de gaten houden wat je eet en drinkt. Ik kwam in Nederland aan met vijf of zes kilo overgewicht. Ik was dik. De trainer, Ron Jans, die ik nog steeds een van de besten vind die ik heb gehad, zei tegen me: ‘Je streefgewicht is 83 kilo, ben je zwaarder, dan kom je niet in het team.’

Ik weet niets van diëten, dus vroeg ik aan mensen bij de club hoe ik gewicht moest verliezen.

Het eerste wat ik deed was geen cola meer drinken. Ik wist niet dat cola drinken zulke gevolgen had. Sofi stelde voor dat we alleen maar water zouden drinken, en ik begon eraan te wennen. Nu drink ik niets anders meer. Toen ik de keer daarop werd gewogen, was ik 83,4 kilo en Ron zag die 0,4 kilo door de vingers. Hij zei dat hij had gezien dat ik er hard aan had gewerkt en mijn best had gedaan.

Toen begreep ik wat ik ervoor over moest hebben om het te gaan maken. En ik begreep dat ik het in mijn eentje zou kunnen; ik had niemand nodig die me de weg wees. Ik kon mezelf doelen stellen en die in mijn eentje proberen te verwezenlijken. Die discipline had ik.

Toen we voor het eerst in Nederland aankwamen, konden we allebei niet koken. Ronald McDonald was onze vriend en ik kocht een elektrische grill voor steaks. Overal in

huis hing dan rook. In die tijd dachten we dat steaks prima waren, maar als ik nu terugkijk, *madre mía!* Hoe konden we dat eten? Sofi had al betere eetgewoonten dan ik en doordat we samenwoonden nam ik die langzaam over. Ze leerde me ook het huishouden te doen. Toen ik nog thuis woonde, maakten mijn moeder en mijn zussen de bedden op en hielden het huis schoon. In Nederland woonden we met z'n tweeën en moest ik mijn verantwoordelijkheid nemen. We verdeelden de kooktaken en het schoonmaken en samen leerden we snel. Groningen was een stad van 200.000 inwoners en 50.000 ervan waren student. Iedereen deed er alles op de fiets. Wij vaak ook.

We kregen ook een stoomcursus huishoudgeld en leerden op genadeloze wijze het verschil tussen 'netto' en 'bruto'. Toen ik bij Groningen tekende, dacht ik: je gaat van Uruguay naar Europa, dus je geldproblemen zijn definitief voorbij. Maar dat was natuurlijk niet zo. Ik was negentien, ik wist niet wat er allemaal gebeurde. Mensen hadden over dingen onderhandeld die ze me nooit hadden verteld. Ze zeiden nooit dat dit netto was en dat bruto. Ik dacht dat bruto was wat ik in 't handje kreeg en ze lieten me in die waan. Fout. Ik werd in de luren gelegd, voelde me opgelicht.

Uiteraard denkt je familie dat je, als je naar Europa gaat, miljonair gaat worden. Toen ik naar Groningen vertrok, dachten ze dat ik de rijkste man van Uruguay zou worden. Ik heb hun nooit gezegd wat ik verdiende en dat respecteerden ze, maar de familie van voetballers wordt omringd door anderen, en die zijn veel en veel erger. Je familie kent je afkomst en hoe je geknokt hebt om zo ver te komen en hoeveel opofferingen je je daarvoor hebt moeten getroosten, maar de mensen die van je proberen te profiteren kan dat niets schelen.

Degene die me het verschil tussen netto en bruto uitlegde, en nog veel meer, was Bruno Silva. Bruno werd onze redding tijdens die eerste maanden in Groningen. Ik wist dat hij een Uruguayaanse international was geweest en had gespeeld voor Danubio, samen met Defensor de derde grote club in Uruguay, na Nacional en Peñarol. We keken samen naar wedstrijden uit de Uruguayaanse competitie of we barbecueden met onze partners erbij. We konden geen Uruguayaanse steaks krijgen, maar wel Braziliaans vlees van een Braziliaan die Hugo Alves Velame heette en vele jaren bij Groningen had gespeeld. Hij was in die tijd jeugdtrainer. Ook hij betekende heel veel voor Sofi en mij, en hij was onze tolk als we iets met de club moesten regelen.

Bruno vertelde me wat hij over Groningen wist. Het was een middenmoter die Europees ging spelen. Ze hadden een indrukwekkend nieuw stadion, waar 22.000 mensen in konden, en financieel waren ze gezond, dus ik zou mijn geld altijd krijgen. We hadden geluk dat Hugo en Bruno er waren, ze maakten alles voor ons een heel stuk gemakkelijker. Wij drieën en onze partners spraken regelmatig met elkaar af. Zij hielpen me op het veld en hun gezinnen hielpen Sofi en mij buiten het veld. Het was ongelooflijk wat ze voor ons deden, vooral als je bedenkt dat we nog maar kinderen waren die nergens iets vanaf wisten. Ze wisten ook niet of ik het zou gaan maken, dus hun steun was volkomen

onbaatzuchtig.

Toen ik aankwam speelde Bruno niet vanwege een blessure, maar Sofi vroeg of hij normaal gesproken bij het eerste elftal zat en toen hij ja zei, waren we diep onder de indruk – iemand die in het eerste van Groningen speelde. Wauw. Alles was één groot avontuur.

Zoals het een goed Uruguayaan betaamt, was Bruno dol op mate. Toen ik acht- of negentien was, begon ik voor het eerst mate te drinken, alleen af en toe met mijn vader of mijn ploeggenoten. Maar toen ik wegging uit Uruguay, werd ik meer Uruguayaan dan ik ooit geweest was. Het is moeilijk uit te leggen wat mate precies is. Bij Liverpool zei ik altijd dat het een soort bittere groene thee is die we met een metalen rietje drinken. Als je een groepje Uruguayanen ziet, heeft een van hen waarschijnlijk een fles heet water die hij in een kleine beker schenkt waar hij door een rietje uit drinkt, waarna hij de beker aan zijn vrienden doorgeeft. Met Bruno dronken we heel vaak en veel mate. Ik wist niet veel van wat wij *'cebar el mate'* noemen, wat betekent de mate-beker vullen. Ik wist niet eens hoe ik het water moest koken. Van Bruno heb ik een heleboel geleerd.

Hij was zevenentwintig toen wij in Groningen aankwamen en ik weet nog hoe hij zijn wangen bol blies en tegen me zei: 'Mijn carrière duurt niet zo lang meer.' Ik weet nog dat ik dacht dat zevenentwintig jaar voor mij nog heel ver weg was. En nu zit ik hier dit verhaal te vertellen, op mijn zevenentwintigste.

Dat ik Uruguayaanser dan Uruguayaans was geworden nadat ik mijn land had verlaten, hield ook in dat ik bijna verliefd naar mijn geliefde Nacional en de Uruguayaanse competitie keek. In het begin zei ik: 'Om acht uur ga ik naar de wedstrijd kijken, dan wil ik niet gestoord worden.' Langzaamaan raakte ik eraan gewend om niet de hele wedstrijd te zien en uiteindelijk vond ik het voldoende om alleen de uitslag te weten. Beetje bij beetje neem je afstand. Het is jammer, er verdwijnt een stukje van je, maar het is onvermijdelijk.

Toen de Uruguayaan Sebastián Coates overkwam naar Liverpool, zei hij: 'Nee, om acht uur kan ik niks doen omdat ik de wedstrijd wil zien.' En dan zei ik tegen hem: 'Dat wordt wel minder.' Ik wist het: ik had hetzelfde proces doorgemaakt.

Ik heb nog steeds contact met Bruno. Hij betekent heel veel voor me. Hij woont weer in de plaats waar hij oorspronkelijk vandaan komt, in Cerro Lago, en voetbalt nog steeds. Maar daarvoor ging hij, net als ik, ook naar Ajax. Ik ging in augustus 2007, hij kwam in januari 2008. Voordat ze hem aantrokken, informeerden ze bij mij over hem en natuurlijk prees ik hem de hemel in en vertelde hun hoeveel hij bij Groningen voor me had gedaan. En niet hij alleen, ook zijn gezin.

Vervolgens speelden we samen in de nationale ploeg. Ik ga niet beweren dat Bruno door mij in het nationale elftal kwam, maar toen ze mij naar hem vroegen, vertelde ik dat hij een heel goede speler was, waarna coach Óscar Tabárez hem ging bekijken en hem bij de ploeg haalde. Bruno waardeerde het dat ik een paar keer vertelde hoe goed ik hem vond, maar dat was niets in vergelijking met alles wat hij voor mij in Nederland deed en de

manier waarop hij me hielp met dingen waarvan ik nooit had gedacht dat iemand die me nog maar net kende, ze voor me zou doen.

Toen ik naar Liverpool vertrok, maakte Bruno een moeilijke periode door na een schouderoperatie in Nederland, die heel erg verkeerd ging. Hij zei dat hij 'omhoog naar de hemel ging en weer neerkwam', zo erg was de operatie. Nu doet hij er lacherig over, maar in die tijd zat hij er enorm mee. Hij kreeg een infectie en vanwege de complicaties werd het echt riskant.

Bruno kent me beter dan wie ook in de voetbalwereld. Als ik hem vraag: 'Heb je dat doelpunt van me gezien?' dan antwoordt hij: 'Rustig maar, jochie, ik weet nog hoe je was in je eerste week in Nederland.' Af en toe stuurt hij me een sms'je met bijvoorbeeld de boodschap 'Je had die vrije trap meer een curve moeten geven'. Hij leerde me ook een heleboel over Uruguay, want omdat ik op zo jonge leeftijd wegging uit Salto en in Montevideo was opgegroeid en hij in Cerro Lago woonde, was hij meer van het platteland. Dus Sofi en ik wisten door hem hoe mensen van buiten de hoofdstad waren.

Het is moeilijk om in de voetbalwereld echte vrienden te maken, maar hij is zonder twijfel een van de vrienden die ik heb gemaakt. En hij behandelt me nog steeds hetzelfde als toen we elkaar bij Groningen leerden kennen. Ik heb het ook liever zo. Ik koester de vriendschappen uit de tijd dat ik nog naam wilde maken in het voetbal.

Het Nederlandse voetbal was geweldig. De wedstrijden waren spectaculair, de stadions waren prachtig en langzamerhand begon ik mijn draai te vinden op het veld, maar dat was pas na een knallende ruzie met de trainer. Het was september 2006. We moesten kwalificatiewedstrijden voor de UEFA Cup spelen tegen Partizan Belgrado en verloren de eerste met 4-2. Ik mocht het laatste kwartier invallen en scoorde. In de return stond ik in de basis, maar Jans haalde me er halverwege de tweede helft uit. Het stond 0-0. We zouden uitgeschakeld worden. Ik ging vreselijk chagrijnig het veld af. Ik hield er niet van om vervangen te worden en het regende. Ook was ik nog niet gewend aan de Nederlandse gewoonte om de trainer een hand te geven als je van het veld ging. Ik maakte een gebaar van: mooi dat ik jou geen hand geef en ik stak mijn arm boos in de hoogte. Bij dat gebrek aan respect van mijn kant gooide hij boos de paraplu die hij vasthield op de grond. Die ging kapot.

Dus was het mijn schuld dat het 0-0 stond, was het mijn schuld dat zijn paraplu stuk was en waarschijnlijk was het ook nog mijn schuld dat het regende.

Van die aanvaring schrok iedereen een beetje, maar ik hoefde niet lang op vergeving te wachten. De week daarop speelden we tegen Vitesse en stonden met 1-0 voor, waarna zij de stand ombogen naar 3-1. Vervolgens kwamen we terug tot 3-2, nadat ik een penalty had gekregen. In de tweeëntachtigste minuut maakte ik 3-3 en met nog een minuut te spelen leek het erop dat we een punt gingen binnenhalen. Maar er zou nog meer komen. In blessuretijd werd er een prachtige pass vanaf rechts gegeven, die in het strafschopgebied

naar mij werd teruggelegd. Ik maakte met mijn rechtersvoet een schijnbeweging om de laatste verdediger en de keeper de verkeerde kant op te sturen en scoorde met mijn linkervoet over de keeper heen. Het winnende doelpunt. Het stadion ging uit zijn dak.

Een van de tradities bij Groningen was dat je na een gewonnen wedstrijd een rondje over het veld maakte om de fans met applaus te bedanken. Het was een thuisduel, het was een van mijn beste wedstrijden sinds ik twee maanden daarvoor was gekomen en terwijl de fans door het dolle heen waren en alle camera's op me gericht waren, kwam de trainer naar me toe en gaf me zijn paraplu. Iedereen wist wat er de week ervoor was voorgevallen, want iedereen had in de aanloop naar de wedstrijd over niets anders gepraat.

Ik huppelde mijn ereronde met de plu van de trainer in mijn hand en een enorme grijns op mijn gezicht.

Na de wedstrijd aten we gezamenlijk op de club en de scouts die me in Uruguay waren komen bekijken, zeiden tegen Bruno Silva dat ze een zucht van verlichting hadden geslaakt. Het begon erop te lijken dat ik het geld dat ze in me geïnvesteerd hadden, waard was. Ze hadden een enorm risico genomen en dat betaalde zich nu uit. Vergeet niet dat ze me in Uruguay maar één wedstrijd hadden zien spelen. De parapluwedstrijd veranderde alles. Ik kreeg meer speeltijd, iedereen leek blijer met ons te zijn en wij waren steeds blijer met ons nieuwe leven. De begindagen dat ik uit vorm was en buiten de ploeg werd gelaten, lagen achter ons. De fans van Groningen waren ongelooflijk voor me en nu gaf ik ze iets waar ze vrolijk van konden worden.

Buiten het veld begon ik Nederlands te leren om nog verder te integreren in het Nederlandse voetbal. En ik moest nog iets leren dat ik niet kende – niet neergaan in het strafschopgebied zo gauw ik ook maar even werd aangeraakt.

In Uruguay gaat dat anders. Als ik in Uruguay werd aangeraakt, viel ik direct en iedereen accepteerde dat. Verwachtte dat. In het begin kreeg ik in Nederland penalty's die geen penalty's waren. Maar toen begon ik geen penalty's te krijgen die dat duidelijk wel waren. Zo zou het later ook in Engeland gaan. Niet dat ik schwalbes maakte; het was meer dat ik bij de geringste aanraking naar de grond ging. Ik leerde me aan te passen en dat aanpassen ging verder in de Premier League. Ik moest ook wel: de trainer vroeg aan Bruno of die tegen me wilde zeggen dat ik niet zo vaak moest vallen en de scheidsrechter tegenspreken. Dat hoorde hier niet. Ik deed anders dan de mensen hier gewend waren.

Ik ging Nederlands leren om tijdens de training te kunnen praten en omdat de Nederlanders het echt op prijs stelden als je die moeite deed. Ik gaf interviews in het Nederlands. Of ze goed of slecht waren, is een ander verhaal, maar zij vonden het belangrijk dat ik het probeerde. Ik had waarschijnlijk beter Engels kunnen leren – zoals de meeste buitenlandse spelers doen, zeker in de grote Nederlandse steden. Dat zou handig zijn geweest in bepaalde situaties waar ik later bij Liverpool tegenaan liep. Maar ik koos voor Nederlands en het is nog steeds leuk om af en toe iemand uit Nederland te verrassen

die het niet kan geloven dat ik zijn taal spreek.

Het duurde even voordat de lessen hun vruchten begonnen af te werpen en in het begin begreep ik dus niks. Ron Jans zei het eerst tegen Bruno Silva, die het vervolgens aan mij uitlegde. Ik herinner me nog een wedstrijd waarin ik heel slecht speelde en de trainer in de rust iets tegen me zei over hoe slecht ik speelde. Ik zei: *'Si, la concha de tu madre.'* Het is een vulgaire Spaanse zin die iets zegt over de moeder van de ander.

'Niet mijn moeder, jóúw moeder,' antwoordde Jans in perfect Spaans.

Het leek erop dat de communicatiebarrières aan beide zijden weg begonnen te vallen!

Ik speelde samen met Erik Nevland, die later bij Fulham ging voetballen, en hij was een grote steun voor me. De Noorse aanvaller was in die tijd de ster van de ploeg, maar hij hielp me enorm op het veld, net zoals Steven Gerrard later bij Liverpool zou doen.

Ik moet Groningen ook dankbaar zijn dat ze me een internationaal podium hebben geboden en me op de radar hebben gezet van de coach van het nationale team, die me in februari opriep. Dat was iets ongelooflijks voor mij. Toen ik naar Groningen vertrok, dacht ik dat ik uit beeld zou raken, dat ik geen kans zou maken op de nationale selectie want ik kende niemand die ooit van de voetbalclub Groningen had gehoord. Toen ik voor het eerst hoorde dat ze interesse voor me hadden, ging ik meteen met mijn broertje op de PlayStation om te zien wie er bij die club speelde en we kenden niet één speler. Als je tegen iemand uit Uruguay 'Nederland' zegt, begint die over Ajax, Feyenoord en psv. De rest is er bijna helemaal onbekend, zelfs AZ of Twente, die toch allebei landskampioen zijn geworden. Groningen hoorde bij al die ploegen waar ik nog nooit van gehoord had, zoals NAC, Roda en RKC – namen die ik niet kon uitspreken, laat staan dat ik er iets over wist.

Als ik nog nooit van Groningen had gehoord, was er geen reden om aan te nemen dat de technische staf van de nationale ploeg dat wel had. Maar ik had het mis. Op internet las ik: 'Luis Suárez scoort voor Groningen.' Ik dacht: 'Nou, als ik het kan lezen, zijn er mensen in Uruguay die het ook lezen.' En zo werd ik, negentien jaar oud en spelend voor Groningen, opgeroepen voor het nationale elftal van Uruguay. In de wedstrijd tegen Colombia werd ik in de laatste minuten uit het veld gestuurd na mijn tweede gele kaart wegens praten tegen de scheidsrechter. Ik had geprotesteerd tegen een paar van zijn beslissingen en in de vijfentachtigste minuut was het geduld van scheidsrechter Jorge Hernán Hoyos op. Tabárez was er niet blij mee, maar ik had mijn debuut als international gemaakt en Groningen had me daarbij geholpen.

De club was ook heel blij met me en ik wilde iets terugdoen. Het is niet mijn gewoonte om te beloven dat ik zo en zo veel doelpunten ga scoren, maar toen ik aan de fans werd gepresenteerd na ondertekening van het contract terwijl ik op de middenstip stond, vroeg de voorzitter hoeveel doelpunten ik in mijn eerste seizoen zou gaan scoren. Ik was nog maar een jochie, het was mijn eerste transfer en ze wilden iets van me horen. Wat moest ik zeggen? Ik zei het eerste dat in mijn hoofd opkwam: 'Vijftien doelpunten...' Snel maakte ik

een grapje om mezelf eruit te redden: ‘Vijftien doelpunten... in de komende vijf jaar.’ Maar we hielden het op vijftien doelpunten en, ongelooflijk maar waar, ik maakte aan het eind van het seizoen mijn vijftiende doelpunt. Ik scoorde twaalf keer in de competitie en we deden mee aan de play-offs, wat twee extra wedstrijden betekende. In de semifinales van de play-offs scoorde ik in beide wedstrijden één keer en het doelpunt in de finale van die play-offs was mijn vijftiende treffer.

Ik speelde zo goed dat de grote clubs van het land mij in de gaten kregen en besloten dat ik de aanvaller was die zij nodig hadden. Natuurlijk voel je in zo’n situatie een soort loyaliteit aan je club, maar je moet nog loyaler zijn aan je eigen carrière, en toen Ajax zich voor me meldde, betekende dat een ongelooflijke kans die ik niet wilde missen.

De overstap van Groningen naar Ajax bleek moeilijk. Ik moest vechten om weg te kunnen. Groningen had me voor 1,4 miljoen euro gekocht en Ajax bood 5 miljoen. Ik zou ongeveer zes keer zoveel gaan verdienen als bij Groningen – en inmiddels kende ik het verschil tussen netto en bruto. In Nederland bestaat er een regel die inhoudt dat als zich een grotere club meldt die Champions League speelt en je veel meer betaalt dan je tot dan toe verdient, je huidige club het bod moet accepteren en je verkopen. Ajax zou Groningen meer dan drie keer zoveel betalen als zij voor mij betaald hadden. In theorie zou Groningen me moeten laten gaan, maar ze zeiden: ‘Nee, we gaan naar de arbitragecommissie.’ Mijn zaakwaarnemer zei tegen me: ‘Ze willen je niet verkopen, ze proberen het slim te spelen.’

Dus moest ik naar een zitting van de arbitragecommissie om te horen hoe mijn advocaat onze zaak bepleitte. Het probleem was dat Ajax zich nog steeds niet had geplaatst voor de Champions League.

Jans zei tegen me: ‘Luis, ze willen je niet verkopen, maar ik probeer je te helpen.’

Ik zei tegen hem dat ik de grootste kans van mijn leven dreigde mis te lopen nu de beste club van Nederland me wilde aantrekken en ik denk dat hij dat wel begreep.

Hij zei: ‘Ja, dat weet ik, maar het is de leiding; die wil je niet laten gaan.’ De beslissing van de arbitragecommissie liet zo’n vijf dagen op zich wachten en in de tussentijd moest ik gewoon door blijven trainen bij de club. Je kunt je wel voorstellen wat de fans tegen me zeiden. Op een ochtend werd ik gebeld en kreeg ik te horen dat ik de zaak had verloren. Ik had twee trainingen op het programma staan en ik kon gewoon niet in beweging komen, mijn hoofd liep over, ik was er met mijn gedachten niet bij.

‘Luis, heb je geen zin in trainen?’ vroeg Jans.

Ik zei tegen hem dat mijn hoofd inderdaad niet naar trainen stond, nadat ik het nieuws te horen had gekregen. Ik had nergens zin in, wilde niets doen. Wilde alleen maar huilen en naar huis gaan. Ik kon niet geloven dat de club me dit aandeed.

Toen zei technisch directeur Henk Veldmate tegen me: ‘Ga maar naar huis. Maak je

geen zorgen, ik los het allemaal voor je op. Je zult toestemming krijgen om weg te gaan.'

Rond het middaguur ging ik naar huis en om ongeveer vijf uur belde mijn zaakwaarnemer Fonseca en zei: 'Alles is geregeld, ze verkopen je voor 7,5 miljoen euro. Je moet naar Amsterdam.'

Daarna belde iemand van de leiding van Groningen en zei: 'Luis, gefeliciteerd, je gaat naar Ajax. Bedankt voor alles.'

Ze hadden zich sterk gemaakt voor de hoogste prijs en die zouden ze nu krijgen.

Als een speler in Nederland weggaat bij een club, krijgen de supporters de gelegenheid om afscheid te nemen. Natuurlijk was 'afscheid nemen' niet wat ze wilden. Ze schreeuwden 'huurling' naar me, beschuldigden mij ervan dat ik alleen maar voor het geld ging.

In werkelijkheid ging ik weg omdat ik het wilde gaan maken bij de grootste club van het land, maar er waren mensen die mijn shirt en sjaals en vlaggen met mijn naam erop verbrandden. Er zou geen speciale afscheidswedstrijd voor me komen.

Toen ik het seizoen daarop, in april 2008, terugkwam en met Ajax tegen Groningen speelde, liepen de gemoederen nog steeds hoog op. De supporters lieten 'anti-Suárez' T-shirts maken en schreeuwden nog altijd 'huurling' naar me. Ook hadden ze sjaals en vlaggen met grote dollartekens erop.

Bruno had inmiddels ook de overstap naar Ajax gemaakt en zei tegen me: 'Oef, dit gaat lastig worden.'

De spelersbus zet de spelers meestal af bij het toegangshek van het stadion van FC Groningen en vandaar loop je via de ingang naar de kleedkamer, maar dit keer moesten ze met de bus het stadion binnenrijden, anders zou het heel lastig worden om heelhuids van de bus naar de ingang te komen.

Tijdens de warming-up kreeg ik beledigingen van de fans naar mijn hoofd geslingerd en overal hingen vlaggen. Toen we het veld opkwamen voor de wedstrijd ontstond er opeens onrust onder de toeschouwers en renden mensen het veld op omdat er brand was uitgebroken op de tribune. Tegelijk met het vuurwerk was er een heleboel papier gegooid en een deel daarvan was in de fik gegaan. Zwarte rook golfde door het stadion en er brak paniek uit. Twintig mensen raakten gewond. We moesten zo snel mogelijk naar de kleedkamer zien te komen en er waren flink wat Groningen-supporters op hetzelfde idee gekomen.

De gang naar de kleedkamer stond vol met opgewonden supporters die riepen: 'Luis, Luis, waarom ben je weggegaan?' Vervolgens vroegen ze me om foto's en handtekeningen. Na brand te hebben gesticht in het stadion en me te hebben beledigd, kwamen ze me nu gelukwensen en om een aandenken vragen. Het geeft mooi de passie van de fan weer – eerst al die woede voelen en dan slaat het van het ene op het andere moment om.

Sofi was met haar vader naar de wedstrijd komen kijken en kon haar ogen niet geloven. Uiteindelijk moest de wedstrijd worden afgelast en vier dagen later gespeeld. Ik scoorde maar juichte niet. In de drie of vier wedstrijden die we daarna tegen hen speelden, scoorde ik weer. Bij thuiswedstrijden juichte ik wel, maar ingetogen. De Groningen-supporters waren in het begin fantastisch voor me geweest en ik was de club dankbaar dat ze me naar Europa hadden gehaald.

Uiteindelijk waren ze niet meer zo enthousiast over me, maar dat was te verwachten. Toen ik net bij de club was, moest ik naar Uruguay om wat papieren te laten ondertekenen. Sofi bleef vier dagen alleen achter in ons appartement in de binnenstad. Ze wist niet wat ze moest doen, dus kocht ze wat albums en een stapel kranten en begon aan een plakboek met foto's en krantenverslagen. Dat heeft ze mijn hele voetbaltijd bij Groningen volgehouden. In het begin was het leuk werk, maar aan het eind waren de verhalen niet meer zo leuk.

In het centrum van Groningen staat een groot standbeeld dat op een kip lijkt. In de begintijd grapte ik tegen Sofi dat ze dat op een gegeven moment zouden vervangen door een standbeeld van mij. Zo ging het niet helemaal. In plaats daarvan verbrandden ze mijn shirt. En toch had ik hier een belangrijk punt in mijn carrière bereikt: mijn eerste club in Europa. De club waar ik naartoe was gegaan om dichterbij de liefde van mijn leven te zijn. In mijn jeugd hebben twee dingen me gered: voetbal en Sofia Balbi. In 2007 gingen we samen naar Amsterdam, waar we zouden gaan trouwen en ons eerste kind zouden krijgen en waar ik aanvoerder zou worden van een van de grootste clubs in het Europese voetbal.

‘Nee, nee, nee! Ben je gek, Luis? Zeg dat nooit meer. Dat soort dingen doen we in Nederland niet.’

Het was tegen het eind van het seizoen 2009-2010 – mijn laatste volledige seizoen bij Ajax – en als wij onze laatste wedstrijd wonnen en Twente verloor hun laatste, dan zouden wij, en niet zij, kampioen zijn. Ik was op het idee gekomen om de tegenstander van Twente een winstbonus aan te bieden.

Het was maar een idee en niet meer dan dat, en ik stelde zeker niet voor iemand te betalen om te verliezen. Dat zou oplichting zijn. Dit was alleen maar een stimulans voor de tegenstanders van onze concurrent. Maar het antwoord liet niets aan duidelijkheid te wensen over. Ik liet mijn idee varen. Nederlanders en Uruguayanen hebben een andere mentaliteit.

Twente won zijn laatste wedstrijd tegen NAC. Wij versloegen NEC. Ik scoorde twee keer en kwam uit op een totaal van 35 competitietreffers in 33 wedstrijden. Ik was ook op een totaal van honderd treffers voor de club gekomen. Maar voor de derde achtereenvolgende keer was ik er met Ajax niet in geslaagd om kampioen te worden.

Ik had zo graag de landstitel gewonnen. Mijn tijd bij Ajax was een geweldige periode uit mijn carrière. De supporters waren vanaf het begin af aan groots. Sofi en ik hielden ook buiten het veld van het leven in Amsterdam en op het veld misten we alleen nog het kampioenschap.

De landstitel mislopen was vooral in 2010 vervelend. Trainer Martin Jol had me al zijn vertrouwen getoond door me aanvoerder te maken en het zou geweldig zijn om zijn vertrouwen met die titel te belonen. Na trainer Marco van Basten was Jol als een frisse wind gekomen.

De stijl van Jol leek een beetje op die van mijn eerste coach bij Ajax, Henk ten Cate. Ik had graag gewild dat die langer was gebleven, maar ik was nog maar net aan mijn eerste seizoen begonnen of hij verkaste naar Chelsea om daar assistent-coach te worden. Hij had me naar de club gehaald en dat gaf me het gevoel dat hij vertrouwen in me had. Hij was overgekomen van Barcelona met een filosofie die me aanstond. Ik voelde me prettig onder hem tijdens de eerste wedstrijden en daarbij sprak hij Spaans, wat alles een stuk makkelijker maakte toen ik in 2007 bij Ajax kwam. Ik tekende op een vrijdag, maar het papierwerk was niet op tijd klaar om me die zaterdag meteen de Nederlandse Supercup te laten spelen, maar de dinsdag daarop speelden we een kwalificatiewedstrijd voor de Champions League tegen Slavia Praag en hij aarzelde niet om me meteen op te stellen. Ik

scoorde in mijn Champions League-debuut en mijn eerste thuiswedstrijd, het was een geweldig begin onder een trainer met wie ik meteen een klik had.

Met de Ajax-supporters, die vanaf het begin achter me stonden en die blij waren dat ik toch bij Groningen weg was gegaan, voelde ik me op mijn gemak. En met een trainer met wie ik goed kon opschieten, maakte ik een heel goede start. Ook werd ik snel vrienden met Gabri, die Ajax van Barcelona had overgenomen en met wie ik later in Spanje herenigd zou worden omdat hij tegenwoordig het B-elftal van Barcelona traint.

Gabri had bij Barcelona onder Ten Cate en Frank Rijkaard gespeeld en vertelde me dat de twee coaches wat de manier van spelen betreft op elkaar leken. Als Ten Cate was gebleven, was alles goed gegaan, maar in oktober kreeg hij een aanbod om bij Chelsea assistent-coach onder Avram Grant te worden, dus vertrok hij. Heel jammer: ik raakte een coach kwijt met wie ik een uitstekende relatie aan het opbouwen was.

Adrie Koster kwam als interim-coach tot het einde van het seizoen en we liepen de landstitel net mis door onze laatste wedstrijd te verliezen. Hij was een heel rustige coach, rechtdoorzee, en het was voor hem een goede gelegenheid om als trainer te rijpen en te groeien. Ik boekte vooruitgang onder hem, maar ik voelde in technisch opzicht niet zo veel steun als bij andere coaches het geval was geweest.

Aan het einde van mijn eerste seizoen zette Ajax in op een grote naam. Het was juli 2008 toen de club Van Basten aanstelde. Onder hem scoorde ik 28 doelpunten in 43 wedstrijden, wat een verbetering was ten opzichte van de 22 doelpunten in 42 wedstrijden in mijn eerste seizoen, maar we eindigden slechts op de derde plaats en er was nooit echt chemie tussen mij en de man die mijn droomcoach had moeten zijn.

Het was een geweldig vooruitzicht om een trainer te krijgen die zelf een groot speler was geweest, een van de beste aanvallers aller tijden, en de eerste indrukken waren goed. Hij was heel strikt als trainer, en dat vond ik prettig. Als hij dingen moest zeggen, zei hij ze en vanaf het begin wist hij iedereen op scherp te zetten. Maar naarmate de weken verstreken, begon ik in te zien dat zijn methode niet bij mij paste. Hij was tactisch gezien zeer star en ik paste niet altijd in het systeem dat hij wilde spelen. Hij wilde een elftal dat 'leuk' speelde en ook daarin paste ik niet.

Hij wilde per se dat we gedurende de week veel groepsactiviteiten deden om een eenheid van het team te maken. In mijn optiek moesten we op het veld een eenheid vormen; buiten het veld was dat niet nodig. Het voelde geforceerd aan. Ik vond dat hij te veel van ons vroeg.

Ik kon me niet in zijn methoden vinden en dat wist hij. Hij wist ook dat ik niet de enige in de kleedkamer was die er zo over dacht – er waren meer spelers die ook liever thuis bij hun gezinnen waren in plaats van 'saamhorigheid creëren'. Op een dag gingen we naar een kunstworkshop om samen te schilderen. De enige band die we creëerden was dat iedereen elkaar aankeek en precies hetzelfde dacht: wat doen we hier? Uiteindelijk zaten we dan

toch nog op één lijn.

Onlangs zat ik met mijn voormalige Ajax-ploeggenoot Darío Cvitanich in het vliegtuig en we raakten aan de praat over die tijd en de dingen die Van Basten ons liet doen en hoe we de helft van de tijd van ellende dood wilden gaan. Het was niet te geloven.

Tijdens die 'kunstlessen' kregen we willekeurige woorden te horen en moesten we schilderen wat er daarbij in ons hoofd opkwam. Vijf of zes spelers probeerden de Van Gogh in zichzelf te vinden. Voor mij was het de verkeerde soort Hollandse meester. Ik kon er niets mee.

Dat seizoen werden we geen kampioen, maar het idee dat je een spelersgroep teamspirit kon opdringen door ze buiten het veld samen dingen te laten doen, bleef onverminderd bestaan. Ik weet nog dat AZ drie weken voor het einde van het seizoen de titel 2008-2009 binnenhaalde. Van Basten liet ons schatzoeken... jawel, schatzoeken.

We zaten met een team van vijf man gepropt in een Citroën 2CV en reden door Amsterdam op zoek naar aanwijzingen, terwijl AZ 35 kilometer verderop het landskampioenschap vierde. Dat contrast zei alles. Zij wonnen, wij reden rond in kleine auto's.

Er gebeurden dingen die ik gewoon niet kon begrijpen. Ik kan er nu luchtig over doen, maar destijds wond ik me er verschrikkelijk over op.

Met Dennis Bergkamp kon ik beter overweg. Hij was er af en toe als assistent en deed met ons mee aan de passioefeningen. Het was fantastisch om naar hem te kijken en met hem te trainen. Ik keek in mijn jeugd naar Dennis, die toen voor Arsenal uitkwam, en hij was een geweldige speler. Ik weet ook nog dat hij tijdens het WK van 1998 tegen Argentinië een van mijn favoriete doelpunten aller tijden scoorde; hij nam een lange pass aan, speelde Roberto Ayala uit, draaide met een sublieme beweging naar binnen en scoorde het doelpunt waardoor Argentinië werd uitgeschakeld.

Het was ongelooflijk om als jongeling van twintig of eenentwintig met hem te trainen. Frank de Boer was er ook en als zij de bal kregen en begonnen te voetballen, gebeurde er echt iets. Ik kon zien dat deze jongens van een ander niveau waren. Van Basten ook, natuurlijk, en in het begin deed hij ook mee aan het tennisvoetbal. Maar ik had bij hem niet hetzelfde gevoel; hij straalde niet dezelfde warmte of ongedwongenheid uit. Onze relatie werd in de loop van de tijd steeds slechter en vreemd genoeg leek het erger te worden naarmate ik meer ging scoren.

Iemand suggereerde op een gegeven moment dat Van Basten me onder meer niet mocht omdat ik een van zijn records dreigde te gaan verbreken. Ik weet nog dat ik voor een Europa Leaguedstrijd niet in de basis stond toen ik een van zijn Europese doelpuntenrecords begon te naderen. Misschien heb ik ongelijk, maar ik vroeg me af of het een niet wat met het ander te maken had. De supporters waren dol op me en ik deed mijn werk – ik scoorde. Maar hij had het altijd over de dingen die ik volgens hem niet goed

deed. We hebben nooit knallende ruzie gehad: ik heb alleen nooit begrepen waarom hij zich tegenover mij zo gedroeg en waarom het niet klikte tussen ons.

Misschien kwam dat doordat ik geen typische Ajax-speler was met een vriendelijk, gelijkmatig karakter. Dat jaar verzamelde ik flink wat gele kaarten, en dat begon hem te storen. Misschien was het een kwestie van onverenigbare karakters. Misschien kon hij zich niet vinden in mijn manier van spelen. Hij hield van schoon, zuiver voetbal, technisch en doordacht. Ik was meer een speler die de mouwen opstroopte, die de strijd aanging, borst vooruit, altijd maar gaan, altijd maar naar voren. Ik heb nooit echt een goed gesprek met hem gehad, dus heb ik nooit gehoord hoe het echt zat.

Ik sprak met een paar mensen van de leiding en die vertelden wat voor plannen hij met mij had gehad; iemand zei dat hij me had willen verkopen, en dat deed pijn.

Wat ik nu wél weet, is dat het een gemiste kans is geweest. Ik zou het fijn hebben gevonden als hij me beter had gemaakt als speler. Als je aanvaller bent en Marco van Basten vertelt je hoe je dingen moet doen, luister je natuurlijk. Dan doe je wat hij zegt. Hij weet het immers. Ik zou dolgraag meer van hem geleerd hebben en een betere relatie met hem gehad hebben, maar blijkbaar had hij een andere agenda. Nadat hij was weggegaan, vielen een paar dingen beter op hun plek.

Soms worden de moeilijkheden om je aan te passen aan een andere competitie overdreven. Dat is in ieder geval mijn ervaring. In zekere zin speelde ik in de schitterende Amsterdam ArenA hetzelfde als in Montevideo op straat. Maar er zijn ook kleine verschillen. En als je steeds beter wilt worden, moet je je aanpassen en leren. Bij Ajax ging ik bijvoorbeeld beter trainen en speelde ik tijdens de wedstrijden minder chaotisch. Ik leerde om slimmer te spelen, om na te denken over het spel. In Uruguay stonden we tweeënhalf uur op het trainingsveld, waarvan er dertig minuten besteed werden aan hardlopen. Bij Groningen duurden de sessies maar 60 of 75 minuten. En bij Ajax ging het er nog rustiger aan toe.

Ik leerde dat je goed moet trainen, maar dat ‘goed trainen’ niet per se hetzelfde was als hard trainen; dat slimheid even belangrijk was als intensiteit. En natuurlijk dat de wedstrijd het belangrijkste is. Ik leerde gericht te spelen. Toen ik net in Nederland was, rende ik negentig minuten lang als een dolle over het veld. Als ik het gevoel had dat er pressing nodig was, ging ik pressing spelen. Als het moest, ging ik in mijn eentje jagen. Ik leerde om dat een beetje te doseren en meer in dienst van de ploeg te spelen. Tactisch werd ik steeds sterker.

De trainers bij Groningen zeiden tegen me: ‘Nee, nee, Luis, blijf waar je bent en laat Erik Nevland maar jagen. En als hij het de volgende keer niet doet, ga jij jagen.’ Ik leerde op het goede moment te wachten. De centrale middenvelder was degene die naar je schreeuwde: ‘Nu!’ En dan ging je jagen. Hij riep het en jij deed het. Het had geen zin om

alleen te jagen; je verspilde energie voor niets. In plaats daarvan coördineerden we de acties en kozen met zorg het moment daarvoor uit.

Ik rende liever naar voren dan naar achteren. Klaas-Jan Huntelaar speelde in die tijd op de positie van de nummer negen en ik speelde links of rechts van hem, en in het 4-3-3-systeem van Ajax moeten de vleugelspelers natuurlijk de backs van de tegenstander volgen wanneer die oprukken. Als de vleugelverdediger van de tegenstander tijdens een wedstrijd zeven keer naar voren ging, volgde ik hem misschien één keer. Ik zei altijd tegen de trainer dat ik niet steeds kon meeverdedigen, omdat ik anders geen energie meer overhad om aan te vallen. Soms leidde dat tot problemen – bij Van Basten was dat denk ik zeker het geval – en soms vonden we een compromis. Op een gegeven moment nam iemand van de technische staf het zelfs voor me op en zei: ‘Luis, jaag maar niet achter hun backs aan, blijf jij maar voorin en spaar je krachten voor als er zich een kans voordoet.’ Ik begon te leren wat op bepaalde momenten het beste voor de ploeg was.

De trainingsmethoden bevielen me. Als je kijkt naar de jeugdspelers in Nederland, draait bij hen alles om de bal. Ze werken de hele tijd met de bal. In Uruguay moet de jeugd altijd meteen gaan lopen. Ze lieten jochies van zeven drie rondjes rond het veld lopen en als ze daarmee klaar waren, kregen ze misschien nog een keer een bal. Je zult begrijpen waarom er in Nederland veel meer technisch begaafde spelers zijn dan in Uruguay. Wij brengen een heleboel spelers voort die er vol voor gaan en blijven lopen alsof hun leven ervan afhangt. Het is niet makkelijk om een uitstekende techniek te ontwikkelen als je op je zevende op de training meteen moet gaan hardlopen.

Ik merkte ook dat er een verschil was in seizoenvoorbereiding. Jarenlang duurde de seizoenvoorbereiding in Uruguay een maand en daarvan moest je twintig dagen met zandzakken op je schouders gebonden over het strand rennen of tegen steile hellingen met rul zand op, tot je benen zo sterk waren als boomstammen. Soms moest ik een dag voor de wedstrijd een lange loop doen en dacht ik bij mezelf: ‘Hoe moet ik vandaag zo’n stuk hardlopen en morgen een wedstrijd spelen?’

Maar zo ging het nu eenmaal: twintig dagen van de seizoenvoorbereiding hardlopen en gewichten.

Ik moet overigens bekennen dat ik niet de fanatiekste trainingsmentaliteit heb. Mario Rebollo, de nummer twee van de nationale ploeg, heeft me de bijnaam Gruñón (Grumpie van Grumpie uit *Sneeuwwitje en de zeven dwergen*) gegeven en die naam is blijven hangen. Ik ben altijd degene die zegt: ‘Wat, moeten we een loop gaan doen?’ Maar vervolgens doe ik het wel. Of we moeten dertig keer oefeningen met gewichten doen, dan ben ik degene die opmerkt: ‘Wat? Dertig?!’ Maar vervolgens doe ik er wel dertig.

Ook vandaag de dag ben ik nog Grumpie, maar niemand kan zeggen: ‘Ach, moet je hem zien, hij speelt de grote ster’, want zo ben ik altijd geweest. Ik ben altijd een zeurpiet geweest. Al mijn trainers kunnen dat bevestigen.

Bij Ajax hadden ze een methode die me beter beviel: wedstrijdgerichte trainingen pasten veel beter bij me dan het zinloze gezwoeg dat ik daarvoor soms had moeten doen. Er was ook een wat relaxtere houding wat het krachthonk betreft. Ik hou niet van krachttraining. In mijn optiek kent een sporter zijn lichaam beter dan wie ook. Bij Nacional zei ik altijd: 'Vandaag kan ik niet, want ik ben gisteren al geweest.' Dat werkte niet en je kon nooit op de hometrainer gaan zitten en maar wat doen, want de fitnessstrainer stond er altijd met zijn neus bovenop en zei precies wat we moesten doen en hoe vaak. Bij Ajax dwong niemand me om krachttraining te doen. Dat men er vertrouwen in had dat ik het beste voor mezelf koos, was nieuw voor me.

Bij Ajax stond de bal centraal – de bal en goede passes geven. En je paste de bal niet alleen maar als je er niet mee kon rennen of schieten, wat altijd min of meer mijn manier van spelen was geweest. Je paste hem omdat, zeiden zij, een pass de beste oplossing was. Het vormde de kern van alles wat ze daar deden. Aanvankelijk vond ik het moeilijk om me daaraan aan te passen. Ik vond het lekker om de bal te veroveren, een mannetje te passeren en te schieten. Dat was mijn manier van spelen. Bij Ajax pasten beide partijen zich aan. Zij begonnen te wennen aan mijn manier van spelen, maar ook ik moest veranderen en beter worden om in het systeem te passen.

Na de trainingen bleef ik wat langer om aan mijn zwakke punten te werken: mijn linkerbeen, springen, schieten. Dat doe ik nog steeds. Ik wil mezelf blijven verbeteren. Ik had naar Nederland kunnen gaan en denken: ik heb een heleboel doelpunten gescoord, ik blijf gewoon doen wat ik altijd heb gedaan, maar ik heb nooit graag op zeker gespeeld of teruggekeken op wat ik vroeger deed. Ik heb een heleboel spelers de fout zien maken om te denken dat ze het gemaakt hadden – vaak gesterkt in die overtuiging omdat ze al op jonge leeftijd veel geld verdienden. Ik zag het zelfs bij Nacional in Uruguay. Daar waren spelers van zes- of zeventien jaar die de waarde van het geld uit het oog verloren omdat ze in het eerste opeens flink wat opstreken. Drie of vier jaar later gaat het goed met de spelers die voortdurend vooruitgang hebben geboekt en langzamerhand steeds meer zijn gaan verdienen naarmate ze beter werden, en de jongen met de enorme salarisverhoging in één keer speelt nu in de tweede divisie. Het was veel te veel en veel te vroeg.

Bij Nacional zag ik spelers die naar het eerste werden gehaald en met de bijbehorende salarisverhoging een auto kochten – niet zo'n dure auto als de Nederlandse spelers die het bij Ajax 'gemaakt' hadden, maar wel een auto.

Dan zei ik altijd: 'Ah, je hebt een auto gekocht!'

'Ja, ja, ik heb een auto gekocht,' antwoordde de speler dan.

Dan zei ik: 'Zit er soms een badkamer in die auto?'

Voor mij was het allerbelangrijkste altijd een dak boven mijn hoofd te hebben. Heb je eenmaal een huis, kun je daarna een auto kopen.

Er waren bij Ajax natuurlijk een heleboel jongens die een auto én een huis met een

badkamer hadden. Want veel spelers van mijn leeftijd hadden hun pappie om alles te kopen wat hun hartje begeerde. Het was een wereld van verschil met de manier waarop ik was opgegroeid in Uruguay. Ik had nooit tegen mijn ouders kunnen zeggen: ‘Kunnen jullie dit voor me kopen?’ en dan verwachten dat ik het van hen kreeg. Ik kreeg niet eens een paar sportschoenen, laat staan een auto. Dat leek misschien een probleem, maar uiteindelijk was het misschien iets positiefs. Het kan zijn dat dát me nou juist heeft geholpen om er te komen. Als pappie buiten het veld alles voor je koopt, waarom zou je dan op het veld de longen uit je lijf rennen? Er waren spelers die niet alles gaven omdat het allemaal zo gemakkelijk voor ze was.

Dat is niet alleen zo in Nederland. Ik neem dat land als voorbeeld omdat ik daar speelde, maar ik stel me zo voor dat het op veel plaatsen hetzelfde is. Honger maakt het verschil en als je die niet hebt gekend omdat je verwend bent, zie je dat op het veld terug. De honger om te willen slagen zette me in Uruguay ertoe aan om iedere bal te willen veroveren. Ook nu nog moet ik er niet aan denken om ook maar één seconde van de wedstrijd gas terug te nemen. Als de bal in de 89e minuut buiten de lijnen gaat en er een ingooi moet worden genomen, ren ik erachteraan. Zo kijk ik tegen voetbal aan en het is moeilijk te accepteren dat er spelers zijn die een bal laten gaan omdat ze denken dat ze er niet meer bij kunnen. Ik heb die drang altijd in me gehad en ik heb niets met spelers die dat niet met volle overgave doen. Toen Martin Jol Marco van Basten opvolgde als coach van Ajax, had ik eindelijk het gevoel een trainer te hebben die op diezelfde golflengte zat.

Een van de dingen die me tijdens mijn tijd in Europa frustrerden, was de relaxte houding die ik niet bepaald bevorderend vond voor goede resultaten. Ik zag het ook bij trainers. Ik herinner me dat we een keer met Groningen met 5-0 achter stonden tegen Utrecht. Er waren nog twintig minuten te spelen en er kwam een centrale verdediger in het veld die zijn debuut maakte. Na de wedstrijd zei de coach: ‘Nou, we hebben verloren, maar laten we de speler uit het jeugdteam feliciteren die zijn eerste wedstrijd heeft gespeeld.’

Om te beginnen was de ‘jonge jongen’ die debuteerde drieëntwintig jaar. En we hadden zojuist vijf doelpunten om de oren gekregen. Maar zijn houding was: hij is jong, drieëntwintig, en heeft zijn debuut gemaakt. Ik was negentien en kookte inwendig van woede omdat we met 5-0 verloren hadden. Ik begreep die rust en de lachende gezichten niet; ik begreep niet hoe we met zo’n instelling ooit zouden kunnen winnen. Ik zie het spel anders, helemaal als aanvaller.

Als andere spelers een spits iedereen eruit zien lopen, zijn longen uit zijn lijf zien rennen voor het elftal, zien duwen, zien vechten voor de bal, dan neemt hij die anderen mee op sleeptouw. Als aanvaller ben je de eerste lijn van het elftal; de enige persoon die voor iedereen in het elftal speelt. Je kunt de verdedigers ontmoedigen, ze uitspelen, ze

uitputten. Veel verdedigers worden gek van een aanvaller die een ware plaag is: 'pesado' noemen we die in het Spaans. Een meedogenloze lastpak. Je jaagt ze op, je rent achter iedere bal aan, je vecht tegen ze, ook al zijn ze twee keer zo groot als jij, je laat ze niet tot rust komen – nooit. Op deze manier denk ik dat ik een van de grootste 'pesado's' ben en daar houden verdedigers niet van. En daar hou ik weer van. Want dat betekent dat ze nooit tot rust komen, waardoor ze zenuwachtig kunnen worden. Als ze de bal hebben, zijn ze niet rustig en vol vertrouwen. Een speler die de hele wedstrijd ongehinderd door de backs de bal kan spelen, groeit. Een speler die voortdurend een aanvaller op zijn hielen heeft, kruipt in zijn schulp. Hij is constant op zijn hoede, kijkt de hele tijd over zijn schouder. Veel verdedigers hebben tegen me gezegd: 'Relax, maat, je hebt al twee keer gescoord, vind je dat niet genoeg?' Meestal zeg ik dan: 'Oké, misschien dan, als jij ophoudt met me te trappen.'

Ik heb het altijd als een uitdaging gezien om mijn drang om te winnen over te brengen op de anderen, op het hele team. En Jol zag dat. Hij was de eerste coach die naar mij leek te kijken en vervolgens tegen de anderen zei: 'Neem hem als voorbeeld, doe zoals hij.' Hij hield van mijn spel. De supporters hielden er ook van; dat was een van de redenen waarom ze fan van me waren. Ik was anders dan de spelers die ze tot dan toe hadden gezien. Ze vonden me net zo fanatiek en gericht op het winnen als zichzelf. Jol had dezelfde honger en mentaliteit als ik. Hij zag dat ik iemand was die altijd wilde winnen. Net als iedereen had hij als trainer zijn goede en zijn mindere kanten. Soms slaagde hij en soms niet. Maar als het ging om het motiveren van spelers, was hij degene die echt tot me doordrong. Waarschijnlijk was hij ook de eerste die tegen me zei dat ik als speler het hoogste kon bereiken als ik dat wilde. Tijdens de eerste trainingen van het seizoen merkte hij wat voor karakter ik had, hoe ik trainde en hoe ik speelde. Hij zag de eigenschappen die hij verwachtte van een nieuwe Ajax-aanvoerder.

De vorige aanvoerder, Thomas Vermaelen, was naar Arsenal vertrokken en er was dus een vacature, en Jol zei dat de manier waarop ik het team op sleeptouw nam hem beviel en dat ik de taak van aanvoerder aan zou kunnen. Het was geen gemakkelijke beslissing omdat veel mensen dachten dat hij de aanvoedersband aan een Nederlandstalige speler zou geven, doelman Maarten Stekelenburg en Jan Vertonghen waren goede kandidaten. Maar op een dag nam hij mij tijdens de training apart en zei dat hij van plan was om mij de aanvoedersband te geven. Hij zag aan mijn reactie dat ik op geen enkele manier bang was voor die verantwoordelijkheid en na een vriendschappelijke wedstrijd tijdens de voorbereiding liet hij de ploeg weten dat ik het komende seizoen de aanvoedersband zou dragen.

Ik was enorm trots. Ik was al trots om voor de ploeg uit te mogen komen; ik had nooit gedacht dat ik ooit de aanvoedersband zou dragen. Ik verloor het teambelang nooit uit het oog en ik voelde me absoluut niet beter dan wie ook. Ik was niet van plan om mijn ploeggenoten anders te gaan behandelen nu ik de aanvoedersband droeg, maar ik voelde de extra verantwoordelijkheid en die inspireerde me.

Martin liet me ook beter spelen. Wat mij als speler het meest kenmerkt, is mijn instinct. Bij Nacional zeiden ze altijd dat ik met een blinddoek om nog zou scoren – ik voel het spel aan. Martin wist hoe hij me dat verder moest laten ontwikkelen. Hij corrigeerde mijn manier van spelen op bepaalde punten en zei dat ik soms wat rustiger moest doen in een wedstrijd. Soms wilde ik alles zelf doen en hij zei dat ik moest proberen om dat niet te doen, omdat ik anders de rest van de ploeg helemaal gek maakte. Er waren momenten in de wedstrijd dat mijn ploeggenoten rust nodig hadden en niet steeds maar moesten gaan. Maar hij wilde het niet helemaal uit mijn spel halen; het maakte me tenslotte tot de speler die ik ben.

Jol veranderde het spelschema, stapte over op een 4-4-2, wat beter bij me paste dan het traditionele Ajax-4-4-3. Ik moest het referentiepunt in de spits zijn en op elk moment het elftal geven wat het nodig had. Ik vond het toen moeilijk, en nu nog steeds, maar in de loop van de tijd heb ik geleerd dat er momenten zijn dat je net even iets langer moet nadenken dan anders. Martin heeft me dat bijgebracht.

Aanvoerder zijn bracht bepaalde verantwoordelijkheden met zich mee. Alvorens het veld op te gaan, moet de Ajax-aanvoerder zich tot de ploeg richten... in het Nederlands, natuurlijk. Ik sprak die taal inmiddels redelijk, maar dit was moeilijk. Voor iedere wedstrijd moest ik de ploeg toespreken. Ik moest iets bedenken om de rest van de ploeg op te peppen. Jan Vertonghen moest altijd hard om me lachen en zei dat hij iedere week weer precies wist wat ik zou gaan zeggen, omdat ik altijd hetzelfde zei.

Maar het werkte.

In mei 2010 wonnen we de beker door in de eerste wedstrijd Feyenoord thuis met 2-0 te verslaan en de tweede wedstrijd met 4-1 uit te winnen. In de uitwedstrijd scoorde ik twee keer – de eerste keer al na vier minuten, wat betekende dat Feyenoord vier keer moest scoren, en de tweede aan het eind van de wedstrijd, wat betekende dat ik topscorer van de bekercompetitie was geworden. Ik trok mijn Ajax-shirt omhoog om het shirt van Nacional eronder te laten zien. De bekerfinale werd vaak in het stadion van Feyenoord in Rotterdam gespeeld en de Supercup vond meestal in de Amsterdamse ArenA plaats, maar uit bezorgdheid dat zo veel Ajax-supporters naar Rotterdam moesten reizen, werd de finale in twee wedstrijden gespeeld, zodat supporters van beide clubs de kans kregen een thuiswedstrijd te bekijken. Het pakte voor ons heel goed uit, want nu konden we ze twee keer verslaan. Mijn teampraatje, zoals Vertonghen het noemde, was beide keren hetzelfde: we spelen met ons hart, we geven alles wat we hebben en, het belangrijkste, we winnen.

Na twee doelpunten te hebben gescoord was het een heel bijzondere ervaring om in het Feyenoord-stadion als aanvoerder de beker omhoog te kunnen houden in aanwezigheid van 10.000 meegereisde supporters. Ik was toen waarschijnlijk op mijn best, hoewel mijn uitverkiezing tot Speler van het Jaar ook heel speciaal was en een verrassing, omdat Ajax geen kampioen was geworden – we waren tweede achter FC Twente – én ik een buitenlandse speler was, wat het nog bijzonderder maakte. Je werd Speler van het Jaar op

basis van punten die sportjournalisten gedurende de hele competitie na iedere wedstrijd gaven. Het was een optelsom van al mijn positieve beoordelingen tijdens dat seizoen, wat bewees dat ik onder Jol consistentier was geworden. Hoewel we de landstitel niet wonnen, was zijn beslissing om mij de aanvoerdersband te geven terecht geweest. Ik had 49 doelpunten gescoord in 48 competitiewedstrijden, meer dan ik ooit in een seizoen had gescoord, en had de ploeg zoals hij wilde bij de hand genomen.

Alles leek steeds beter te gaan, maar het jaar daarop kwam het ergste moment van mijn tijd in Nederland.

Het gebeurde in november in de blessuretijd van een wedstrijd tegen psv in Eindhoven, toen ik het bij de stand van 0-0 aan de stok kreeg met Otman Bakkal. De scheidsrechter had kort daarvoor mijn ploeggenoot Rasmus Lindgren van het veld gestuurd voor een overtreding op Ibrahim Afellay. Er was een opstootje. Bakkal kwam naar me toe en ik beet hem in zijn schouder. Na het laatste fluitsignaal sloeg ik mijn arm om zijn schouder en zei sorry. We liepen samen van het veld af, maar het kwaad was al geschied.

Jol steunde me zo veel mogelijk. Een krant noemde me een kannibaal, maar hij probeerde het incident te relativiseren door het een 'liefdesbeet' te noemen. Hij begreep dat ik gefrustreerd was geweest. Hij wist dat het mijn actie niet goedpraatte, maar het was wel een verklaring voor mijn gedrag. Ik geloof niet dat hij dacht dat ik hem had laten vallen, eerder dat ik de club had laten vallen. Het was niet het gedrag van een aanvoerder. Zeker niet bij een club als Ajax, die zo trots is op waar ze voor staat.

De club legde me een boete op, wat ik natuurlijk zonder mokken accepteerde, want dat was hun goed recht. Vervolgens kwam de schorsing van zeven wedstrijden van de knvb.

Al snel werd het allemaal erger. Na de 0-0 tegen psv – ons derde gelijke spel op rij zonder dat we scoorden – bleven we matige prestaties neerzetten en kort daarop verliet Jol de club. We stonden derde op de ranglijst, zes punten achter op koploper psv, maar de verwachtingen die we het voorgaande seizoen hadden gewekt, konden we niet waarmaken.

Ondanks mijn schorsing mocht ik de laatste groepswedstrijd in de Champions League tegen AC Milan spelen. Ons lot was al bezegeld – we stonden pal op de derde plek, vier punten achter AC Milan dat op de tweede plek stond en waren al voor de knockoutfase uitgeschakeld – maar het was een teken van hoe het had kunnen gaan als ik onder Frank de Boer, die hoofdtrainer was geworden na het vertrek van Jol, was blijven spelen. Ik bereidde het tweede doelpunt voor voor Toby Alderweireld en we wonnen met 2-0. Frank kwam uit de Barcelona-school, net als mijn eerste Ajax-trainer Henk ten Cate, en zijn speelstijl was mij op het lijf geschreven.

Hij was streng, maar eerlijk, zeker ook toen hij met me wilde praten over mijn situatie en over wat er met Bakkal was gebeurd. Jol had me toestemming gegeven om na die wedstrijd naar Uruguay te gaan en Frank liet me weten dat hij het daar niet mee eens was geweest. Volgens hem leek het alsof ik op vakantie was gestuurd, terwijl hij vond dat de

schorsing een straf moest zijn. Maar hij zei dat hij, omdat Jol toestemming had gegeven, de beslissing van de vorige trainer zou respecteren.

Maar de beslissing over de aanvoerdersband wilde hij zelf nemen. Hij zei dat hij een Nederlandse aanvoerder voor de ploeg wilde, wat ik volledig begreep en respecteerde.

Toen ik in januari weer op de training kwam, had ik een gesprek met hem en we konden goed met elkaar overweg, maar vervolgens kwam het bod van Liverpool.

Ik weet dat ik, als ik was gebleven, veel van Frank zou hebben geleerd en echt met plezier onder hem zou hebben gespeeld.

Ondanks alles wat er in die drieënhalve jaar was gebeurd, lieten de Ajax-fans me nooit vallen. Als aanvoerder, de vaandeldrager van de club, had ik ze in de steek gelaten met het bijtincident. Maar ze hadden ook gezien dat ik speelde om te winnen en ik ging zo ver dat ik de grote verantwoordelijkheid op me nam om die wil tot winnen over te brengen op de rest van mijn ploeggenoten. Er was geen excuus voor wat ik had gedaan, maar ze waardeerden het dat ik altijd alles had gegeven en velen vonden dat ik die winnaarsmentaliteit op de groep had overgebracht. Ze hielden van me juist omdat ik anders was dan wat ze kenden. Er waren supporters die me schreven om me te bedanken voor hoe ik als aanvoerder had gespeeld en dat zal ik altijd in mijn hart met me meedragen. Ze scandeerden mijn naam vanaf mijn eerste wedstrijd en ze scandeerden die nog toen ik al weg was bij de club. Toen Ajax in februari 2012 in de Europa League tegen Manchester United moest spelen, kwam ik net terug na mijn schorsing van acht wedstrijden van Liverpool. Zo'n 4000 Ajaxsupporters zongen 'Er is maar een Luis Suárez' tijdens de wedstrijd op Old Trafford. Toen mensen me dat vertelden, was ik diep ontroerd; het is iets wat ik nooit zal vergeten.

Een andere reden waarom de club altijd bijzonder voor me zal blijven, is de manier waarop ze met mijn gezin omgingen. Wij vonden het heerlijk om in Amsterdam te wonen. Het was een enorme verandering ten opzichte van Groningen, het is een echte wereldstad met veel toeristen en een bruisend stadsleven. De club zei dat we voorzichtig moesten zijn als we uitgingen – het soort waarschuwingen die bewoners van elke grote stad aan jonge, argeloze toeristen geven – maar we hebben het er altijd geweldig naar onze zin gehad. Sofi en ik gingen in een appartement in een omgebouwd pakhuis wonen aan het Amsterdamse IJ. Het was, voor een drukke hoofdstad, een rustige plek om te wonen. Dat kwam vooral door het relaxte gedrag van de mensen. Voor een speler is dat prima, want je werkt bij een Europese topclub maar buiten het veld is er groot respect voor je privacy. Niemand zal foto's van je nemen of om een handtekening vragen als ze zien dat je met je gezin op stap bent. Het was perfect.

We trouwden ook in Amsterdam, op 16 maart 2009, en zonder de hulp van de club –

die zelfs een privévliegtuig voor me geregeld had – was ik nooit op tijd bij de geboorte van mijn eerste kind geweest. Ik was apetrots toen Delfina, twee weken en een dag oud, haar ‘debuut’ maakte in de Amsterdam ArenA.

Martin Jol had me een paar dagen vrij gegeven om naar Sofi en Delfina in Barcelona te gaan, en het plan was om daarna samen terug te reizen naar Nederland. Maar Delfina had nog geen paspoort, dat zou vijftien dagen duren. En dus reed Sofi met de dertien dagen oude Delfina in de auto van Barcelona naar Amsterdam, ze deden er een dag en een nacht over.

‘Ben je gek?’ vroeg ik haar. ‘Vierentwintig uur in de auto. Met een kind van twee weken oud.’

‘Jij zit daar helemaal alleen en we willen bij jou zijn. Dus we komen,’ antwoordde ze.

De volgende dag waren ze in Amsterdam en dat weekend zaten ze bij de wedstrijd.

De Amsterdam ArenA is waarschijnlijk het mooiste stadion waar ik ooit heb gespeeld. Het heeft alle voordelen van een modern stadion en dankzij de supporters kun je, als je er speelt, de clubgeschiedenis voelen. Ik ben er trots op dat diezelfde supporters ook mijn naam noemen als ze gevraagd wordt welke topspelers bij de club hebben gespeeld. Dat ik in Nederland heb gespeeld, vind ik sowieso heel bijzonder. Waar mijn Uruguayaanse wortels me zeiden dat ik op het veld de strijd nooit moest opgeven, heeft de Nederlandse leerschool me bijgebracht dat ik moet blijven nadenken.

Dat er altijd mot is in de Nederlandse kleedkamers, is een misvatting; het komt meer doordat ze over alles zoveel nadenken. De enige onenigheid in de kleedkamers die ik ooit heb meegemaakt, was tussen mij en Albert Luque. In de rust begonnen we te duwen en te trekken vanwege een vrije trap, en vervolgens werden we allebei uit de ploeg gehaald. Maar eigenlijk stelde het niet veel voor. Het grappige is dat Albert en ik goede vrienden waren – een Uruguayaan en een Spanjaard die een Nederlandse kleedkamer een slechte naam geven!

Nederlanders ruziën niet, ze discussiëren... en het is bijna altijd de tactiek waarover ze discussiëren. Iedereen heeft een mening over hoe de ploeg moet spelen en niemand is te verlegen om die mening naar buiten te brengen. In Nederland heb ik geleerd problemen te bespreken, te praten en tactische kwesties aan de orde te stellen. Spelers hebben het voortdurend over hoe er gespeeld moet worden. Die voortdurende tactische discussies, waarin iedereen iets naar voren brengt, kennen ze in bijvoorbeeld Engeland niet.

In Nederland gaat het van: ‘Nee, jij moet de ruimte links afdekken...’ en: ‘Nee, maar als jij zo’n pass geeft, dan kan ik daar niet heen...’ De doelman praat ook de hele tijd tegen je. Je merkt dat ze dat in hun voetbalcultuur al van jongs af aan meekrijgen. Er is altijd een tegenargument en ik geloof dat dat goed is. Ze denken altijd na over het spel, nemen alle mogelijke opties door en bespreken alternatieven.

Gezien het contrast met Uruguay is mijn komst naar Nederland waarschijnlijk de verstandigste beslissing van mijn carrière geweest. Ik werd technisch veel beter en maakte sprongen voorwaarts wat mijn voetbalintelligentie betreft. Bij Ajax begréép ik het spel veel beter. In Uruguay speelden we altijd op het randje en het scherp van de snede. Ik deed alles vol gas. In Nederland leerde ik om af en toe op de rem te gaan staan en om het spel beter te lezen. Ik heb het gevoel dat ik het beste van twee werelden in me draag. Nederland en Uruguay zijn in veel opzichten een voetbaltweeling. Beide landen hebben gezien het aantal inwoners buitenproportioneel goed gepresteerd, maar ze zijn ook twee uitersten: hun succes heeft twee tegenovergestelde oorzaken. Er zijn vele manieren om te winnen, en Nederland en Uruguay vertegenwoordigen er daar twee van, van twee uitersten van het spectrum.

In Uruguay weten we dat we in technisch opzicht niet de meest begaafden zijn, maar we weten ook dat niemand ons kan verslaan als het op gretigheid en inzet aankomt. Op het gebied van techniek komen we misschien op de tweede plaats, maar wat inzet betreft zijn we altijd de eersten. Van jongs af aan leren we ons te laten gelden, ongeacht wie er tegenover ons staat. Bij ons leren ze je dat je moet knokken, dat je niet mag verliezen. Dat leerde ik toen ik op straat tegen jochies speelde die veel ouder waren dan ik. Dat kon me niks schelen, ik vloog er gewoon in. Als zij maar niet wonnen.

In Nederland leer je ook dat je niet kunt verliezen. Maar je kunt niet verliezen vanwege de manier waarop je speelt. Het is niet dat je fanatieker dan de ander bent, of zo slim om de tegenstander van je tegenstander een bonus te geven. Het is alleen maar omdat je hem twee stappen vóór bent doordat je tactisch en technisch zo doorkneet bent. Ze denken meer na, ze zijn technischer en intelligenter. Wij zijn het tegendeel: bij ons komt het van binnenuit. Ik ben door beide culturen gevoed en dat voelt als een privilege.

Toen uiteindelijk het moment kwam om te vertrekken, heeft Ajax me prima behandeld. Ik voelde me bevoorrecht dat ik zo'n prachtig afscheid kreeg. Er klonk geen woord van kritiek dat ik ervoor had gekozen naar Liverpool te gaan; ze waren juist dankbaar voor wat ik voor de club betekend had.

Ze vroegen me of ik naar een van hun wedstrijden kwam kijken en in februari, in een weekend dat Liverpool niet speelde, kwam ik samen met Sofi en Delfina over. Aan het einde van de wedstrijd werd ik aan de supporters gepresenteerd. Sofi en Delfina waren er ook. Ik liep een ererondje over het veld, terwijl ik mensen groette en ballen in het publiek schoot. Er was vuurwerk en op het grote scherm werden beelden getoond van mijn doelpunten. De supporters zongen zelfs 'You'll Never Walk Alone'. Zelden ben ik op het voetbalveld zo emotioneel geweest. Het was de afscheidswedstrijd die ik bij Groningen niet had gehad.

Het was een heel bijzondere dag voor mij en Sofi. Nederlandse vrienden zeiden tegen ons dat ze nog nooit zoiets hadden meegemaakt, zo veel mensen die tot het einde van de wedstrijd wachtten om voor me te klappen, en dat maakte me reuzetrots. Ik had in mijn

tijd bij de club heel wat keren een afscheid van een speler meegemaakt en vaak had ik erover nagedacht hoe het bij mij zou gaan.

Ik ben iemand die graag dingen bewaart van zijn carrière en ik heb een heleboel souvenirs van Ajax. Mijn huis in Uruguay hangt vol met shirts, en veel zijn er uit mijn tijd in Nederland. Ik heb nog steeds het shirt van mijn Ajax-debuut ingelijst aan de muur hangen en het shirt dat ik droeg toen ik voor de eerste keer aanvoerder was, maakt ook deel uit van de verzameling. Van de wedstrijd waarin ik mijn eerste Ajax-hattrick maakte, heb ik nog mijn complete tenue. Ik heb ook mijn tenue, inclusief schoenen en alles, van die wedstrijd waarin ik vier keer scoorde. En ik heb de herdenkingsschoenen die Adidas voor mij maakte toen ik mijn honderdste doelpunt voor de ploeg scoorde.

De souvenirs zijn nog in goede staat. Ik ging het veld op tegen PAOK FC met negenennegentig doelpunten en had spelersbegeleider Herman Pinkster, die Sofi en mij in het begin zo goed had geholpen en zo'n goede vriend was geworden dat we hem hadden uitgenodigd voor ons trouwfeest in Montevideo, gevraagd om op het hemd onder mijn shirt te schrijven 'Gracias Ajax por 100 goles'. Ik had het graag in het Nederlands gehad, maar ik denk dat hij zo gewend was om in het Spaans met me te praten, dat hij het in die taal had opgeschreven. Maar het was niet erg, honderd klinkt in elke taal goed.

Een honderdtal doelpunten voor een club als Ajax, met zo'n rijke geschiedenis, betekende heel veel voor me. Het was ongelooflijk dat sommige fans me op één lijn stelden met de beste spelers die ze ooit hadden gehad: Crujff, Van Basten, Suárez...

Het was jammer dat in de tijd dat ik voor Ajax speelde, de grote Johan Crujff op niet al te beste voet met de leiding stond en niet naar de wedstrijden kwam. Ik ontmoette hem voor het eerst tijdens een vlucht van Barcelona naar Engeland, toen ik net naar Liverpool was vertrokken, en ik was zenuwachtig omdat hij een Ajax-legende is en vanwege de aardige dingen die hij over mij had gezegd: dat ik voor een speler van buiten Europa zo goed had gepresteerd bij de club. Nu treed ik in zijn voetsporen als ex-Ajax-speler die bij Barcelona gaat spelen. Ik weet, omdat de twee clubs dezelfde voetbalstijl hebben die ook zo veel op de zijne lijkt, zeker dat het me daar goed zal bevallen.

Vóór mijn schorsing en mijn transfer naar Liverpool had ik in dertien wedstrijden zeven keer gescoord. Dat seizoen zou Ajax landskampioen worden. Ik belde Herman tijdens de maaltijd voorafgaand aan de laatste wedstrijd van het seizoen. Ajax stond een punt achter op Twente en die laatste dag speelden ze in de ArenA tegen elkaar. Herman gaf zijn mobiel aan mijn goede vriend Jan Vertonghen, zodat ik hem een van mijn peptalks kon geven die hij vast gemist had. 'Jullie moeten de titel winnen,' zei ik tegen hem. Er was groot vertrouwen in dit elftal en ze versloegen Twente met 3-1 en waren kampioen. Dat betekende dat ik een landskampioenmedaille kreeg.

Toen ik vertrok had ik 111 doelpunten gescoord in 159 wedstrijden en lag er een geweldige tijd achter me. Geen perfecte tijd, want ik had geen volledig seizoen bekrond

met een kampioenschap en bovendien was er nog die schorsing, maar het is en blijft een prachtige periode in mijn carrière.

Ik zeg altijd dat ik ooit in de toekomst weer voor Ajax wil gaan spelen, want voor mijn ontwikkeling was het de meest bepalende periode.

SCHEIDSRECHTERS

Het is misschien moeilijk te geloven, maar ik hou van Engelse scheidsrechters en het gevoel van fair play dat ik in Engeland heb ervaren.

Als ik in Uruguay een wedstrijd heb verloren en je komt me na afloop de hand schudden, ben ik weg. Ik ga je echt geen hand geven. In Engeland word je geacht dat wel te doen en ik deed mijn best, hoewel ik moet toegeven dat er keren waren dat na afloop mijn tegenstander feliciteren wel het laatste was wat ik wilde doen. Ik had het even nodig om weer tot rust te komen en ik zou liever eerst naar de kleedkamer gaan.

Sommige mensen zeggen dat de fair play in Engeland nogal oppervlakkig is – je schopt en beledigt elkaar en vervolgens geef je elkaar na afloop een hand – maar ik vind het prettig. De wedstrijd is afgelopen, we zijn geen tegenstanders meer.

Het middelpunt van alles is de scheidsrechter. Er zijn mensen die zeggen dat het ideaal zou zijn wanneer oud-spelers scheidsrechter zouden worden, maar dat kun je wel vergeten; als er iemand weet dat scheidsrechters onmogelijk werk hebben, dan zijn het de spelers wel. Scheidsrechter worden? Nee, bedankt. Ze moeten op de goede plek staan, ze krijgen van alles naar hun hoofd, ze moeten de juiste beslissingen nemen en ze staan onder constante druk. Ze hebben een heel zware baan. Soms mis ik opgelegde kansen, en als ik fouten kan maken, waarom de scheidsrechter dan niet?

Iedere keer dat ze een fout maken, bevinden ze zich in het oog van de storm.

Een heleboel scheidsrechters nemen beslissingen die afhangen van de omstandigheden... en van het stadion waar gespeeld wordt. En dan zijn er nog overtredingen die altijd buiten het strafschoopgebied bestraft worden, nooit erbinnen.

Scheidsrechters laten van alles meewegen, ook al is het soms onbewust: waar de overtreding plaatsvindt, wie haar begaat. Als er duizenden mensen om een strafschoop schreeuwen, zal dat de scheidsrechter ongetwijfeld beïnvloeden, zo zitten mensen nu eenmaal in elkaar. Als, bijvoorbeeld, de overtreding die Samuel Eto'o begin vorig seizoen op Stamford Bridge tegen me beging op Anfield had plaatsgevonden, zou er denk ik een strafschoop voor zijn gegeven. Spelers weten ook hoe het gaat: er zijn wedstrijden waarin je extra je best doet om op de been te blijven omdat je niet gelooft dat de scheidsrechter een strafschoop zal toekennen. Niet dat je het altijd goed ziet. Ik moet toegeven dat ik nooit had gedacht dat Manchester United op Old Trafford drie penalty's tegen zou krijgen.

Ik had zeker niet gedacht dat ze de strafschoop zouden krijgen die in het voordeel van Daniel Sturridge werd gegeven. Hij liet zich vallen, maar het was zo'n goede schwalbe dat zelfs ik dacht dat het een penalty was. Ik zag het en dacht: penalty! Maar ik zag ook hoe kwaad Vidić was, waardoor ik dacht dat het misschien toch geen strafschoop was. Toen ik de herhaling zag, besepte ik dat Daniel zich op een meter afstand van Vidić bevond.

Later zei ik tegen Daniel: ‘Kun je je voorstellen wat er zou zijn gebeurd als ik het was geweest?’

Hij zei: ‘Ik voelde dat hij me raakte.’ Waarop hij begon te lachen.

Scheidsrechters moeten in een fractie van een seconde dit soort beslissingen nemen. Geen wonder dat ze soms fout zitten.

Engelse scheidsrechters geven het tenminste toe. Soms geven ze het zelfs tijdens de wedstrijd al toe en ik vind het prettig dat ze met je praten. Het betekent dat je ook tegen hen kunt praten.

Ik herinner me nog een wedstrijd met Mark Clattenburg. In de tweede helft had hij zich rustig gehouden. Hij had me ook een gele kaart gegeven, waar ik tegen had geprotesteerd. Zo’n vijf minuten later kwam hij langs me lopen en zei: ‘Het was geel, dat kun je niet ontkennen.’

Ik zei: ‘Ja, ik weet het, ik zat fout.’

Vervolgens gaf ik een pass waaruit werd gescoord en kwam hij weer langs: ‘Van de buitencategorie, Luis.’

Praten is goed, en een geintje met de scheidsrechter kan geen kwaad.

Scheidsrechters in Engeland zijn anders. Ze noemen je bij je naam. Soms geven ze je geen vrije trap maar beseffen ze een paar minuten later dat ze fout zaten, en dan zeggen ze je dat. Dat gebeurt in Engeland vaker dan elders. Mijn vrienden in Spanje hebben me verteld dat je in Spanje niet tegen de scheidsrechter kunt praten, dus zal ik me in La Liga opnieuw moeten aanpassen.

In Engeland zijn de scheidsrechters veel spraakzamer, het leidt bijna af. Als je klaarstaat om een vrije trap te nemen, kan het gebeuren dat de scheids je vraagt wie hem gaat nemen of zegt: ‘Laat hém die bal niet nemen, de laatste keer schoot hij kilometers over!’

Communicatie is goed en werkt in beide richtingen. Bij Liverpool moest ik aanvankelijk met gebaren communiceren met scheidsrechters. Ik begreep echt helemaal niets van wat ze tegen me zeiden en ik kon niets duidelijk maken zonder met mijn armen naar hen te zwaaien. Dat stoorde hen. Ik begon te gebaren en zij dachten dat ik hen beledigde, ook al was dat niet zo (oké dan, soms wel!). Dan gebaarden ze terug dat ik moest ophouden, waarop ze de gele kaart trokken. Naarmate ik beter Engels sprak, kon ik me makkelijker verstaanbaar maken, beter mijn standpunt uiteenzetten.

Engelse scheidsrechters houden van de snelheid in het spel, de spanning. Na afloop zeggen ze ‘goed gespeeld’ en laten je weten dat je de sterren van de hemel hebt gespeeld, als dat zo was. Ze weten natuurlijk dat je een rol speelt: appelleren, druk uitoefenen, proberen je voordeel te halen.

In de loop van de tijd leer je de meeste scheidsrechters kennen, weet je met wie je een

grapje kunt maken en met wie niet. Soms zijn ze voor de wedstrijd vriendelijk en open en tijdens de wedstrijd gesloten, en krijg je geen contact met hen. Maar er is geen reden waarom je voor en na de wedstrijd niet heel gewoon met een scheids zou kunnen praten.

Een keer zei een scheidsrechter voor een wedstrijd tegen me: ‘De laatste keer dat ik hier floot, scoorde jij.’

Ik kon me het doelpunt niet meer herinneren, maar hij wel. Dan weet je dat die jongens eerst en vooral voetballiefhebbers zijn. Als ze dat niet zouden zijn, zou hun werk ondraaglijk zijn.

In Engeland zijn ze echter nog altijd wat afstandelijker dan in Zuid-Amerika. Een grensrechter vroeg me daar een keer of hij mijn shirt mocht hebben. Dan weet je dat het echt een voetballiefhebber is. Daar is niets mis mee. Ik heb een keer een scheidsrechter zijn shirt gevraagd. Via een van de clubofficials had hij dat van mij gevraagd, en ik zei: ‘Goed... als ik dat van hem krijg.’ Ik heb het nooit ontvangen. Jammer. Ik zou graag in mijn vrije tijd een scheidsrechtersshirt dragen.

DE HAND VAN SUÁREZ 3

Toen Uruguay na een zenuwslopende penaltyreeks Ghana uitschakelde en voor de eerste keer in veertig jaar de halve finale van een WK bereikte, zat mijn hoogzwangere vrouw nerveus op tv naar de wedstrijd te kijken... net als ik.

Ik had rood gekregen omdat ik op de doellijn een bal met mijn hand had gestopt, waardoor er weer geen Afrikaans land de halve finale van een WK bereikte. En nu zat ik in een stille, bijna lege kleedkamer in Soccer City, Johannesburg, terwijl mijn hart als een razende tekeering. Ik durfde amper tussen mijn vingers door naar het scherm te kijken. Ik zat er met Guillermo Revetria, de materiaalman, en sms'te ondertussen met Sofi, die bij haar familie in Barcelona naar de wedstrijd keek.

Bij iedere strafschop werd de spanning ondraaglijker. Toen was het de beurt aan mijn idool, Sebastián Abreu. Ze noemen hem 'El Loco', de gek, en die naam deed hij eer aan. Het was Loco als vanouds. Hij stiftte zijn strafschop keurig in het net. Ongelooflijk. Uruguay was door. Dit was generaties lang niet meer gebeurd. Niemand had het ook verwacht.

Na afloop van de eerste wedstrijd van Uruguay op het WK van 2010 – ons slechtste optreden van het toernooi – was Sofi vanuit Zuid-Afrika naar Barcelona gegaan. 'Adiós,' zei ze en kuste me ten afscheid. 'Tot over een week.'

'Ja,' zei ik.

Ze was zevenenhalve maand zwanger en ging naar haar ouders. Ze dacht dat ik me snel bij haar zou voegen en dat dacht ik ook.

Zoals we die eerste wedstrijd tegen Frankrijk speelden, leek het er inderdaad op dat we snel weer thuis zouden zijn. De wedstrijd eindigde in 0-0 en het was niet om aan te zien; wij waren niet om aan te zien.

Na de wedstrijd was het stil in de kleedkamer, doodstil. Het was moeilijk te accepteren. Tijdens de kwalificatiewedstrijden hadden de supporters ons op de huid gezeten en af en toe waren er spanningen geweest, maar uiteindelijk hadden we Zuid-Afrika gehaald. We eindigden als vijfde in onze kwalificatiegroep en moesten play-offwedstrijden spelen tegen Costa Rica. Twee jaar lang, van oktober 2007 tot november 2009, hadden we hiervoor gestreden en we dachten dat we de problemen achter ons hadden gelaten. Maar na die eerste wedstrijd overheerste het gevoel dat we iedereen zouden gaan teleurstellen. Al dat werk voor een weekje op het WK.

Maar toen versloegen we in Pretoria Zuid-Afrika met 3-0 en kwam het vertrouwen volop terug. We dachten: als we het gastland kunnen verslaan en als we zo goed kunnen

blijven spelen als nu, wie weet wat er dan nog allemaal mogelijk is? Ineens geloofden we weer in onszelf. Ons WK voorbij? Het was net begonnen.

Diego Forlán scoorde die avond het eerste doelpunt en ik kreeg de penalty waaruit we het tweede zouden scoren. Hun doelman vloerde me en kreeg rood. Vervolgens gaf ik de pass waaruit Álvaro Pereira nummer drie scoorde. Daarna versloegen we Mexico met 1-0 door mijn allereerste doelpunt op een WK, wat ik vierde door het gebaar van een bolle buik te maken. Uruguay en Mexico waren voor de wedstrijd al zeker van deelname aan de volgende ronde, maar de ploeg die won zou niet tegen Argentinië hoeven te spelen, dus geen van beide ploegen wilde verliezen. Uiteindelijk gingen we dus niet na de eerste ronde naar huis. We zouden zelfs nog veel verder kunnen komen. Uiteindelijk bleven we tot de allerlaatste dag in Zuid-Afrika.

We werden steeds sterker.

En Sofi werd dikker en dikker.

Het was een krankzinnige ervaring voor me. Ik verwezenlijkte een droom door met Uruguay op het WK te spelen, maar was bang dat ik de geboorte van mijn dochter zou missen en hoopte vurig dat Sofi het nog even volhield. Ik miste haar ook. Normaal gesproken komt Sofi naar al mijn wedstrijden kijken, maar ze was naar haar ouderlijk huis gegaan omdat ik wilde dat ze haar familie en de artsen in de buurt had, en ik wilde niet dat ze zenuwachtig zou worden. Dat werkte niet helemaal: ik belde haar constant en ze vertelde me dat ze na iedere wedstrijd weeën kreeg.

De uitvalsbasis van Uruguay was Kimberley, in het midden van Zuid-Afrika, maar na de groepsfase gingen we naar een andere stad. Daar was niet veel te beleven, dus kwamen onze gezinnen ons niet opzoeken. We zaten daar vrij geïsoleerd, wat ons goed uitkwam, want we waren daar om ons werk te doen. We voelden ook geen druk; na de wijze waarop we ons gekwalificeerd hadden en na de wedstrijd tegen Frankrijk, waren de verwachtingen niet bepaald hooggespannen. Dat kwam ons goed uit. Niemand had het over ons, en zo wilden we het ook.

In de buurt van Kimberley zit een enorm gat in de grond. Zo wordt het ook genoemd: Die Groot Gat. De oude diamantmijn deed zijn naam eer aan: een gigantische leegte. We bezochten het en ik had nog nooit zoiets gezien. Tweehonderdveertig meter diep en zo breed als twaalf voetbalvelden. Onze gids vertelde dat het het grootste met de hand gegraven gat ter wereld was. *Hebben ze dat met de hand gegraven?*

Ook gingen we met de hele groep naar leeuwen- en tijgerwelpen kijken. Diego Forlán beweerde dat hij het antwoord wist op de vraag wie er zou winnen: een leeuw of een tijger? Hij zei dat hij dat in een documentaire had gezien. Het schijnt de tijger te zijn. Hoe dan ook, ik was doodsbang. Ze haalden de welpjes tevoorschijn en brachten die naar ons toe. Iedereen vond het geweldig en het was zo'n ongelooflijke belevenis die je alleen in Zuid-Afrika kunt hebben, maar ik stond stijf van de angst. Ik stuurde Sofi een sms'je met: 'Niet

te geloven, we zijn hier bij een heleboel leeuwenwelpjes en een paar van de jongens gaan ernaartoe en knuffelen ze. Geen sprake van dat ik dat ook ga doen.'

'Wat zeg je nou? Je moet een foto maken.'

'Je bent gek!'

'Alsjeblieft, maak een foto.'

Dat deed ik dus. Maar op de foto zie je dat ik probeer het leeuwenjong bij me weg te houden. Ik kijk er met een schuin oog naar, met mijn hoofd weggedraaid, alsof ik bang ben dat hij gaat uithalen of zo.

We kregen ook bezoek van Alcides 'Atilio' Ghiggia, die tijdens het WK van 1950 voor Uruguay in de finalewedstrijd tegen Brazilië had gescoord. Atilio is de enige van dat elftal die nog leeft. Het is moeilijk uit te leggen wat die overwinning in het Maracanã-stadion voor Uruguayanen betekent: het wordt ons niet verteld; we weten het al vanaf onze geboorte. Ghiggia vertelde ons verhalen van toen. Hij vertelde ons hoe hij de *concentraciones* [trainingskampen] had ondergaan. En ik dacht dat de onze erg waren! Zij zaten als het ware opgesloten in militaire barakken: ze hadden geen contact met de buitenwereld, ze konden hun familie niet spreken of zien en ze sliepen op grote slaapzalen. Hij zei dat ze in het Maracanã mensen van boven in de tribunes naar beneden hadden zien springen. Dat waren beelden die Atilio nooit zou vergeten.

We vonden het geweldig dat Atilio er was, maar het grootste deel van de tijd waren we alleen. We zagen niet echt veel van Zuid-Afrika: we kregen amper de kans om andere delen van het land te bezoeken of om meer van de geschiedenis en de cultuur te weten te komen. Zo is het altijd. Voetballers komen op heel veel plaatsen, maar veel rondkijken komt er niet van. In zekere zin is dat jammer. Toch heb ik niet echt het gevoel dat ik iets mis. Als ik naar een wedstrijd of een toernooi ga, weet ik dat ik daar ben om te werken. Als ik de kans krijg om iets te bekijken of een reisje of een wandeling te maken, is dat mooi meegenomen. En als het verplicht is, ga ik. Maar als ik eerlijk ben, ga ik liever niet als het niet hoeft.

Sofi vraagt altijd: 'Heb je dat of dat gezien?'

En dan zeg ik: 'Nee.'

'Hoe was die stad?'

'Nou, om eerlijk te zijn heb ik niet echt opgelet, zelfs niet toen we in de bus door de straten reden. Ik was met mijn ploeggenoten aan het kletsen en ik heb niks gezien.'

Als ik een bepaalde plek wil zien, ga ik er liever met mijn gezin naartoe om er echt van genieten.

Persoonlijk heb ik een hekel aan concentraciones. Ik ben liever thuis bij mijn vrouw en inmiddels ook met mijn kinderen. Ik zie er het nut niet van: de tijd gaat voor mij veel

sneller als ik thuis ben dan wanneer ik opgesloten zit in een hotel en de minuten aftel tot de wedstrijd begint. Maar je moet eraan zien te wennen. Ik accepteer het. Tijdens een WK is het natuurlijk anders. Tussen de wedstrijden kun je niet naar huis en als je niet meer in je eigen land woont zoals ik sinds mijn negentiende, is het iets heel bijzonders. We creëerden een Klein-Uruguay midden in Zuid-Afrika.

Als je ver van huis bent, mis je volgens mij de goede dingen en vergeet je de slechte. Met de nationale selectie van Uruguay zaten we urenlang te kletsen en verhalen en moppen te vertellen. Of we vroegen Nacho González, die in die tijd bij Monaco speelde, hoe je *bonjour* in het Frans zei. Hij was verbijsterd.

Twee dagen na onze aankomst stond ik onder de douche toen Sebastián Abreu binnenkwam. Ik deelde een kamer met Martín Cáceres en hij met Edinson Cavani. Hij leek wat in de war en vroeg: ‘Heb jij warm water?’

‘Ja.’

‘Maar hoe dan? Het mijne is ijskoud.’

‘De H betekent hot, heet, en de C cold, koud.’

‘Ah, ik dacht dat de C voor caliente [heet] stond, en de H voor helada [ijskoud].’

Ik zei zoiets als: ‘Wat ben je toch een ezel!’ We kwamen niet meer bij van het lachen.

Hij zei: ‘Zeg het alsjeblieft tegen niemand.’ Dus vertelden we het natuurlijk aan iedereen.

Als het om de nationale ploeg gaat, vooral wanneer zoals bij ons iedereen in het buitenland speelt – alleen Egidio Arévalo Ríos en Martín Silva kwamen in die tijd voor clubs in Uruguay uit – zie je elkaar maar één keer in de zoveel maanden, dus dat is iets bijzonders. Je drinkt samen een mate en praat, praat, praat... Het is echt een ontmoeting tussen oude vrienden. Ik kan me niet herinneren dat er ooit problemen of ruzies waren en ik denk dat dat een van de geheimen van ons succes was. Er waren geen aanvaringen en niemand voelde zich beter dan de ander.

Dat was een van de dingen die me altijd zijn opgevallen aan Uruguay, vanaf de eerste dag dat ik werd opgeroepen. Diego Forlán was de grote ster, maar in de kleedkamer was hij niets meer en niets minder dan alle anderen. Lugano, Cavani, iedereen: we zijn echt allemaal gelijk. Niemand denkt ooit: ik ben beter dan jij. Nooit.

Hetzelfde geldt voor de staf: ze weten dat wij niet van die spelers zijn die zichzelf geweldig vinden en met de borst vooruit rondlopen. We komen allemaal uit dezelfde soort families, die het moeilijk hadden en moesten knokken. Als je mensen bij elkaar brengt met ongeveer dezelfde mentaliteit en achtergrond, die bepaalde obsessies delen, dan is dat een groot voordeel.

We hadden het hotel helemaal voor onszelf, dus we biljartten, we speelden

marathonsessies *Truco*, een Uruguayaans kaartspel, en er was iemand die voetbaltoernooien op de PlayStation organiseerde. Het werd echt spannend en ik presteerde behoorlijk goed.

Op het trainingsveld speelden we ook toernooitjes: één keer verloor mijn team in de finale. Of we deden wedstrijdjes vrije trappen of penalty's schieten, waarbij de verliezer een hele dag alles moest doen voor iedereen. Ik heb mijn ploeggenoten diners geserveerd met een koksmuts op en een gestreept schort voor. En soms moest je nog ergere dingen doen.

Het was één grote familie. Aldo, 'El Cachete', de chefkok. Guillermo en Minguta, de materiaalmannen. De hele staf. Iedere ochtend stonden ze om vijf uur op om te zorgen dat het ons aan niets ontbrak: ze waren onze vrienden en vertrouwensmensen, een team dat ons steunde. We waardeerden het echt heel erg dat zij, net als wij, ver weg van hun gezinnen waren en ze werkten veel harder dan wij. Wij hadden meer verantwoordelijkheid, dat wel, maar zij werkten ongetwijfeld harder. En als het ging om eten en spelletjes spelen en zo, maakten ze deel uit van de groep.

De coach was, en is nog steeds, Óscar Tabárez, 'El Maestro'. José Herrera, de *physical trainer*, is 'El Profe'. En Mario Rebollo is zijn assistent, degene die het dichtst bij de spelers staat. Hij is nog van de oude school. Hij is in de zestig en doet de dingen zoals hij ze altijd gedaan heeft: het is hard werken, op fitheid gebaseerd, en zwaar. Het is alsof ik terugga in de tijd, acht jaar nadat ik naar Europa ben vertrokken en kennismaakte met andere methodes. Ik zeg tegen hem: 'Niemand doet het meer zo.' Maar dat kan hem niets schelen, en je moet je erbij neerleggen. Bij de nationale ploeg hebben we sinds 2006 dezelfde trainersstaf en ze weten wat een zeurpiet ik ben, dus trekken ze zich niet zo heel veel meer van me aan.

El Profe organiseerde de sessies: niet alleen de trainingen, maar ook het herstel. Iedere dag namen we een ijsbad, wat verschrikkelijk is, en van twee tot vier moesten we siësta houden. We sliepen heel erg veel. We sliepen van twaalf uur 's avonds tot negen uur 's ochtends, traiden, aten en gingen weer slapen. Of we hadden 's middags een *asadao*, een Uruguayaanse barbecue.

Dat hielp me allemaal reusachtig, want ik miste Sofi enorm: ik was zo bezig met de zwangerschap, dat ik iets nodig had om me af te leiden. Mijn ploeggenoten wisten waarschijnlijk niet eens hoe belangrijk hun gezelschap en hun steun voor me waren. Er zit sowieso altijd veel tijd tussen twee wedstrijden, en zo ver weg van Sofi en met de geboorte die steeds dichterbij kwam, zou het zonder hen een eeuwigheid hebben geleken.

Ik hing constant aan de telefoon. De hele tijd aan het bellen, de hele tijd sms'en. Ik zei steeds maar weer tegen Sofi: 'Zeg tegen Delfi dat ze op me moet wachten... ik wil dit voor geen goud missen.' Zelfs niet het goud op een WK? Maar hoe verder we kwamen, hoe moeilijker het werd. Ik was zowel geprikkeld als opgewonden. Na de eerste wedstrijd dachten we dat ze niet lang zou hoeven te wachten, maar dit duurde maar... en duurde

maar.

We overleefden de groepsfase, versloegen Zuid-Afrika en wisten Argentinië uit de weg te gaan. We begonnen goed te spelen en in de wedstrijd tegen Zuid-Korea merkten we dat we beschikten over nog een onmisbaar ingrediënt: geluk. Nadat ik al na acht minuten had gescoord, creëerden zij een heleboel kansen. Ze speelden beter dan wij en maakten verdiend gelijk. Ze liepen meer dan wij, waren overal, in ieder hoekje van het veld, razendsnel. Ze raakten de paal en wij hielden stand. Het regende en we speelden slecht, we hadden geen antwoord meer op hun spel. Ik voelde me rot, want ik vond dat ik heel erg slecht speelde; ik had een goede kopkans gemist. Het draaide niet lekker bij ons en toen, met nog tien minuten te spelen en terwijl de regen met bakken naar beneden kwam, scoorde ik waarschijnlijk mijn mooiste goal als international. Juist toen we zweefden tussen uitschakeling en het bereiken van de kwartfinales. Ik kreeg de bal van links, ving die met mijn schouder op en schoot hem met mijn rechtervoet in de verre hoek. Ik keek hem na, zag hem in de touwen vliegen en trok juichend een sprintje. Het was een enorme ontlading.

De reacties van mijn ploeggenoten die me omhelsden, nadat ik door het dulle heen over de reclameborden was gesprongen en zij me eindelijk te pakken hadden gekregen, en het besef dat ik mijn land naar de kwartfinales had geschoten – het was een van de mooiste momenten van mijn carrière. Het was pure extase.

Pas later drong het tot me door wat het inhield: het wachten ging verder. Sofi was ver weg in Barcelona en in het toernooi blijven hield me nog een tijdje bij haar weg. Ik geloof dat ik zowel van vreugde huilde vanwege de kwalificatie als van verdriet omdat ik de geboorte van ons kind dreigde te gaan missen.

Na de wedstrijd deed ik wat ik na iedere wedstrijd deed: ik pakte mijn mobieltje. Ik belde Sofi altijd meteen na iedere wedstrijd, maar nu was dat belangrijker dan ooit. Het was warm in Barcelona en zij kon zich nauwelijks bewegen en had, met die bolle buik, veel last van de hitte. Soms was ze als ik speelde zo zenuwachtig dat ze na de wedstrijd niet meer kon praten en haar vader en moeder zeiden dan tegen me: ‘Alles is goed, ze heeft in de blessuretijd weën gekregen, maar nu gaat het goed met haar, ze ligt te rusten.’ Natuurlijk werd ze verscheurd tussen de hoop dat we zouden winnen en de wetenschap dat ik naar huis kwam als we verloren hadden. Als de wedstrijd tegen Zuid-Korea al te veel voor haar was geweest, hoe moest dat dan met de volgende wedstrijden?

De wedstrijd daarop was de kwartfinale tegen Ghana. Uruguay won na strafschoppen en plaatste zich voor de eerste keer in zestig jaar voor de halve finales. Nadat ik rood had gekregen voor een ‘redding’ op de lijn, zag ik vanaf de ingang van de spelerstunnel Asamoah Gyan zijn strafschop missen. Ik huilde, ik was er kapot van, maar toen de bal over de lat vloog, rende ik juichend weg. Misschien was het het waard geweest.

Tegen de tijd dat de strafschoppenserie begon, zat ik met een halve hartaanval in de

kleedkamer. Het was raar om in de stille ruimte te zitten met Guillermo: het drama vond plaats aan de andere kant van de muur, maar wij keken ernaar op een televisie die in een hoek stond met het geluid uit. Een soort eigen wereldje. Zo dichtbij en toch zo ver weg.

Ik had Sofi voordat de strafschoppenserie begon gebeld en haar gevraagd hoe het ging. Ik huilde van de spanning om wat ik zojuist had gedaan, maar zei tegen haar: 'Blijf kalm! Blijf kalm! Nog niet bevallen!' Vervolgens zei ik: 'Nou, lieverd, ik moet ophangen want de strafschoppen beginnen.' En ik verbrak de verbinding. Maar dat had ik net zo goed niet kunnen doen.

Diego Forlán nam de eerste en scoorde. Ik stuurde Sofi een sms'je: 'Gol!'

Op hetzelfde moment stuurde ze mij een sms'je: 'Gol!'

Gyan nam de eerste voor Ghana; dit keer miste hij niet. Hij neemt geweldige penalty's.

Victorino... 'Gol!'

Appiah... goal. Stilte.

Scotti... 'Gol!'

Vervolgens miste Ghana. Mensah miste. En ik stuurde Sofi weer een sms'je: 'Kom op!'

Vervolgens miste 'Momo' Pereira. Dit was bloedstollend spannend en ik sms'te Sofi weer: 'Ciao!'

Ik legde mijn mobieltje neer. Genoeg, geen telefoontjes meer. Het bracht ons duidelijk geen geluk en de spanning was ondraaglijk.

En toen miste Adiyah. We waren nog in de race.

Mensen vragen me weleens of ik daar in de kleedkamer een voorgevoel had wie zou missen en wie zou scoren, maar het was meer dat ik in gedachte iedere speler van Uruguay dwong te scoren. En de spelers van Ghana in gedachte dwong te missen. De wanhoop die je voelt is moeilijk uit te leggen. Je voelt je machteloos.

Toen El Loco de winnende penalty scoorde – met een stift door het midden, een 'panenka'! – werd alles één grote waas. Toen hij naar voren liep om zijn penalty te nemen, zat ik doodstil. Ik had hem al eens eerder een panenka zien scoren en ik had het gevoel dat hij het weer wilde proberen. Hij was de enige speler van wie ik niet zeker wist wat hij ging doen. Ik zei tegen mezelf: 'Hij gaat hem stiften. Nee, hij gaat hem niet stiften... of toch?'

En Guillermo zei tegen me: 'Nee, dat gaat hij niet doen, hè, stiften, echt niet.'

'Nee, je hebt gelijk. Hij gaat hem niet stiften. Of toch? Allemachtig, ik denk dat hij hem gaat stiften. Nee, dat doet-ie niet...'

En natuurlijk deed-ie het wel.

Guillermo en ik waren zo zenuwachtig dat we de tel kwijt waren geraakt. Pas toen we de

spelers juichend zagen rennen, gingen we zelf ook rennen en we stopten pas toen we op het veld waren. Het is een groot stadion dus moesten we eigenlijk de honderd meter lopen om er te komen, en met schoenen op die harde ondergrond rennen is gevaarlijk, maar het was waarschijnlijk mijn snelste sprint van het WK. Van de kleedkamer naar het veld in een flits, blind hollend, slappend en met een tollend hoofd. We zaten in de halve finale.

Later hoorde ik het verhaal van de rest van de spelers. Loco wilde de vier strafschoppen die we daarvoor namen niet zien. Hij is bijgelovig over het zien van strafschoppen, maar wilde wel weten wat er gebeurde en wat de doelman deed, want hij wist dat hij als laatste aan de beurt was. Dus vroeg hij na iedere strafschop: 'Heeft de keeper gedoken? Naar welke kant dook hij?'

'Ja, hij dook. Hij dook naar rechts.'

En na de volgende penalty weer: 'Wat deed de keeper? Dook hij?'

Het antwoord: 'Ja, hij dook weer naar rechts.'

En toen: 'Hij dook naar links.'

Bij de vierde penalty hadden de anderen er genoeg van. 'Nu kappen, Loco! Niet meer vragen.'

En hij luisterde.

Loco heeft een heleboel panenka-strafschoppen gescoord en hij dacht bij zichzelf: in een kwartfinale van een WK verwacht geen enkele doelman dat. Ik zou het nooit doen, maar zo is Loco. Toen de bal erin ging, renden alle spelers naar hem toe, behalve verdediger Mauricio Victorino, die op zijn knieën op het veld zat om God te danken. Nou ja, niet alleen hij: op de bank laaiden de emoties zo hoog op dat de reservekeeper flauwviel! Iedereen sprong als één man op om het veld op te stormen, maar toen Juan Castillo opsprong, zakte hij in elkaar en viel plat op zijn gezicht. Een paar minuten was hij totaal van de wereld. Daar plagen we Juan nog weleens mee.

Overall waren mensen. Ik herinner me nog dat ik Lugano zag die niet speelde vanwege een knieblesure, maar van de bank opsprong en het veld op sprintte om zich in het feestgedruis te storten. Elke stap moet hem pijn hebben gedaan, maar hij merkte het nauwelijks. Net als Nicolás Lodeiro, die de tweede helft van de verlenging met een gebroken vijfde middenvoetsbeentje speelde. Toen ik de spelerstunnel uitkwam en het veld op rende, kwamen een heleboel spelers me tegemoet en vlogen me in de armen, terwijl ze tegen me zeiden dat als ik die ene bal niet gestopt had, we niet door waren geweest. Ik was heel emotioneel. Er waren spelers die huilden, omdat een landje met niet meer dan drie miljoen inwoners zich bij de laatste vier van een WK had weten te scharen.

Tijdens de kwalificatiewedstrijden, toen het niet zo lekker liep, waren we ervan beschuldigd 'huurlingen' te zijn. Er waren mensen die zeiden dat we geld stalen door voor ons land te spelen, terwijl we er eigenlijk geld op toeleggen als we Uruguay

vertegenwoordigen. Aan het eind van de kwalificatiereeks hadden we tegen Peru gespeeld en was het stadion bijna leeg, de mensen wilden niet eens gratis komen. Op dat soort momenten raken zulke beledigingen je diep. Sofi was erbij tijdens de knock-out-fase van de kwalificatie, toen ik allerlei beledigingen naar mijn hoofd kreeg. Ik was de 'ezel' die geen doelpunten kon maken. Je wilt ze van replek dienen, maar je weet dat je dat het beste op het veld kunt doen, wat ik dan ook deed.

Met pijn en moeite wisten we ons te kwalificeren. Maar iedere wedstrijd knokten we: in een paar maanden tijd veranderden we van ezels in genieën. En de halve finale van het WK halen – daarvan sprongen de tranen in onze ogen. Het waren niet alleen maar tranen van geluk, we waren trots op alles wat we hadden bereikt. Wij hadden ons bijna niet voor het toernooi gekwalificeerd en nu stonden we in de halve finale. De blessures, de penalty, de matige prestaties in het begin, de tijd samen, het drama, en de handsbal... dat kwam allemaal samen in het besef dat we iets ongelooflijks hadden gepresteerd.

En toen schoot me natuurlijk de handsbal te binnen en het feit dat ik de halve finale niet zou kunnen spelen. Dat drong nu pas tot me door. Het was afschuwelijk.

Er wordt gepraat over de onrechtvaardigheid en het oneerlijke van mijn handsbal, maar het begon allemaal met een speler van Ghana die tegen de grond ging, waarna zij volkomen onterecht een vrije trap kregen. Vervolgens lijkt het op buitenspel – bij de eerste kopbal op het doel – maar dat weet ik niet zeker. Ik weet wel zeker dat het a. geen vrije trap was en b. dat ik nooit in de buurt van de doellijn had mogen zijn. Ik had een speler moeten dekken. Maar als de bal langs me heen gaat, is het mijn natuurlijke reactie om terug te gaan naar de lijn en de bal tegen te houden.

Ik vind het heerlijk om als we drie tegen drie of vier tegen vier spelen, schoten op doel tegen te houden door me voor de bal te werpen en tegen te houden, maar normaal gesproken doe ik dat met mijn voeten of met mijn hoofd, niet met mijn hand. Met het nationale elftal van Uruguay spelen we in de aanloop naar een wedstrijd altijd *picadito*, een leuk spel met tien tegen tien, waarbij iedereen overal mag spelen en beide teams een vliegende kiek hebben. Vaak ben ik dat en een paar keepers van de nationale ploeg hebben zich verbaasd over sommige van mijn reddingen.

Het gaat nog verder terug: thuis in Montevideo heb ik een ingelijste elftalfoto. De ploeg is Deportivo Artigas, de club waar ik voor speelde toen ik een jaar of zes was en nog in Salto woonde. Als je goed kijkt, zie je dat ik de doelman in het midden van de achterste rij ben.

Ik heb ook nog een andere foto van me in het doel van een paar jaar later. Ik duik om de bal te pakken. Ik vind keepen leuk. Als ik geen aanvaller was geworden, was ik keeper geworden – sommige mensen zeggen dat ik me daarom zo graag laat vallen.

Maar ik heb het in een professionele wedstrijd nog nooit van de keeper overgenomen. Ooit, toen ik bij Liverpool speelde, leek het te gaan gebeuren. In april 2012 tegen Newcastle

werd Pepe Reina tegen het eind van de wedstrijd uit het veld gestuurd en we waren al door onze wissels heen. Ik vroeg aan Kenny Dalglish of ik in het doel mocht, maar hij koos voor José Enrique. En hij had gelijk, want we verloren met 2-0 en ik was hard nodig aan de andere kant van het veld. Maar als ik de kans nog eens krijg, trek ik graag de keepershandschoenen aan.

Dus toen ik in de wedstrijd tegen Ghana de bal langs me heen zag vliegen, liep ik automatisch, zonder erbij na te denken, terug naar de doellijn. Onze keeper Fernando Muslera kwam uit om de bal te pakken en een van de spelers van Ghana kopte. Ik stond op de doellijn en hield de bal met mijn knie tegen. Toen hij vervolgens weer recht op me afkwam, kon ik dat bijna niet geloven en hield hem met mijn hand tegen.

Vlak voor me stond een ploeggenoot, dus ik dacht: niemand heeft het gezien. Maar de scheidsrechter floot. Jorge Fucile lijkt niet echt op me, maar hij heeft ook zwart haar en we stonden daar allebei en hij had al een gele kaart gekregen en zou de volgende wedstrijd sowieso moeten missen, dus ik draaide me naar de scheidsrechter en gebaarde dat ik het niet was geweest, dat hij het was geweest. Ik moest het proberen.

Maar de scheids trapte er niet in. Ik kreeg rood.

Ik liep het veld af, helemaal kapot. Ik huilde en het enige wat ik op dat moment kon denken was: we liggen eruit, we liggen eruit. Ik had rood gekregen en we konden onze koffers pakken. Gyan nam de strafschoep en had tijdens het toernooi al een paar keer van de stip gescoord, en zo schitterend dat ik ervan overtuigd was dat hij niet zou missen. We hadden geen kans. Ik stond bij de spelerstunnel en dacht: ik ga toch maar kijken. Ik was op weg naar de kleedkamer, maar bij de ingang van de spelerstunnel bleef ik staan en samen met een FIFA-official keek ik naar de penalty. En ik zag de bal over de lat zag vliegen. Hij had gemist. Er kwam maar één woord uit mijn mond: 'Goal!'

Het gevoel en de enorme opluchting waren hetzelfde als wanneer we hadden gescoord.

Ongelooflijk.

Sebastián Eguren sprong van de bank en omarmde me. Een enorme berenknuffel van dankbaarheid en hoop. Dat zal ik nooit meer vergeten. Dat was het moment dat ik besepte wat ik had gedaan, dat was het moment dat ik besepte dat het die rode kaart waard was geweest. Ik had een doelpunt voorkomen, zij hadden de strafschoep gemist, en we leefden nog.

Een krant in Zuid-Afrika noemde het 'de Hand van de Duivel' en plaatste een foto van mij met hoorntjes op, maar ik vind het nog altijd niet zo heel erg wat ik deed. Ik had geen doelpunt met de hand gescoord zoals Diego Maradona in 1986. Ik had een doelpunt voorkomen en betaalde de prijs ervoor. Ik stop liever een bal met mijn handen en krijg dan een rode kaart, dan iemand zwaar te blessen. Ik deed niemand iets aan. Ik speelde de bal met de hand, ik werd uit het veld gestuurd en zij kregen de kans om vanaf de penaltystip te scoren. Het is veel erger om een andere speler te blessen: jij wordt van het veld gestuurd,

maar die speler moet met die blessure verder spelen. Gyan was degene die de strafschoep miste, maar iedereen zei dat ik iets verschrikkelijks had gedaan. Of dat ik egoïstisch was geweest. Ik had met mijn hand een doelpunt voorkomen omdat ik geen keuze had. Sterker nog; het was geen kwestie van een keuze maken, het was een onbewuste reactie.

Dankzij mijn handsbal stond Uruguay in de halve finale. Ik had het gevoel dat ik een offer had gebracht, niet dat ik de zaak had bedonderd; het was zeker niet egoïstisch. Ik deed alles voor mijn land en voor mijn ploeg. Dat vonden de mensen in Uruguay ook. In een kamer in mijn huis in Montevideo staan een paar van mijn prijzen en souvenirs. Een heb ik gekregen van fans, een beeldje van een doelman die een prachtige redding verricht, met daaronder één woord gekrabbeld: *Gracias*.

Soms vragen mensen me: ‘Zou je het opnieuw doen?’ Dan zeg ik steeds hetzelfde: dat het veel erger is om een andere speler te blesseren. Ik antwoord dan niet: ‘Ja, ik zou het zeker opnieuw doen’, maar dat in die duizendste van een seconde zo ongeveer elke speler hetzelfde zou doen. Het is al zo vaak gebeurd dat een speler op de lijn de bal met zijn hand tegenhoudt, omdat het een natuurlijke reactie is. Hij wordt eruit gestuurd, er wordt een penalty gegeven en dat is het dan. Maar dit was de eindronde van het WK. We waren in Zuid-Afrika. We hadden Zuid-Afrika al uitgeschakeld en ik wist dat het thuisland voor Ghana was, als enige overgebleven vertegenwoordiger van het Afrikaanse continent. Ik was niet voorbereid op alle gevolgen en de dingen die naderhand werden gezegd.

Een van de spelers van Ghana, Matthew Amoah, kwam het seizoen daarop voor het Nederlandse nac uit. Toen we met Ajax tegen hen speelden, ging ik voor de wedstrijd naar de kleedkamer om hem te groeten en te zeggen dat het jammer was dat de kwartfinale zo was verlopen en we wensten elkaar succes. Ik vond het jammer voor hem en voor Ghana dat ze uitgeschakeld waren, maar ik hoef me niet schuldig te voelen over wat er is gebeurd. Het was niemands schuld. Ik zou me wel schuldig hebben gevoeld als ik een penalty had moeten nemen en die gemist zou hebben. Of als de scheidsrechter mijn handsbal niet had gezien en geen penalty had gegeven en als ik niet van het veld was gestuurd. Dán zou ik me schuldig hebben gevoeld. Maar ik deed wat ik moest doen om het doelpunt te voorkomen. De scheidsrechter deed wat hij moest doen en gaf me rood. Het was Gyan die niet deed wat hij moest doen.

Soms kom ik in Barcelona Ghanezen tegen die me om een foto vragen en tegen me zeggen: ‘Jij bent degene van de handsbal.’ En dan lachen ze. Ze hebben er geen wrok aan overgehouden.

Ik zou de halve finale missen maar als ik niet had gedaan wat ik deed, hadden we helemaal niet in de halve finale gezeten. En waar niemand het toen natuurlijk over had, is de enorme verantwoordelijkheid die mijn ploeggenoten vervolgens hadden om in de strafschoepenserie te scoren. Een penalty nemen tijdens een WK-eindronde vereist heel veel moed. Onze doelman Muslera was ongelooflijk goed. Hij had informatie over alle spelers verzameld en was het hele toernooi in een bloedvorm. Hij was de held.

Toen ik weer naar de kleedkamer liep en besepte dat ik de halve finale zou missen, dacht ik weer aan Sofi en Delfi. Ik ging de halve finale van het WK missen én de geboorte van mijn dochtertje. Het was geweldig dat Uruguay in de halve finale stond, maar Delfina stond op het punt om geboren te worden en ik zou daar niet bij zijn. Sofi was in Barcelona, met alle stress van de wedstrijd met die rode kaart en de strafschoppen. En dan te bedenken dat we na de wedstrijd tegen Frankrijk hadden gedacht dat we elkaar een week later weer zouden zien. Waarschijnlijk waren er momenten dat Sofi wenste dat we uitgeschakeld zouden worden, zodat ik naar huis kon komen. Ze was natuurlijk heel blij als we wonnen, maar als we hadden verloren was dat niet bepaald een ramp geweest – ik denk dat het voor haar in beide gevallen winst was.

De trainersstaf zorgde ervoor dat we weer op scherp stonden voor het vervolg. ‘Geniet er vanavond van, maar morgen is er weer een training want over drie of vier dagen spelen we een halve finale.’ Dus hielden we het feestje beperkt. We wisten dat er na afloop van het WK tijd genoeg zou zijn om te feesten, maar nu moesten we onze slaap zien te krijgen. Niet dat ik veel kon slapen. Ik sprak met Sofi en probeerde een beetje tot rust te komen, maar dat werkte niet. Als ik niet in slaap kon komen, dacht ik na over dat ik vanwege de schorsing de halve finale niet kon spelen en ik vroeg me af: waarom heb ik dat gedaan? Waarom heb ik de bal met de hand tegengehouden? Had ik hem niet kunnen koppen?

Toen ik later de herhaling zag, zag ik dat ik mijn handen voor mijn gezicht hield en leek het me dat ik de bal ook weg had kunnen koppen. O, had ik hem maar gekopt! Ik heb mijn armen niet uitgestrekt. Maar ik had een fractie van een seconde om na te denken en was kapot na 120 minuten voetbal. Je denkt niet echt, je reageert alleen maar.

De halve finale was tegen Nederland, het land waar ik speelde. Doelman Maarten Stekelenburg, mijn ploeggenoot bij Ajax, had me na de loting een sms’je gestuurd. Hij vond dat we in een zware groep zaten.

‘Jammer dat jullie snel thuis zullen zijn,’ stond er in zijn bericht.

Ik antwoordde: ‘Ja, net zoals jullie.’

En nu stonden we in de halve finale tegenover elkaar.

Ik denk dat het voor de Nederlandse ploeg een opluchting was dat ik niet kon spelen: ik was in vorm, ik kende het Nederlandse voetbal en ik kende de spelers van het Nederlands elftal heel goed. Of althans, dat dacht ik. Ik weet nog dat ik tegen een paar van mijn ploeggenoten zei dat ik Gio van Bronckhorst kende, dat hij vier- of vijfendertig jaar was en dat we hem rustig aan de bal konden laten omdat bij hem de jaren gingen tellen. Hij was niet meer wat hij geweest was. Dus scoorde hij natuurlijk een fantastisch doelpunt, vanaf een meter of veertig. Na de wedstrijd zeiden mijn ploeggenoten tegen me: ‘Ja, die Van Bronckhorst heeft echt zijn beste tijd gehad.’

Als Uruguayaan die voor een Nederlandse club uitkwam, had ik dolgraag in de halve finale tegen hen gespeeld. Daar zal ik altijd spijt van hebben, maar dat wordt enigszins

verzacht doordat mijn ploeggenoten die wedstrijd wél konden spelen, deels dankzij mijn handsbal. Ik keek vanaf een zitplaats pal achter de dug-out naar de wedstrijd, en het was verschrikkelijk. Je voelt je machteloos. Ik kloof mijn vingernagels helemaal af van de zenuwen en door dat machteloze gevoel. Ik was zo dicht bij het veld maar had geen enkele invloed op wat er gebeurde.

Voor en na de wedstrijd was ik in de kleedkamer, en vóór de aftrap was ik even op het veld en sprak met een paar Nederlandse spelers. Maar ik voelde dat ik er niet echt bij hoorde. Tijdens de wedstrijd zat ik naast Fucile, die ook geschorst was. Hij had naast me op de doellijn gestaan en nu keek hij naast me op de tribune naar de halve finale. Daardoor dacht ik weer: waarom kwam de bal niet bij hem op de lijn? Waarom stopte hij hem niet? Dan was hij de held geweest en had ik de halve finale kunnen spelen. Hij was de wedstrijd daarop sowieso geschorst.

Het werd allemaal nog moeilijker door wat er ging gebeuren en omdat Diego Forlán, onze beste speler, niet helemaal fit was. Ik had nuttig kunnen zijn; ze hadden me nodig kunnen hebben. De spelers die wel speelden, deden het fantastisch. Nederland was favoriet, maar we verloren nipt met 3-2 en we knokten als altijd tot het bittere eind en maakten nog bijna gelijk. Het zou ongelooflijk zijn geweest om de finale te halen maar het was in veel opzichten al ongelooflijk dat we dít hadden bereikt – we hadden nooit verwacht vierde te worden.

Door onze families thuis en door de pers kregen we een idee van wat er in ons eigen land allemaal gebeurde. Sofi vertelde me dat de Uruguayanen in Barcelona groot feest vierden. Ik dacht: nou, als het zo in Spanje gaat, hoe zal het er dan aan toe gaan in Montevideo of Salto, waar Edinson Cavani en ik vandaan komen.

Ergens dacht ik: waarom hebben ze ons niet de hele tijd op deze manier gesteund? Maar waarschijnlijk verdienden we hun steun toen niet: tijdens de kwalificatie hadden we niet goed gespeeld. We hoorden dat fans tijdens het toernooi straatnamen met 'Suárez' erin veranderden door er Luis voor te zetten. Dat vond ik leuk.

De wedstrijd om de derde en vierde plaats was voor ons waarschijnlijk heel wat belangrijker dan voor Duitsland. Het is een vreemde gewaarwording: het is moeilijk, maar je speelt voor de eer van je vaderland. Voor mij was het belangrijk omdat ik de halve finale had gemist en omdat het toch nog altijd een WK-wedstrijd was. Ik wilde niet dat de mensen zich alleen maar mijn handsbal op dit WK zouden herinneren. Uruguay was nooit eerder derde geworden, dus hadden we een doel. Het was lang geleden dat we zo goed gepresteerd hadden en we wilden het toernooi in stijl afsluiten. Duitsland speelde met de handrem erop, je merkte dat het ze niet zoveel kon schelen. Maar het was een goede ploeg en ze wonnen met 3-2.

De troostfinale was op zaterdag, en de finale op zondag. Met andere woorden: we moesten tot het einde van het toernooi blijven. We keken in ons hotel naar de finale. Ik

dacht: daar hadden wij moeten staan. Maar toen dacht ik aan wat we allemaal gepresteerd hadden en wist ik dat we echt trots konden zijn. Dat Diego Forlán werd uitgeroepen tot Beste Speler van het Toernooi was een geweldige verrassing voor ons, want hij was een echte ster maar had zich als een gewone speler gedragen en we waren vierde geworden en hadden de beker niet gewonnen. Maar we waren heel blij en die bekroning was een beetje voor ons allemaal. Heel letterlijk: Diego liet kopieën maken van de trofee en gaf iedereen van de ploeg er een. Hij zei dat hij die prijs dankzij ons allemaal had gewonnen. Die trofee was van ons allemaal. Alsof hij, en wij ook, werden beloond voor een fantastische en onverwachte prestatie. Diego verdiende het; hij had heel hard gewerkt, voor ons allemaal.

Wie de finale zou winnen, maakte me niet zoveel uit. Ik speelde in Nederland en met sommige spelers was ik bevriend, maar Spanje speelde beter. En Sofi was in Spanje, ons tweede thuisland. Ik was ook heel blij voor Andrés Iniesta. Ik kende hem via mijn zaakwaarnemer Pere, die ook hem vertegenwoordigt, en hij is een speler die ik altijd bewonderd heb.

We kwamen 's avonds in Uruguay aan en de volgende dag hadden ze een rondrit in een open bus door Montevideo voor ons georganiseerd. Vervolgens hadden we een receptie met de president José Mujica, waar we medailles kregen.

Mujica was altijd heel erg betrokken bij het nationale voetbalelftal. Hij is een typische Uruguayaan van het platteland en hij heeft een fascinerend levensverhaal. Hij is neergeschoten, heeft vier keer in de gevangenis gezeten, hij heeft moeten onderduiken. Hij heeft als guerrilla tegen de dictatuur gevochten en toen het land in 1985 weer een democratie werd, werd hij vrijgelaten. Hij vertelde ons verhalen over zijn tijd als politiek gevangene, over de strijd. Hij had er heel veel van geleerd, zei hij. Ik kreeg kippenvel toen hij dat allemaal vertelde. Ik luisterde naar hem en het was ongelooflijk. Sommige spelers waren echt diep onder de indruk. Hij vocht en overleefde gedurende een heel moeilijke periode in de geschiedenis van Uruguay.

De ontvangst die we in Uruguay kregen, was geweldig en ik kijk er met heel veel plezier op terug. Maar om eerlijk te zijn had ik het punt bereikt dat ik het niet meer aankon. Voor we naar Uruguay afreisden, wilde ik meteen naar Barcelona te vliegen, maar veel van mijn ploeggenoten zeiden: 'Luis, je moet erbij zijn.' Dit was een belangrijk moment voor het land, maar ik werd helemaal gek. De mensen waren door het dolle heen en heel erg trots op wat Uruguay had bereikt en waren mij ook dankbaar vanwege die handsbal. Mijn ploeggenoten bleven steeds maar tegen me zeggen: 'Het is niet goed als je er niet bij bent.'

Ze hadden natuurlijk gelijk. Trouwens, ik had toch niet eerder terug kunnen gaan. Ik wilde vooral bij Sofi zijn, maar omdat Spanje de finale had bereikt, waren er geen vluchten meer beschikbaar. Enorm veel mensen hadden een ticket geboekt om naar Spanje te gaan kijken en vervolgens weer terug te gaan naar huis, en wat ik ook probeerde, hoe ik ook zocht, ik kon geen ticket bemachtigen. Sofi was inmiddels acht maanden zwanger en kon nu ieder moment bevallen. Daar zat ik enorm over in. Toen was er die ontvangst voor de

nationale ploeg, dus moest ik naar Uruguay. Ik vloog wég van Sofi.

De rondrit, met al die mensen, jong en oud en een heleboel kinderen en mensen in tranen, was iets ongelooflijks. Vervolgens gingen we een podium op en iedereen zong een lied geïnspireerd op mijn handsbal:

No es la mano de Dios, es la mano de Suárez,

La puta madre que le parió!

(‘Het is niet de hand van God, het is de hand van Suárez, lang leve de moeder die hem ter wereld bracht!’)

Dat was uniek en bezorgde me een ongelooflijk gevoel. Maar ik moest de hele tijd aan Sofi denken. Ik dacht: laat dit snel afgelopen zijn, klaar!

Uiteindelijk vloog ik de volgende dag naar Spanje. Ik deed die nacht nauwelijks een oog dicht en ik kon alleen maar denken: wacht nog even. Toen ik in Barcelona aankwam en Sofi met haar bolle buik zag, was dat een enorme opluchting.

Maar er was nog steeds een probleem. Ik kwam op 15 juli in Barcelona aan en op de 28e moest ik met Ajax een kwalificatiewedstrijd voor de Champions League tegen paok Saloniki spelen. Ik was er net, en nou moest ik alweer weg. Ik belde de trainer en zei: ‘Alsjeblieft, ik heb even tijd nodig. Geef me nog een dag of tien hier in Barcelona. Dan kan ik voorafgaand aan de wedstrijd nog een paar dagen trainen en de 28e spelen. Door het WK ben ik wedstrijdfit.’

Hij ging akkoord. Ik bleef een paar dagen met Sofi in Barcelona en vertrok toen naar Amsterdam voor de eerste wedstrijd, die we met 1-1 gelijk speelden door een doelpunt van mij. De return was op 4 augustus in Griekenland, maar op 2 augustus zei Sofi tegen me: ‘Ik ben net bij de arts geweest en hij heeft gezegd dat ik de 5e ’s middags in het ziekenhuis moet zijn. Als de baby er dan nog niet is, gaan ze de weeën opwekken.’

Ik dacht: hoe kan ik hier de 5e ’s middags zijn als ik de 4e ’s avonds een wedstrijd in Griekenland moet spelen?

Ik ging met de club praten en vertelde wat er aan de hand was. Ik zou in het weekend niet spelen omdat ik in de wedstrijd om de Supercup tegen Twente een rode kaart had gekregen, dus ik wist dat het niet erg was als ik dat weekend niet in Amsterdam was. Maar ik zou nog altijd niet op tijd zijn voor de bevalling, omdat ik de 4e tot laat in de avond in Griekenland zou zijn.

Toen schoot Ajax me te hulp en regelde een privévlucht dat meteen na de wedstrijd voor me klaarstond. Ze wisten nog niet of we ons voor de Champions League zouden kwalificeren, maar ze regelden het allemaal voor me en daar ben ik ze eeuwig dankbaar voor. Als ik een normale vlucht had moeten nemen en pas ’s middags in Barcelona was geland, had ik het nooit gered.

We speelden met 3-3 gelijk en kwalificeerden ons dankzij de uitdoelpunten, die dubbel telden. Ik scoorde. Dat was ik aan de club verplicht. En toen was ik weg naar het vliegveld.

Om twee uur 's nachts kwam ik in Barcelona aan en rond half drie was ik thuis, waar ik Sofi uitgeput aantrof. Ik zei tegen haar: 'Niet te geloven, morgen krijgen we een kind.' We spraken erover, opgewonden en nerveus, en om ongeveer half vier vielen we in slaap. Om half vijf braken Sofi's vliezen.

Na alles wat er was gebeurd, het WK, de kwalificatiewedstrijden voor de Champions League, de zenuwen en de zorgen om niet op tijd te komen, alle telefoontjes en sms'jes, de vluchten en het reizen, de penalty's, de handsbal, de rondrit en de druk, had ik het toch gered. Net. Het was begonnen. Delfina werd om 9.16 uur geboren.

Ze had op me gewacht.

Delfi was bijna een jaar toen Uruguay het wat beter deed en kampioen van Amerika werd... in Argentinië.

Tussen Uruguay en Argentinië stroomt de Río de la Plata, het is een overtocht van maar een paar uurtjes. Je kunt een boot nemen van Montevideo naar Buenos Aires en die dag in juli 2011 deden een heleboel Uruguayanen dat. Met duizenden staken ze de rivier over, een ware invasie.

Een jaar na het WK stonden we in de finale van de Copa América – tegen Paraguay. De wedstrijd werd gespeeld in het Estadio Monumental van River Plate en dat zat bomvol met Uruguayanen. Er waren meer supporters van Uruguay dan van Paraguay, en waarschijnlijk ook meer Uruguayanen dan Argentijnen. Zij waren het gastland, maar we hadden hen in de kwartfinales uitgeschakeld na penalty's: 5-4.

Uruguay en Argentinië hebben geen hekel aan elkaar, maar iedere wedstrijd tussen ons is heel, heel zwaar. Ik heb altijd goed kunnen opschieten met Argentijnen, maar de rivaliteit is intens.

We zeggen altijd tegen hen dat alle goede dingen waar Argentinië trots op is, eigenlijk Uruguayaans zijn, zoals het beste rundvlees, *dulce de leche*, en de legendarische tangozanger Carlos Gardel. Zij zeggen altijd dat wij niet meer dan een klein stadje in Argentinië zijn.

Voor de Argentijnen was het idee onverdraaglijk dat wij opnieuw de Copa América zouden winnen, zoals we ook al in 1916, toen de eerste Copa América tijdens het Argentijnse eeuwfeest werd gehouden, en in 1987 gedaan hadden, toen Enzo Francescoli samen met Rubén Sosa in de spits speelde. Nog erger vonden ze dat ons totaal op vijftien kwam – een meer dan dat van hen. Wij waren heel tevreden. De Argentijnse media waren

furieus: zij dachten dat zij de favoriet waren. Dat waren ze ook. Maar we versloegen hen. Daar stonden we dan, in hún stadion op wat hún dag had moeten zijn.

Het was ongelooflijk om de supporters luidkeels het volkslied van Uruguay te horen meezingen. Dat begint met een oproep tot vrijheid en eindigt met de woorden: ‘Als helden zullen we [onze plicht] vervullen.’ Het is een prachtig volkslied, en dat zeg ik niet alleen: ik heb ergens gelezen dat het, na La Marseillaise, is verkozen tot tweede mooiste volkslied ter wereld. Je krijgt kippenvel wanneer je het zingt en als je het een heel stadion vol hoort zingen, het is heel expressief. Ik denk dat je dat nog sterker voelt wanneer je ver weg van je eigen land woont.

Sofi moet altijd lachen wanneer ik zo patriottisch doe, maar ik ben heel erg trots op Uruguay. We zijn een klein land, en een land dat maar heel weinig problemen kent, zeker in vergelijking met andere Latijns-Amerikaanse landen. We zijn een bescheiden land met een gelukkige en saamhorige bevolking. In 2013 riep *The Economist* ons uit tot Land van het Jaar. Omdat ik niet in mijn land woon en er niet zo vaak ben als ik zou willen, ben ik vaderlandslievender geworden. Ik ging dingen missen die ik toen ik er nog woonde helemaal niet opmerkte of niet zo bijzonder vond. Ik herinnerde me de goede dingen en die miste ik. En als je dan in het Monumental komt en alles ziet, alles hóórt, dan is dat overweldigend. Overal zag je blauwe shirts. Feestvieren ten overstaan van al die supporters was echt iets emotioneels. Er waren vlaggen met teksten die de Argentijnen bespotten – op een ervan stond hoe je ‘echt’ mate moest drinken. De Copa América 2011 winnen was iets ongelooflijks, en om dat in Argentinië te doen des te meer.

Binnen het team heerste ongeveer dezelfde sfeer als tijdens het WK het jaar daarvoor, dezelfde soort saamhorigheid. Maar er waren ook dingen anders: we zaten in een hotel, waren niet opgesloten in een afgeschermd trainingskamp, dus konden we iedere dag onze familieleden zien. Zo ging de tijd sneller: er gebeurde meer. De kinderen van de spelers speelden allemaal samen, ook Sofi en Delfina waren er. Voor het toernooi gaf ik interviews waarin ik zei: ‘Ik vind de gedachte heerlijk dat mijn dochter zegt: “Mijn vader heeft de Copa América gewonnen.”’ Alleen erover praten maakte me al emotioneel, opgewonden. En ook gemotiveerd: het werd bijna een belofte die ik moest nakomen.

We waren echt in vorm toen we aan het toernooi begonnen: vol vertrouwen, fit, er helemaal klaar voor. In de groepsfase speelden we gelijk tegen Peru en Chili en wonnen we van Mexico. Toen moesten we tegen Argentinië en we dachten: daar gaan we weer. In 2010 hadden we het tegen Zuid-Afrika moeten opnemen, en nu tegen Argentinië. Zij waren het gastland. In 2010 hadden we ze kunnen ontlopen, een jaar later lukte dat niet. We voelden de druk; wisten dat het heel zwaar zou worden om hen te verslaan.

In 1987 had Uruguay Argentinië in de Copa América uitgeschakeld, en een heleboel mensen hielpen ons daaraan herinneren en zeiden dat dat nooit meer zou kunnen gebeuren. Ik was vastbesloten hun ongelijk aan te tonen. Ik was bijzonder gemotiveerd. Misschien té gemotiveerd. Ik vocht voor elke bal, protesteerde, was overal op het veld. In

de rust was Tabárez heel duidelijk: 'Luis, of je doet wat rustiger aan of ik haal je eruit.' Ik kon niet als een gek blijven spelen, zo ongecontroleerd. Aan het eind van de wedstrijd had ik dertien overtredingen gemaakt, zo graag wilde ik winnen.

In de tweede helft speelde ik meer met overleg, scoorde ik en was ik beter.

Het werd uiteindelijk 1-1 door doelpunten van Diego Pérez en Gonzalo Higuaín en er waren aan beide kanten kansen en afgekeurde doelpunten geweest, en beide ploegen kregen een rode kaart. Uiteindelijk wonnen we de penaltyserie met 5-4. Messi, Forlán, Burdisso en ik scoorden. Toen stopte Fernando Muslera de penalty van Carlos Tévez. We waren heel blij, maar bleven toch rustig, net zoals hun spelers. Er was nog een lange weg te gaan en met iedere strafschoep groeide de spanning. Scotti... Pastore... Gargano... Higuaín – ze scoorden allemaal. Dus kwam het aan op Martín Cáceres en hij schoot ons verder. Ongelooflijk, we zaten in de halve finale en het was een fantastisch gevoel dat we ze hadden uitgeschakeld en de manier waarop was geweldig. Dit verbeeldde volmaakt waar Uruguay voor staat.

Op hetzelfde moment dat wij Argentinië na penalty's versloegen, werd Brazilië uitgeschakeld door Paraguay, en wij dachten: nu is de Copa América voor ons.

In de halve finale stuitten we op Peru, ik scoorde twee doelpunten binnen vijf minuten, het werd 2-0. De eerste was van dichtbij in de rebound na een schot van Diego Forlán; bij de tweede omspeelde ik de keeper aan de rand van het strafschoepgebied, wat een geweldig gevoel was – heel even, vlak voor je scoort, weet je al dat je gaat scoren: het doel is leeg en de supporters gaan uit hun dak.

En toen kwam de finale. Het was voor het eerst sinds 1999 dat het land dat bereikte en we hadden er alle vertrouwen in dat we zouden winnen. Paraguay had twee keer een verlenging moeten spelen; in tegenstelling tot het WK zijn de wedstrijden om de twee of drie dagen in plaats van iedere vier of vijf; en het regende. Ze hadden iedere wedstrijd dezelfde spelers opgesteld en hun benen werden zwaar. Ze waren al kapot voordat de finale begon en dat wisten wij. We wisten dat we er fysiek beter aan toe waren dan zij. Het bleek dat we op alle gebieden beter waren – vanaf het moment dat we het volkslied zongen. Bij hen vielen er spelers neer door kramp, blessures, uitputting. Ze hadden tot het uiterste moeten gaan om de finale te halen. Ik denk dat ze zich erbij neerlegden dat ze ons niet konden verslaan.

Al na elf minuten scoorde ik het eerste doelpunt, ik kapte met mijn rechtersvoet, stond bijna stil terwijl de verdediger langs me rende en maakte het met mijn linkervoet af. Vervolgens rende ik naar de cornervlag en vierde het met de in het Monumental aanwezige supporters. Diego Forlán scoorde twee keer. In twaalf maanden tijd hadden we de halve finale van het WK bereikt én de Copa América gewonnen.

Onbewust ga je vergelijken en vraag je je af: de vierde plaats op een WK of de Copa América? Dat is moeilijk te zeggen. De emoties zijn anders. In Argentinië speelde ik echt

goed, had vier keer gescoord en was tot beste speler van het toernooi uitverkozen. Sofi en Delfi waren erbij. En we hadden gewonnen. De Copa América winnen is echt een historische gebeurtenis. Het wereldkampioenschap is ook heel mooi en misschien wel een grotere prestatie, met meer internationale uitstraling, maar het is heel bijzonder om die beker omhoog te houden en weten dat je kinderen kunnen zeggen: 'Mijn papa was kampioen van Amerika.'

ROEM

Soms heb ik het gevoel dat ik mijn hele leven al beroemd ben. Ik was de aanvoerder van het schoolelftal, ik was een van de weinige jongens die op kaboutervoetbal zat, ik werd uitverkoren om voor Nacional te spelen en uitgenodigd om aanwezig te zijn op hun eeuwfeest, en toen ik elf jaar was, mocht ik zelfs de school vertegenwoordigen in een jeugdprogramma dat op primetime werd uitgezonden. Het werd gepresenteerd door Noelia Campo en heette *Aventujuegos*. Het was heel succesvol, hoewel ik eerlijk moet toegeven dat ik niet eens wist van het bestaan ervan. Ik was te druk met voetballen om televisie te kijken, maar mijn klasgenoot Marcos was een fan van het programma en hij had ernaartoe willen gaan.

Marcos was het slimste jongetje van onze klas en hij keek naar al die jeugdprogramma's. Hij schreef een brief namens de school om aan het programma te mogen deelnemen, en zij antwoordden dat we mochten komen. De leraar zei dat Marcos de klas zou moeten vertegenwoordigen, maar de programmamakers lieten weten dat het wat complexer lag. Er moesten twee meisjes en twee jongens naar de studio komen om deel te nemen aan wat in wezen een test was. De vier leerlingen moesten een lichamelijke proef afleggen en de beste mocht deelnemen aan het programma.

Dat betekende dat de leraar een probleem had: hoe moest hij de andere jongen kiezen? Er werd een officiële loting gehouden. We zaten allemaal met een bepaald getal in een grote hoed en wie getrokken werd, mocht naar het programma. Mijn getal werd getrokken, ik was de gelukkige. Ook voor de twee meisjes werd geloot en samen met Marcos gingen we naar de test. Toen we klaar waren met alle onderdelen, zeiden de programmamakers: 'We hebben besloten dat Luis het best gepresteerd heeft en de test het snelst heeft afgelegd, en dat hij het meest geschikt is om aan het programma mee te doen.'

De arme Marcos was er helemaal kapot van. Hij was degene die de brief had geschreven, hij was negen en hij wilde op televisie komen. Ik had hem beroofd van zijn moment in de schijnwerpers. Hij begon te huilen en ik voelde me vreselijk... maar niet zo vreselijk dat ik niet dolgraag een poging wilde doen om te winnen.

Dus ging ik naar het programma. Een van de spelletjes was dat je een supermarktwagentje moest vullen met producten die op een lijstje stonden dat je van tevoren had gekregen. Wat er aan het einde in je karretje zat, mocht je houden. Je mocht het allemaal mee naar huis nemen.

Ik dacht: fijn, dat voor mijn broertje, dat voor mijn moeder, en dit hier voor mezelf. Het was echt geweldig. Uiteindelijk ging ik weg met drie of vier zakken vol prijzen. Toen kwam de leraar met het slechte nieuws: 'Ik heb besloten dat al die spullen voor Marcos zijn, want hij heeft die brief geschreven.'

Nu was ik degene die kapot was.

Maar ik zag in dat ik namens hem had deelgenomen en omdat we het zo goed hadden gedaan, bestond er een kans dat ik opnieuw uitgenodigd zou worden voor het programma.

Twee dagen later werd de school gebeld om deel te nemen aan de volgende ronde en ik was vastbesloten dat het wagentje vol spullen ditmaal voor mij en ons gezin zou zijn, en voor niemand anders. Ik denk dat ik het traject de tweede keer nog sneller aflegde dan de eerste. Uiteindelijk was ik in totaal vier keer te zien in het programma. Wat ik de tweede keer mee graaide mocht ik mee naar huis nemen, en de twee keer daarop ging alles wat ik mee wist te nemen naar de school. Het was geweldig om op televisie te zijn, ik vertelde het de hele familie en iedereen keek. Niemand mocht naar een andere zender kijken. Aan het einde van het seizoen eindigden we in het algemeen klassement als zevende van alle scholen die hadden deelgenomen.

Het was niet mijn laatste supermarktwagentje dat de media haalde. Er was nog die foto van mij dat ik in Liverpool inkopen deed en met een wagentje vol bier een supermarkt uitkwam. Er kwam een hoop ophef over, alsof ik een zuiperd was, maar dat was niet zo. Mijn familie was uit Uruguay overgekomen, de familie van Sofi uit Barcelona en ook Lucas Leiva en Philippe Coutinho waren er met hun gezin. Er waren een heleboel mensen, een stuk of veertig, die allemaal bij ons sliepen. Philippe en ik waren drank gaan kopen en natuurlijk liep hij met zijn wagentje vol frisdrank achter mij met mijn wagentje vol bier. De mensen zullen hebben gedacht: moet je zien wat voor leven die gozer leidt. En ik had ook nog net een nieuw contract getekend.

Dat soort foto's komen niet altijd meteen in de media terecht; nog niet zo lang geleden werden er foto's van me gepubliceerd dat ik in een park in de buurt voetbal met een jongetje met het syndroom van Down, als bewijs dat ik was veranderd, dat ik mijn leven had gebeterd. Maar dat balletje trappen was bijna een jaar daarvoor geweest, in de periode dat ik een schorsing uitzat vanwege het bijten van Ivanović.

Dat is de keerzijde van de roem: de aandacht kan overweldigend zijn. Je gaat naar het centrum om inkopen te doen en er komen twintig mensen op je af. Je stelt je er mentaal op in om naar de supermarkt te gaan: 'Luis, bereid je voor, ze zullen om je heen zwermen.'

Ik begrijp het wel: ik ben ook kind geweest en als ik een beroemde voetballer zou hebben gezien, zou ik hetzelfde hebben gedaan. En het positieve van Liverpool was dat het zo'n kleine stad is dat de meeste mensen me al eens gezien hadden, dus ze waren er min of meer aan gewend. Maar als ik met mijn kinderen ben en er mensen op me afkomen, heb ik wel behoefte aan een beetje ruimte.

Een paar weken voor het wereldkampioenschap was ik een half uurtje in een supermarkt en daarvan was ik vijftientwintig minuten bezig met signeren, terwijl Delfi stond te huilen. Soms heb je het gevoel dat je geen leven hebt.

Ik heb altijd tegen mezelf gezegd dat het in een ander land anders zou zijn. De tijd zal

het leren, maar de eerste paar weken in Barcelona stonden er fans en televisieploegen voor het huis van Sofi's ouders waar wij logeerden.

In Liverpool was het zo ver gekomen dat ik alleen nog maar in een sweatshirt met capuchon naar buiten ging. Maar soms is dat nog erger. Dan loop je in een winkelcentrum waar iedereen normaal gekleed is behalve die ene verdacht uitziende kerel met zijn capuchon op.

ZEVEN 4

Op de dag dat ik in Liverpool werd gepresenteerd, kwam er niemand. Ik was net voor 25 miljoen euro door Liverpool overgenomen, de deal was rond, en ik begon me af te vragen hoe dat nieuws ontvangen zou worden. Ik stelde me volle tribunes voor op Anfield en mezelf die in hun rode tenue op het midden van het veld een balletje omhoog stond te houden.

‘Ik hoop niet dat ik mezelf voor schut zet,’ zei ik tegen Sofi.

Ik had me geen zorgen hoeven te maken. Ik kon me de zenuwen besparen vanwege de duizenden fans en camera’s die zouden toekijken terwijl ik met de bal aan het goochelen was.

‘Kom volgende week maar terug,’ kreeg ik te horen. ‘Er komt een persconferentie met Andy Carroll, een paar vragen, een paar foto’s, en dat is het.’

Het zou leuk zijn geweest om flink uit te pakken, maar zo werkt het hier niet. Niemand krijgt een staande ovatie van een vol stadion als-ie nog niets heeft laten zien.

En zo hoort het eigenlijk ook.

Zo is het in ieder geval in Liverpool. De plek hééft iets. Wat me vanaf het allereerste begin opviel aan Anfield, is dat het zo klein en traditioneel is. Ga maar eens naar de kleedkamers, dan snap je het. Het is niet zo dat we geen mooie lockers hebben, we hebben helemaal geen lockers. Als je de deur van de kleedkamers opendoet, is het zo... nou ja, normaal. Heel eenvoudig. Luxe is er niet. Het plafond is laag, de wanden zijn wit, en tegen de muren staat een lange rode houten bank, en naast de deur hangen aan de muur de Premier League-regels dat je ringen af moet tapen en sieraden af moet doen en hoe laat we naar buiten moeten. Midden in de ruimte staat een massagetafel. Aan de muur hangt een klein televisiescherm en een haak voor je shirt. Dat is het dan.

Volgens mij zal het altijd zo blijven. Mensen die komen kijken, zijn altijd verbaasd. Je zit er zo dicht op elkaar. Het is niet vervelend, maar je zit behoorlijk op elkaars lip. Dat vind ik geweldig, op de een of andere manier stimuleert het me. Mensen vinden misschien dat ze de ruimte wat groter moeten maken, maar dat zul je geen enkele speler horen zeggen. Als je dat zou doen, is het Anfield niet meer. Zo zal het altijd blijven.

In sommige stadions waar we komen, zijn de kleedkamers enorm; je zit op tien meter afstand van de ploeggenoot naast je en de massagetafels staan in een andere ruimte. Wij zitten letterlijk boven op elkaar. We kunnen makkelijk met elkaar praten en volgens mij maakt dat van Liverpool een bijzondere club. Het voelde meteen goed toen ik er kwam; zo wilde ik het hebben.

Je hoeft ook niet ver te lopen naar het veld. Je doet de deur open en loopt met het bezoekende team door de spelerstunnel. De bezoekerskleedkamer is zelfs nog kleiner. Ik ben er één of twee keer geweest en volgens mij meet die een paar vierkante meter minder. Maar hun deur is groter. Ik moet toegeven dat ik het niet had gezien, maar naar het schijnt is onze deuropening met opzet kleiner gemaakt, waardoor de spelers groter en imposanter lijken als ze erdoor naar buiten lopen. Ik weet niet of het echt werkt, maar het idee is aardig.

Er is niet veel ruimte voordat je de trap af moet. Die is smal, amper breed genoeg voor de twee ploegen om naast elkaar naar beneden te gaan; soms moet je de ander voor laten gaan. Aan het einde is er een deur: een heel gewone rode deur met een klein raampje erin, volkomen onopvallend behalve dan dat aan de andere kant ervan een van de beroemdste voetbalvelden ter wereld ligt.

In de kleedkamer kun je de supporters niet horen omdat er meestal muziek op staat. De kleedkamer-dj verandert steeds. Eerst was het Pepe Reina en later Dirk Kuijt. Later werd bedacht dat elke speler twee liedjes uitzocht en ging alles via de iPod. De Zuid-Amerikanen zochten er samen een paar uit. Ik koos niet te veel Uruguayaanse muziek, ik dacht dat ze me dan de kleedkamer uit zouden gooien. Toen stelde de club een nieuwe masseur aan, Pedro Philippou, en die bleek van muziek te houden en regelde het vervolgens.

Soms werd ik boos omdat de muziek zo hard stond dat ik mezelf niet meer kon verstaan terwijl ik me op de wedstrijd wilde voorbereiden. Iedereen heeft zijn eigen manier om zich voor te bereiden en moet dat kunnen doen zonder de boemboem van muziek. Als we verloren hadden of gelijk hadden gespeeld, zetten we meestal uit respect geen achtergrondmuziek op na de wedstrijd. En als dat wel gebeurde en ik er geen zin in had, zette ik de muziek zachter, tot groot vermaak van een aantal andere spelers. Dat was vast nog een oud 'Grumpy'-trekje van me. Ik denk graag een beetje na na wedstrijden. Als we gewonnen hebben en iedereen is blij, oké, zet dan maar muziek op, maar ook dan heb ik liever een gesprek met mijn teamgenoten over hoe de wedstrijd is gegaan.

Voor de wedstrijd hoor ik, zodra de deur opengaat, het liefst het geluid van het publiek. Je wordt erdoor overdonderd en met elke stap wordt het luider. En dat is niet alleen zo bij belangrijke wedstrijden; zo is het iédere wedstrijd. Ik wil altijd zo snel mogelijk het veld op.

Er bestaat niets mooiers dan in het shirt van Liverpool op een volgepakt Anfield staan. Eerlijk gezegd denk ik dat het onze tegenstanders ook motiveerde, maar voor Liverpool spelen is toch iets anders.

Boven de spelerstunnel hangt natuurlijk het beroemde *This is Anfield-bordje*. Mijn schoonvader liet me inzien hoe belangrijk dat bordje is toen hij een keer het stadion bezocht en vroeg of we een foto van hem onder dat bordje wilden maken. Hij ging eronder staan en zei: 'Dit is legendarisch.'

Soms raak ik het bordje aan, soms niet. Toen ik net bij de club was, zag ik dat veel

spelers het even aanraakten. Voor mij hangt het af van of ik in een periode zit dat ik geluk heb of juist niet, want ik ben bijgelovig.

Veel stadions lijken zo veel op elkaar dat het goed is dat dit soort dingen in ere worden gehouden, daardoor is Liverpool anders. Het historisch besef bij de club is heel groot. Net als het saamhorigheidsgevoel en de rol van de fans. Ik denk dat er geen tweede club bestaat die zo is. Liverpool is een bijzondere stad met een eigen karakter dat haar anders maakt: stoer maar warm, trots en hecht. Ze is natuurlijk vooral trots op The Beatles. Ik kwam aan op vliegveld John Lennon en vroeg me af waarom dat zo heette. En Sofi kan je vertellen dat het Beatles-museum een van de weinige musea is die ik heb gezien. Ik vond het zo leuk dat ik er meer dan eens naartoe ben gegaan.

Ik heb zelfs een keer Paul McCartney mogen 'interviewen'. Ik heb hem niet daadwerkelijk ontmoet, maar we deden een 'virtueel interview' waarin we de vragen en antwoorden voor elkaar hadden opgenomen. Dat was nadat hij een concert in Uruguay had gegeven en hij daar mijn naam had genoemd. Voor hij weer een concert in Montevideo zou geven, hadden de organisatoren van zijn tour contact met me opgenomen en het allemaal voorbereid. Aan het begin van onze 'ontmoeting' op het grote scherm doen we alsof we stadsgidsen zijn.

'Ha, Paul. Welke dingen vind jij dat ik in Liverpool moet gaan bekijken?'

'Ha, Luis. Wat moet ik volgens jou in Uruguay gaan zien?'

Ik ontdekte dat hij fan van Everton was. Dat weerhield Liverpool FC – de Uruguayaanse, dat wel – er niet van om hem erelid te maken.

Voor iedere speler van Liverpool is het belangrijk te weten welke impact het Hillsborough-drama op de club, de fans en de hele plaatselijke bevolking heeft gehad. Dat is iets waar ik snel achter kwam en mijn begrip is in de loop van de tijd alleen maar groter geworden. De herdenking vond een paar maanden nadat ik was gekomen plaats en ik kreeg het verhaal te horen en video's te zien. Op Anfield en in heel Liverpool wordt de maand april heel intens beleefd en hoewel ik amper kan vatten wat de betrokken families hebben doorgemaakt, maakt het een enorme indruk. Hoe meer ik te weten kwam over wat er gebeurde, hoe meer ik begreep hoe die families zich voelden en waarom de strijd voor gerechtigheid door moet gaan. En des te meer ik hen ook bewonderde.

Het trainingscomplex Melwood doet denken aan Anfield. Het is veel moderner, is onlangs opgeknapt en het ontbreekt er de spelers aan niets, maar het is heel gewoontjes. Ik kan in alle eerlijkheid zeggen dat het in alle opzichten een bescheiden kleedkamer is: ik ben er nooit spelers tegengekomen die dachten dat ze beter waren dan anderen. Ik merkte het meteen aan de manier waarop de spelers met elkaar praatten, zich kleedden en de manier waarop ze met elkaar omgingen. Dat komt deels door mensen als Steven Gerrard en Jamie Carragher, jongens die hun hele leven al voor Liverpool uitkomen, *Scousers* die begrijpen wat voor club het is. Iedere club heeft mensen zoals zij nodig. Dan heb je nog de staf,

waarvan de leden stuk voor stuk al jarenlang bij de club werken. Iedereen op Melwood en bij de club is ontzettend aardig, van Carol en Ann tot Ray en Jane. De staf vroeg me altijd hoe het met mijn familie en de kinderen ging. ‘Waarom neem je ze niet een keertje mee?’ Ze zorgden ervoor dat ik me thuis voelde en hielpen me als ik het even niet meer zag zitten: soms alleen maar met een glimlach, maar de mentale steun voor mij en de andere spelers mag je niet onderschatten.

Bij dat saamhorigheidsgevoel horen ook de supporters. Soms verbaasde het me hoe belangrijk de club voor sommige mensen is. Dat komt tot uiting in het lawaai dat ze maken, wat ze er voor over hebben om onze wedstrijden te kunnen zien, de bijzondere atmosfeer waar ze voor zorgen. Zo bijzonder dat ploegen die op bezoek komen op Anfield, weten dat het anders is. Anfield heeft een sleutelrol gespeeld in de ontwikkeling van Liverpool tot een grote en belangrijke club en een collectieve identiteit vormt het hart van alles. Dat iedere dag weer beseffen is een manier om de spelers op te laden en te proberen ervoor te zorgen dat ze echt een team zijn.

Als je door de glazen deuren binnenkomt bij de receptie in Melwood, is het eerste wat je ziet een Europese beker. Aan de andere kant staat een buste van Bill Shankly, met een citaat van hem:

Ik zou vooral herinnerd willen worden als iemand die onbaatzuchtig was, die zijn best deed en hard werkte opdat anderen konden delen in de roem, en die een familie in het leven riep van mensen die met opgeheven hoofd konden zeggen: ‘Wij zijn Liverpool.’

Aan de wanden hangen foto’s en uitspraken van andere spelers en trainers. Er hangen er ook een heleboel van tegenstanders die de sfeer op Anfield beschrijven, over hoe bijzonder de fans hier zijn. Er hangen citaten van Steven Gerrard en van John Terry en Thierry Henry, net als de uitspraak van Johan Crujff:

Er bestaat geen club in Europa met zo’n mooi clublied als ‘You’ll Never Walk Alone’. Er bestaat geen club op de wereld met zo’n hechte band met de fans. Ik keek naar de Liverpoolsupporters en ik kreeg er kippenvel van. Een menigte van 40.000 mensen stond als één man achter hun ploeg. Dat hebben niet veel clubs. Dat bewonder ik in Liverpool meer dan wat dan ook.

Van die historie is men overal op de wereld op de hoogte. Het is een van de redenen waarom ik geen twee keer behoefde na te denken toen ze interesse in me bleken te hebben. Wat ik toen niet wist, maar waar ik snel achter zou komen, was hoe intens de mensen betrokken zijn bij de club. Geld is voor iedere speler die van club verandert belangrijk, net als voor iedereen die van baan verandert, je wilt er financieel altijd op vooruitgaan. Maar het is nooit de enige reden en voor mij al helemaal niet. Aston Villa en Tottenham wilden me ook hebben. Volgens mij twijfelde Spurs aanvankelijk of ik goed genoeg was voor hen – ik begreep dat ze in eerste instantie Rafa van der Vaart op het oog hadden – maar toen de interesse van Liverpool werd bevestigd, nam de Spurs contact op met Ajax en bood

hetzelfde bedrag. Ze zeiden erbij dat ze bereid waren om mij hetzelfde salaris te betalen als Liverpool, maar op het moment dat mijn zaakwaarnemer Pere Guardiola bevestigde dat Liverpool me wilde hebben, was het beslist. Ik wilde voor die club spelen. Financieel gezien had ik net zo goed naar de Spurs kunnen gaan, maar vanwege de naam die Liverpool heeft, de traditie van die club, wilde ik daarheen. De tijd heeft uitgewezen dat dat de goede beslissing was.

De eerste gesprekken waren met Damien Comolli op Melwood en ik begreep dat hij en trainer Kenny Dalglish zich sterk maakten voor me en me bij de club wilden. Sommige mensen hadden twijfels omdat ik in een competitie speelde die minder sterk werd geacht, zij twijfelden niet en ik zal hun altijd dankbaar zijn voor het vertrouwen dat ze in me hadden.

Bij Ajax waren er mensen die vonden dat Liverpool niet echt een stapje hoger was: ze speelden op dat moment niet in de Champions League en in de competitie stonden ze er niet heel goed voor. Ze wisten dat het mijn ambitie was om prijzen te winnen bij een echt heel grote club en ze zeiden dat dit niet die club was, ook al zou ik er financieel op vooruitgaan.

Ik wist dat Liverpool al een paar jaar geen landskampioen was geworden en dat de club het in het seizoen hiervoor onder Roy Hodgson heel moeilijk had gehad, maar nog niet zo heel lang geleden hadden ze in de Champions League-finale gestaan en ik wist ook hoe groot de club was en wat voor historie ze had. En tijdens die eerste gesprekken probeerden ze me niet dat glorieuze verleden te verkopen; nee, ze presenteerden me de toekomst. Het werd me duidelijk dat de club topspelers wilde aantrekken en dat de enorme supportersschare ons zou steunen als we de strijd zouden aangaan. Ik wist waar Liverpool voor stond en kon niet wachten om daar deel van uit te maken. Ik was helemaal verkocht.

Het is altijd een rare situatie als je moet wachten tot een transfer helemaal rond is. In Groningen had ik op het punt gestaan om terug te gaan naar Uruguay, toen het opeens werd afgerond. Dit keer twijfelde ik er geen seconde aan dat het door zou gaan, maar toch moest ik wachten. Er volgden drie dagen van onderhandelen. Uiteindelijk belde Pere me thuis op om te vertellen dat alles in kannen en kruiken was; er waren alleen nog een paar kleine details die opgelost moesten worden. Het leek erop dat het geregeld was. Ik zou bij Liverpool gaan spelen.

Het eerste waar ik me op verheugde was het vooruitzicht om samen te spelen met Steven Gerrard en Fernando Torres. Al die jaren dat ik in Nederland speelde, had ik doelpunten van die twee op televisie gezien en iedere keer dat ik op de PlayStation met Liverpool had meegespeeld, had ik niet durven dromen dat ik ooit eens met hen samen zou spelen.

Op de dag dat ik naar Liverpool zou vertrekken, wilde ik dat Sofi en Delfi met me mee zouden komen, maar dat lukte niet helemaal. Pere overnachtte bij ons en we versliepen

ons en misten bijna onze vlucht. Sofi en Delfi moesten thuisblijven en wij gingen als een speer naar het vliegveld.

Het was nog niet rond. Drie of vier dagen lang kwam het niet tot een officiële overeenkomst vanwege verschillen van mening over de manier waarop het geld betaald moest worden, maar ik wist dat Kenny me heel graag wilde hebben, dat maakte het wachten een beetje minder zwaar. Ik heb nooit gedacht dat het uiteindelijk niet door zou gaan.

Ik verbleef in het Hope Street Hilton en ik had me min of meer in mijn kamer opgesloten. Sofi en Delfi waren ons achterna gereisd. Ik keek constant op mijn mobieltje of er een sms'je was gekomen dat de deal was afgerond. Ik kon het nieuws nog niemand vertellen, ik mocht mijn familie niet laten weten wat er gaande was tot alles officieel was bevestigd. Maar het gaf me een fantastisch gevoel dat ik de avond van de 30e eindelijk het telefoontje kreeg: ik kon het contract gaan ondertekenen. De volgende dag zou ik voor de eerste keer meetrainen en de dag daarop zou ik mijn debuut maken.

Als je naar een nieuwe club gaat, is het normaal dat je tijdens de eerste training naar je nieuwe ploeggenoten kijkt om in te schatten hoeveel kwaliteit de selectie heeft. Je bent je er ook heel sterk van bewust dat iedereen naar jou kijkt. Je voelt je als een Egyptische mummie – alleen je ogen gaan van links naar rechts! Je weet dat elke fout die je maakt door iedereen wordt gezien. Je hoort hen als het ware zeggen: 'Oef, moet je hem zien.' Tijdens de eerste trainingssessies voel je de ogen van iedereen op je gericht. Maar zodra je een paar goede dingen laat zien, verandert dat.

Dalglish stelde me aan iedereen voor: 'We hebben een nieuwe ploeggenoot. Dit is Luis.'

Ik voelde me een beetje opgelaten en nog meer toen de andere spelers naar me toe kwamen en zich aan me voorstelden. Ik denk dat zelfs de grootste spelers zich op zo'n eerste dag opgelaten voelen. Iedereen verwelkomde me op een geweldige manier en hoewel ik ze niet kon verstaan, was hun hartelijkheid duidelijk. Toch voelde het een beetje raar en na de eerste training moest ik meteen weg, want ik moest naar Dublin voor een werkvergunning. Het was onmogelijk om op zo'n korte termijn een afspraak in Londen te maken, dus moesten we daarvoor direct na de training naar Ierland. Toen ik de volgende dag mijn nieuwe ploeggenoten trof, zaten we allemaal in de kleedkamer op Anfield en wachtte ik op het moment dat we de spelerstunnel in zouden gaan. Voor de eerste keer zou ik onder het *This is Anfield-bordje* door lopen.

Liverpool maakte een onrustige periode door met het vertrek van Fernando Torres, terwijl het behalve mij ook Andy Carroll probeerde aan te trekken. Het was een komen en gaan. Ik had de verkoop van Fernando niet verwacht. Het goede nieuws was dat wij onze intrek konden nemen in het huis van Fernando, maar ik vond het verschrikkelijk jammer dat ik

niet met hem zou kunnen samenspelen of trainen. Dan had ik tegen mijn kinderen kunnen zeggen: 'Ik heb samen met Fernando Torres gevoetbald.' Veel supporters hebben in die tijd tegen me gezegd dat het geweldig zou zijn geweest om ons samen te hebben zien spelen. Hij was een groot speler, hij is nog steeds een groot speler, en hij heeft Liverpool een heleboel gegeven.

Toen ik met Fernando sprak, zei hij dat ik naar een fantastische club en een fantastische stad zou verhuizen en dat hij zeker wist dat ik het naar mijn zin zou hebben, maar hij had besloten om te vertrekken. Ik keek naar de doelpunten die hij op Anfield had gescoord en weet nog dat ik dacht dat het lastig zou worden om hem te evenaren. De supporters waren dol op hem; het zou moeilijk worden om de vergelijking niet voor altijd in zijn voordeel te laten uitvallen.

Ik had mazzel. Nadat Fernando was verkocht, werd er een andere grote naam aangetrokken. Ik ontmoette Andy Carroll voor het eerst in het hotel, waar ik wachtte tot mijn transfer helemaal rond was. Ik zei het niet tegen hem, maar dacht wel: ik ben blij dat je er bent. Als Liverpool Torres had verkocht en alleen mij had aangetrokken, had men gezegd: 'Suárez komt in de plaats van Torres.' Andy fungeerde als menselijk schild. Hij was duurder dan ik, dus werd er gezegd dat hij in de plaats van Fernando kwam. Over mij werd er eigenlijk niet zo veel gesproken.

Het weer in Liverpool was een beetje koud en grijs, maar daar was ik na mijn tijd in Nederland wel aan gewend, en de warmte van de mensen maakte dat meer dan goed. De mensen waren er heel relaxed en behandelden mij en mijn gezin met veel respect, zoals Fernando al had voorspeld.

Fernando stelde me ook aan de burens voor en zijn vrienden werden mijn vrienden. Toen we verhuisden, woonde Pepe Reina aan het einde van de straat, en de Argentijn Maxi Rodríguez woonde ook in de buurt. Hij had een klein dochttertje, dus dat was iets wat ons bond. Fábio Aurélio en Lucas Leiva woonden ook niet ver bij me vandaan.

In die eerste dagen was Pepe een grote steun voor me. Hij zei steeds maar weer dat ik de kwaliteit had om het bij Liverpool te gaan maken. Ik kon het ook goed vinden met Dirk Kuijt. Op het veld begrepen we elkaar meteen, omdat we allebei waren gevormd door de Nederlandse school. Als het ging om dat typische passen-en-gaan, kaatsen en dergelijke, dan zaten we op dezelfde golflengte. Hij begreep me zelfs buiten het veld als ik iets tegen hem zei in het Nederlands dat ik had geleerd.

Een speler met wie ik het ook echt goed kon vinden en die een enorme indruk op me maakte, was Glen Johnson. Ik wist dat hij een goede speler was, want hij was een international en Liverpool had een smak geld voor hem betaald. Toch verbaasde het me hóe goed hij was. Hij combineert fysieke kracht met intelligentie, iets wat het publiek in Engeland volgens mij niet echt apprecieert. Zelden heeft een speler én fysieke kracht én slimheid, maar hij wel. Ik probeerde ervoor te zorgen dat we elkaar op het veld

aanvoelden. Ik weet dat het voor een vleugelverdediger niet eenvoudig is om een aanvaller te vinden die hem dekking geeft als de ploeg de bal kwijtraakt. Misschien wordt hij ondergewaardeerd omdat hij geen typisch Engelse vleugelverdediger is. Technisch is hij zó sterk dat hij, hoewel rechtsbenig, beter met links schiet.

Glen spreekt ook een beetje Spaans, wat makkelijk voor me was. Hij is anders. Hij is geen typische Engelsman. Hij begrijpt de Spaanse en Latijns-Amerikaanse mentaliteit, onze instelling, onze grappen, ons gevoel voor humor, ons karakter. Uiteindelijk begrepen al mijn ploeggenoten bij Liverpool me, maar voor hem gold dat vanaf het begin. Hij zorgde ervoor dat ik me op mijn gemak voelde en hielp me altijd, was heel open, eerlijk en direct. Ik heb Glen nooit gevraagd hoe het komt dat hij Spaans spreekt, maar hij probeerde het steeds beter te doen. Als wij Spaanstaligen onderling Spaans spraken, luisterde hij aandachtig, en als hij iets niet begreep, vroeg hij wat je bedoelde. Vaak gebruikte hij die woorden en zinnen later zelf. Ik dacht: wat een geheugen heeft hij, hij onthoudt alles! Hij had het later opgezocht en wilde altijd meer leren. Hij toonde echt interesse en had iets waardoor de andere Spaanstalige spelers en ik het gevoel kregen dat we gewaardeerd werden.

Glen heeft drie kinderen en twee van hen spreken er al Spaans, zo klein als ze zijn. Als je iets in het Spaans tegen hen zegt, krijg je in het Spaans antwoord. Dat komt door Glen. Hij zegt dat hij Engels is, maar daar ben ik niet zo zeker van.

Ooit sprak Glen beter Spaans dan ik Engels, maar dat is nu niet meer zo. De club regelde een Engelse leraar voor me en ik boekte vooruitgang. Het ging langzaam want ik had vrienden die met mij en hun gezinnen Spaans spraken; je trok veel met ze op en dat was niet goed voor mijn Engels.

Engels leren spreken vond ik in het begin heel moeilijk, sterker nog – dat was het nog steeds aan het eind van mijn tijd bij Liverpool. In Nederland was het anders: daar moest ik Nederlands praten en op het veld sprak Bruno altijd Nederlands met me en vertaalde de dingen die ik niet begreep en legde ze uit. Omdat ik bij Ajax aanvoerder was, dwong ik mezelf ook om Nederlands te praten, terwijl ik me bij Liverpool met slecht Engels ook kon redden. In Nederland praat iedereen Engels en als ik daar die taal was gaan leren, had ik er waarschijnlijk bij Liverpool groot voordeel van gehad, maar ik begon met Nederlands.

Waarschijnlijk spreek ik nu beter Engels dan Nederlands, want ik ben van het Nederlands een heleboel vergeten, maar het is een feit dat ik ooit veel beter Nederlands sprak dan tot nu toe Engels, hoewel ik voortdurend beter word.

Toen ik in mijn begintijd bij Liverpool met Dirk praatte, haalde ik alle woorden door elkaar. Dan keek ik naar een speler en dacht: die gozer begrijpt geen woord van wat ik zeg. Dat kwam omdat ik de helft van mijn woorden in het Nederlands zei, terwijl ik dacht dat het Engels was.

Thuis kreeg ik Engelse les. Aanvankelijk was het geweldig, maar dan komt het moment

dat je denkt dat het beter is om minder lessen te nemen en meer met je ploeggenoten te praten. Voor mij was het extra moeilijk omdat ik Nederlands sprak en de werkwoorden in mijn hoofd door elkaar haalde, zodat ik veel fouten maakte. Ze zijn niet hetzelfde, maar ze lijken zo veel op elkaar dat je ze met elkaar verwart. En dan heb je nog woorden in het Nederlands die je hetzelfde schrijft maar heel anders uitspreekt. In het Nederlands heb je de gggggg, een echte keelklank, alsof je speeksel omhoog probeert te halen, en die bestaat niet in het Engels.

Soms zijn gebaren voldoende en de taal van het voetbal is overal zo'n beetje hetzelfde. Die leer je heel snel, alleen niet zo snel als de scheldwoorden. Daar begin je altijd mee. Nederlands, Engels, Spaans... het maakt niet uit. De eerste woorden die ik in het Engels leerde was schuttingtaal. Het zijn altijd de beledigingen, en je bent je er niet altijd van bewust hoe erg het is wat je zegt. De mensen die je die woorden leren, vinden het natuurlijk heel grappig.

Dat gebeurde ook in Nederland. Ik had een Servische ploeggenoot, Goran Lovre, die de hele tijd een bepaalde zin zei die ik nooit helemaal heb begrepen, maar waarvan ik wel wist dat het een belediging was en waarschijnlijk nogal een stevige ook. De Noor Erik Nevland had ook zijn favoriete Noorse scheldwoorden. En als deze spelers Spaans leerden, was het eerste natuurlijk schuttingtaal.

Het belangrijkste wat we bij onze taallessen deden, was de vragen doornemen die ik na een wedstrijd van de journalisten kon verwachten. Ik keek naar buitenlandse ploeggenoten van me en dacht: hoe heb je ooit zo goed Engels kunnen leren? Het antwoord is eenvoudig: ze wisten al wat voor vragen er zouden komen en hadden zich erop voorbereid. Dat ging ik dus ook doen. Je kunt je zó goed op interviews voorbereiden, dat je de zwakke punten in je taalbeheersing verhult. Ik heb geleerd dat je tijdens interviews altijd dezelfde vragen krijgt en dat je dus altijd dezelfde antwoorden kunt geven. Dat is geweldig, je leert één zinnetje uit je hoofd, herhaalt dat iedere keer en dan is het allemaal prima.

Volgens mij was mijn eerste interview in het Engels na een wedstrijd tegen Everton op Goodison Park, en de journalist stelde me een paar vragen en eentje was me zeer bekend. Naderhand zei mijn leraar: 'Zie je wel?' Het was precies de vraag waarvan hij had voorspeld dat die me gesteld zou worden en ik had mijn antwoord klaar. 'Je antwoord was perfect,' zei hij. Natuurlijk was dat perfect – we hadden het zo vaak geoefend. 'Het belangrijkste zijn de drie punten', 'We wisten dat dit een moeilijke wedstrijd zou gaan worden en we hebben ons er de hele week op voorbereid', 'We zijn blij maar nu moeten we ons gaan richten op de volgende wedstrijd'. Zo ging het altijd.

Ook in Nederland, maar soms hadden ze daar wat lastiger vragen. Dan vroegen ze je of je de club ging verlaten en ze praatten iets directer over hoe je gespeeld had. Maar uiteindelijk kon ik steeds fatsoenlijke antwoorden geven.

Ik keek naar de foto's aan de muren in Melwood en vroeg me af of er op een dag ook een van mij zou hangen. Op veel ervan stond Kenny Dalglish, maar toen wist ik nog niet hoe belangrijk hij voor de geschiedenis van Liverpool was en hoe belangrijk het shirt was dat hij droeg. Ik had bij Ajax altijd nummer zestien gedragen – onze trouwdag – maar toen ik overkwam, was zestien al vergeven. Pere zei dat ik zeven, elf of vijftien kon krijgen. 'Het moet zeven of elf zijn, hè? Doe dan maar zeven,' zei ik. En zo is het gekomen. Meer zit er niet achter.

Ik had geen idee waar rugnummer zeven voor stond, maar daar kwam ik snel achter. Mensen zeiden het ook tegen Pere en hij belde me: 'Begrijp je hoe belangrijk dit is?' Hij vertelde me over Kevin Keegan en Kenny Dalglish en over wat die allemaal hadden bereikt. Hij vertelde me over de Europese bekercups en de landskampioenschappen, over toen Liverpool het beste elftal ter wereld was. Ik had natuurlijk wel van Steve McManaman gehoord, maar niet van hen. Ik had niet gedacht dat het zo belangrijk was, maar de mensen hadden het de hele tijd over Dalglish. Ik voelde de druk groter worden en merkte hoe ze Kenny vereerden.

Uiteindelijk bleek het een goede beslissing dat ik nummer zeven had gekozen. Toen Suso vertrok mocht ik met nummer zestien gaan spelen, maar ik hield het op zeven. Doordat ik met nummer zeven speelde, ging ik ook de foto's beter bekijken en ik bekeek een paar videobanden van Dalglish. Nu was hij mijn trainer.

Vreemd genoeg kreeg ik ondanks de druk een beter gevoel. Ik dacht bij mezelf: 'Als iemand die door de supporters wordt aanbeden, me hiernaartoe heeft gehaald en achter me staat, moet dat een goed teken zijn, of niet dan?'

Toen ik bij Liverpool kwam, heerste het gevoel dat Kenny was teruggekomen om de club te redden. Het was een moeilijke periode en hij moest dat eerste seizoen na Hodgson de zaak weer op de rails krijgen. In mijn begintijd waren we ver verwijderd van Europees voetbal, maar we zetten een lange ongeslagen reeks neer en we begonnen aan de laatste wedstrijd met de overtuiging dat als we Aston Villa en Tottenham konden verslaan, we ons ook voor de Europa League konden kwalificeren. Helaas verloren we met 1-0 van Villa, maar dat bleek niet meer van belang omdat de Spurs met 2-1 van Birmingham wonnen in hun laatste wedstrijd op weg naar kwalificatie voor de Europa League.

Kenny's spelopvatting was gebaseerd op hoe hij zelf had gespeeld en we speelden goed, maar het ontbrak ons aan het nodige geluk. Ik heb mensen horen zeggen dat hij het moderne voetbal niet begreep, maar dat is volgens mij niet zo. Wel klopt het dat hij niet zo communicatief was als tijdens zijn eerste periode, maar misschien was dat wel de manier waarop trainers van oudsher te werk gingen bij Liverpool. Kenny sprak niet regelmatig met spelers, en dat was nieuw voor me en heel anders dan ik gewend was. Ik had in

Nederland en Uruguay gespeeld, en daar praten de trainers voortdurend met je. Als hij iets tegen je zei, was dat omdat hem iets niet aanstond of omdat hij wilde dat je iets veranderde. Hij dacht eerst lang en diep na voordat hij iets tegen je zei. En dan was er nog die taalbarrière. Als hij tijdens de training iets tegen me wilde zeggen, zei hij het tegen Pepe of Lucas, die het dan voor me vertaalden. Hij keek meestal van een afstandje naar de training en liet de sessies aan de trainingsstaf over.

We hadden Steve Clarke, die lange tijd bij Chelsea onder José Mourinho had gespeeld en het was vreemd want we trainden soms op een bepaalde manier, bijvoorbeeld door partijtjes te spelen waarbij je de bal maar één of twee keer mocht raken, of we speelden in een opstelling waarvan je verwachtte dat die het weekend daarop de basiself zouden vormen, maar dan stonden er op de wedstrijd dag ineens twee of drie andere namen op het wedstrijdformulier. Het was moeilijk om te voorspellen welke elf Kenny zou laten spelen.

Steve was tactisch heel sterk. Hij oefende met ons op dode spelmomenten en hij leidde de trainingssessies. Zijn methodes waren zeer modern: hij deed wat ik gewend was dat trainers deden. Het was opvallend dat Kenny niet zo veel praatte als ik had verwacht, maar misschien had hij het punt in zijn carrière bereikt waarop hij vond dat hij zich niet meer druk moest maken om trainingen omdat hij daarvoor een zeer capabele assistenttrainer had.

Ik kan me voorstellen dat hij zijn assistenten het gevoel wilde geven dat ze ook hun bijdrage leverden. Er zijn veel trainers die zich gedragen alsof hun assistenten onbelangrijk zijn, maar zo was Kenny niet. Hij had geen groot ego. Hij maakte de opstelling en wij speelden zoals hij dat wilde. Hij bepaalde wat er op de training gebeurde, maar was niet degene die de leiding had, het meeste uitvoerende werk liet hij over aan zijn staf. Wel sprak hij ons voorafgaand aan een wedstrijd zelf toe.

Hij praatte wel met me, maar of ik dat dan ook begreep, was iets anders. We speelden een keer uit tegen Arsenal. Ik had een aantal wedstrijden achter elkaar in de basis gestaan, maar voor deze wedstrijd bespreking zei hij tegen mij: ‘*You today, left out.*’

Ik zei: ‘Ah, oké, oké.’ Ik vond het prima, ik had al eerder op links gespeeld en ging naar de wedstrijd bespreking.

Ik zei tegen José Enrique, de linksback: ‘Vandaag krijg je iemand om je te helpen, José.’

Dirk Kuijt hoorde het en vroeg: ‘Wat bedoel je?’

‘Ik speel vandaag op links, dus ik denk dat jij waarschijnlijk op rechts staat.’

Vervolgens maakte Kenny de opstelling bekend en bleek ik op de bank te zitten. José en Dirk keken me verbaasd aan.

Aan het eind van de wedstrijd bespreking vroegen ze me: ‘Wat heeft-ie dan tegen je gezegd?’

‘Ik weet het niet. “Left out”, geloof ik... op links spelen, toch?’

Ze kwamen niet meer bij.

Dirk zei tegen me: ‘Maar zei-ie “left out” of “out on the left” of “outside left”?’

‘Nee, nee, het was echt “left out”. Hij zei het heel snel, maar het was zeker “left out”.’

En toen legde Dirk het me precies uit. ‘Left. Out. Buiten de ploeg. Je speelt niet.’

Toen begreep ik opeens waarom Kenny me voor de wedstrijdbespreking apart had genomen. Hij vroeg zich waarschijnlijk al af waarom ik het zo goed had opgenomen. Ik baalde ervan toen het tot me was doorgedrongen, maar het was al te laat om nog te reageren.

Uiteindelijk raakte ik gewend aan het accent van de baas, maar in het begin was het moeilijk en de wedstrijdbesprekingen vond ik soms bijzonder verwarrend. Hij was anders dan de coaches van nu, die de opstelling meestal combineren met een schema. Deze *idiot proof* aanpak is geweldig voor een speler die de taal nog onder de knie moet krijgen: er verschijnt een groot scherm met de opstelling en onder de basiself staan de reservespelers vermeld en daar weer onder de spelers die helemaal niet bij het team zitten. Maar Kenny haalde alleen een stukje papier voor de dag en las de opstelling op.

Twee dagen nadat ik had getekend noemde hij de namen op van het elftal en de reserves voor de wedstrijd tegen Stoke City en ik dacht: ‘Ik heb mijn naam niet gehoord, wat jammer, ik zit niet bij de achttien.’ Ik verwachtte dat ik op de bank zou zitten en mijn debuut zou maken, maar ik zat niet eens bij de groep. Misschien wilden ze geen risico nemen met een speler die pas zo kort daarvoor was aangetrokken. Maar in de bus naar Anfield feliciteerde Ray Houghton, de *player liaison officer*, me. Dus vroeg ik aan Pepe Reina: ‘Zei de trainer Suárez?’

Pepe zei: ‘Ja, hij zei Suárez. Alleen niet zoals wij Suárez uitspreken. Hij sprak het uit op een manier die ik nooit eerder heb gehoord, maar, ja, hij heeft jouw naam genoemd. Je zit op de bank.’

Ik was dolblij. Ik had twee dagen daarvoor officieel getekend en nu maakte ik al mijn debuut voor Liverpool op Anfield.

Ik viel in en scoorde ten overstaan van de *Kopites* [bijnaam van de Liverpool-supporters]. Ik denk dat het vooral mijn zenuwen waren waardoor ik de doelman wist te omspelen en elke keer dat ik de beelden zie, verwacht ik dat die man op de lijn de bal nog gaat keren, maar dat gebeurt nooit. Dit keer zat het stadion vol en iedereen applaudisseerde.

Niet dat het makkelijk was. Ik herinner me nog de eerste bal die ik op Anfield kreeg. Ik

nam hem aan, keek op en... de bal was weg.

Het was een nanoseconde, niet langer.

Wat was er gebeurd? Pfff, hoe snel ging dat?

Ik zei tegen mezelf: 'Luis, je krijgt hier niet eens de tijd om een seconde na te denken. Je moet razendsnel reageren.' Vanaf het allereerste begin besepte ik dat alles in een hoger tempo moest om in de wedstrijd te komen. Alleen dan kun je op een gegeven moment wat terugschakelen, dribbelen, een beetje vertragen en misschien zelfs eventjes nadenken. Maar in het begin is het: *sneller, sneller*. Dat moment betekende echt 'Welkom in Engeland' voor me. Het voetbal daar is fysiek, hard en snel. Het was goed dat me dat meteen al overkwam, want het betekende dat ik direct precies wist wat er van me verwacht werd. Die eerste bal die ik kreeg was de eerste les.

Bij de training merkte ik dat ook. Tijdens de eerste trainingen probeerde ik Martin Škrtel en Danny Agger uit de weg te gaan, want dat zijn zeer harde verdedigers. Vooral Martin kan er stevig ingaan. Zelfs een paar seizoenen later nog vertrok ik naar de andere kant van het veld als hij mijn richting op kwam. Hetzelfde gold voor Danny.

In het begin zei ik tegen hen: 'Maak je geen zorgen, ik doe het rustig aan bij de training, dus doen jullie dat ook maar.' Vervolgens sprintte ik een van hen onopzettelijk eruit en dan werden de mouwen opgestroopt.

'Ik dacht dat je het rustig aan zou doen? Oké, dan wordt het nu menens.'

Ik denk dat ze me daarna nooit meer geloofden.

Maar tijdens de trainingen was er altijd een goede onderlinge sfeer. De enige ploeggenoot bij wie ooit echt de vlam in de pan sloeg, was Jamie Carragher. Ik denk dat hij gefrustreerd was omdat hij niet zo veel speelde en het einde van zijn carrière in zicht kwam, dus af en toe ging het er behoorlijk fel aan toe, maar aan het einde van elke training gaven we elkaar altijd een hand.

In of buiten het veld hebben we het nooit met elkaar aan de stok gekregen, maar ik moest wel wennen aan zijn gedrag tijdens de training. Ik train nooit met scheenbeschermers, want ik dacht: hoe kan een ploeggenoot er zo hard in vliegen met het risico me te blesseren? Andere spelers zeiden tegen me: 'Zo is Carra nu eenmaal, dus zorg ervoor dat je steeds in beweging bent, anders raakt hij je flink.' Dat verwachtte ik wel van Martin en Danny, maar Carra kende ik nog niet zo goed. Ik ben ook fanatiek tijdens de training, maar ik ga geen ploeggenoot blesseren. Ik begrijp dat het voor een verdediger lastiger is: die moeten er altijd stevig ingaan om de trainer te laten zien dat zij een basisplaats verdienen en het is niet altijd makkelijk om daarin een balans te vinden.

Zoals ze zeiden: zo was Carra. Hij was veel meer een schreeuwer, een klager dan Stevie Gerrard. Hij wilde altijd meer: hij was de typische harde, agressieve verdediger. Hij speelde zo fanatiek als ik nog nooit een andere verdediger heb zien spelen – hij gaf echt alles.

Ik bewonderde zijn toewijding. Soms vloog hij erin en dacht ik: hoe kun je iemand zo tackelen? Maar ik weet niet of hij zo veel bereikt zou hebben of zo ver zou zijn gekomen als hij niet zo fanatiek was geweest. Daardoor werd hij gedreven, dat maakte hem een betere speler: zijn karakter.

Ik zal niet zeggen dat ik hem in het laatste seizoen erg gemist heb. We waren niet zo close; we waren teamgenoten, geen vrienden. Maar ik miste wel de manier waarop hij dingen zei, de manier waarop hij het voortouw nam en ik bewonderde hem. Altijd als hij iets zei, luisterde ik.

Hij was closer met Stevie en de staf dan veel van zijn ploeggenoten. Hij zat er al zo lang en had de club zo veel gegeven, terwijl andere spelers kwamen en gingen. Clubs hebben zulke spelers nodig: mensen die daar hun hele leven al rondlopen, die de club door en door kennen, die het hebben en die anderen op sleeptouw kunnen nemen. Dat zijn de mensen die de club een gezicht geven. Mensen als Jamie Carragher zijn de club.

En volgens mij heeft Liverpool een nieuwe Carragher gevonden, namelijk Jon Flanagan. Die lijkt veel, heel veel op hem. Hij is hetzelfde soort mens, agressief op het veld. Technisch gezien is hij misschien wat beperkt, maar dat weet hij en hij benut zijn sterke kanten. Toen Carra als vleugelverdediger speelde, als hij naar voren ging, dan wist hij precies wat hij wel en niet kon doen. Flanagan is precies hetzelfde. Hij weet het. Hij heeft de instelling en gretigheid die Carra ook had, dezelfde ambitie om de allerlaatste druppel talent uit zichzelf te persen. Hij heeft nog een lange weg te gaan. Dit soort spelers heeft altijd een lange weg te gaan. Mensen zullen zeggen: 'Hij kan dit niet, hij kan dat niet,' maar een speler als Flanagan komt er wel. En hij is ook niet makkelijk tijdens de trainingen.

In de loop van de tijd leer je het Engelse voetbal kennen en kun je daar je voordeel mee doen. Dat de wedstrijden in de Premier League zo'n hoog tempo hebben, houdt in dat er meer ruimte is. De eerste aanvalsgolven zijn ongelooflijk, maar als je die hebt overleefd, komt er ruimte. Je weet dat tegenstanders je gaan insluiten, maar als je je vrij weet te spelen, als je naar binnen weet te gaan, dan ligt daar de speelruimte. Lukt het je je mandekker af te schudden, dan heb je de vrijheid.

Snelheid en agressiviteit verhullen soms de zwakke kanten in het spel. Ik denk dat er Premiership-ploegen zijn die tactisch niet zo sterk zijn. Ik merkte bijvoorbeeld dat als ik me wat uit de spitspositie liet terugzakken, soms béide centrumverdedigers met me meekwamen, wat ik niet had verwacht en wat inhield dat een ploeggenoot de ruimte in kon gaan en voor de doelman kon opduiken. Of ik keek naar de achterhoede van de tegenstander en zag meteen dat een van de backs steeds naar voren ging en niet meer terugkwam of dat beide backs naar voren gingen, zodat je de twee centrale verdedigers kon isoleren. Maar om daarvan te kunnen profiteren moet je het wedstrijdtempo kunnen bijhouden en die eerste aanvalsgolven hebben overleefd. Ik moest wennen aan de Engelse mentaliteit en de Engelse manier van spelen, ook al zal ik in bepaalde opzichten altijd op dezelfde manier blijven voetballen, wat betekende dat ik moest wennen aan agressiever

spel en hardere tackles.

Maar het is ook vreemd en onvoorspelbaar: soms krijg je voor niets een vrije trap mee, en soms fluiten ze niet terwijl het juist een zware overtreding was.

Scheidsrechters in Engeland fluiten niet zo vaak, wat ik goed vind, ook al kan het gevaarlijk zijn. Soms werkte dat in mijn voordeel. Ik herinner me nog een doelpunt tegen Cardiff waarbij de verdediger zei dat het een overtreding was. Hij had gelijk, overal in de rest van de wereld zou het een vrije schop zijn geweest, maar wat ik had gedaan, doen de spelers in Engeland voortdurend: eerst met je lichaam erin gaan en je kracht gebruiken om de tegenstander van de bal te zetten.

Het was een Spanjaard en hij zei: 'In Spanje is dat een overtreding.'

Ik had inmiddels zo veel geleerd dat ik kon zeggen: 'Maar dit is Engeland.'

Ieder land heeft zijn eigen interpretatie van wat wel en wat niet mag.

In Premier League-wedstrijden wordt ontzettend veel getrokken en geduwd in het strafschopgebied en er wordt bijna nooit voor gefloten. Als je daar iedere keer voor zou fluiten, zouden er honderden penalty's moeten worden gegeven. Het voetbal in Engeland is erg fysiek. Iedereen accepteert en respecteert dat, maar soms gaan verdedigers er zo hard in dat het gewoon eng is.

In ieder land is voetbal anders. Dat geldt ook voor 'vals spelen'. Vals spelen is cultureel bepaald en hetzelfde geldt voor de reactie daarop. Ik kreeg al snel de naam een duikelaar te zijn. Ik denk dat ik in Engeland zo'n twintig gele kaarten heb gekregen, waarvan waarschijnlijk meer dan vijftien voor protesteren bij de scheidsrechter, voor het maken van gebaren en voor dingen die ik niet had moeten zeggen. Maar niet voor schwalbes. Ik heb twee gele kaarten voor schwalbes gekregen.

Ik laat me vallen. Ja, ik laat me vallen. Dat zie je in herhalingen. Maar soms heb ik het gevoel dat ze het vooral zagen als ik het deed, net zoals ze overdreven hoe vaak ik me in Engeland liet vallen. Ik moet toegeven dat me dat soms stoorde: waarom vinden mensen me een duikelaar? Zijn anderen dat dan niet? Mensen zeiden tegen me: 'Hoe weet je dat je maar twee gele kaarten voor schwalbes hebt gekregen?' Nou, als het altijd alleen maar over mijn schwalbes gaat, lijkt het me normaal dat ik dat bijhoud. Ik ben er trouwens helemaal niet zo zeker van dat ik meer schwalbes maak dan anderen; ik vind het alleen opvallend dat ze vaker over schwalbes praten dan over andere overtredingen. Ik heb echt onvoorstelbare overtredingen in Premier League-wedstrijden gezien: spelers die hard en opzettelijk werden geraakt, ik heb spelers geblesseerd zien raken, ik heb gezien dat ze zes maanden of meer waren uitgeschakeld... Waarom komt daar geen kritiek op? Het is waar dat een speler die een schwalbe maakt de scheidsrechter probeert te belazeren, maar hij blesseert zijn tegenstander niet.

Ik denk dat ik er ook voor geboet heb. Ik heb inmiddels een zodanige reputatie op dit

gebied dat er, ook als het wél een overtreding is, niet voor wordt gefloten. Wat sommige mensen schwalbes noemen, waren volgens mij helemaal geen simulaties: je gaat neer, maar je gaat neer na een overtreding, omdat je contact hebt gevoeld. Waarom zou je daar geen penalty voor mogen krijgen? Soms heb je overduidelijk recht op een penalty, die je dan niet krijgt omdat je niet valt. Soms fluit er een scheidsrechter die je een paar maanden daarvoor ook had en krijg je een discussie met hem over een overtreding die hij toen niet heeft bestraft en zeg je: ‘Dit is de tweede keer...’

En dan zegt hij: ‘Wanneer was de eerste keer dan?’

Dus dat vertel je hem. Het goede eraan is dat als je het hem vertelt, hij meestal zegt: ‘Ja, je hebt gelijk.’ In ieder geval geeft hij toe een fout te hebben gemaakt. En dan geef jij toe ook fouten te hebben gemaakt, dat je iets claimde waar je geen recht op had. Kijk maar naar verdedigers: die steken constant hun handen in de lucht en appelleren, ook al weten ze dat de aanvaller niet buitenspel staat.

Op het veld gebeurt alles razendsnel en vaak heb je niet eens de tijd om na te denken of je binnen of buiten het strafschoopgebied staat. Je weet alleen dat je in een positie bent waarin je kunt toeslaan. Er zijn momenten dat je ziet dat de verdediger zijn been uitsteekt en jij dat opzoekt. Zoals zoveel wat je doet, gaat dat niet altijd bewust: je ziet een kans en gaat ervoor.

Ik herinner me nog goed een schwalbe op Anfield tegen Stoke City in oktober 2012. Soms word je wanhopig, het lukt maar niet om te winnen, je ziet dat het niet lekker loopt en je krijgt het gevoel dat je echt alles moet proberen. Je denkt: een penalty zou goed zijn. Naderhand denk je: hoe kon ik daar nou neergaan, de verdediger was niet eens in de buurt.’ Dat gevoel had ik na die schwalbe tegen Stoke.

Naderhand denk je soms: ik benadeel het andere team, zij hebben niks verkeerd gedaan. Daar voel je je rot over, maar op het veld gebeurt alles zo snel en je voelt de drang om iets te doen, wat dan ook.

Na afloop van de wedstrijd tegen Stoke zeiden mijn ploeggenoten niets, maar Tony Pulis, de trainer van Stoke, wel. Hij had gelijk. Toen ik de beelden later terugzag, dacht ik: Luis, hoe kon je je hier nou toch laten vallen? De scheidsrechter gaf me geen kaart, maar dat had hij wel moeten doen: ik verdiende het.

Mijn ploeggenoten zouden ook hebben geappelleerd voor een strafschoop, al wisten ze dat het er geen was. Dat doen alle spelers van iedere club. Niemand heeft ooit gezegd dat ik geen schwalbes moet maken. Je ploeggenoten weten dat je het doet om er voordeel uit te halen, dus die accepteren het. Maar er zijn trainingen geweest waarin ik me voor de grap liet vallen en dan zeiden ze: ‘Niets aan de hand... dat doet hij altijd!’ Of een andere speler maakte een schwalbe of ging tegen de grond en dan riepen ze: ‘Overeind! Dat heb je van Suárez geleerd!’

Op een dag kwam Daniel Agger met zijn vijfjarige zoontje naar de training. Ik vroeg

hem of hij voetballer wilde worden als hij groot was en hij zei ja. Op Melwood hebben we in de kleedkamer al onze wedstrijden op dvd. Ik pakte er een waarop ik stond, gaf die aan hem en zei als grapje: ‘Alsjeblieft, hier kun je iets van leren.’

Danny zei: ‘Nee, nee, hij wil voetballer worden, geen olympische duikkampioen.’

Veel spelers doen het, maar ik heb die reputatie gekregen en het is heel moeilijk om daar weer vanaf te komen. Er zijn spelers die veel vaker een schwalbe maken dan ik. Het is ook heel moeilijk om jezelf te veranderen, hoe je ook je best doet. Ik moet toegeven, ik vind het heerlijk als een coach van een tegenstander kritiek op me heeft en een van zijn eigen spelers vervolgens hetzelfde doet. Zegt hij dan ook iets? Natuurlijk niet.

Het gebeurde bij Chelsea: José Mourinho bekritiseerde me, maar vier of vijf van zijn spelers hebben een gele kaart gekregen vanwege simuleren. Een paar weken voor het Stoke-incident klaagde David Moyes voorafgaand aan een wedstrijd tegen Everton dat ik een duikelaar was en vervolgens kreeg zijn aanvoerder Phil Neville tijdens de wedstrijd een gele kaart voor een schwalbe. Ik krijg kritiek, prima, maar ze weten dat hun eigen spelers het ook doen. Ze weten dat een speler zijn team wil laten winnen. Dan moeten ze hun woorden terugnemen. Ik kijk niet naar de Engelse televisie en ik kijk nooit of iemand me op de korrel neemt of niet, maar natuurlijk zie ik af en toe wel een krant en vertellen mensen me wat er over me wordt gezegd. Dat Moyes dat zei raakte me wel. Het punt was dat hij het de dag vóór de wedstrijd had gezegd... dus toen ik tegen hen scoorde, voerde ik vlak voor zijn neus een snoekduik uit.

Ik had al besloten dat ik dat zou doen als ik scoorde. Je kunt na de wedstrijd iets zeggen, zoals Pulis deed, als ik een schwalbe heb gemaakt. Daar heb je het recht toe. Maar hij klaagde voor de wedstrijd; hij zei dat hij hoopte dat spelers als ik de scheidsrechter geen zand in de ogen zouden strooien. Dat was kwetsend. Dus dacht ik: jij vindt dat ik schwalbes maak? Dan zal ik je eens een schwalbe laten zien... pal voor je neus.

Het lukte niet helemaal: de landing was niet helemaal zoals ik gewild had. Maar het kwam wel aan. Het deed me goed. Ik vond dat ik duidelijk had gemaakt: ‘Natuurlijk, na de wedstrijd mag je praten. Maar het is beter om voor de wedstrijd niets te zeggen.’ Niemand wist dat ik het zou gaan doen: mijn ploeggenoten niet, zelfs mijn vrouw niet.

Het grappige was dat het doelpunt niet eens op mijn naam kwam. Het ging de boeken in als een eigen doelpunt van Leighton Baines, want de bal ging via hem het doel in. Maar ik vierde het alsof ikzelf had gescoord (veel erger was het dat toen ik op het eind het winnende doelpunt maakte, dat onterecht werd afgekeurd wegens buitenspel). Sofi moest lachen toen ze het zag, en ik denk bijna iedereen. Zelfs Moyes zei later dat het ‘geweldig’ was en dat hij waarschijnlijk hetzelfde had gedaan. Het was een geintje, er zat geen kwaad in, het was niet bedoeld om iemand te provoceren. Moyes kwam van de bank en zei iets tegen me maar ik kon hem niet goed verstaan, want juist op dat moment kwamen de andere spelers en doken op me. Zijn reactie achteraf was oké, ook al zei hij erbij dat ik wel

aan het snoekduiken kon blijven als ik alle trainers die mij van schwalbes beschuldigden op dezelfde manier zou behandelen als hem.

Hij had me geprikkeld. Het prikkelt me altijd wanneer een trainer kritiek op me levert of iets zegt wat hij niet had moeten zeggen. Ik dacht: hoe kun je nog voor de wedstrijd is begonnen op die manier praten over een speler die, net als jij, alleen maar probeert te winnen?

Niemand traint op schwalbes; het is niet iets waar je steeds beter in wilt worden. Maar het is wel zo dat je het soms op televisie ziet en denkt: wat een zwakke schwalbe maak ik daar! De volgende keer moet ik het zo niet meer doen.

Een aanvaller probeert er altijd een voordeeltje uit te slepen. Ik hou er niet van als verdedigers naar je toe komen om je te verwijten dat je zoiets hebt geprobeerd en de volgende keer dat je met hen een kopduel uitvecht hun armen in de lucht gooien en zich laten vallen. Ik denk dan: je doet precies hetzelfde als wat je me net hebt verweten, en ik zeg er niets van.

Er zijn mensen die zeggen dat schwalbes iets van buitenlanders is. Ik denk dat buitenlanders gewoon een makkelijk doelwit zijn; op hen wordt veel meer gelet. Stel je voor wat er zou zijn gebeurd als ik het was geweest in plaats van Daniel Sturridge die vorig seizoen op Old Trafford een schwalbe had gemaakt. Ik maak me er niet echt druk over, maar het is een interessante vraag. Tegen Sunderland scoorde Daniel met zijn hand. Goed, dat kan gebeuren. Maar stel dat ik het was geweest. De reacties hangen af van welke speler het doet. Als het een Engelse speler is, proberen de media het naar mijn gevoel goed te praten, ze gaan er anders mee om. Daar ben ik inmiddels wel aan gewend. Ik heb het geaccepteerd. Maar als op het WK een Engelse speler in de halve finale een schwalbe zou maken en zo een strafschoep versiert, zouden er dan Engelse journalisten zijn die niet blij waren? Michael Owen deed het in 1998. Iedereen was er blij mee, toch?

Ze zeggen dat een schwalbe iets Zuid-Amerikaans is. Kijk, het is waar dat Zuid-Amerikanen wat uitgekookter zijn, 'sluw', zoeken naar een voordeeltje. De Zuid-Amerikaanse speler denkt waarschijnlijk: zodra ik contact voel, ga ik neer. Komt het uit Zuid-Amerika? Kan zijn. Maar de Europeanen hebben het ook geleerd. Zelfs de Engelsen. Sommigen zijn er behoorlijk goed in.

Ik had het vroeger veel vaker aan de stok met verdedigers. Die zeiden: 'Ga toch niet de hele tijd liggen.'

'Maar het was een overtreding.'

'Ja, maar je hoeft toch niet zo overdreven neer te gaan.'

Ik vind dat ik meer dan in die eerste maanden op de been blijf in de Premier League, net als in Nederland. Ik heb geleerd dat in Engeland de overtreding heel, heel erg duidelijk moet zijn in de ogen van de scheidsrechter wil hij fluiten. Soms zegt de scheids zelfs: 'Ja,

het was een overtreding, maar een heel lichte, niet genoeg om voor te fluiten.' Ik denk dan: maar dus wel een overtreding. Maar je raakt eraan gewend en hoe meer je op de been blijft, hoe beter het is. Dat ziet de scheidsrechter ook en hij zal dan denken: zo, die is erop vooruitgegaan. En als je dan een keer wordt neergehaald, zal hij degene die de overtreding maakt bestraffen. Hij gaat er niet meer automatisch van uit dat je hem voor de gek probeert te houden. In theorie, althans.

Ik herinner me ook nog iets wat Damien Comolli helemaal aan het begin van mijn Liverpool-tijd tegen me zei, toen mensen beweerden dat ik veel schwalbes maakte, provoceerde en geen vrije trappen meekreeg. Hij zei: 'Als je hier twee of drie jaar bent, als ze je kennen en je naam hebt gemaakt, zullen ze je een beetje meer respecteren. Kijk maar naar beelden van Didier Drogba, kijk naar de vrije trappen die hij nu meekrijgt in vergelijking met vroeger, toen er nooit in zijn voordeel werd gefloten. Dus rustig aan, neem je tijd en het komt vanzelf. Vergeet het. Mettertijd zul je merken dat je vaker een vrije trap mee krijgt.'

Dat was weer een ander verhaal. En ik weet niet of hij gelijk kreeg.

In de transferperiode, aan het eind van mijn eerste seizoen bij Liverpool, trok de club Stewart Downing, Jordan Henderson en Charlie Adam aan. Ik had net de Copa América met Uruguay gewonnen en Liverpool had ook nog Sebastián Coates gehaald. Ik keerde vol vertrouwen terug. Het leek erop dat de club me steunde door nog een Uruguayaan aan te trekken en het geld dat ze uitgaven liet zien dat Liverpool progressie wilde maken en een grote prijs wilde winnen. Het seizoen ervoor hadden we het onder Kenny echt goed gedaan, we hadden het gevoel dat we weer op weg naar de top waren en iedereen was heel optimistisch. Maar in de competitie ging het bijna van meet af aan mis.

We begonnen niet al te goed: wedstrijden die we hadden moeten winnen, wonnen we niet en onze taak leek met de week zwaarder te worden. We speelden behoorlijk goed, maar de resultaten wilden maar niet komen. 'Pech' lijkt altijd een zwak excuus, maar ik was er oprecht van overtuigd dat het ons aan geluk ontbrak. Ik raakte de tel kwijt hoe vaak we de paal raakten. Ik begon me af te vragen: waarom lukt het ons steeds niet? We creëerden kansen, maar maakten ze niet af en vervolgens kreeg onze tegenstander één kans en die zat er dan in. Als je eenmaal in zo'n neerwaartse spiraal zit, is het moeilijk daar weer uit te komen; het wil maar niet lukken en er sluipt een zeker fatalisme in. Ik wist dat als we uit die spiraal zouden kunnen komen, het allemaal goed zou komen, maar dat gebeurde niet. Ik was blij met de club, de kleedruimtes waren goed, de supporters, alles... maar het lukte maar niet om een paar wedstrijden achter elkaar te winnen, de ploeg kon zich niet herpakken. We waren niet in staat om de supporters te tonen dat Liverpool weer Liverpool kon zijn.

De bekercompetities waren onze redding. Ze waren een soort tweede kans, niet belast door wat er eerder was gebeurd. Als je weet dat de landstitel niet meer haalbaar is, wordt het onbewust steeds moeilijker: het doel wordt je afgenomen en je hebt niets meer om naar te streven. Je kunt je niet aan iets vastklampen waarvan je diep van binnen weet dat het onhaalbaar is. Maar de bekercompetities waren een nieuwe start. Ik herinner me een wedstrijdbespreking met Kenny en Steve Clarke. Zij zeiden tegen ons dat het doel van de club Champions League-voetbal was, maar dat Liverpool iedere competitie waar het aan meedeed wilde winnen, en dat de bekercups wel degelijk belangrijk waren. Dat wisten we, vooral nu de landstitel aan onze neus voorbij dreigde te gaan. We wisten dat we íéts moesten winnen.

We traden in onze sterkste opstelling aan in elke bekerwedstrijd, we gingen er echt voor. We moesten onszelf goed presenteren en het imago van de club verbeteren, die veel geld had geïnvesteerd. Het was een kwestie van trots. Ook wisten we dat een beker kon betekenen dat we volgend seizoen Europees voetbal zouden spelen. En naarmate het seizoen vorderde, wisten we ook dat het misschien kon verhoeden dat Kenny ontslagen zou worden.

We wonnen de Carling Cup door in de finale Cardiff City uit de Championship [de op een na hoogste divisie in Engeland] op penalty's te verslaan. De wedstrijd eindigde in 1-1, vervolgens zette Dirk Kuijt ons in de extra tijd op voorsprong, maar Cardiff bleef vechten en maakte een paar minuten voor het eind gelijk. Eerlijk gezegd verdienden we de winst niet. We speelden niet goed en zij speelden juist ongelooflijk goed, fantastisch. Fysiek waren wij sterker, wat volgens mij komt doordat wij in de Premier League speelden, maar zij voetbalden veel beter. Dat zij het tegen ons, met de spelers die wij hadden, tot penalty's wisten te brengen, was een indrukwekkende prestatie. Met strafschoepen weet je het nooit. Toen Anthony Gerrard van Cardiff – een neef van Steven – de laatste penalty miste waardoor wij wonnen, waren we vooral opgelucht. En ook trots, omdat het lang geleden was dat de club voor het laatst iets had gewonnen. We hadden het gevoel dat we de beker verdiend hadden door de manier waarop we de finale hadden bereikt. De finale zelf was dan misschien niet indrukwekkend, maar onze weg daarnaartoe wel.

Liverpool begon in de tweede ronde aan het toernooi en nadat we Exeter en Brighton & Hove Albion hadden verslagen, lootten we in de vierde ronde tegen Stoke City. In de rust stonden we met 1-0 achter, maar uiteindelijk wonnen we met 2-1 en ik scoorde beide doelpunten.

Mensen in Engeland hebben het over een 'natte woensdagavond in Stoke', alsof het de ultieme maatstaf is. En ja, het is zwaar. Verdomde zwaar. Dat is echt zo. De supporters zitten boven op het veld en Stoke speelt fysiek en agressief. Dat ik in Stoke met een kopbal scoorde, was iets ongelooflijks. Nadat we met 2-1 voor waren gekomen, ging Stoke er nog feller in dan daarvoor. Ze bleven maar komen, bam, bam, bam. Onze verdediging speelde die dag fantastisch. Maar voor de middenvelders was het waarschijnlijk het zwaarst: ze

kwamen nauwelijks aan de bal, zagen die over hun hoofden heen en weer vliegen. Omdat ik een kleine aanvaller ben, krijg ik de bal het liefst over de grond aangespeeld, maar ik kreeg hem in ieder geval af en toe. De bal kwam steeds door de lucht en dan moest ik het uitvechten met twee van die reuzen in de verdediging.

Onder Tony Pulis waren het alleen maar lange ballen en inworpen tot in het strafschopgebied, vanaf ongeveer het midden van het veld. De eerste keer dat ik Rory Delap een inworp zag nemen, kon ik mijn ogen niet geloven. Die jongen daar met die handdoek aan de zijlijn, dat was nieuw voor me. Er waren zelfs mensen die zeiden dat een ploeggenoot onder in zijn shirt een handdoek genaaid had om de bal voor hem te drogen. Ik dacht: hoe kan een ploeg nou op inworpen trainen? Maar natuurlijk kon dat en voor hen werkte het. Het betekende dat wij er ook op moesten gaan trainen. De dag voor de wedstrijd traiden we op Melwood, en liet Kenny ons werken aan het verdedigen van verre inworpen vanaf de middenlijn. Maar er was een verschil tussen onze oefening en de realiteit: degene die de 'inworp' nam, moest de bal trappen. We hadden niemand die vanaf daar met een inworp het strafschopgebied kon bereiken!

Ik was verrast toen ik voor het eerst het aanvalsbombardement van Stoke meemaakte, maar ik zal er nooit kritiek op hebben. Elk team heeft zijn eigen spelopvatting en destijds was dat die van Stoke. Je moet alle wapens die tot je beschikking staan inzetten. Delap kon ongelooflijk ver ingooien, dus waarom zouden ze daar geen gebruik van maken? Het spel was vrij simpel: een verre inworp, doorkoppen en spelers die naar de tweede paal gingen. Maar al wist je precies wat er ging gebeuren, het was heel moeilijk te verdedigen, en ze voerden het zeer goed uit.

We moesten die avond fysiek en mentaal sterk zijn, anders zouden we nog denken dat we hier niet zouden kunnen winnen. Het regende en waaide hard en we dachten: vandaag vliegen we eruit. Als we daar op een zonnige middag niet konden winnen – want we hadden de twee vorige competitiewedstrijden tegen Stoke verloren – hoe wilden we dat dan doen in deze regen en wind. Dus vochten we als leeuwen en wonnen. We waren blij met de manier waarop we die overwinning hadden behaald: we waren echt trots en het gaf ons een enorme opkikker. Het was een teken dat we voor de bekercups gingen.

Vervolgens versloegen we Chelsea op Stamford Bridge met 2-0, met doelpunten van Martin Kelly en Maxi Rodríguez, en daarna Manchester City met 3-2. Tot aan de halve finale, die over twee wedstrijden ging, hadden we het hele toernooi nog geen thuiswedstrijd gespeeld.

Winnen van Chelsea en City bewees dat we, hoewel we in de competitie nog niet geweldig speelden, op de goede weg waren.

De finale was mijn eerste wedstrijd op Wembley. Het is iets ongelooflijks, het mooiste stadion waar ik ooit heb gespeeld. Er hangt een sfeer die ik nooit eerder ergens had geproefd: het enorme aantal toeschouwers, van wie de helft in rood gehuld, de aanloop

naar de wedstrijd, de spanning en de opwinding. De kleedkamer in lopen, naar mijn locker met een enorme foto van mezelf erop, de hoge verwachtingen voelen, het programmaboekje pakken en daarop het woord 'finale' zien staan, de warming-up doen in het stadion dat al helemaal vol zit, het lawaai... dingen die je voor altijd bij blijven. Alles voelt anders. Ik heb het programmaboekje bewaard. Op een dag zal ik het tevoorschijn halen en aan die beker denken.

Na de wedstrijd was het een gekkenhuis in de kleedkamer. We hadden een paar nieuwe spelers, er was een heleboel druk, maar nu hadden we het gevoel echt iets bereikt te hebben. Het was een teken dat we wilden groeien.

Een paar maanden later, na de FA Cup-finale tegen Chelsea, was het anders. Ook dit keer was de weg ernaartoe indrukwekkend geweest: we hadden Manchester United en Everton, onze grootste rivalen, uitgeschakeld. Maar vervolgens versloeg Didier Drogba ons in zijn eentje. We hadden bij de stand van 2-1 kans op de gelijkmaker, toen een bal van Andy Carroll van de lijn werd gehaald, maar Drogba was die dag ongelooflijk goed. Iedere keer sprong hij in zijn eentje omhoog tussen onze twee centrumverdedigers en wist hij de bal te veroveren. Ik wist dat hij een geweldige speler was, maar die dag verbaasde hij me toch. Ik ben dol op Drogba's instelling: ik vind dat een aanvaller degene moet zijn die zijn team aanjaagt. Zijn inzet moet aanstekelijk werken. Hij moet vooropgaan in de strijd. En dat deed Drogba. We konden hem gewoon niet afstoppen.

Chelsea speelde goed, maar we hadden het gevoel dat we het hadden verdiend om het tot strafschoppen te brengen. We waren niet verplicht om de finale voor Kenny Dalglish te winnen, we wilden voor onze eer winnen, maar we wisten natuurlijk dat hij onder grote druk stond vanwege onze prestaties in de competitie en we zagen die beker als zijn en onze redding. We wisten dat we een trainer die ons zo veel had gegeven, en die mij zo gesteund had, konden helpen door een van de bekercups te winnen. We wilden zijn positie redden: we waren hem heel veel verschuldigd. Hoewel we verloren, verlieten we Wembley met opgeheven hoofd. Noch Kenny noch wij spelers hadden het gevoel dat we iemand hadden teleurgesteld.

Toen het seizoen afgelopen was, dacht ik dat Kenny als trainer zou blijven, maar toen ik in Uruguay was, hoorde ik dat hij was ontslagen. Dat vond ik echt erg, want ik had een goede band met hem, vooral na het racisme-incident (waar ik verderop in mijn verhaal op terugkom). Toen had hij gezegd dat ik me niet druk moest maken over wat er in de pers werd geschreven, dat ik het me niet moest aantrekken, en zijn steun was in die moeilijke weken heel belangrijk voor mij en mijn gezin. De spelers hadden enorm veel respect voor Kenny, voor de wijze waarop hij de club representeerde en voor alles wat hij had gedaan, en die waardering was oprecht. Een speler wil altijd alleen maar winnen, maar het was moeilijk om een trainer te zien vertrekken die ons onder een enorme druk de laatste vier maanden van het voorbije seizoen uit de misère had weten te halen. Hij had ons geholpen, en nu wilden wij hem helpen. Hij straalde de ambitie uit die wij in ons spel probeerden te

leggen.

Dat hij moest opstappen, was heel moeilijk te accepteren. Ik weet niet wat voor relatie Kenny met de clubeigenaren had en dat gaat me ook niks aan. Hij was naar de VS gereisd, waar hij het te horen had gekregen. Wij spelers hadden het gevoel dat het meer een kwestie was tussen Kenny en de clubeigenaren dan dat het aan onze prestaties van dat jaar lag; een persoonlijke kwestie die ze onderling uitvochten en waar niemand anders iets van wist. De spelers werd niets gevraagd; dat gebeurt nooit.

Na Rafa Benítez had de club twee of drie trainers gehad en misschien was Kenny gebruikt als de man die de club op dat moment moest redden, niet als de man die Liverpool naar de toekomst moest leiden. Ze vonden dat er verandering moest komen. Zo zit het voetbal in elkaar.

Ook al was het misschien de juiste keuze om van trainer te veranderen, ook al konden we er begrip voor opbrengen, ook al waren sommige spelers misschien zelfs blij met de verandering, het bleef moeilijk. De waarheid is dat voetballers ook behoorlijk kil kunnen zijn en dat verandering in zekere zin *altijd* goed is. Met de komst van een nieuwe trainer waait er ook een frisse wind en wil iedereen zichzelf bewijzen, iedereen lijkt een tweede kans te krijgen. Je wilt hem jouw ambitie en die van de club tonen. En hij wil dat natuurlijk ook.

De club verstuurde, via een woordvoerder, een officieel sms'je naar alle spelers om hen te laten weten dat Kenny niet langer onze trainer was, dat de club dankbaar was voor alles wat hij had gedaan, dat ze hem het beste wensden, maar dat het tijd was voor een volgende stap. Ze verstuurden het sms'je naar de spelers voordat de pers op de hoogte werd gesteld. Het was een zeer formeel sms'je.

Kenny had me naar Liverpool gehaald, hij had me gesteund. Ik had hem graag nog een keer willen zien en onder andere omstandigheden met hem willen praten, maar ik stuurde hem een sms'je waarin ik hem bedankte dat hij mij een kans had gegeven en voor alles wat hij had gedaan, en ik wenste hem veel geluk. In zijn reactie wenste hij mij ook geluk en zei dat ik altijd met dezelfde mentaliteit moest blijven spelen, met dezelfde instelling.

Verander nooit, zei hij.

'RACIST' 5

Heb ik het Spaanse woord *negro* gebruikt tijdens een woordenwisseling in het Spaans met Patrice Evra, tijdens de wedstrijd tussen Liverpool en Manchester United op 15 oktober 2011?

Ja.

Betekent het woord *negro* in het Spaans hetzelfde als in het Engels?

Nee, absoluut niet.

Ben ik een racist?

Nee, absoluut niet.

Ik vond het verschrikkelijk toen ik besepte waar ik van werd beschuldigd. Ik ben nog steeds bedroefd en kwaad omdat dit een schandvlek is op mijn blazoen die ik waarschijnlijk nooit meer zal kwijtraken.

Ik wist dat Liverpool tegen Manchester United door de jarenlange rivaliteit een van de belangrijkste wedstrijden in Engeland was, en misschien nog wel meer sinds Manchester United Liverpool is voorbijgestreefd wat betreft het aantal behaalde landstitels. Het was niet de eerste keer dat ik tegen hen speelde. We hadden het jaar daarvoor ook tegen hen gespeeld, zonder problemen; de gebruikelijke woordenwisselingen en opstootjes, maar niets wat me was bijgebleven.

Ik merkte voor het eerst dat er wat aan de hand was toen Damien Comolli na de wedstrijd naar me toe kwam en vroeg of er iets tussen mij en Evra was voorgevallen. Ik dacht na en zei dat ik me niets specifiek kon herinneren. We hadden een woordenwisseling gehad, maar waarschijnlijk had ik die tijdens de wedstrijd wel meer gehad. Comolli zei: 'Nou, ze klagen over racisme.' Ik was verbaasd.

Ik herinnerde me dat de scheidsrechter ons op een gegeven moment bij zich had geroepen. Evra was bij een corner naar me toe gekomen en had gevraagd waarom ik hem had geschopt. Ik vind het altijd een beetje hypocriet wanneer een verdediger die de hele wedstrijd niets anders doet dan schoppen, zich beklagt omdat hij wordt geschopt. Hij begon het ruzietje en deed dat in het Spaans. Ik reageerde ook in het Spaans en zei toen een keer 'negro'.

Wat sommige mensen ongeloofwaardig zullen blijven vinden, is dat het gesprek in het

Spaans plaatsvond. Ik gebruikte het woord ‘negro’ niet op de manier waarop het in het Engels gebruikt kan worden. Ik ben me er inmiddels volledig van bewust (indertijd wist ik dat niet) dat het woord in het Engels iets anders wordt uitgesproken en bijzonder kwetsend is. Negro (uitgesproken als neh-gro) in het Spaans betekent ‘zwart’, niet meer dan dat. Het is geen scheldwoord. Nu zullen er mensen zijn die zeggen: ‘Goed, je zei “zwart”, dat had je niet moeten doen.’ Maar Evra was in het Spaans tegen me begonnen en de Spaanse taal kent heel veel woorden om iemand aan te spreken: Guapo (knap ding), Gordo (dikkerd), Flaco (magere), Rubio (Blonde) enzovoort. Gewoon benamingen op basis van uiterlijke eigenschappen, niet meer dan dat. ‘Negro’ kun je zeggen tegen iemand met zwart haar of iemand met een donkere huid, en mijn leven lang heb ik dat woord zo gebruikt horen worden. Mijn vrouw noemt me soms Negro of [het verkleinwoord] Negrito, Mijn grootmoeder noemde mijn grootvader altijd Negrito en mij af en toe ook. Veel Zuid-Amerikaanse spelers staan bekend als El Negro. Een van de beroemdste en meest geliefde spelers van Uruguay, de legendarische Obdulio Varela, staat bekend als El Negro Jefe, de Zwarte Baas. Meestal is het vriendelijk bedoeld, het heeft zeker geen racistische bijklank; het betekent niet dat iemand gediscrimineerd of afgewezen wordt omdat hij zwart is. Ik zal niet beweren dat ik het tegen Evra vriendelijk bedoelde, want we hadden een woordenwisseling. Maar het was ook zeker niet racistisch bedoeld.

Het tweede belangrijke punt is dat ik tegen Evra zei: ‘*Por qué negro?*’ *Por qué* betekent ‘waarom’. Ik vroeg hem waarom hij zich aan het beklagen was – eerst over de overtreding en daarna over dat ik hem aangeraakt zou hebben. Dat zei ik tegen Comolli, maar tegen de tijd dat mijn versie bij de scheidsrechter terechtkwam, was het niet meer ‘*por qué negro?*’ maar ‘*Porque eres negro*’, wat de betekenis ingrijpend verandert. *Porque* betekent niet ‘waarom’, het betekent ‘omdat’ – de zin werd dus ‘omdat je zwart bent’. Ik heb nooit gezegd, en het zou ook nooit in me opkomen, ‘omdat je zwart bent’. En ik heb zeker niet gezegd dat ik niet met Evra, of iemand anders, wilde praten omdat ze zwart zijn. Zoiets zou ik nooit zeggen.

Maar niemand had oog voor dat soort details toen ik werd veroordeeld voor racisme. Vooral niet nadat de toon was gezet door Evra’s oorspronkelijke beschuldiging dat ik hem niet negro maar nigger had genoemd. Later heeft hij toegegeven dat dat niet waar was. Nog erger. Een Spaanstalig iemand zou dat woord nooit gebruiken; het bestaat niet eens in het Spaans. Later zwakte hij zijn beschuldiging af, maar het stigma dat ik iemand was die zulke verwerpelijke termen gebruikt, bleef aan me kleven.

Volgens Evra had ik het N-woord gebruikt – waarvan hij eerst had gezegd dat het nigger was en later veranderde in negro – wel vijf keer. Maar hij had dat als enige gehoord en zelfs hij wist niet precies wat hij had gehoord. Ik heb het één keer gezegd, in de context die ik hierboven heb uitgelegd, zonder enige racistische bijbedoeling. Maar op basis van deze beschuldiging ben ik schuldig bevonden. David de Gea stond in het doelgebied bij ons in de buurt en in zijn getuigenverklaring zei hij dat hij niets had gehoord.

Ik vertelde Comolli wat er was gebeurd. Hij zei het tegen Kenny, en samen vertelden ze het de scheidsrechter en die versie ging naar de tuchtcommissie. Waarom ik niet zelf naar de scheidsrechter ging? Omdat niemand me dat had gezegd en omdat ik slecht Engels sprak. Ik zeg niet dat het de schuld van Comolli is. Absoluut niet. Hij is degene die aan de scheidsrechter moest overbrengen wat ik precies had gezegd en de taal kent valkuilen en nuances als het gaat om ‘por qué’ en ‘porque’ en je hebt het woord ‘negro’ zoals het in het Spaans wordt gebruikt en zoals het in het Engels kan worden gebruikt.

Los van hoe ‘por qué’ ‘porque’ werd, waren er zo ongeveer dertig camera’s en drie liplazers, en geen daarvan toont aan dat ik zei waar ik van werd beschuldigd. Niemand hoorde me het woord uitspreken, hoewel ik het volgens Evra in ongeveer tien seconden vijf keer had gezegd. Later zei hij voor de Franse televisiezender Canal Plus dat het ‘tien keer’ was.

Evra beheerst het Spaans niet zo goed. Hij begon in het Spaans tegen me, maar het was heel elementair Spaans – alsof je in het Nederlands zou zeggen: ‘Waarom jij mij schoppen?’ Ik had moeite om hem te begrijpen. Ik weet nog dat hij me ‘Sur Americano’ – Zuid-Amerikaan – noemde, maar veel meer dan dat had ik er niet van begrepen.

Als je geen Spaans spreekt, beschuldig mij er dan niet van dat ik je in die taal heb beledigd, laat staan dat ik je tien keer heb beledigd. Ik snap niet waarom hij niet in de spelerstunnel naar me toe is gekomen. Als het zo beledigend was, zou hij me dan niet hebben vastgegrepen en gevraagd: ‘Wat zei jij net op het veld tegen me?’ En dan had ik gezegd: ‘Als je echt denkt dat ik dat heb gezegd, dan heb je me niet goed begrepen.’

Als Evra en ik na de wedstrijd even met elkaar gepraat zouden hebben, dan hadden we kunnen vaststellen dat ik hem niet met een racistische bijbedoeling beledigd had.

Je kunt je afvragen waarom ikzelf zo’n gesprek niet ben aangegaan. Het antwoord ligt voor de hand: ik had er geen idee van dat ik iets verkeerd had gezegd, laat staan iets racistisch had gezegd. Volgens mij had ik de gewone dingen gezegd als je boos bent.

Het is onmogelijk dat ik, met de ploeggenoten die ik bij Liverpool had en nadat ik in Nederland tegen donkere voetballers had gespeeld in een land met het hoogste percentage spelers uit Curaçao en Suriname, zou zeggen waar hij me van beschuldigde. Zoiets is me nog nooit overkomen. En dan kom ik naar Engeland en met zijn drie woorden Spaans beschuldigt Evra me van racisme. Ik heb het Spaanse woord voor ‘zwart’ gebruikt, dat voor mij geen racistische bijklank heeft. Ik was geschokt toen het als racistisch werd bestempeld. Er kwam geen belediging achteraan; zwarte dit of zwarte dat. Was dat wel het geval geweest, dan zou ik alles wat er over me heen is gekomen dubbel en dwars hebben verdiend. Maar ik gebruikte het woord ‘zwart’, kreeg acht wedstrijden schorsing en werd, nog erger, veroordeeld als racist.

De dagen daarna, toen ik begon te beseffen hoe ernstig de situatie was, besloot ik om verder mijn mond te houden. Ik had nog heel veel kunnen zeggen. Misschien had ik heel veel moeten zeggen. De club zei dat ik me stil moest houden en ik was me ervan bewust dat ik beter mijn mond kon houden dan woedend allerlei dingen te roepen.

Ik was nog niet zo lang in Engeland. Mijn Engels was nog altijd slecht. De taal was toen een veel groter probleem voor me dan nu. Er zullen mensen zijn die zeggen: 'Nou, het is je eigen schuld dat je geen Engels hebt geleerd.' Toen ik naar Nederland ging, moest ik kiezen tussen Engels of Nederlands leren. Als geste aan de supporters daar leerde ik Nederlands.

Misschien had ik meer op mijn povere Engels moeten vertrouwen, dat als excuus of als verdediging moeten gebruiken, of zelfs ontkennen dat ik iets had gezegd. Misschien had iemand tegen me moeten zeggen: 'Luis, er stonden dertig camera's en op geen van de beelden is te zien dat jij "negro" zegt, dus ontken het gewoon.' Maar ik was eerlijk. Sommige mensen willen niet begrijpen dat ik 'negro' in het Spaans zei in een ruzie in het Spaans en dat ik niet kan begrijpen dat het racistisch is en dat ik absoluut niet racistisch wilde zijn. Misschien had ik alle problemen voorkomen als ik simpelweg ontkend had dat ik het woord überhaupt in de mond had genomen. In plaats daarvan vertelde ik wat ik had gezegd, vooral omdat ik er geen probleem in zag.

In zekere zin kan het me niet schelen, want ik heb een schoon geweten. Maar het kwetst me als mensen zeggen: 'Luis Suárez? Goeie speler, af en toe een beetje maf... en een racist.' Of erger: 'Luis Suárez: racist.' Niets anders, alleen maar dat: racist. Het is echt afschuwelijk als mensen me zo betitelen. De woorden doen pijn, de beschuldiging is kwetsend. Het is verschrikkelijk als ik met racisme word geassocieerd en het klopt totaal niet met hoe ik ben. Ik denk dat ik daarom bij Fulham reageerde door mijn middelvinger op te steken naar een paar supporters die me beledigden, waardoor ik opnieuw een schorsing aan de broek kreeg. Ik hoorde alleen maar dát woord.

In die periode probeerde ik het onderwerp uit de weg te gaan. Ik keek al bijna nooit naar de Engelse televisie, maar ook als ik naar een Spaanse zender schakelde, ging het er weer over dat Luis Suárez van racisme werd beschuldigd. Als mijn vrouw ging internetten, riep ze: 'Moet je kijken wat er over je gezegd wordt.' Als mijn kinderen ouder zijn, zullen ze hetzelfde doen. Tik 'Luis Suárez' op een zoekmachine in en je krijgt meteen de term 'racist'. Het is een smet die ik nooit meer kwijt zal raken. En ik vind dat ik dat niet verdiend heb.

Het duurde even voordat het tot me was doorgedrongen hoe ernstig het was. Na de wedstrijd vertelde ik Comolli mijn versie, ging naar huis en dacht er verder niet meer over na. Nou en? Ik had het Spaanse woord 'negro' gebruikt tijdens een woordenwisseling in het Spaans en daar maakte hij een drama van. Ik had mijn zegje gedaan en uitgelegd wat er was gebeurd, en de volgende dag zou ik gaan trainen en was het allemaal vergeten. Zelfs toen ik thuis de tv aanzette en de Spaanse televisie aandacht besteedde aan het voorval, kon

ik absoluut nog niet vermoeden wat er allemaal op mij af zou komen.

De week daarop was het zelfs moeilijk om te trainen. Mijn ploeggenoten waren fantastisch, net als de trainers. Glen Johnson, die weet hoe het woord in het Spaans kan worden gebruikt, noemde me de dagen daarop tijdens de training 'negro'. 'We gaan push-ups doen, negro,' zei hij dan. Ik had het woord in het verleden al eens tegen hem gezegd, tijdens de training en in de kleedkamer, maar ik was inmiddels te bang om het in welke context dan ook te gebruiken.

Als ik het nog een keer over mocht doen, zou ik nog steeds ruzie hebben, maar zou ik mijn woorden zorgvuldiger kiezen. Ik ben door schade en schande wijs geworden. Misschien had ik moeten beginnen met: 'Goed, in welke taal zijn we hier ruzie aan het maken?' Ik had natuurlijk nooit 'negro' gezegd als de woordenwisseling in het Engels was geweest.

Later is er geen verdediger van de tegenstander geweest, donker of blank, die wat er gebeurde tegen me gebruikt heeft. Van die kant kwamen er geen provocaties. En donkere spelers wilden na de wedstrijd nog steeds shirtjes met me ruilen. Daar was ik echt blij om, maar ik wilde ook niet bekend staan als die vent die heel erg zijn best doet om te laten zien dat hij geen racist is. Soms had ik het gevoel dat ik het alleen maar fout kon doen. Als ik shirtjes wisselde met een donkere speler, was dat omdat ik een racist was die mijn racisme wilde verhullen. En als ik geen shirtjes wisselde met een donkere speler, was dat ook omdat ik een racist was.

Het was net als toen Dani Alves een banaan naar zijn hoofd kreeg en die vervolgens schildde en opat, waarna spelers van over de hele wereld zich bij hem aansloten en de #somostodosmacacos (#wezijnallemaalapen)-campagne steunden. Ik wilde die ook steunen. Philippe Coutinho en ik lieten een foto maken, maar ik wist dat er mensen zouden zijn die, als ik mijn stem tegen racisme zou laten horen, zouden suggereren dat die antiracistische houding op een of andere manier aantoonde dat ik racist was.

Als me nu weleens gevraagd wordt om op de foto te gaan met een donkere supporter, ben ik me er nog altijd van bewust dat mensen zullen zeggen: 'Kijk, hij staat naast die fan omdat die zwart is.' Maar nee, ik sta daar omdat ik bij iedereen sta. Het lijkt erop alsof niets van wat ik doe nog normaal gevonden wordt. Dat is bijna het allerergste van alles: het heeft een kwestie gemaakt van iets wat nooit een kwestie was.

In die tijd had ik talloze dingen kunnen aanvoeren die ik deed en die een racistisch persoon nooit zou doen, of vriendschappen die een racist nooit zou hebben, maar ik koos ervoor om dat niet te doen.

Ik overwoog om als mijn zaak voorkwam een video te laten zien die op mijn website staat, waarop ik met een Zuid-Afrikaans jongetje voetbal om zijn droom in vervulling te laten gaan om een balletje te trappen met een paar spelers die op het WK in actie kwamen. Maar hoe trek je de grens tussen proberen aan te tonen dat je niet zo iemand bent en zó

veel bezwaar maken dat mensen gaan denken dat je iets te verbergen hebt?

Toen de officiële brief van de FA met aanklacht eenmaal bij de club was binnengekomen, geloof ik dat niemand wist wat we het beste konden doen. De advocaten namen de zaak over. Tijdens de zitting zeiden ze voortdurend tegen me: 'Maak je geen zorgen, je hebt goede antwoorden gegeven en er zijn verklaringen afgegeven die in je voordeel werken.' Ze zeiden dat als ik al geschorst zou worden, het voor twee of drie wedstrijden zou zijn, alsof het om dat aantal ging en niet om het zuiveren van mijn naam. Nu ik er wat rustiger op terugkijk, geloof ik dat we het niet goed hebben aangepakt. Het lukte ons niet om duidelijk te maken dat dat woord in de Spaanse zin van het woord werd gebruikt en dat het niets te maken had met het woord 'negro' in het Engels. Dat werd door niemand op de zitting echt opgepakt. De mensen kregen alleen mee dat Suárez 'negro' had gezegd. En als het woord in de kranten stond, werd het nooit vertaald. Weer stond er alleen: 'Suárez zei negro.' Meestal was dat het enige woord dat niet – als 'black' – in het Engels werd vertaald.

Er is me gevraagd waarom ik geen verklaring naar buiten heb gebracht toen ik eenmaal had begrepen hoe ernstig het allemaal was. Omdat ik woedend was om de beschuldiging en te trots om mezelf publiekelijk te rechtvaardigen. Ik voelde me met mijn rug tegen de muur staan. De club stelde voor dat ik een open brief zou schrijven, maar dat wilde ik niet. Misschien was dat verkeerd, misschien ook niet. Ik geloof niet dat de mensen mijn kant van het verhaal wilden horen, wat ik ook te zeggen had. Ik had het gevoel dat ik geen kant op kon.

De dagen van de zitting waren het ergst. Ik stond iedere ochtend om half zeven op om op tijd bij de zitting te zijn. Ik moest er om half acht zijn. Een taxi kwam me ophalen en iedere ochtend ging ik er alleen heen. Nadat ik de hele dag in een van de vergaderzalen had gewacht om opgeroepen te worden, ging ik 's avonds om acht of negen uur naar huis terug. Uiteindelijk werd ik in vier dagen maar één keer opgeroepen: in mijn nette pak, met twee advocaten in een van de vier ruimtes die voor de zitting werden gebruikt. De rechters zaten in één vertrek, de advocaten van Evra in een ander. Wij zaten in een derde vertrek, waar het vierde vertrek voor was, weet ik niet. En dat vijf dagen lang.

Af en toe werden er broodjes gebracht. Ik belde met mijn vrouw en die vroeg: 'Wat ben je nu aan het doen?'

'Niets, gewoon zitten.'

Ik begreep niet wat ik daar deed. Wat was mijn functie, daar opgesloten in dat vertrek?

De advocaten legden me uit dat er geen enkel bewijs bestond dat ik iets fout had gedaan, maar dat ik ervan werd beschuldigd mijn verhaal te hebben veranderd, dat ik nu beweerde dat ik dit had gezegd, maar dat ik via Comolli de scheidsrechter iets anders had gemeld. In feite zeiden ze dat mijn verhaal niet geloofwaardig was. Er was ook een tolk die exact vertaalde zoals ik het gezegd had, maar ze schonken meer aandacht aan wat Damien

en Kenny hadden gezegd dat ik had gezegd, dan aan wat ik nu zei dat ik had gezegd. Ik zou bewijs van andere spelers en getuigen te zien krijgen en werd geacht dat te verifiëren, maar het moest allemaal vertaald worden en we weten allemaal hoe dik het uiteindelijke rapport was. Het ligt nog ergens bij me thuis, maar ik heb het nooit gelezen. Ik heb een Spaanse vertaling en ik geloof dat die 115 pagina's telt. Als ik het nu zou gaan lezen, zou ik vast weer woedend worden.

Ik werd acht wedstrijden geschorst en, wat veel erger is, ik ben voor het leven getekend als racist.

Je mag me 'grote bek', 'bijter' en 'duikelaar' noemen. Daar zijn bewijzen van! Maar dat ik racist genoemd word... dat doet echt pijn. Dat is een heftige beschuldiging. Het doet pijn door de manier waarop het me raakt, het doet pijn omdat mijn vrouw gedurende de zitting ook leed, omdat ik ervan werd beschuldigd iemand te zijn waarvan zij weet dat ik het niet ben. Het doet pijn omdat die smet er ook in de toekomst nog zal zijn als mijn kinderen groot zijn. Mijn naam is bezoedeld, en dat kan niemand meer ongedaan maken.

Toen de schorsing bekend werd, schreef ik een open brief aan de supporters, maar vroeg Evra niet om vergeving, omdat ik hem naar mijn gevoel niets had aangedaan. Ik was het meest beschadigd in deze kwestie. Ik ben geen racist en ik heb nooit iets discriminerends tegen hem gezegd. Ik heb nooit mijn verontschuldigingen aangeboden, omdat ik me nergens voor hoefde te verontschuldigen. Ik voelde me benadeeld. Ik wilde tegen de schorsing in beroep gaan, maar de club vond dat we het beter konden laten rusten.

Als er ooit een kans op verzoening was, maakte wat er in februari 2012 voorafgaand aan de wedstrijd tegen Manchester United gebeurde dat onmogelijk.

Ik was vast van plan Evra in de spelersrij op het veld een hand te geven. Ik zei voor de wedstrijd tegen mijn vrouw dat ik het zou doen.

Kenny had me er de dag ervoor nog over gebeld.

'Luis, ga je hem een hand geven?'

'Ja, ja, daar heb ik geen probleem mee.'

Terwijl ik de rij afging en iedereen een hand gaf, deed hij zijn hand omlaag toen ik bij hem was. Hij gaf Jordan Henderson een hand en daarna kwam ik en ging zijn hand omlaag. De beelden kan iedereen zien. Mijn hand blijft uitgestoken op dezelfde hoogte, maar hij doet de zijne naar beneden. Ik dacht: goed, hij gaat me geen hand geven, en ik ging verder de rij af.

Ik was echt van plan om hem de hand te schudden.

Pepe Reina stond achter me in de rij en zei tegen me: 'Ik zag wat hij deed. Hij deed zijn hand omlaag zodat je hem geen hand kon geven.'

Toen ik voorbij hem was, pakte hij me theatraal bij de arm en protesteerde dat ik hem de hand niet had geschud. Hij keek naar sir Alex Ferguson om er zeker van te zijn dat pappie het gezien had. Als het een val was, was ik erin getrapt. Glen zei tegen me: 'Hij heeft vast de hele nacht nagedacht over wat hij zou doen bij het handen geven. Hij had het zo uitgedacht.' Waarschijnlijk was het sowieso niet verstandig om hem een hand te willen geven, na de schande die hij mij had bezorgd.

Mijn vrouw zat op de tribune en voor ik met haar kon praten, had ze me al ge-sms't om te zeggen: 'Hij gaf je geen hand. Hij deed zijn hand omlaag toen jij langskwam.'

Hij had me bij mijn arm gepakt toen ik hem voorbijliep zodat het leek dat hij mij wél een hand had willen geven en ik niet. De krantenkoppen schreeuwden: 'Niet-berouwvolle Suárez weigert hand te geven.'

De term 'niet-berouwvol' wordt vaak gebruikt voor mij als het gaat om wat er met Evra gebeurde. Ik vind dat helemaal verkeerd. Je kunt niet tegelijkertijd in je eigen onschuld geloven en berouwvol zijn.

Had ik Kenny laten vallen? Nee, want ik had gezegd dat ik hem een hand zou geven en dat had ik gedaan. Kenny was sowieso te zeer bezig met de wedstrijd om zich druk te maken over of we elkaar een hand hadden gegeven of niet. Hij stond altijd achter me. Hij zei tegen me: 'Bij iedere persconferentie mag ik wel een schild meenemen om alle Luisvragen af te weren: "Luis dit, Luis dat".' Uiteindelijk zei hij: 'Zijn we hier om over voetbal te praten of over Luis?' Het was moeilijk voor hem. Maar hij weet dat ik heel erg dankbaar ben voor alles wat hij voor me deed. De spelers waren ook fantastisch en Kenny stond achter hen toen ze shirtjes wilden aantrekken om hun steun aan mij te betuigen. Glen Johnson steunde me fantastisch in deze hele periode. Dat hij dat deed, hoewel ik nog niet zo lang bij de club was, veranderde weinig aan het vonnis, maar betekende enorm veel voor mij.

Steven Gerrard was ook geweldig. Hij kwam die eerste wedstrijd na mijn schorsing, tegen Manchester United, toen ik door iedereen beschimpt werd, naar me toe en zei: 'Vandaag ga jij laten zien dat je een van de beste spelers ter wereld bent.'

Mensen hebben me gevraagd of ik ergens ook begrip kan hebben voor Evra – als hij dacht dat ik hem beledigde, was zijn reactie dan niet begrijpelijk? Maar waarom kwam hij niet bij mij met zijn beschuldiging? Waarom had hij me niet direct op het veld beschuldigd? Of direct na de wedstrijd? Hij had na de wedstrijd met een Spaanse ploeggenoot naar me toe kunnen komen en die had kunnen vertellen wat hij dacht dat ik had gezegd en wat dat volgens hem betekende, of we hadden elkaar later een keer kunnen treffen. Waarom heeft hij dat nooit gedaan? Het hoofd van de pfa [Professional Footballers' Association] stelde een paar dagen na het incident voor een ontmoeting te regelen tussen Evra en mij en ik zei tegen Comolli dat ik het prima vond om de situatie uit te leggen. Dat zou ik gedaan hebben. Ik weet niet waarom die ontmoeting nooit heeft

plaatsgevonden, maar zeker niet omdat ik niet wilde. Misschien omdat het onderzoek in gang was gezet en we niet samen met de pfa bij elkaar konden gaan zitten als hij me bij een zitting van de FA [Football Association] van racisme ging beschuldigen.

De aanklacht bezorgde me een bezoedeld blazoen. Evra kwam er als onschuldig slachtoffer uit tevoorschijn en ik ben voor altijd gestigmatiseerd.

Ik zal Liverpool altijd dankbaar zijn dat ze achter me zijn blijven staan. De mensen zeiden destijds: 'Ze staan achter hem omdat het een goede speler is en ze het zich niet kunnen veroorloven om dat niet te doen.' Nee. Ze stonden achter me omdat ze me kenden. Ze wisten hoe ik was in de kleedkamer. Ze wisten hoe ik met mijn familie omging. Ze wisten hoe ik buiten het veld ben.

Ze kennen me. Ze weten dat ik geen racist ben.

RIJKDOM

Toen ik bij Ajax speelde, plaatste een Nederlands tijdschrift een artikel waarin stond dat ik de best betaalde speler van Nederland was. Niet alleen klopte dat niet, ze beweerden ook nog dat ik twee keer zoveel verdiende als in werkelijkheid het geval was. Ik ging ertegen in verweer, maar je kunt niet ieder verhaal dat in de media verschijnt tegenspreken, omdat je dan constant aan het reageren bent en uiteindelijk knettergek zou worden.

Toen ik bij Liverpool speelde, verscheen er een ander artikel waarin stond dat ik een enorme bonus zou ontvangen als ik dat seizoen meer dan twintig doelpunten voor de club zou scoren. Klopte ook niet. Dit keer ging ik naar de club zodat ze het officieel konden ontkennen, want ik wilde niet dat de Liverpool-fans zouden denken: ‘Ah, nu hij twintig doelpunten heeft gescoord, kan het hem verder niet zoveel meer schelen.’

Het is helemaal niet nodig om te overdrijven, want de waarheid over geld in het voetbal is al verbijsterend genoeg. De marketing die zich rond de sport heeft ontwikkeld, heeft enorme hoeveelheden geld gegenereerd. De belangen zijn enorm. Soms vraag je je af: hoe kan een land drie miljoen euro betalen om zijn nationale elftal een vriendschappelijke wedstrijd te laten spelen? Maar ze verdienen hun geld terug met de wedstrijd en alles eromheen: het is lucratief. Leo Messi en Cristiano Ronaldo verdienen in een week meer dan Pelé en Maradona in een jaar zouden hebben verdiend, omdat het voetbal tegenwoordig zo veel geld genereert.

En waar mensen bereid zijn om spelers te betalen, staan anderen klaar om het van hen af te nemen.

De jonge speler die het eerste elftal van een topclub haalt, en zelfs ook van clubs die niet tot de absolute top behoren, ontvangt grote zakken geld. En een tiener die opeens relatief veel geld heeft, werkt als een magneet op de verkeerde vrienden en zakenlui. Als je jong, naïef en rijk bent, is er geen gebrek aan mensen die je willen helpen om je geld uit te geven.

Er zijn bloedzuigers die spelers als een gemakkelijk doelwit beschouwen: ze hebben geld en weten vaak niet hoe ze het goed moeten besteden. De bloedzuigers denken ook dat het een voetballer niet uitmaakt hoeveel hij uitgeeft en waaraan, en soms hebben ze daarin gelijk. Ze denken: het is moeilijk om een zakenman, een arts of een advocaat te beduvelen, maar bij een voetballer lukt het met de ogen dicht. Je krijgt het aanbod om in van alles en nog wat te investeren. Spelers wordt gevraagd om stukken bouwgrond te kopen. Wanneer je hebt betaald, blijkt je geen bouwvergunning te krijgen en ben je je geld kwijt.

Er zijn mensen die in je buurt proberen te komen zonder dat je begrijpt waarom. Je denkt: hij vindt me aardig. Maar dan ga je twifelen. Je wordt teleurgesteld. Er zijn mensen die op je roem en je geld afkomen, niet omdat ze je vriend willen worden. Dat doet pijn. Ik heb daar een enorme hekel aan. Ze zien je als een kans die zich voordoet. Je beseft: hij is

naar me toe gekomen omdat ik voetballer ben en wilde dit of dat voorstel doen of een voordeeltje halen. Later raak je eraan gewend, maar in het begin zie je het niet, in het begin ben je inderdaad een makkelijk doelwit. Dat hoort bij de voetbalwereld.

Ik had het geluk dat toen ik jong was mensen mij op die manier benaderden en ik al vroeg mijn lesje leerde. Door schade en schande, maar ik leerde. En ik ging er iets tegen doen. Dan weten ze: die gozer hoef je niet te benaderen, die hapt niet. Ik denk dat de mensen me nu zien als iemand die de deur dichthoudt. Ze zeggen: 'Hij is moeilijk te benaderen.' Ze komen niet meer naar me toe, omdat ze weten hoe ik ben. Ik weet niet of iemand ze gewaarschuwd heeft, maar ze lijken te denken dat ik niet meer zo'n makkelijke prooi ben en dat komt me goed uit. Veel van mijn ploeggenoten krijgen op hun dertigste nog steeds allerlei lieden achter zich aan die proberen hun vertrouwen te winnen. Dat is misschien omdat ze beter benaderbaar zijn of omdat mensen gehoord hebben dat ze een makkelijke prooi zijn: anderen denken dat ze van hen kunnen profiteren. Van mij weten ze dat dat niet gaat lukken.

Ik denk dat dat komt doordat ik op heel jonge leeftijd naar Europa kwam en zag hoe het werkte. Ik zou niet willen dat jongens van zeventien of achttien jaar zouden moeten doormaken wat ik heb doorgemaakt. Ik heb geld geïnvesteerd waar ik nooit meer iets van heb teruggezien. Je bent eenentwintig en er komt iemand naar je toe die zegt: 'Als je hierin investeert, betaalt zich dat binnen drie of vier jaar dubbel en dwars terug.' Misschien zijn er ploeggenoten die in hetzelfde hebben geïnvesteerd, want zo werkt het: als ze één speler hebben overgehaald, denken ze dat ze er meer kunnen overhalen. Of ze laten je een videoband zien en je denkt: o, geweldig, prachtig. In dit geval was het onroerend goed. Dus ik investeerde geld. Zeven jaar later zit ik nog steeds te wachten...

Voor jonge spelers in Zuid-Amerika is het grootste dilemma of je je registratierechten wel of niet aan een zaakwaarnemer moet verkopen. Het is de ultieme manier om snel geld te verdienen, maar op de lange termijn heb je afstand gedaan van je rechten om zelf over je toekomst te kunnen beslissen of als enige te profiteren van toekomstige transfers.

Als jonge speler kan het gebeuren dat je van de ene op de andere dag meer geld hebt dan je aankunt.

Toen ik jong was, kwamen er afgevaardigden van Defensor en Danubio, twee andere grote clubs in Montevideo, bij me aankloppen en boden me geld. Ik gaf hun te verstaan dat ik op dat moment helemaal nergens een contract wilde ondertekenen. Wilson Píriz en José Luis Espósito, twee leidinggevenden van Nacional, hebben me in mijn jongste tienertijd, toen clubs mij begonnen te volgen, heel erg geholpen. Ze kenden de problemen waar ons gezin mee te kampen had. Zij wisten dat mijn ouders gescheiden waren en zorgden ervoor dat ik geen geldproblemen had. Het was niet makkelijk om nee te zeggen tegen het geld dat de andere clubs me boden, maar Wilson en José Luis zorgden ervoor dat ik kon weigeren. Ik had geluk dat ik zulke goede mensen om me heen had.

Toen ik zeventien, achttien was en wat geld begon te verdienen omdat ik in het eerste van Nacional speelde, werd de druk nog hoger. Dan cirkelen de gieren echt boven je hoofd. Een tussenpersoon bood mijn vader, bij wie ik indertijd woonde, 25.000 dollar als ik twintig procent van mijn registratierechten aan hem overdroeg. Ik had al een mondelinge afspraak met Daniel Fonseca, maar er was nog niets getekend.

Het was niet makkelijk om nee te zeggen tegen al dat geld. Bij Nacional verdiende ik ongeveer 4000 pesos per maand, ongeveer 130 euro.

Ik weet nog dat ik dacht: ‘Wauw, 25.000 dollar! Ik word rijk. Ik moet tekenen.’

Mijn vader zei: ‘Dat is een heleboel geld, Luis, doe het.’

Maar Sofi zei: ‘Nee, nee, nee. Als je nooit iets van Fonseca hebt ondertekend, waarom zou je nu dan tekenen? En als je Fonseca vertrouwt, waarom zou je hem dan ontrouw zijn?’

Dus liet ik het aanbod aan me voorbijgaan. Opnieuw bofte ik met verstandig advies – nu van Sofi – maar het was niet makkelijk om nee te zeggen.

In gedachten was ik het geld al aan het verdelen, aan het bedenken wat ik aan mijn moeder zou geven en wat aan mijn zuster. Ik wist dat het ons leven zou kunnen veranderen. Of althans, dat dacht ik toen.

Uiteindelijk moet je iemand vertrouwen en als twee ex-spelers die je hebt bewonderd naar je toe komen, heb je meer vertrouwen in hen. Fonseca en Carlos ‘El Pato’ Aguilera hadden me bij Nacional onder hun hoede genomen. Ze waren zakenpartners. Aguilera en Fonseca hadden voor de nationale ploeg van Uruguay gespeeld en beiden waren in de Serie A uitgekomen, waar ik als jongen naar keek. Ik was klaar voor een transfer buiten Uruguay en nu Sofi in Europa woonde, was zo’n overstap voor mij nog veel belangrijker geworden.

Toen ze mijn belangen begonnen te behartigen, vertelden ze me dat ik privélessen Italiaans zou krijgen, iedere maand een voedselpakket voor mijn moeder, 100 dollar per maand en verder wat ik bij Nacional verdiende, wat ik niet meetelde, omdat je nooit zeker wist of ze ons wel iedere maand konden betalen.

Fonseca en Aguilera beëindigden later hun samenwerking en ik moest een keuze maken. De een vertelde me dit en de ander dat. Ik besloot Fonseca te vertrouwen. Ik had het gevoel dat hij voor honderd procent achter me stond, zonder dat ik overigens ooit een probleem had met El Pato; ik groet hem nog steeds vriendelijk als ik hem tegenkom. Hij weet dat ik tussen hen beiden moest kiezen. Ik heb nooit een echte overeenkomst getekend met Fonseca. Ik weet eigenlijk niet goed waarom niet. Ik denk dat ik een paar keer tegen hem heb gezegd: ‘Als jij mij je woord geeft, geef ik jou mijn woord.’

Al snel kwam ik erachter dat ik van alle spelers van Fonseca het minst betaald kreeg. Ik was de laatste die nieuwe schoenen kreeg. Wat ik verdiende, deelde ik met mijn familie en

ik steunde mijn vader er een beetje mee, want hij maakte een moeilijke tijd door.

Er werden heel wat beloften voor de toekomst gedaan. Iedere keer dat we elkaar zagen, had Fonseca het erover dat dit zou gaan gebeuren en dat zou gaan gebeuren en hij maakte diepe indruk. Hij reed in een dure auto en had in Italië gewoond. Alles leek in orde. Ik sprak met de andere jonge spelers die hij onder zijn hoede had en dan hadden we het over zijn auto en zijn huis. Niet dat je denkt: dat heb ik op een dag ook. Maar wel dat als hij dat allemaal heeft, hij dus succesvol is en iets moet hebben. Hij is iets. En jij kan dat ook worden.

Toen ik wegging bij de jeugdploeg van Nacional, was ik honderd procent hun eigendom. Maar in Uruguay strijkt een speler bij iedere transfer twintig procent op. Dus als Fonseca me van Nacional zou kopen, zou hij Nacional een miljoen dollar betalen en daarvan zou 200.000 dollar naar mij gaan. Fonseca zei dat ik die 200.000 dollar moest weigeren en dat hij maar 800.000 aan Nacional zou betalen. Dat zou hem geld besparen, wat hij zou uitkeren als bonus van 200.000 dollar bij mijn eerste grote contract in Europa. In die tijd wilde ik wanhopig graag naar Europa en ik dacht ik: goed, wat er gaat gebeuren, ik wil gaan. Als je dat in mijn contract wilt opnemen, prima dan. Ik heb het geld toch niet nu meteen nodig. Voor één keer in mijn leven was ik te goedgegelovig en toen ik de fout inzag, was het te laat.

Dat hele gedoe met tussenpersonen en zaakwaarnemers is lastig. Ouders proberen het beste te doen voor hun kinderen door waar mogelijk geld te grijpen, maar vaak richten ze veel schade aan en beperken de mogelijkheden van hun kinderen om in de toekomst geld te verdienen. Ik wist het grootste deel van de potentieel schadelijke deals uit de weg te gaan. Ik had veel tijd op straat doorgebracht en ik ken de meeste trucs en valkuilen.

Soms is het je eigen familie die druk op je legt. Ik hou van mijn ouders en mijn broers en zussen en ik wil ze helpen, maar mijn stelregel is dat als ze niet eerst zichzelf helpen, ik ze niet help. We hebben allemaal dezelfde afkomst; we komen allemaal uit een wereld waarin de mogelijkheden beperkt zijn en je moet knokken om vooruit te komen. Ik heb niets cadeau gekregen. Ik heb lang ruzie met mijn vader gehad omdat hij dacht dat hij niet meer hoefde te werken omdat hij de vader van Luis Suárez was. Ik zei tegen hem: 'Wie voetbalt er nou, jij of ik?'

Natuurlijk zal ik helpen, want hij is mijn vader, maar hij moet zelf ook iets doen. We hadden daar een tijdje onenigheid over en het was verschrikkelijk, maar ik wist een baantje voor hem te regelen en dat werk doet hij nu al meer dan een jaar en hij is gelukkig. Mijn moeder heeft een bakkerij en verkoopt brood vanuit haar huis. Ik heb zes broers en zussen en een heleboel neven en nichten en ik wil dat ze me gewoon als hun broer of oom zien en niet als de beroemde voetballer.

We hebben een grote familie en in elke grote familie zijn er altijd wel problemen, maar er zijn veel familieproblemen die niet met geld opgelost kunnen worden. Jij hebt geld en je

hebt nog steeds een probleem of je lost het probleem voor hen op en dan komen ze terug met hun oom en de broer van hun oom die ook een probleem heeft. Ik heb de beschuldiging 'Mijn broer is voetballer en hij helpt me nooit' naar mijn hoofd gekregen, maar ik ga niet iemand helpen die zichzelf niet helpt.

Ze mogen me ervan beschuldigen de hand op de knip te hebben, maar diep van binnen weten ze dat het gaat om de dingen op hun waarde te schatten. Ik zal mensen helpen als ze bereid zijn de dingen en zichzelf op waarde te schatten. Het gaat om zelfrespect. Ik heb een sterke werkethiek. Misschien komt het doordat ik heb moeten knokken om dit te bereiken: de eindeloze busritten en het lange lopen, geld bij elkaar schrapen voor dingen die voor andere mensen vanzelfsprekend waren. Ik zal me naar mijn eigen kinderen net zo opstellen. Ze kunnen alles krijgen wat ze willen, maar ze moeten de dingen op waarde kunnen schatten.

Ik ga geen duur huis voor mijn broers of zussen kopen. Ze zullen niet van een huurhuis naar een kast van een huis verhuizen, want zo zijn we niet. Ze zouden niet gelukkig zijn, ze zouden zich niet op hun gemak voelen. Ze komen uit een andere buurt. Mijn familie accepteert dat en ze accepteren mij zoals ik ben, maar sommige aangetrouwde familie begrijpt het niet. Als een familie ophoudt met werken omdat een zoon of een broer veel geld verdient, is dat geen oplossing.

Dat is de fout die ik met mijn vader maakte. Ik vertelde hem dat als ik naar Europa zou gaan, hij moest stoppen met werken. Dat was een fout die ik later betreurde. Ik dacht: hij krijgt het goed. Later dacht ik: waarom heb ik dat tegen hem gezegd? Hij voelde zich gewaardeerd door zijn werk, hij had jarenlang gewerkt, het maakte deel uit van wie hij was. Het is zijn waardigheid, zijn persoonlijkheid. Als je vader niet wil werken, is dat een probleem. De mensen om hem heen zeiden: 'Hij is de vader van Luis Suárez.' Maar hij heeft zijn eigen leven, hij moet zijn eigen waardigheid en waarde hebben. Ik moest tegen hem zeggen: 'Ik help je niet meer totdat je op waarde schat wat je hebt en wie je bent, wat je doet.' Het was moeilijk om hem daarvan te overtuigen, maar uiteindelijk is het gelukt. Vaak waren niet de familieleden zelf het probleem, maar mensen die tegen hen zeiden: 'Jij bent de vader van Suárez, je zou dit of dat moeten doen.' Je zoon kan je helpen, hij kan de dingen makkelijker voor je maken, maar hij kan niet je hele leven regelen. Je moet jezelf waarderen, je moet een eigen leven leiden. Want als je dat niet doet, gaat iedereen anders naar je kijken. Ze zullen zeggen: 'Ah, die gozer barst van het geld want zijn zoon is een voetballer. Wat een luizenleventje.' Je trots, je zelfrespect zou dat niet moeten accepteren.

Je moet dat gevoel van waardering voor wat je hebt en hoe je het hebt bereikt, nooit kwijtraken. Ik weet nog dat ik tien of elf was en een ploeggenoot van mijn oudere broer naar ons huis kwam en ons tweedehandskleren gaf, ik zie nog steeds het gezicht van mijn broer en de blijdschap daarop. Mijn familie en vrienden zullen nooit zeggen dat ik door het succes ben veranderd, omdat dat niet zo is. Je ziet me geen flitsende auto's kopen. Als jij dat wilt doen, vind ik het prima, maar ik heb het nooit echt begrepen. Het is niet mijn

ding. Ik heb nu mooie spullen, maar hoef echt niet de best geklede man ter wereld te zijn en ik hoef ook geen Ferrari.

DE RODGERSREVOLUTIE 6

Er was een moment tijdens mijn eerste echte goede gesprek met Brendan Rodgers, dat ik hem aankeek en het tot me doordrong: ‘Hij is oké.’ We hadden een tijdje zitten praten, hij zette uiteen hoe hij de ploeg wilde laten spelen, en alles viel op zijn plek. Alles wat hij zei, sneed echt hout. Ik was helemaal overtuigd.

Toen Kenny vertrok, begon de geruchtenstroom over zijn opvolging. Dat kan lastig zijn voor een speler, want je weet niet altijd meer dan anderen: net als de supporters moet je het in de krant lezen. Al snel kwam Brendan Rodgers van Swansea als de belangrijkste kandidaat naar voren. Hij was geen ‘grote naam’ en ik wist niet veel over hem, maar Swansea was een ploeg die opviel vanwege hun aantrekkelijke spel: ze onderscheidden zich, zeker omdat ze het jaar daarvoor waren gepromoveerd naar de Premier League.

Een van onze laatste wedstrijden van het seizoen 2011-2012 was Swansea uit geweest. Na afloop was ik Brendan in de catacomben tegen het lijf gelopen en hij zei in het Spaans: ‘Je bent een fantastische speler, gefeliciteerd.’

Ik weet nog dat ik dacht: interessant, de trainer van Swansea spreekt Spaans.

Mijn eerste gesprek met hem was op Melwood, pal nadat hij Liverpool's nieuwe coach was geworden. Geen uitgebreid gesprek, maar het gewone welkom-bij-de-club-gedoe. Hij wilde ook met me praten omdat er werd gezegd dat ik misschien naar Juventus zou gaan. Ik had nog maar anderhalf seizoen in de Premier League achter de rug en hoefde niet per se al te verkassen. Als er een nieuwe trainer wordt aangesteld, kijk je altijd de kat uit de boom en ik zei dat ik, ja, natuurlijk bij Liverpool wilde blijven.

Brendan praatte Spaans met me en vroeg hem de tijd te geven, een kans te geven en zei dat ik onze manier van spelen prettig zou vinden. Dat die bij me paste. Hij vertelde dat we over de grond zouden gaan uitverdedigen, dat we aanvallend en op balbezit zouden spelen. Ik weet nog dat hij zei: ‘Het is niet zo moeilijk om de bal over de grond naar voren te spelen, weet je.’

Later legde hij tot in detail uit wat hij bedoelde, ik begreep dat het echt anders zou worden. Heel in het kort was zijn filosofie: je hebt vier spelers achterin en je hebt de doelman (toen Pepe Reina), die goed is met de bal aan de voet. Je hebt de twee centrale verdedigers buiten het strafschoopgebied en een van de centrale middenvelders kan de bal komen halen. Als hij wordt gedekt, doet de andere centrale middenvelder dat. Als je dertig meter ruimte tussen de keeper en het middenveld hebt en je hebt spelers die sterk zijn met de bal aan de voet, zal de tegenstander hooguit met twee man gaan storen. Meer spelers komen er niet naar je toe. Als je een goede passing hebt, als je goed staat, kunnen zij *onmogelijk* de bal van je afnemen. Waarom? Omdat je steeds in de meerderheid bent en je

altijd ruimte hebt om te passen. Zo kun je oprukken. Een middenvelder laat zich terugzakken, de centrale verdedigers trekken naar de zijkanten, de doelman voetbalt mee en zo ga je met de bal naar voren.

Ik luisterde naar zijn uiteenzetting en was verkocht. Het leek zo eenvoudig, maar niemand had het me ooit zo voorgelegd. Ik dacht: hij heeft gelijk. Met de spelers waarover Liverpool beschikt en met Pepe Reina die sterk aan de bal is, is het inderdaad onmogelijk om ons in een ruimte van dertig meter van de bal te krijgen. Tenzij we natuurlijk een fout maakten.

De eerste paar weken was dat idee het uitgangspunt van ons werk met Brendan, de bouwstenen van een nieuwe aanpak. Vanaf het begin overtuigde het me. Het was logisch. Hoewel de resultaten niet goed waren, merkte ik dat we beter speelden. Ik zag het helemaal zitten. Brendans filosofie ging uit van voortdurend balbezit, over de grond spelen en jagen om de bal te heroveren. Niet in paniek raken, op de goede momenten naar de ruimte zoeken en niet zo haastig spelen als vorig seizoen.

Maar anderen maakten zich zorgen. En niet vanwege de beroemde enveloppen die in een tv-documentaire over de club te zien waren. Daar lachten we voornamelijk om, maar de aanpak van Brendan werkte echt. Voor degenen die de documentaire niet hebben gezien: Brendan bracht voor het begin van het seizoen de ploeg bij elkaar en liet ons drie enveloppen zien. Hij vertelde dat in iedere envelop een stuk papier zat met daarop geschreven de naam van iemand die de ploeg in het komende seizoen zou laten vallen. Het was onze taak, zo zei hij, ervoor te zorgen dat niet onze naam in die enveloppen zat. Aan het einde van het jaar zou hij de enveloppen openmaken en de namen oplezen. Ik had nooit een trainer meegemaakt die zoiets deed en natuurlijk hadden veel spelers het er daarna over.

We zaten met een groepje bij elkaar, Glen Johnson kwam naar ons toe en zei: ‘Ik weet welke namen er in de enveloppen zitten. Ik weet wat er op alle drie die stukjes papier staat.’

‘Wie? Wat?’

“Nummer drie”... “José”... En “Enrique”.’

We kwam niet meer bij.

José Enrique protesteerde: ‘Nee, nee, nee, nee, *inglès*... het is niet mijn naam, maar de jouwe.’

‘Jawel, ik heb jouw naam gezien.’

We zijn er nooit achter gekomen wat er op de briefjes in die enveloppen stond. Het was heel ongebruikelijk en ik moet toegeven dat ik heel even dacht: hoe kun je als het seizoen nog niet eens begonnen is, weten dat drie mensen je zullen laten vallen? En als er in die envelop een naam zit en hij speelt goed, en jij hebt aan hem getwijfeld, wat doe je dan?

Maar eigenlijk was het me vrijwel meteen duidelijk dat hij dat helemaal niet dacht. Ik weet zeker dat er helemaal geen namen in zaten, dat het een tactiek was om ons te motiveren, om ervoor te zorgen dat we alles gaven. Eerlijk gezegd was iedereen het binnen de kortste keren ook weer vergeten.

Wat me veel meer interesseerde was de manier waarop we gingen spelen. Anderen waren om andere redenen nieuwsgierig. Het kan beangstigend zijn om zo te spelen; je moet de rust kunnen bewaren. Sommige centrale verdedigers hebben de bal liever niet te vaak, zijn hem het liefst zo snel mogelijk kwijt. Je merkte dat de centrale verdedigers zich soms onder druk voelden staan en een hoge bal wilden geven, maar Brendan bleef erop hameren en langzaam maar zeker raakten ze eraan gewend. Langzamerhand lukte het hun beter om over de grond uit te verdedigen. We pasten ons aan. Danny en Martin gingen een stuk beter spelen. Technisch zijn ze goed en ze spelen met veel meer vertrouwen. Het zijn betere spelers geworden. Daarvóór was het meestal twee passes en dan een lange bal, maar dat heeft Brendan veranderd. Om dat goed te laten functioneren, moet de doelman aan het spel deelnemen en vanaf het allereerste begin was de coaching wat dat betreft anders. Door steeds maar te oefenen, kwam het vertrouwen vanzelf.

We werkten ook aan de coördinatie van het jagen op de bal. Hard achter een tegenstander aanhollen is tamelijk zinloos als je het in je eentje doet. Maar als het collectief gebeurt, kan het zeer effectief zijn.

De nieuwe manier van spelen paste goed bij me. In Engeland, waar alle centrale verdedigers lang en sterk zijn, heb ik niets aan een lange bal naar voren, maar een snelle pass naar een van de zijkanten om me vrij te spelen, pakt tamelijk goed uit. Veelal wil ik de bal over de grond aangespeeld krijgen. Brendan wist dat en hij werkte ook met me aan de bewegingen die ik kon maken om in een-op-een-situaties te komen. Hij vertrouwde erop dat ik ze dan kon uitspelen. Hij voelde mijn sterke punten heel goed aan, mijn manier van spelen beviel hem. Hij wist dat ik iemand ben die op zijn gevoel speelt. Hij wist dat als hij me als een statische nummer negen liet spelen, hij weinig aan me had. Of nog erger: alsof ik er niet stond. Hij wist dat ik een beweeglijke aanvaller ben die vaak buiten het strafschopgebied speelt, die de ruimte zoekt. Als doelwit van twee sterke kerels die alle ballen opvangen, speel ik niets klaar.

Andy Carroll zou dat wel doen. Iedere coach heeft zijn voorkeur voor bepaalde spelers en gezien het soort spel dat Andy speelde, lag het voor de hand dat hij niet in de plannen van Brendan paste.

Andy is groot, robuust en sterk in de lucht. Maar ik denk dat mensen zich in hem vergisten: hij was technisch heel goed. Hij kan met links heel zuivere, hele harde passes afleveren. Tijdens de trainingen viel me altijd op over hoeveel kracht hij beschikte. Het was jammer dat we door blessures weinig samen hebben kunnen spelen in ons eerste seizoen bij Liverpool.

Maar hij was niet geschikt voor deze speelwijze waarbij je met korte passes razendsnel iemand de vrije ruimte in probeert te sturen. Hij wilde in het Engelse elftal komen, dus was het voor hem belangrijk om speeltijd te krijgen. Dat hield in dat hij verder ging kijken en uiteindelijk werd verhuurd aan West Ham. De coach speelde open kaart met hem, wat altijd het beste is: als je iemand niet wilt laten spelen, zeg het hem dan.

Iets vergelijkbaars gebeurde er met Charlie Adam. Charlie had een goede pass in de benen, maar het waren lange ballen en Brendan wilde korte, scherpere passes en meer beweging. Die verandering in speelstijl werd gesymboliseerd door de komst van Joe Allen van Swansea.

Brendan beschreef Joe als de 'Xavi uit Wales', maar dat pakte iets anders uit en het was een bijnaam die hoge verwachtingen wekte. Joe was vooral de eerste tien wedstrijden briljant en ik vond hem een aanwinst. Brendan kende hem goed van hun tijd bij Swansea en de eerste paar wedstrijden speelde Joe fantastisch. Hij was sterk aan de bal, hij paste prima in de nieuwe filosofie en defensief stond hij zijn mannetje. Bovendien begreep hij onmiddellijk wat voor soort beweging Brendan wilde, terwijl Stevie en Jordan Henderson zich langzamer aan zijn speelstijl wisten aan te passen.

Maar na enige tijd lukte het hun ook. In Jordans geval kwam het bewijs in het laatste seizoen. Jordan was erg veranderd. Om te beginnen wilde hij veel te veel tegelijk, maar hij is slim en leerde veel van Brendan in dat eerste jaar, ook al speelde hij niet veel. Het seizoen erop strooide hij met goede passes. Hij nam de tijd, was rustiger, uitgekookter. Hij leerde de bewegingen van Daniel en mij herkennen en de verandering naar het een-op-een-systeem beviel hem. Ook werd hij kwaad op zijn critici, misschien brachten zij een kant van hem naar voren die we nog niet kenden.

Brendan veranderde hem; veranderde ons allemaal.

Ik herinnerde me nog het Liverpool van Rafa Benítez, een ploeg die vanuit de verdediging op counters loerde, dus ik beschouwde het nieuwe Liverpool niet echt als een terugkeer naar de oude waarden, maar veel mensen wel. Ik hoorde fans praten over passen-en-gaan, de manier waarop het oude Liverpool van de jaren zeventig en tachtig had gespeeld. Naar mijn gevoel zat er wel wat in dat idee van Joe als Xavi uit Wales. Ik zal niet beweren dat we als Barcelona speelden, want het is onmogelijk om hun spel te spelen met dat hoge tempo, het kaatsen en die techniek. Maar je merkte een Spaanse invloed in de manier waarop Brendan werkte. Hij was geïnteresseerd in Spanje, hij had het Spaanse voetbal bestudeerd en dat zag je terug: vroeg storen, veel beweging, het strafschoopgebied binnendringen in plaats van daar op de bal staan wachten, van de vleugels naar binnen zwenken.

Natuurlijk is het niet zo eenvoudig. Je moet je altijd aanpassen aan de context. Om te beginnen zou Barcelona in de Engelse competitie anders spelen. In Spanje laten ze je meer voetballen. Verdedigers en middenvelders komen aan voetballen toe, wat voor een deel

komt doordat ze die vrijheid krijgen. De tegenstander jaagt op het middenveld, maar niet verder. In Engeland wordt er agressiever druk gezet, ze zitten je veel meer op de huid. Daar zou Barcelona zich aan moeten aanpassen. Ook zou Liverpool in de Spaanse competitie niet hetzelfde spelen. Als je een Spaanse ploeg tegen een Engelse ploeg ziet spelen, zie je daar iets van: een Spaanse ploeg jaagt wel, maar anders. Engelse teams rennen veel meer, maar ze doen het minder doordacht. In het algemeen zijn Engelse ploegen minder goed georganiseerd. Brendan was erg goed: zijn tactische werk was fantastisch, terwijl andere ploegen daar weinig aandacht aan leken te besteden.

Brendan liet zien dat ook hij zich wist aan te passen. Naar gelang de tegenstander veranderde hij zijn speelwijze. Als ze maar met één mannetje voorin speelden, liet hij in plaats van vier man, drie man achterin zodat een van de vleugelverdedigers de aanval meer in de breedte en in de diepte kon laten gaan. Hij weet ook dat hij naar spelers moet luisteren, om te begrijpen wat hij het beste kan doen; daar is hij heel goed in.

Liverpool is bij Brendan Rodgers in goede handen. Zoals hij ons trainde in de tijd dat ik er was, was indrukwekkend en ik weet zeker dat zijn methodes die ik zo prettig en effectief vond, nog steeds gevolgd worden. Alles wat Brendan doet is bedoeld om de voetbalmechanismen te perfectioneren, aanpassingen te bepalen voor de volgende wedstrijd, of zijn gericht op een bepaald doel. Hij gaf weliswaar geen specifieke instructies, maar ik wist op de training van dinsdag dat alle onderdelen daarvan bepaald werden door de wedstrijd van het weekend daarop. Het kon een korte oefening zijn waarvan je niet meteen begreep waar hij heen wilde, maar het maakte altijd deel uit van een groter geheel. Als we een oefening deden waarbij de pylonen verder uit elkaar stonden, kon je ervan uitgaan dat hij in het weekend zou vragen om het spel breed te houden. Nog een voorbeeld: een oefening waarbij er vier lange stokken op een rijtje werden gezet en wij drie of vier keer met elkaar kaatsten, waarop na de laatste pass iemand met de bal tussen de stokken door moest slalommen: waren het twee aanvallers en twee middenvelders, dan was de passing van *een-twee-drie, erdoorheen...* Ook hier werd het niet expliciet gezegd, maar als we zo'n oefening keer op keer moesten doen, betekende dat meestal dat we een verdediging tegenover ons zouden krijgen die in lijn naar voren zou stappen. Als je het goed uitvoert, kom je een-op-een te staan.

Hij vertelt de spelers niet iedere week zijn speelplan, dat zou je alleen maar afstompen en dan werkt het niet meer. Als je op dinsdag naar de training kwam en hij zou meteen vertellen hoe de linksback van de tegenstander speelde, zou je tegen vrijdag helemaal doorgedraaid zijn. Dus we bouwden het op. Op donderdag of vrijdag zei hij misschien: 'Hun zwakke punt zit hier' of 'In deze ruimte zijn ze kwetsbaar'. De instructies werden explicieter: 'Kijk, als ze hier naar voren komen, klop je ze op snelheid als je naar binnen trekt.' Of: 'Ze blijven altijd in lijn verdedigen en je kunt er op snelheid langs.' Of: 'Let op de linksback, hij reageert altijd langzaam en stapt niet naar voren, waardoor jij niet buitenspel komt te staan. Hij blijft kijken en reageert niet zo snel als de andere verdedigers.'

Soms was onze voorbereiding nog duidelijker toegesneden op de komende tegenstander. Toen we tegen Andy Carroll speelden, had Brendan gezien dat West Ham opbouwde vanaf de twee vleugelverdedigers, die hem dan met een diagonale pass naar voren zochten. Dus speelde Martin Kelly in de training als Andy, op diezelfde manier. Je stond dus tegenover een opponent die dezelfde speelwijze had als de komende tegenstander. Brendan probeerde het er niet bij ons in te stampen, maar terwijl je eraan werkte drong het langzaam tot je door.

Aan de andere kant van het veld was het hetzelfde: afhankelijk van de tegenstander zag je me anders bewegen. Dus in de week dat we ons voorbereidden op de wedstrijd tegen West Ham, wisten we dat de twee verdedigers op rechts, voor ons links, langzamer waren. Een van de acties waar we aan werkten, was de bal aan die kant ontvangen en vervolgens tussen die twee spelers naar binnen passen, in de wetenschap dat ik sneller was en dat het lastig voor hen zou zijn om op tijd terug te komen. Het kon zijn dat je me vanaf het middenveld naar buiten zag gaan, omdat ik wist dat de centrale verdedigers me niet zouden volgen maar zich waarschijnlijk gedwongen zouden voelen om dat wél te doen. Waarschijnlijk zei de coach niet: 'Ze zijn langzaam', maar we werkten aan die bewegingen: *naar de buitenkant gaan, aannemen, draaien, steekpassje, rennen.*

De dag voor de wedstrijd was er altijd een videosessie. Zo konden we zien hoe de tegenstanders speelden en waar hun zwakke punten lagen. De video's duurden tien of vijftien minuten – langer zou contraproductief zijn, denk ik – en we konden zien wanneer de defensie op één lijn bleef, wanneer ze zonedekking toepasten of mandekking, of welke vleugelverdediger het laatste naar voren kwam. Dan zei Brendan: 'Goed, deze man blijft staan, de vleugelaanvaller kan er h́er omheen en de aanvaller gaat zó...'

De dode spelmomenten trairden we ook altijd op de dag voor de wedstrijd. Veel Premier League-ploegen leken zich daar niet op voor te bereiden. Ja, ze waren klaar voor een bal in het strafschoopgebied, maar niet voor een snelle vrije trap waardoor een speler vrijkomt of er een nieuwe actie kan worden opgezet. Er zijn veel coaches die, zoals Brendan, het Spaanse voetbal hebben bestudeerd en hun kennis naar Engeland brengen, dus het voetbal verandert. Maar slimme acties lijken bepaalde ploegen in Engeland nog steeds te verrassen, waar dat in andere landen niet meer zo is. Bijvoorbeeld: een van de eerste wedstrijden die we onder Brendan speelden, was thuis tegen Manchester City. City speelde in de zone, met maar twee of drie spelers die mandekking uitvoerden. Bij de tweede paal stond de toenmalige verdediger van Manchester City, Kolo Touré. Sebastián Coates stond voor het doel, bewoog zich in de richting van de bal en stond vervolgens stil, waardoor Touré geblokkeerd werd en Martin Škrtel ongedekt bij de tweede paal kon opduiken en scoren.

Voor de aanvaller is er nog een element: de keeper. Sommige keepers blijven staan, andere lopen uit, en dat weet je ook. Bij Liverpool bekeek ik video's, of de trainersstaf vertelde me wat ik kon verwachten. Hugo Lloris, bijvoorbeeld, komt altijd uit, hij komt

heel, héél snel van de lijn. Je weet dat je snel moet reageren, anders werpt hij zich voor je, maar je weet ook dat je een lobje kunt geven, want je kunt ervan uitgaan dat hij uit zal komen. Hij is echt heel erg goed: soms is hij wat te overmoedig, maar hij bezit een zeldzame lenigheid en reactiesnelheid. Hij is het voorbeeld van een keeper die altijd uitloopt en zijn benen uit elkaar doet, dus dan weet je dat je de bal onder hem door kunt schieten.

Ben Foster is de doelman die ik altijd het moeilijkst te kloppen heb gevonden, net als David de Gea, alleen is die wat langer en robuuster.

Ik kijk altijd goed naar keepers en praat met mijn ploeggenoten over hen. Meestal weet ik of hij een favoriete kant heeft, of hij snel of langzaam is, of ik bij hem in de buurt kan komen of juist bij hem weg moet draaien. Je weet dat er keepers zijn die duiken als je doet alsof je schiet, en anderen die daar nooit intrappen, zodat je weet dat je moet schieten. Keepers kijken natuurlijk ook naar mij, maar daar denk ik tijdens de wedstrijd niet aan. Het is niet zo dat je bluft en dubbel bluft; dat kan wel gebeuren bij strafschoppen. Je kunt blijven nadenken over hoe je tijdens een wedstrijd zult gaan schieten en je kunt eindeloos de keeper blijven bestuderen, maar als puntje bij paaltje komt doe je misschien toch niet wat je had willen doen. Dan neemt je intuïtie het over. Wat je kunt proberen, is je gedachten zo te sturen dat je intuïtie, op een onbewust niveau, doordrongen is van wat je hebt geleerd en wat je weet van de doelman die tegenover je staat.

Het werken met Brendan ging goed, maar de resultaten waren dat niet. Op de eerste speeldag verloren we met 3-0 bij West Bromwich door fouten die ons de das omdeden hoewel we goed begonnen, en van onze eerste vijf wedstrijden wonnen we er niet een. Toen we de eerste wedstrijd van het seizoen verloren, dachten we al: dit gaat zwaar worden. Vervolgens speelden we met 2-2 gelijk tegen Manchester City; we stonden met 1-0 en 2-1 voor, maar tien minuten voor tijd lieten we Carlos Tévez scoren. Martin ging in de fout en zij kwamen op gelijke hoogte. Vervolgens verloren we thuis met 2-0 tegen Arsenal en daarna versloeg Manchester United ons met 2-1 op Anfield. Jonjo Shelvey werd pal voor de rust tegen United van het veld gestuurd. Tot dan toe waren we volgens mij de betere ploeg: we waren agressiever en meer in de aanval. Ondanks dat we met tien man speelden, scoorde Stevie en zette ons een minuut na de rode kaart op voorsprong. Dat was een emotioneel moment voor hem. Vóór de wedstrijd hadden Bobby Charlton en Ian Rush 96 ballonnen opgelaten ter herdenking aan de Hillsborough-ramp – een teken dat er, los van alle rivaliteit in het voetbal, een strijd voor rechtvaardigheid bestaat die de mensen bindt – en toen Stevie scoorde, vierde hij dat door naar de hemel te wijzen, ter herinnering aan zijn nichtje dat stierf tijdens die tragedie en toen pas tien jaar was. Met nog maar tien man op het veld was de voorsprong moeilijk vast te houden.

Rafaël maakte gelijk en toen Robin van Persie vlak voor het einde een strafschop benutte, leek dat een teken dat zij dat hele seizoen bovenaan zouden blijven staan. Het seizoen was nog maar vijf weken oud, dus mentaal was het heel zwaar. We begrepen dat we een lastig seizoen tegemoet gingen; ons aanvankelijke optimisme kreeg een knauw.

Soms speelt geluk een grote rol en we hadden het gevoel dat het ons daaraan ontbrak. Het kan heel lastig zijn om de spelers ervan te overtuigen volgens een ander systeem te gaan spelen, dat wordt nog lastiger als de resultaten uitblijven. Na de wedstrijd tegen Manchester United stonden we op de achttiende plaats. We hadden nog geen wedstrijd gewonnen en men begon onze resultaten al te vergelijken met die onder Hodgson. We speelden goed, de tactiek was goed, maar de resultaten waren belabberd, en dan is het heel moeilijk om vertrouwen te houden in de nieuwe aanpak. Ik was ervan overtuigd dat het op de lange termijn wel goed zou komen, dat onze speelstijl, het analyseren en het harde werken vruchten zou gaan afwerpen, maar het is onvermijdelijk dat de twijfel toeslaat. Je denkt: pfff, dit gaat héél lastig worden. Ons doel was kwalificatie voor de Champions League, maar dat raakte al buiten ons bereik, en het seizoen was nog maar nauwelijks begonnen.

Toen kwam het wedstrijdprogramma ons te hulp. Volgende tegenstander: Norwich. We wonnen met 5-2 op Carrow Road en ik scoorde een hattrick. Het was de tweede achtereenvolgende hattrick die ik daar maakte. Mensen beweren dat ik iets tegen ze heb en soms vraag je je af: waarom blijf ik zulke prachtige doelpunten scoren tegen Norwich en niet tegen Manchester City of Chelsea of Manchester United? Dat jaar had ik tegen Arsenal een prachtig schot tegen de paal zien gaan – iets wat een terugkerend thema zou worden – en ik dacht meteen: tegen Norwich zou die erin zijn gegaan. Norwich-keeper John Ruddy dacht waarschijnlijk ook: ja, tegen mij had je die er waarschijnlijk in geschoten. Een van de Norwich-spelers zei een keer toen we tegen elkaar speelden, iets tegen me dat me aan het lachen maakte: ‘Je speelt vandaag tegen je vriend.’

Maar Ruddy is een goede doelman, het ligt niet aan hem. Tegen hem heb ik altijd geluk. Hij zei tegen mij: ‘Altijd jij...! Hé, de volgende keer hoef je niet te komen, oké?’

Toen ik naar Barcelona vertrok, grapte hij op Twitter dat hij een deel van de transfersom verdiende.

Het is echt puur geluk. Ik scoorde in de tweede minuut van die wedstrijd en opeens dacht ik: o, het is nu anders. Vandaag gaat alles goed. Toen ik die dag de eerste treffer tegen Norwich scoorde, raakte ik de bal niet eens heel goed, maar op dat moment veranderde alles, het vertrouwen schoot door me heen. Ik dacht: nou, als die erin gaat, gaat alles erin.

Soms zit alles tegen, maar dan helpt een kleinigheid je er weer helemaal bovenop. Toen we het seizoen daarop, in december 2013, weer tegen Norwich moesten, speelde ik de eerste tien of vijftien minuten ronduit belabberd; ik verloor iedere bal. Op een gegeven

moment ging ik op een verdediger af en struikelde. Ik viel bijna en verloor de bal opnieuw. Ik zei tegen mezelf: 'Luis, het is beroerd met je gesteld als je niet eens voorbij een verdediger van Norwich weet te komen.' Niet dat ik denk dat het geen goede voetballers zijn, maar zij horen de ploeg te zijn waar ik altijd goed tegen speel. Ik begon wanhopig te worden en werd enorm boos op mezelf. Vervolgens scoorde ik van grote afstand, vervolgens uit een corner, toen nog een, en nog een. Vier doelpunten. Onbegrijpelijk. Ik speelde niet eens goed, maar opeens had ik het geluk aan mijn kant. Opeens was ik niet te stuiten.

Soms lijkt iedere bal erin te gaan, maar als het niet loopt, proberen aanvallers als gekken wanhopig te scoren, vastbesloten de zaak te forceren. Je bereikt het punt dat je denkt: wat gebeurt er met me? Je begint oplossingen te zoeken. Je begint dingen aan je routine te veranderen. Je verandert van schoenen. Je stapt in een andere volgorde het veld op. Je traint anders. En je komt erachter dat het niet aan het trainen ligt: soms heb je een week geweldig getraind en denk je voor de wedstrijd die eraan komt: ik ben in vorm en jij niet. Ik scoor bij voorkeur niet wekelijks op de training; ik bewaar mijn treffers liever voor de wedstrijd. Het klopt dat je bijna meteen vanaf het begin van een wedstrijd al weet of je goed gaat spelen of niet, hoewel de trainer me ook wel in de rust bij de les moest roepen en iets zei om mijn focus te veranderen of de manier waarop ik speelde, of om me wakker te schudden zodat ik beter zou gaan spelen: 'Wat is er met jou aan de hand?'

Dan kan het, zomaar opeens, voorbij zijn. Ik ben tot de conclusie gekomen dat je er het beste niet naar op zoek kunt gaan: pech houdt op een gegeven moment weer op. Langzamerhand leer ik rustiger te worden. Soms zegt mijn intuïtie dat ik aan het begin sta van een slechte serie, nog voor de mensen het doorkrijgen: soms wéét je het gewoon. Het is handig om dat te herkennen, in plaats van wanhopig een treffer na te jagen. Het is beter om er niet meer aan denken en van het spel genieten, niet van de doelpunten. Als ik genoeg vertrouwen heb, schiet ik vanuit posities van waaruit ik normaal gesproken niet schiet; als ik een periode heb met weinig geluk en ik krijg een halve kans, dan probeer ik die bal af te geven. Dat is beter dan maar wanhopig willen scoren. Soms is het er dan opeens en denk ik: Luis, wat heb je toch een geluk.

De wedstrijd tegen Norwich was in zekere zin een keerpunt voor ons, het bewijs dat we sterker werden, en vanaf dat moment namen onze verwachtingen toe. Het is waar dat we van de daaropvolgende vijf wedstrijden er maar eentje wonnen, maar we verloren niet één keer en speelden onder meer gelijk tegen Chelsea (1-1) en Everton (2-2).

Ik beleefde waarschijnlijk meer plezier aan de wedstrijden Everton-Liverpool dan aan de duels Liverpool-Everton; de sfeer op Goodison Park deed me iets. De fans zaten dicht op het veld en het lawaai was oorverdovend en ik genoot van die sterke onderlinge rivaliteit. Ik scoorde die dag – de dag van die schwalbe pal voor David Moyes – en Stevie dacht in blessuretijd dat hij me in stelling bracht om de winnende treffer te scoren. Zijn vrije trap werd door Sebastián Coates naar beneden gekopt en ik trapte de bal in het net.

Het duurde lang voor de lijnrechter zijn vlag omhoog stak voor buitenspel. Toen pas zagen we dat Stevie al zo'n honderd meter naar de Liverpool-supporters was gerend om het te vieren. Hij stond met zijn rug naar de lijnrechter, dus hij had geen idee. We waren furieus, maar we moesten ook lachen.

Het begon beter te gaan, maar we hadden nog wat extra nodig. De selectie was krap, ondanks dat Fabio Borini van Roma was overgekomen. Ik wist dat als ik geblesseerd zou raken of geschorst zou worden, we niet echt iemand hadden om me te vervangen en hetzelfde gold voor als er iets zou gebeuren met Joe Allen. We hadden Suso en Raheem Sterling, maar die waren allebei nog erg jong, en veel meer had de trainer niet. We wisten ook dat als het in een wedstrijd niet goed liep, we geen vervangers hadden om daar verandering in te brengen; we hadden simpelweg niet genoeg spelers. We spraken er in de groep over, maar we hoefden het de coach niet te vertellen. Hij wist het ook. Sterker nog, hij zei het. Hij vertelde ons dat er in januari nieuwe spelers zouden komen. We wisten alleen niet wie.

Toen Daniel Sturridge en Philippe Coutinho een contract tekenden, waren we dolblij. Het waren niet alleen goede spelers, ze kwamen ook met een houding die uitdrukte: we zijn hier om jullie te helpen. Bij hun vorige clubs liep het ook niet zo lekker en ze waren echt vastbesloten om Liverpool weer goed te laten draaien, om zichzelf te bewijzen. Ze kregen ook het vertrouwen van de trainer. Brendan stelde ze meteen op.

Daniels eerste wedstrijd was een FA-Cup-duel tegen Mansfield Town in januari en hij scoorde. We wonnen met 2-1 en ik scoorde ook – met mijn hand. Het ging heel toevallig, maar het gebeurde in een tijd dat het leek dat als er wat gebeurde waar ik bij betrokken was, dat zwaar bestraft werd. De bal raakte mijn hand. Ik kon daar weinig tegen doen. Toen ik scoorde, dacht ik dat het doelpunt afgekeurd zou worden. Pas toen ik naar de scheidsrechter keek en zag dat hij naar de middenstip liep, realiseerde ik me dat het een doelpunt was. En echt waar, ik dacht meteen: daar gaan we weer. Ik bereidde me al voor op allerlei kritiek. Hun coach Paul Cox begreep het: hij beschreef de handsbal als 'instinctief'. Hij wist dat ik het niet opzettelijk had gedaan en zei dat hij zou juichen als een van zijn eigen spelers zo had gescoord. Hij gaf toe dat het niet mijn taak was om de goal af te keuren. Dat moest de scheidsrechter doen.

Sommige mensen zeiden dat ik de handsbal vierde door mijn hand te zoenen – en maakten het zo alleen nog maar erger. Maar het is een gebaar dat ik altijd maak. Ik weet nog dat ik als kind naar gebaren van beroemde spelers keek: Claudio 'Piojo' López, Marcelo Salas, Ronaldo of Beбето. En dat ik bij mezelf dacht: zoiets wil ik ook. Ik was een keer in Nederland, verveelde me in het Ajax-hotel en belde met Sofi. Ik zei: 'Weet je? Ik heb eens nagedacht en ik heb een eigen overwinningsgebaar nodig.' Zelf bedacht. Als kind

wilde ik het gebaar van Marcelo Salas, maar dat wilde ik nu niet meer. Ik stond voor de spiegel en dacht: wat zal ik doen? Ik wiebelde met mijn vingers en dacht: oké, dit zou kunnen... Het was geen pistolengedoe, ik wilde niet El Pistolero of zo worden, het waren gewoon wiebelende vingers. Meer een soort dansje dan een schietgebaar. En Sofi zei: 'Ja, prima.'

Later kwam het kussen van mijn trouwring erbij, dat deed ik voor Sofi. Toen Delfina geboren was, werd het: mijn ringvinger zoenen en daarna de pols waarop ik Delfina's naam had laten tatoeëren. Sommige fans van Liverpool dachten dat Delfina een anagram voor Anfield was en dat vond ik prima. Maar dat was het niet, het was puur toeval.

Toen Benjamin was geboren, wilde ik niet nog een tatoeage onder die van Delfina, maar ik moest wel wat doen, dus wilde ik zijn naam op mijn andere pols laten zetten. Net op tijd bedacht ik dat als zijn naam op die andere pols stond, ik minstens vijf minuten nodig zou hebben om elk doelpunt te vieren! Dus liet ik zijn naam toch onder die van Delfina zetten. Ik zweer dat ik het deed vanwege mijn overwinningsgebaar: ik kon niet én mijn ring én mijn ene pols én ook nog mijn andere pols zoenen. Het liep toch al uit de hand.

Daarom maakte ik dat gebaar tegen Mansfield, niet omdat ik met mijn hand had gescoord.

Nadat we Mansfield hadden verslagen, speelden we Oldham Athletic van het veld. Voor het eerst was ik aanvoerder van Liverpool. Dat was een verrassing voor me, want ik sprak niet goed Engels en vond mezelf niet de beste kandidaat. Toen Brendan zei dat ik aanvoerder zou zijn, ging ik naar hem toe en zei dat ik liever had dat hij die band aan iemand anders gaf. Ik vond dat Martin Škrtel een betere aanvoerder zou zijn, maar Brendan zei dat de staf had besloten dat ik aanvoerder zou zijn. Toen accepteerde ik het. Mijn eerste taak als aanvoerder was Martin vertellen en uitleggen wat er was gebeurd, want ik wilde niet dat hij zich gepasseerd zou voelen en ik vond echt dat hij een betere kandidaat was geweest. Hij vond het niet erg. Ik hoefde niet per se aanvoerder van Liverpool te zijn en ik wilde vooral ploeggenoten die het meer dan ik verdienden niet passeren. Ik vond het een eer.

Op het veld veranderde er niet veel met mij als aanvoerder, maar ik kreeg nieuwe taken erbij en ik moest wat dingetjes veranderen. Bij Ajax speelde ik met afgezakte sokken en mijn shirt uit mijn broek. Dat veranderde toen ik aanvoerder werd. Ik stopte mijn shirt in mijn broek en trok mijn sokken omhoog.

Bij Liverpool bleef ik dat natuurlijk doen. Ook moest ik voorop de kleedkamer uit lopen, wat vervelend is voor iemand die uit bijgeloof altijd als laatste de kleedkamer wil verlaten.

Er waren ook taken waar ik in eerste instantie geen idee van had. Ik zat in de kleedkamer voor de bezoekende club in Oldham met mijn headset op naar muziek te

luisteren, toen assistenttrainer Colin Pascoe naar me toe kwam en zei: 'Luis, we moeten naar de scheidsrechter.' Je moet met de andere aanvoerder praten, de scheids vertelt je hoe laat je in de tunnel moet staan en vraagt je erop te letten dat je ploeggenoten hun sieraden hebben afgedaan en hun ringen hebben afgeplakt.

In tegenstelling tot Nederland hoefde ik hier geen peptalk of iets dergelijks te houden. Dan zou ik van verlegenheid door de grond zijn gegaan. Ik wist niet eens hoe ik 'kop' en 'munt' moest zeggen. Gelukkig had de scheids een munt meegenomen waarop aan één kant een zon stond. Dat wist ik, dus zei ik: 'Zon'. Veel meer kon ik niet zeggen, en waren ze over andere dingen gaan praten, dan was ik door de mand gevallen. Ik kende niet genoeg Engels. Ik was zenuwachtig.

En toen werd het een verschrikkelijke wedstrijd; niet echt mijn droomwedstrijd als aanvoerder van Liverpool. Voor de beker tegen een lagere divisieclub spelen, is altijd link. Je denkt dan veel te makkelijk dat je wel gaat winnen. Maar het spel ging veel langzamer dan normaal, ik kreeg het koud en onze tegenstanders kregen steeds meer zelfvertrouwen. We verloren met 3-2. Het was verschrikkelijk om door Oldham voor de beker te worden uitgeschakeld. Ik begon die wedstrijd als aanvoerder en het was geen succes.

Maar we werden langzaam wel sterker. En de nieuwe jongens, Daniel Sturridge en Philippe Coutinho maakten een enorm verschil.

Philippe was ongelooflijk goed. Hij bracht echt een verandering in de groep teweeg. Hij gaf ons vertrouwen in balbezit omdat hij technisch zo sterk is. Je wist dat hij de bal niet kwijt zou raken, je wist dat hij er iets bijzonders mee ging doen, dat hij altijd de juiste pass zou geven. De eerste wedstrijden werd hij snel moe en moest gewisseld worden, want hij kwam uit een competitie waar het er niet zo fysiek aan toegaat en hij had niet veel gespeeld, maar je zag meteen dat hij anders was. We waren allemaal diep onder de indruk van hem.

Daniel zou de beste partner worden die ik ooit heb gehad. Ik had hem bij Chelsea zien spelen, maar ik moet bekennen dat ik niet wist dat hij eerder voor Manchester City was uitgekomen. Ik wist ook niet dat zijn vader voetballer was geweest. Maar ik had hem zien spelen en hij beviel me. Als ik tijdens de training naar hem keek, werd mijn bewondering alleen maar groter: ik wist dat hij snel was, maar wat me vooral frappeerde was hoe hij afrondde. Ieder schot was raak, keer op keer. Hij barstte van het talent en Liverpool gaf hem het enige wat hem nog ontbrak: de kans om te spelen. Hij had continuïteit nodig. Hij had de ambitie om te tonen dat hij zou presteren als hij die kans zou krijgen.

De eerste keer dat ik op Melwood met Daniel sprak, verbaasde hij me door tegen me zeggen: 'Jij en ik kunnen hier samen iets heel groots gaan neerzetten.' Het is normaal dat spelers nieuwe aanwinsten als concurrenten beschouwen voor een plek in de basis en ik ben daar geen uitzondering op. Daniel, nam ik aan, ook niet.

Het is niet normaal dat een nieuwe speler zich gedraagt zoals Daniel zich gedroeg en

even dacht ik: waarom zegt hij dat tegen me? Maar vanaf het allereerste begin zag hij het ons met z'n tweeën doen. Daniel had goede redenen gehad om zich zorgen te maken, om te denken: Luis is de nummer negen, ik ga hier niet veel kans krijgen, net als bij Chelsea. Hij dacht waarschijnlijk dat hij in het begin zijn kans zou moeten afwachten, in plaats van veel met mij samen te spelen. Aanvankelijk speelden we ook niet vaak samen. Maar Brendan wilde ons allebei in de ploeg en Daniel wist dat we zijn hulp nodig hadden. Wij wisten het ook.

Om ons beiden te laten spelen waren een paar veranderingen nodig, en ik was aanvankelijk niet honderd procent overtuigd. Brendan vroeg of ik een paar wedstrijden op links of op rechts kon spelen, of zelfs als nummer tien. Het bleef niet bij een paar keer, ik geloof dat ik vaker wel dan niet als nummer tien heb gespeeld, en dat was vooral om het mogelijk te maken dat we samen in het elftal konden staan. Toen Brendan het me voor de eerste keer vroeg, dacht ik: wacht even, ik ben de nummer negen. Maar hij bracht het slim. Hij zei: 'Luis, we hebben nog een aanvaller nodig, zodat we niet alleen van jou afhankelijk zijn, en ook om ruimte voor jou te creëren.' Ik was slim genoeg om dat te accepteren en hij had het slim aan mij voorgelegd. Ik zag al snel dat het mij én het team ten goede kwam.

Het proces verliep niet altijd gladjes.

Als ik zei: 'Ik ben de nummer negen', nou, dan is een deel van het probleem dat ik dat niet echt ben. Aanvankelijk wilde Brendan dat ik meer in het strafschoopgebied was, en dat pakte niet helemaal uit zoals hij had gewild, voornamelijk omdat ik niet altijd op tijd in het strafschoopgebied was of omdat ik me niet altijd beperkte tot de ruimte die hij me wilde laten bestrijken. Ik ben geen statische speler. Hij gaf me video's en legde me uit welke bewegingen hij van me verwachtte. Ik begreep wat hij wilde: het probleem was alleen dat het me niet lukte om spontaan zo te spelen. Ik kan daar niet zomaar op de bal staan wachten. Aanvankelijk creëerden we wel kansen, maar dan was ik niet in het strafschoopgebied om ze af te ronden. We spraken er niet echt veel over. Eigenlijk vermoed ik dat Brendan er een beetje moe van werd om me steeds maar weer te vertellen welke bewegingen hij van me wilde zien, waar hij wilde dat ik stond, terwijl er niets veranderde. Niet omdat ik koppig was of hem negeerde, niet omdat ik dacht het beter te weten, hoewel dat bij veel spelers het geval is, maar alleen maar omdat ik nou eenmaal een bepaalde manier van spelen heb en mijn spontaniteit het overnam. Ik kon een minuut of tien, vijftien in de positie zijn waarin hij me wilde, in het strafschoopgebied, maar de volgende vijftientwintig minuten ging ik dan toch weer terug naar mijn oude positie, want mijn instinct nam het over. Hij bleef zeggen dat ik me niet te veel moest laten terugzakken, of te veel de zijkanten opzoeken, omdat hij me in het strafschoopgebied wilde en omdat het de ploeg in de problemen brengt als je je zo ver laat terugvallen en de bal verliest. Maar het was moeilijk voor me.

Toen Daniel kwam en in het midden ging spelen en ik een paar wedstrijden aan de zijkant, merkte ik dat ik nuttig was voor de ploeg en dat het me goed afging. Maar ik kon

niet als een vleugelaanvaller spelen; ik had de neiging om steeds naar binnen te trekken. Ik wil best twee of drie wedstrijden op de vleugels spelen als je dat van me vraagt, maar de vierde keer heb ik er genoeg van. Ik wil daar niet het hele seizoen spelen, want dat is niet mijn positie. Brendans stijl ontwikkelde zich op basis van de spelers die hij had en een van die spelers was ik. Hij wil dat spelers zich lekker voelen op het veld en toen hij zag dat ik in mijn element was als ik van het midden naar links ging en dan weer naar binnen trok, zocht hij een manier om dat uit te buiten en het beste uit me te halen.

Hij beseftte dat er een moment zou komen dat ik de vleugelverdediger niet meer zou achtervolgen, dat ik verdedigend niet meer snel genoeg zou reageren, dus zocht hij naar een formule waarmee hij mij en Daniel zo kon laten spelen dat we ons allebei lekker voelden. Soms worden er beslissingen genomen die goede spelers tevreden moeten houden en tegelijkertijd een bepaalde speelwijze dienen. Het is niet eenvoudig voor trainers.

Brendan vond een manier. Sommige mechanismen moesten we uiteraard aanleren, omdat we van nature anders bewegen en we op andere posities stonden. Uiteindelijk zijn we elkaar volgens mij goed gaan aanvullen. Het is lastig voor verdedigers als er twee dynamische aanvallers zijn. Iemand als Daniel, die ook beweeglijk en snel is en bovendien trefzeker, creëert ruimte voor mij, en vice versa. De tegenstanders dachten: we moeten Suárez dekken, maar dat gaf Daniel ruimte; ze wisten niet zo goed wat ze moesten doen.

Ik denk dat er mensen waren die twijfelden of het zou werken, die dachten: natuurlijk, ze zullen de bal soms naar elkaar afspelen, maar uiteindelijk zijn het egoïsten. Ik zal je eens wat vertellen: alle aanvallers zijn egoïstisch. Iedere aanvaller is een egoïst. Allemaal. Ik ken er geen een die het niet is. Maar dat is niet iets negatiefs en het is ook geen probleem: de ploeg profiteert ervan. Als ik zeg dat aanvallers egoïstisch zijn, is dat ook goed zo. Het gebeurt dat niet-zelfzuchtige aanvallers kansen vergooien juist doordat ze de bal willen afgeven waar dat niet zou moeten: het gaat om wedstrijden willen winnen.

Natuurlijk lig je soms op het veld met elkaar in de clinch, maar dat komt door hoe je de dingen in de hitte van de strijd ziet en dat zie je niet altijd goed. Soms ren je en roep je dat je de bal wilt, in de overtuiging dat je vrij staat. Maar je medespeler die de bal heeft, kijkt naar je en denkt: hij heeft twee man bij zich. Jij maakt dan een opmerking en dan denken de mensen meteen dat jullie ruzie hebben, terwijl dat niet echt zo is – het is alleen maar dat jij een schietkans zag en hij niet. Als je het terugziet op tv, weet je dat hij gelijk had. Of die medespeler legt uit: ‘Sorry, ik nam een verkeerde beslissing, maar ik zag dat je door twee man gedekt werd.’

En drie of vier wedstrijden daarna past hij de bal wel iedere keer naar jou en denk je: vandaag past hij wel naar mij? Natuurlijk: elke wedstrijd is anders, de omstandigheden verschillen, de ruimtes die je hebt zijn niet hetzelfde. Misschien zit je medespeler fout, maar iedere keer neemt hij op grond van goede redenen een besluit. Dat is alles. De mensen zien ons praten of om de bal roepen en denken dat er meer aan de hand is, maar dat is niet zo.

Aan het einde van het seizoen 2012-2013 had ik 23 competitietreffers gescoord, ondanks dat ik de laatste vijf wedstrijden had gemist door die schorsing voor het bijten van Branislav Ivanović: op dat moment stond ik nog boven Robin van Persie. Daniel had er elf op zijn naam en hij was pas halverwege het seizoen overgekomen.

Daniel en ik hebben nooit gesproken over wie de meeste goals scoorde. Ook niet als grapje. We scoren allebei graag, maar hoeven niet een ster of de topscorer te zijn. Egoïsme hoort bij voetballen. Het is de wil om doelpunten te maken, de wil om te winnen. Het gaat, bij ons allebei, niet om beter te zijn dan de ander. En het gaat om de manier waarop we spelen, het gevoel hebben de ploeg te helpen, niet om voor de statistieken zo veel mogelijk doelpunten op je naam te hebben.

De enige keer dat ik me herinner echt bewust te zijn geweest van statistieken, was tijdens de laatste wedstrijd van het vorige seizoen tegen Newcastle. Ik wist dat ik de Europese Gouden Schoen zou winnen als ik een doelpunt of twee zou scoren. Het was geen obsessie en ik heb individuele prijzen nooit belangrijker gevonden dan collectieve prijzen, maar die dag zat het wel in mijn hoofd. Ik wist dat dat een enorme bekroning zou zijn voor mij en voor Liverpool. Ik zei tegen Stevie dat als er een strafschoep zou worden gegeven, ik die graag zou nemen. Toen we op voorsprong stonden en spelers ons gebaarden op balbezit te spelen, zei ik het tegenovergestelde. Ik wilde dat we zouden aanvallen, naar voren zouden trekken. Ik werd boos en zei: 'Nee, nee, aanvallen!' Ik wilde voor mezelf scoren maar ook dat de ploeg ervoor zou gaan. Ik wilde de wedstrijd winnen maar ik wilde ook dat we ervoor gingen, het voor elkaar kregen. Die keer dacht ik aan mezelf, dat is waar. Maar dat was de enige keer en alleen op de laatste speeldag; tijdens het seizoen speelt het nooit.

Als ik alleen maar doelpunten om de doelpunten zou willen, had ik Stevie al veel eerder gevraagd om strafschoepen te mogen nemen, om op jacht te gaan naar het record. Maar dat kwam nooit eerder bij me op en het komt ook niet bij Daniel op. In februari van dat seizoen stonden we tijdens de wedstrijd tegen Swansea met 4-0 voor en kregen we een penalty. Daniel vroeg Stevie of hij hem mocht nemen – niet omdat hij de treffer op zijn naam wilde, maar omdat het een goede manier was om een mindere periode achter zich te laten. Stevie vond het goed en Daniel scoorde: weer een bescheiden indicatie van wat voor aanvoerder Stevie is.

Wat Daniel en mij betreft, de samenwerking bleek zó goed te verlopen dat mensen ons de 'SAS' gingen noemen. Ik wist dat SAS stond voor Sturridge and Suárez, maar ik moet bekennen dat ik geen idee had wat de echte SAS was.

WEDSTRIJDDAG

Aan het einde van mijn periode bij Liverpool zat het ritueel er goed in. Na afloop van iedere wedstrijd kwamen de fysiotherapeuten de kleedkamer in en deelden smoothies uit.

‘Luis, welke smaak wil jij? Chocolade of fruit?’

Ze vroegen het altijd en soms gaf ik zelfs antwoord.

De ene dag zei ik ‘chocolade’ en de andere ‘fruit’.

Maar het maakte niets uit en het werd een soort spelletje: zij wisten dat de smoothie in de prullenbak zou belanden, ongeacht de smaak. Bij Liverpool worden de smoothies speciaal bereid, net als bij andere clubs, en ik weet dat ze bij Barcelona ook gebruikt worden. Ze zijn bedoeld om je herstel te bespoedigen en de staf van Liverpool probeerde steeds maar weer om ze me te laten drinken, maar uiteindelijk gaven ze het op. In principe drink ik alleen maar water – heel, héél veel water.

Dat begon toen ik in Nederland speelde en dat is zo gebleven.

Voor een deel zijn het de zenuwen. In de aanloop naar een wedstrijd neem ik constant slokjes water. Ik heb altijd een flesje bij de hand. De fysiotherapeuten kunnen niet geloven dat ik zo veel drink. Ik kan er zonder problemen vier of vijf liter water doorheen trekken. En met al dat water en de *mate*, neem ik heel wat vloeistof in. Tijdens de wedstrijd denk ik nergens meer aan, maar na afloop slaat het toe en moet ik constant naar de wc. Het eerste wat ik na de wedstrijd tegen mijn vrouw zeg, is: ‘Wacht even, ik moet naar de wc.’ En twintig minuten later: ‘Ben even naar de wc.’ Het is handig voor wanneer er na de wedstrijd dopingcontroles zijn. Bij de meeste spelers duurt het eeuwen voordat ze een plas kunnen produceren, maar ik ben in een mum van tijd klaar.

Sofi wordt er helemaal gek van en mijn ploeggenoten lachen me altijd uit – als we in de bus zitten of met het vliegtuig reizen, moet ik altijd even weg. De mensen zien me en denken: wat? Alweer?

Ik eet ook heel weinig. De fysiotherapeuten van Liverpool en de staf van het Uruguayaanse nationale elftal hebben al eens tegen me gezegd: ‘Hoe kun je zo veel water drinken, zo weinig eten en toch de hele wedstrijd blijven rennen?’

Als we om drie uur ’s middags spelen, sta ik om half tien of tien uur op en drink anderhalve liter *mate*. Vervolgens schakel ik tot de wedstrijd over op kleine flesjes water. Ik drink er vijf of zes, in pakweg tweeënhalve, drie uur. Ik hoef absoluut geen groot bord pasta.

Als we rond het middaguur spelen, eet ik aan het ontbijt geroosterd brood bij de *mate*, verder niets. Ik kijk toe hoe andere spelers om tien uur ’s ochtends enorme kommen pasta naar binnen werken en vraag me af waar ze het laten. Om één of twee uur ’s middags, oké,

maar het is tien uur 's ochtends! Ik moet er niet aan denken. En zelfs op lunchtijd eet ik nauwelijks iets: geen pasta, geen shakes, alleen maar water en een beetje salade.

Fysiotherapeuten, voedingsdeskundigen en trainers hebben allemaal geprobeerd om me meer te laten eten, maar het heeft geen zin. Ze begrijpen niet hoe het komt dat ik nauwelijks spierblessures heb. Het gaat tegen alle wetenschappelijke inzichten in, maar voor mij lijkt het te werken. Ik heb er niets op tegen dat je na de wedstrijd een voedzame smoothie neemt die je helpt herstellen, maar de keren dat ik er een heb gedronken, voelde ik me daarna niet lekker.

Voor mij is het water: water voor de wedstrijd, water in de rust en ook water na afloop. Het is een ritueel geworden. Ze komen langs en vragen: 'Chocolade of fruit?' Ze wisten nooit wat ik zou gaan antwoorden, maar ze wisten wel waar het terecht ging komen. De fysiotherapeuten van Barcelona zijn gewaarschuwd...

Nog voor Steven Gerrard iets had gezegd, zagen we de tranen in zijn ogen opwellen. Op dat moment begrepen we wat het betekende, voelden we wat voor enorm belangrijk moment dit was. Dit was niet gespeeld, dit kwam recht uit zijn hart. Hij deed het niet voor de show. Sterker nog, toen hij de televisiecamera's zag, probeerde hij zijn gezicht te verbergen. Het was 13 april 2014. We hadden zojuist Manchester City met 3-2 verslagen en nu konden we echt hopen de titel te winnen. Stevie trok alle spelers in een kring bij elkaar. Daar stonden we, op het veld van Anfield, de armen om elkaar heen, doodop en dolblij, een klein cirkeltje te midden van het oorverdovende kabaal en de feestende mensen. Daar sprak hij een paar woorden tot ons waar ik nu nog steeds de rillingen van over mijn rug krijg als ik eraan terugdenk.

Het was niet voor het eerst dat zijn woorden me ontroerden. Afgelopen zomer had ik besloten dat ik wegging bij Liverpool. Stevie's bemoeienis zorgde ervoor dat ik daarop terugkwam.

Voor mijzelf was 2012/'13 een heel goed seizoen geweest tot dat moment tegen Chelsea. Ik weet niet meer wat er toen door mijn hoofd ging en daarna ging er van alles door mijn hoofd.

Het seizoen eindigde vijf wedstrijden te vroeg voor me door de schorsing en ik vond dat mijn tijd in Engeland erop zat. Politici, die eigenlijk belangrijkere zaken aan hun hoofd zouden moeten hebben, hadden zich bij de spreekkoren gevoegd die me vervloekten. Ik was het beu. David Cameron zei dat ik een 'verschrikkelijk voorbeeld was'. Als zelfs de premier je gedrag veroordeelt, wordt het tijd het land te verlaten.

Ik had het gevoel dat alle ogen op me gericht waren. Iedereen had een mening en niemand zei iets positiefs. Ik voelde me verslagen. Ik wilde weg.

Dat ik in de zomer van 2013 weg wilde, was een optelsom van allerlei factoren.

Het seizoen ervoor was het ons niet gelukt ons voor de Champions League te plaatsen; ik had een schorsing van tien wedstrijden gekregen voor het bijten van Ivanović en was weer Staatsvijand Nummer Een. Ik kon niet met mijn kleine meisje rustig in het park wandelen of ik werd belegerd door de paparazzi die mij en mijn gezin overal volgden. Volgens mij zou iedereen moeite hebben gehad met al die negatieve aandacht. Het vrat aan me en verpestte de levens van de mensen van wie ik het meest hou. Ik ben geen robot. Ik heb gevoelens. En ik voelde me destijds belabberd.

Ik was het spuugzat om mezelf constant in de kranten te zien. Ik was het spuugzat te lezen 'Suárez dit' en 'Suárez dat'. Ik was het spuugzat dat iedereen me nawees en mijn

acties veroordeelde. Was het niet de premier, dan was het wel de trainer van een of andere club. Ik dacht alleen maar: ik kan er niet meer tegen. Ik wil weg. Ik wilde weg uit Engeland. Ik dacht dat ikzelf, Sofi en de kinderen ergens anders tot rust konden komen.

Ik wist dat ik in het veld iets verkeerd had gedaan. Ik had mijn straf geaccepteerd en had mijn verontschuldigen aangeboden, maar de kritiek bleef. Ik zag het niet meer zitten en dacht dat het onmogelijk was om nog in Engeland te voetballen. In mijn verwarring leek Engeland verlaten de enige oplossing. Ik speelde nog altijd niet in de Champions League, ik werd binnenkort zeventwintig en zou opnieuw een seizoen niet in de Europese topcompetitie meespelen. Ik wist dat er in mijn contract een clausule stond dat als Liverpool weer geen Champions League zou spelen, ik naar een andere club mocht vertrekken wanneer die meer dan 50 miljoen euro voor me bood. Dus ik kon vertrekken, dat mocht ik contractueel doen. En als ik de geruchten mocht geloven, dan waren er clubs die interesse voor me hadden.

Dus ging ik naar mijn zaakwaarnemer, Pere Guardiola, om mijn opties te bespreken. Hij had het niet makkelijk. Ik was die vent die net tien wedstrijden geschorst was omdat hij iemand had gebeten en een jaar hiervoor was ik van racisme beschuldigd. Ik denk dat veel grote clubs dachten dat ik een lastpak was en hun imago zou beschadigen. Ergens dacht ik: jullie moeten me beoordelen op wat ik op het veld doe – maar ja, ik had ook op het veld gebeten.

Er waren meerdere clubs die interesse hadden, maar slechts één deed een bod dat boven die 50 miljoen lag: Arsenal.

Dat maakte het niet makkelijker en hoe verder het ging, hoe lastiger ik het vond, ik werd onzeker. Toch wist ik zeker: ik moet weg. Ik wilde weg uit Engeland, maar ik was ook gefrustreerd omdat ik weer niet in de Champions League zou spelen. En nu was er een club die in de Champions League speelde, maar dat was een Engelse club. Mijn hoofd tolde. Was deze transfer de oplossing of zouden er alleen maar meer problemen van komen? Ik wist niet wat ik moest doen. Ik trainde niet goed; emotioneel was ik niet in orde. Ik wilde dat de mensen begrepen waarom ik weg wilde, maar iedereen vond dat ik een graaier was die de club verraadde. Iets wat absoluut niet waar was.

Omdat Arsenal de club bleek die me het liefst wilde hebben, vroeg ik me af of verhuizing naar een andere stad hetzelfde effect zou hebben als emigreren naar een ander land. Ik zei tegen mezelf dat spelers makkelijk in Londen anoniem door het leven kunnen gaan en dat was precies wat ik wilde. Op dat moment kon ik niet ongestoord naar een supermarkt lopen. Mijn gezin stond ook onder grote druk. Ik had tegen Pere gezegd dat ik niet naar een andere Engelse club wilde. Er was zoveel over me heen gekomen en we kregen hier veel te veel aandacht. Er reden drie auto's met fotografen achter mij en mijn gezin aan als we ons huis verlieten. Als je niet eens rustig naar het eind van je straat kunt lopen, is het tijd om weg te gaan. Maar misschien, zei ik nu tegen mezelf, was Londen een optie. Een grote stad, een kans om anoniem te blijven én een kans om in de Champions

League te spelen. Diep van binnen wist ik dat het niet helemaal was wat ik wilde, maar ik bezwoer mezelf dat het kon werken. Toch twijfelde ik alweer snel. De overstap naar Arsenal zou ook heel slecht kunnen uitpakken. Ik zou nog altijd in hetzelfde land wonen en niet alleen de Liverpool-fans tegen me hebben, maar zo ongeveer iedereen. En ik zou de enigen die voor me op waren gekomen, tegen me in het harnas jagen, mensen die me hadden gesteund, waar ik hen erg dankbaar voor was.

Ik heb nooit echt nagedacht over wat er gebeurd zou zijn als Liverpool het bod van Arsenal geaccepteerd had. Zou ik dan bij Arsenal zijn gaan spelen? Ik zou het jammer hebben gevonden en dat zeg ik niet alleen om hoe het verder ging met de ploeg, want toen wist ik niet op welke plek Liverpool zou staan in 2013/'14 zonder of met mij of welke positie Arsenal zou hebben bereikt met mij. Maar het verdriet zou aan me hebben geknaagd als ik Liverpool-supporters zou zien en als zij me in het shirt van een van hun rivalen zagen.

Er was slechts één reden om naar Arsenal te gaan en dat was dat ze Europees voetbal zouden gaan spelen. Ik probeerde mezelf ervan te overtuigen dat dat de reden was, terwijl de echte reden was dat ik gewoon weg wilde. Het was alsof ik nog een kans kreeg. Ik zocht wanhopig naar een uitweg, zei tegen mezelf dat alle andere opties beter zouden zijn. Maar ik moest wat doen. Ik wist niet wat, maar iéts.

En toen kwam Steven Gerrard. Hij verzekerde me dat we, als ik bij Liverpool bleef, binnen een seizoen in de Champions League zouden uitkomen. En als ik wegging, moest ik alleen maar naar een grote club in het buitenland gaan. En ik moest niet naar een club gaan als ik er niet volledig achterstond. En als ik het zou doen, dan moest het een goede verandering zijn om de goede redenen. We sms'ten veel toen ik met Uruguay in Japan was, en spraken elkaar later op Melwood. Voor de reis had ik buiten de ploeg getraind, maar ik denk dat ik net zo goed met ze samen had kunnen trainen. Het was geen poging om mijn vertrek af te dwingen – Stevie wist dat. Hij begreep me. Hij zei dat ik moest wachten. Het had geen zin om wellicht een heel goed seizoen van Liverpool en de kans om het na de schorsing goed te maken met de fans te missen en het had geen zin om weg te gaan tenzij voor een grote voetbaluitdaging. Nadat ik met hem had gepraat, dacht ik: ik heb zo hard gevochten om te komen waar ik nu sta als speler, ik ga dat niet verknallen door een domme, verkeerde beslissing in mijn carrière. Ik had gedacht dat vertrekken de enige oplossing was, nu wist ik zeker dat dat niet zo was.

Voetballers begrijpen het. Als een speler vertrekt naar een betere ploeg, feliciteren de anderen hem ermee, omdat ze weten dat hij het doet om zichzelf te verbeteren. Stevie wist dat ik mijn ploeggenoten nog steeds respecteerde, maar hij zei ook dat ik niet mezelf was tijdens de trainingen. Dat nam ik van hem aan. Ik dacht dat hij gelijk had. Vanaf dat moment ging ik harder dan ooit trainen.

Er was nog een belangrijke reden, een waarvoor ik uiteindelijk heel dankbaar was, hoewel ik dat destijds niet zo zag. Zo overtuigd als Stevie was dat ik moest blijven, zo

vastbesloten was Liverpool om me te houden. Vanaf het begin waren ze heel duidelijk: ik moest blijven. De club heeft daar nooit over getwijfeld. Zelfs als ze onofficiële aanbiedingen kregen die hoger waren dan het bod van Arsenal, maakten ze naar buiten toe duidelijk dat ongeacht wat voor aanbiedingen ze kregen, ongeacht hoeveel geld er op tafel kwam, ze me niet zouden laten gaan.

Ik had al sms-overleg gehad met clubvoorzitter Tom Werner. Ik wilde naar Amerika gaan en mijn positie uitleggen aan de eigenaren van de club, maar ze zeiden: 'Luis, je blijft. Ons standpunt is wat Brendan en Ayre al hebben duidelijk gemaakt: je gaat niet weg. We gaan je niet verkopen.' tot hier

Omdat ik had gezegd dat ik weg wilde en nu duidelijk werd dat ik niet weg zou gaan, zat ik in een lastig situatie en ik wist dat er maar één oplossing was: dapper mijn borstkas spannen om de kogels op te vangen. Hard werken tijdens de training en over het veld rennen tot ik erbij neerviel. Ik heb nooit problemen gehad met Liverpool. Ik heb nooit iets tegen de fans of tegen mijn ploeggenoten gehad. Ik wilde alleen maar mijn leven veranderen, wilde alleen maar ontsnappen aan de druk en de spanningen.

De maanden gingen voorbij en ik scoorde weer, maar wat ik die zomer had gezegd, zat me nog steeds dwars. Ik voelde me slecht. Ik praatte niet veel met de trainer – in september en oktober sprak ik eigenlijk heel weinig met Brendan. We praatten amper en als we het deden, ging het alleen over voetbal. Ik had een slecht geweten over wat er allemaal tussen ons was voorgevallen. Ik werd er bijna wanhopig van. Toen ik de zomer daarop vertrok, lagen de zaken heel anders.

Brendan had gezegd dat ik geen respect voor de spelers had getoond door in het openbaar te zeggen dat ik weg wilde. Had hij dat recht in mijn gezicht gezegd, dan was het anders op me overgekomen. Maar hij had het in het openbaar gezegd. Toen praatten we al niet veel meer met elkaar en ik werd boos toen hij in de media over me sprak. Waarom was hij niet naar me toe gekomen om het te zeggen? Hij zou zeggen: 'Waarom heb je de media verteld wat je me recht in mijn gezicht had kunnen zeggen?' Ik vond dat het verschil was dat hij en de club wisten hoe het bij me lag voordat ik naar de media ging. Hij was de eerste die ik het had verteld. Ik heb het pas openbaar gemaakt toen ik, wanhopig, verward en bozig, vond dat ik het moest doen.

Brendan weet hoe het is om voetballer te zijn. Als coach had hij hetzelfde meegemaakt, verder kijken om te kunnen groeien en te verbeteren. Hij was van Swansea naar Liverpool gegaan.

Voor het voorval met Ivanović waren mijn gesprekken met hem vrij algemeen – 'Hoe gaat het thuis?' 'Hoe gaat het met je buiten het voetbal?' Maar in de eerste maanden van het seizoen ging het alleen over voetbal. Geleidelijk ontdooide onze relatie. In oktober hadden we een gesprek waarin we min of meer een streep zetten onder de hele affaire. Het was tijd om het achter ons te laten en ons op het voetballen te concentreren. Dat was ook

goed voor Liverpool. Ik vond het een opluchting. Het werd onderstreept door een nieuw contract met de club. Ik was gelukkig; ik zocht geen confrontaties. Als ik weg zou gaan, moest dat op een goede manier gebeuren en voor een goede prijs. Het moest voor alle partijen goed zijn.

De spelers waren blij dat achter de affaire een punt was gezet en dat ik bleef. Maar Martin Škrtel daagde me uit: 'Ik wacht nog altijd tot je je excuses in de kleedkamer maakt.'

De club liet merken dat ze mijn harde werken op het veld waardeerden. Een keer stelde de eigenaar John Henry een privévliegtuig tot mijn beschikking, zodat ik snel terug kon komen na mijn internationale verplichtingen voor Uruguay en de wedstrijd tegen Everton kon meespelen. Dat is een bewijs dat ze veel voor me over hadden. Dat hadden ze nog nooit eerder voor een speler gedaan en het bewees dat ze mij waardeerden, en ook hoe ik me teruggevochten had. Volgens mij erkenden ze na alles wat er gebeurd was – de schorsing, dat ik weg wilde, dat ik dat in een interview had gezegd en alle problemen die dit soort dingen veroorzaken – dat ik nog hard kon trainen, goed kon spelen en doelpunten kon maken. En dat waardeerden ze. Ik denk ook dat ze dat altijd hebben geweten. Dat het een van de redenen was waarom ze me niet wilden laten gaan: ze wisten dat ik nooit zou blijven mokken en dat ik me altijd voor honderd procent zou geven. Ze wisten dat ik, als ik eenmaal over de streep was, er alles aan zou doen om te winnen.

Het ligt niet in mijn aard om niet meer mijn best te doen of het bijltje erbij neer te gooien. Ik weet nog dat ik tegen Brendan zei dat ik me niet prettig voelde en dat ik, als ik zou blijven, niet gelukkig zou zijn. Toen zei hij: 'Ja, maar ik ken je. Ik weet hoe je in elkaar zit.'

Even later dacht ik in mijn hotelkamer na over zijn woorden en begreep ik wat hij bedoeld had. Hij wist dat ik weg wilde, maar dat ik als ik bleef geen enkel probleem voor hem zou vormen. Dat bedoelde hij met 'ik weet hoe je in elkaar zit.'

Daarom deed het zo veel pijn om te horen dat bepaalde exspelers van Liverpool zeiden dat ik niet loyaal was. Ze moesten beter weten. Ze weten hoe belangrijk het is dat je gezin het goed heeft en ze weten ook waarom ik me zo in de steek gelaten voelde. Als ik mijn vertrek had afgedwongen door te weigeren te spelen, door te doen alsof ik geblesseerd was of door niet in dienst van het elftal te willen werken, dan – en alleen dan – hadden ze mogen zeggen dat ik niet loyaal was. De spelers die niet voor hun ploeggenoten en voor hun club willen werken, zijn de mensen die niet loyaal zijn. En dat is iets waar niemand me ooit van kan beschuldigen.

Ik was in de war, gekwetst, stond onder druk, voelde me wanhopig, onzeker wat ik moest doen en er tolden allerlei gedachten door mijn hoofd.

Ik weet nu zeker dat het verkeerd zou zijn geweest om naar een rivaal van Liverpool over te stappen. Ik zou het gelukkige gevoel dat ik in de loop van het seizoen terugvond, hebben verloren. Het zou een verkeerde beslissing zijn geweest. Ik zou niet trots kunnen

zijn op een zoon die in Liverpool was geboren, ik zou mensen die me geholpen hebben in de steek hebben gelaten, mensen die het voor me opgenomen hebben, mensen die me begrepen, mensen die me kenden. Ik zou niet de voldoening hebben gevoeld dat ik me uit die situatie had geknokt, dat ik mezelf en anderen had bewezen dat ik het overwonnen had, dat ik eraan heb bijgedragen dat de belofte dat Liverpool zich voor de Champions League zou kwalificeren, werkelijkheid werd. Het seizoen 2013/'14 was ik gelukkig op én buiten het veld en dat kwam grotendeels doordat ik bleef. Ik had geluk: ik had het allemaal kunnen verpesten. Als ik met Tom Werner praatte, zei hij altijd 'dank je voor alles wat je voor de club hebt gedaan' en dat betekende veel voor me. Hij had het ook begrepen en ik begreep zijn positie. Uiteindelijk was ik hem er dankbaar voor. Hij en anderen hadden voorkomen dat ik een fout zou maken. Door de woorden van mijn aanvoerder, de vastbeslotenheid van de club om me niet te laten vertrekken en mijn eigen besluit bleef ik uiteindelijk. En, zoals Brendan wist, zou ik dat met hart en ziel doen: geen halve maatregelen. Het belangrijkste gevoel dat ik tijdens het seizoen 2013/'14 heb gehad, was opluchting. Ik was heel erg blij dat ik was gebleven. Ik was heel erg blij dat ik nog altijd een goede relatie met de supporters had. Zelfs voor de fans die moeilijk te overtuigen waren, zijn doelpunten zeer overtuigend. Volgens mij wisten ze wel dat ik me ongelukkig voelde en dat ik het nu met ze wilde goedmaken. Nu ging het erom.

Zo hadden we het in onze dromen voorgesteld: we wisten al een hele tijd dat dit een geweldige dag kon worden. Ik weet nog dat ik die zondagochtend in april wakker werd en op de klok keek. *Niet lang meer.*

Er stond iets te gebeuren in Liverpool. Je kon het zien en je kon het horen, vóelen. Alles en iedereen had al weken naar dit moment toegeleefd en nu voelde het alsof dit voor ons het beslissende moment van het seizoen was. En meer dan dan: sommige supporters vertelden ons dat Liverpool hier meer dan twintig jaar op had gewacht. Wat mezelf betreft: ik had de club bijna de rug toegekeerd en moest je nu eens kijken. Nu waren we er heel dichtbij. We bleven maar winnen en winnen en winnen, en het elftal groeide. We hadden negen Premier League-wedstrijden op rij gewonnen en met elke overwinning kwam het dichterbij. Wonnen we vandaag weer, dan eindigden we niet alleen bij de eerste vier, zoals Steven Gerrard had beloofd, maar konden we de landstitel binnenhalen.

Zo voelden de supporters het. De weken daarvoor had ik duizenden keren gehoord: 'Luis, we móéten de titel winnen.' Sinds de wedstrijd tegen Sunderland van eind maart stonden er supporters langs de weg naar het hotel van de ploeg en bij Anfield. Zoiets had ik nooit eerder in Engeland gezien en de dagen voor de wedstrijd tegen Manchester City waren de fans nóg opdringeriger. 'We moeten zondag winnen.'

Ik dacht: rustig maar, er zijn nog vijf wedstrijden te gaan.

De supporters zongen: *'We're going to win the league! We're going to win the league! And now you're going to believe us, we're going to win the league.'*

Nee, zing dat nou niet! Nog niet! Zing iets anders. *Alsjeblieft.*

Maar we begrepen de opwindning. Ik was zelf een supporter: ik keek naar de wedstrijden van Nacional zoals zij naar die van Liverpool keken, met echte passie. Ik werd helemaal gek als we wonnen... (en helemaal gek als we verloren). We begrepen niet alleen alle opwindning, we raakten zelf ook opgewonden. Het was onvermijdelijk. *And now you're going to believe us?* We begonnen te geloven dat we misschien, heel misschien, echt kampioen konden worden. En toen we Manchester City versloegen, met nog vier wedstrijden te gaan, geloofde ik er helemaal in.

De Premier League-titel lag binnen ons bereik. We hadden een gigantische stap voorwaarts gemaakt. Ik probeerde er niet aan te denken, en uit bijgeloof durfde bijna niemand het ter sprake te brengen, in ieder geval niet openlijk, maar we konden er niet omheen. We wisten dat de wedstrijd tegen City enorm belangrijk was.

Toen de bus de volgende dag Anfield naderde, ging hij opeens stapvoets rijden. Er stonden duizenden supporters langs de weg die zongen en met vlaggen en sjaaltjes zwaaiden. Ik zag ook Uruguayaanse vlaggen. Er werd vuurwerk afgestoken. Het kostte de bus enorm veel tijd om zich er een weg doorheen te banen.

Binnen in de bus probeerden we allemaal te doen wat we voor iedere wedstrijd doen. Ik had altijd een klein speakertje zodat we met z'n vieren of vijven naar Spaanse of Uruguayaanse muziek kunnen luisteren. Ik zette hem niet te hard, omdat niet iedereen ervan hield. Rond een vierpersoonstafeltje zaten Iago Aspas, Coutinho, Lucas en Luis Alberto. Meestal. Danny Agger luisterde mee en lachte naar ons. Steven Gerrard zat verder naar achteren. Glen Johnson had zijn oortelefoontjes in, net als Daniel Sturridge. Rond een ander tafeltje verder naar voren zaten Flanagan, Joe Allen, Martin Kelly en Jordan Henderson met elkaar te praten. Helemaal voorin zat de trainer. Soms kwam een van zijn assistenten langs om op een iPad video's te laten zien. Mij een paar standaardsituaties of Stevie beelden van hoe de keeper van de tegenstander op strafschoppen reageerde.

Die dag was het anders, ook al probeerden we te doen wat we altijd deden. Het was onmogelijk om niet te letten op wat er buiten allemaal aan de hand was. Veel spelers hadden hun mobieltjes gepakt en fotografeerden en filmde de taferelen door de ramen heen. Voor de meeste voetballers werkt het motiverend om te zien hoe de supporters achter je staan, om te zien hoe belangrijk het voor mensen is. Voor anderen kan het beangstigend werken: ze worden bang dat ze een fout zullen maken. Maar we waren er klaar voor: we waren rustig.

Uiteindelijk stopten we bij het stadion. Door de hoofdingang en door de nauwe gang; de kleedkamer is ongeveer ingedeeld zoals de posities op het veld. Bill Shankly wilde het zo om spelers die tijdens de wedstrijd heel nauw met elkaar samenwerken al bij elkaar te

brengen. Nadat je door de kleine deur naar binnen ging, zat links van je doelman Simon Mignolet, dan Dan Johnson, Agger, Škrtel, Kolo... Gerrard, Henderson, Allen... Moses, Sturridge... Verdediging, middenveld, aanval. We zaten op onze vaste plekken, maar het voelde anders.

Naast mij zat Philippe Coutinho en we praatten met elkaar. Hij is pas eenentwintig en een fantastische voetballer: hij onderschept een pass in een fractie van een seconde, zonder dat de verdediger ook maar tijd heeft om na te denken – maar hij raakt gefrustreerd als hij de bal niet heeft. Ik zei dat hij zich geen zorgen hoefde te maken of zenuwachtig moest worden. We zijn goed met elkaar bevriend, maar in het verleden hebben we wel ruzie gehad op het veld. Ik zei dat hij niets hoefde te bewijzen omdat hij een van de beste spelers ter wereld is op die positie. Laat je niet afleiden, rustig, gewoon voetballen.

Ik praatte ook met Raheem Sterling. Als hij wil, kan Raheem de beste speler ter wereld zijn in een-op-een-situaties. Hij is nog maar negentien. Soms gebruikt hij zijn snelheid en techniek in een-op-een-situaties op een verkeerde manier en hij moet nog leren wanneer hij een een-tweetje moet aangaan en wanneer hij beter kan dribbelen. Hoe snel hij ook is, soms is het sneller om te kaatsen dan met de bal te rennen. Hij wordt steeds beter; wedstrijden zoals deze zijn goed voor hem. Stevie heeft ook veel met hem gepraat en hij luistert echt.

Ik weet niet waarom ik die dag besloot om iets tegen de jongens te zeggen. Ik zie mezelf niet als een leider in de kleedkamer, maar ik ga al wel een tijdje mee. Ik was nog maar eenentwintig toen ik heel belangrijke wedstrijden voor Ajax speelde, en met Uruguay het WK en de Copa América. Ik weet nog hoe ik me als jonge speler voelde wanneer een oudere speler iets tegen me zei: het stelde me op mijn gemak, vooral voor een belangrijke wedstrijd. En nu wilde ik hen op hun gemak stellen, want ik voelde dat dit niet zomaar een wedstrijd was. Mijn ploeggenoten weten dat ze me moeten negeren als ik op het veld boos word, want ik sta aan hun kant en blijf voor hen werken. Die steun gaven ze me, en ik wilde hun datzelfde geven.

Vlak voor we de spelerstunnel inliepen, op weg naar de aftrap, sprak ik hun toe. Je hebt liever geen peptalk voor de warming-up, want dan ben je te vroeg opgepept en verspil je te vroeg te veel energie. Ik beweer niet dat ze extra gemotiveerd waren door wat ik had gezegd – en Stevie sprak ze ook toe – maar de timing is belangrijk. Zeg het vlak voor je de kleedkamer verlaat, de wedstrijd gaat bijna beginnen en dat is wat je in je hoofd hebt. Bij Uruguay heb ik dat zelf talloze keren meegemaakt. Als jonge speler zoog ik de woorden van Diego Forlán of ‘Loco’ Abreu in me op en met hun woorden in mijn hoofd ging ik het veld op. Je denkt dat je de hele wereld aan kan.

De drie maanden daarvoor had Brendan Rodgers heel speciale wedstrijdbesprekingen gehouden. Hij had contact opgenomen met de moeder van ieder van ons en hun gevraagd iets over hun zoon op te schrijven. Voorafgaand aan iedere wedstrijd in de reeks die ons zo dicht bij de titel bracht, las hij de vijf minuten voor we het veld op gingen aan het hele

team voor wat een van hen geschreven had. Het laatste woord was niet van de trainer, maar van de moeder van een speler. We wisten nooit om welke moeder het ging. Hij las het stukje helemaal voor en kwam dan terug op een zinnetje waarvan hij dacht dat het ons zou aanspreken.

Een moeder schreef bijvoorbeeld: ‘Al sinds zijn negende droomde mijn zoon ervan om bij Liverpool te spelen, en moet je nu eens kijken.’ Of: ‘Iedere keer dat ik in Liverpool ben, voel ik de genegenheid die de mensen voor mijn zoon hebben.’

Soms werd het een soort quiz: *wiens moeder is het deze week?* Andere keren viel het kwartje meteen, wist je direct om wie het ging. Toen het stukje begon met: ‘Mijn zoon begon in Brazilië op straat te voetballen toen hij ...’ of ‘Mijn zoon wilde vanaf het moment dat hij kon lopen, doelman worden’, dan was het snel duidelijk. De dag dat Brendan het stukje van mijn moeder koos, begon hij met ‘Ik ga vandaag in het Spaans voorlezen,’ dus vermoedde ik al dat het mijn beurt was. Hij las mijn moeders boodschap eerst in het Spaans en toen in het Engels. Het was emotioneel om te horen wat ze had geschreven. Daarna ging hij terug naar het zinnetje ‘In elk huis in Uruguay hangen tegenwoordig Liverpool-shirts’.

Brendan probeerde zijn ‘moeder-motivatie’-tactiek een week uit en vervolgens wonnen we, dus hij ging ermee verder. Die dag tegen City las hij het stukje van de moeder van Philippe.

Voor de wedstrijd tegen Manchester City was er een eerbetoon aan de slachtoffers van de Hillsborough-ramp, een kwarteeuw geleden. We stonden rond de middencirkel toen er een collage op de Kop verscheen met daarop ‘25 jaar, 96’. Het werd doodstil in het stadion, niet stil maar doodstil. Je hebt geen idee wat voor een indruk dat maakte. Ik heb daar wel vaker gestaan voor een minuut stilte, maar dit had ik nog nooit meegemaakt; het was indrukwekkend om daar in het midden te staan, ongelooflijk. Het was muisstil. Ik dacht aan al die mensen die het leven hebben gelaten, maar ik dacht ook aan de nabestaanden; aan de waardigheid waarmee ze de herinnering aan hun geliefden levend hebben gehouden en voor gerechtigheid vechten. Ik bedacht dat dit iets is waar iedereen in het Engelse voetbal zijn respect aan betoont en achter staat, en ik ben er niet zo zeker van dat dat overal zo zou zijn.

Na de stilte begon het kabaal van de toeschouwers. We waren klaar voor de wedstrijd en die dag leek het alsof we tegen onszelf zeiden: ‘Nu moeten we laten zien wat Liverpool echt waard is en de wedstrijd voor die zesennegentig slachtoffers en hun familie winnen. We moeten voor hen kampioen worden.’ Het was zo’n ongelooflijk stimulerende mengeling van gevoelens, van die stilte naar het gejuich van het publiek en dat gevoel van verantwoordelijkheid. Sommige mensen zeggen dat het na zo’n moment moeilijker is om aan een wedstrijd te beginnen, dat het druk op je legt en afleidt van de taak die je wacht, maar ik vind dat het je geest juist focust.

Vóór de wedstrijd had ik met Philippe gesproken, maar toen het moment was gekomen waar het allemaal om draaide, hoorde hij me niet meer. Gelukkig maar. Toen hij in de tweede helft de bal in de voeten kreeg na verkeerd uitverdedigen van Vincent Kompany, stond hij met zijn rug naar het doel aan de rand van het strafschopgebied. Het eerste dat ik dacht was dat hij hem op mij kon terugleggen. Maar op het moment dat ik zijn naam schreeuwde, hing de bal al in de touwen.

Even deed hij niets, alsof hij niet goed wist hoe hij het moest vieren, en vervolgens werd hij bedolven onder een berg lichamen.

Het doelpunt viel op een moment dat we niet goed speelden en we de greep op de wedstrijd aan het verliezen waren. City was langszij gekomen tot 2-2, nadat we met 2-0 hadden voorgestaan en zij kregen meer scoringskansen dan wij. Het was een enorme klap voor hen en daar herstelden ze niet meer van. Bij 2-2 domineerden ze de wedstrijd en overklasten ze ons. De 3-2 kwam eigenlijk uit de lucht vallen; als wij niet hadden gescoord, denk ik dat zij gewonnen zouden hebben.

Het liep fantastisch bij hen, maar Philippes doelpunt was een keerpunt. Je kon zien dat ze er daarna fysiek doorheen zaten. Ze speelden met langere ballen en wij stonden achterin goed. Tot meer waren ze niet in staat.

Wij hadden geen haast. Ik kreeg het op een gegeven moment met Samir Nasri en David Silva aan de stok omdat ze vonden dat ik snel een vrije trap moest nemen, maar als we met 3-2 of 2-1 voorstaan en de klokt tikt door, heb ik geen haast. En als de tegenstander dan over de rooie gaat, prima. Ik merkte dat ze dachten dat ze me misschien konden opfokken, me misschien een rode kaart konden aansmeren, maar ik zei alleen: 'Nee, ik neem de vrije trap wanneer ik dat wil, niet wanneer jullie zeggen dat het moet.'

Al in de eerste tien minuten van de wedstrijd was ik tegen een gele kaart aan gelopen. Vroeger zou ik dat een probleem hebben gevonden, maar tegenwoordig blijf ik kalm. Ik weet wanneer ik een gele kaart ga krijgen: sterker nog, soms heb ik een gele kaart nodig om wat rustiger te worden, om mijn energie beter te richten. Dit keer voelde ik dat ik alles onder controle had.

Voor mij was de treffer van Philippe het Doelpunt van het Jaar. Hij stond niet naar het doel toe, zijn blikveld stond haaks op het doel en hij raakte de bal gewoon perfect. Misschien was het voor een supporter of een journalist niet zo'n geweldig doelpunt, maar als je naar de technische uitvoering kijkt, die bepaald niet makkelijk is, en je plaatst het in de context van die wedstrijd, dan was dit voor mij het beste doelpunt. Het was het beste doelpunt door de gevolgen, door de uitslag en door het doelpunt op zich. We waren er nu héél dichtbij.

Op dat moment dachten we dat die wedstrijd bewees dat we het geluk van de kampioenen hadden; we waren enorm opgelucht toen hij erin ging. We dachten: als we deze wedstrijd kunnen winnen, waarin we het zo moeilijk hebben gehad, dan is daar een

reden voor. Dan is er iets. We hadden ook het geluk dat Vincent Kompany die week een blessure had opgelopen en dat Yaya Touré eraf moest. Kompany is waarschijnlijk de beste verdediger die ik in de Premier League tegenover me heb gehad. Hij zet zijn ploeg, City, neer, en op zijn positie is hij de beste ter wereld. Spelers die zeggen dat ze willen dat hun tegenstander in de sterkste opstelling speelt, liegen; ik had gewild dat hij er niet bij zou zijn, natuurlijk. Het bleek dat hij ondanks die blessure toch speelde, maar zijn fout kwam ons goed uit.

Na de wedstrijd hield Brendan zijn praatje kort en ingetogen. Hij feliciteerde ons met het werk dat we hadden verricht, niet alleen gedurende deze wedstrijd, ook de wedstrijden daarvoor. Hij zei dat de manier waarop we hadden gespeeld liet zien waarom we stonden waar we stonden: ondanks de almaar groeiende druk waren we een eenheid gebleven en hadden we onze kwaliteiten getoond. Sommige mensen vinden dat we, nadat Steven Gerrard ons op die manier bij elkaar had geroepen, het kampioenschap te vroeg hebben gevierd; dat die groepsknuffel betekende dat we dachten dat we er al waren. Flauwekul. Ik ben verbaasd dat mensen dat zeggen, terwijl de tv-camera's opvingen wat Stevie zei: *'We gaan door.'*

Dit was geen ploeg die dacht dat ze het kampioenschap al had binnengehaald; het was wel een ploeg die vond dat ze een enorme stap in die richting had gezet. En dat hadden we ook. We hadden het mogelijk gemaakt: we hadden onze directe concurrent in de titelstrijd verslagen. We hadden het nu zelf in de hand. Maar we waren er nog niet.

De boodschap van onze aanvoerder was duidelijk. We hadden een fantastische prestatie geleverd, maar deze wedstrijd was afgelopen en de volgende stond op ons te wachten. Het was een moment om van te genieten, maar daarna moesten we ons richten op het duel tegen Norwich.

Niet *'We zijn er'*, maar *'We gaan door'*.

We zouden doorgaan, maar we wisten dat we er dichtbij waren. Op dat moment dachten we dat we de titel konden winnen. De week daarop versloegen we Norwich, al ging het heel moeizaam. We wankelden, we gaven het bijna weg. Het leek wel alsof we een soort lotsbestemming hadden. Ik wist alleen nog niet hoe wreed die zou zijn.

Van waar ik op het veld stond, zag ik het duidelijk. Het moment waarop het ons allemaal begon te ontglippen. Ik zag hoe de bal onder Stevie's voet door schoot en Demba Ba ervandoor ging, helemaal in zijn eentje. Ik kon alleen maar bidden dat Simon hem op een of andere wijze zou stoppen. Dat kon hij helaas niet. Als ik in Stevie's schoenen had gestaan, weet ik niet of ik nog wel verder had kunnen spelen. Mentaal is dat heel, héél moeilijk. Er was in de voorafgaande weken zo veel over hem gezegd, de verwachtingen waren zo hoog, ze zeiden dat hij Liverpool, zijn club, naar het eerste landskampioenschap

in twintig jaar zou leiden, over de Hillsborough-ramp precies vijfentwintig jaar geleden, waarbij zijn nichtje was omgekomen – en dan gebeurde er dít. De aanvoerder, het gezicht van de club, een geboren en getogen *Scouser*, uitgerekend hij maakte de cruciale fout.

Meteen vanaf zijn begin bij Liverpool hing er iets om Gerrard heen, was er iets dat me trof. Dat is het enorme respect dat iedereen voor hem heeft, tot en met de stagiairs die af en toe meedoen aan de pass-oefeningen tijdens de training. Wie de bal kwijtraakt, moet in het midden gaan staan. Als ik op Stevie passte, probeerde ik dat altijd een beetje harder te doen, zodat hij in het midden moest. Maar wat gebeurde er? Ik passte naar hem, hij controleerde de bal niet omdat ik te hard had getrapt, en ik wachtte tot hij in het midden ging staan, en hij wachtte tot ik in het midden ging staan vanwege de pass. Hij werd niet boos, hij glimlachte alleen maar en zei tegen een van de stagiairs: ‘Goed, beslis jij maar, wie moet er in het midden?’ Natuurlijk wezen ze iedere keer onvermijdelijk naar mij – dat is respect.

Stevie is een rustige aanvoerder. Als ik hem zag schreeuwen, wist je dat hij echt woedend was en ook dat hij gelijk had. Hij verheft zijn stem niet zomaar. Zo’n soort aanvoerder wil hij niet zijn en wij spelers vonden hem geweldig zoals hij is. Hij is geen aanvoerder die ten overstaan van iedereen op het veld een dolletje met je maakt, maar als hij in de kleedkamer of op het veld iets tegen je zegt, luister je omdat hij nadenkt over wat hij zegt. Hij is weloverwogen en dat vind ik prettig. Hij is ook een heel intelligente speler. Vorig seizoen heeft hij ook geweldig gespeeld op een positie die niet echt de zijne was, maar het verbaasde me niet; niemand leest het spel beter dan hij.

Maar nog altijd was hij geen landskampioen geworden. Hij verdiende het. Stevie was erin gaan geloven, net als wij allemaal. En nu was het hem afgenomen, en ook nog door zijn eigen slippertje tegen Chelsea. Het is wreed en moeilijk te accepteren. Wat we bereikt hadden, hadden we voor een heel groot deel aan hem te danken; hij was de drijvende kracht van de ploeg, de vaandeldrager.

Ik ben ervan overtuigd dat als Chelsea niet op die manier had gescoord, ze helemaal niet hadden gescoord. En als je eenmaal met één doelpunt achterstaat tegen hen, kun je het zo ongeveer wel vergeten.

In de rust was Stevie bijna niet aanspreekbaar en wij wisten sowieso niet wat we moesten zeggen. We waren ons ervan bewust dat we zijn fout moesten goedmaken en in de tweede helft de wedstrijd voor hem moesten winnen. Dat dachten we echt. Hij had zo veel voor ons gedaan. In de tweede helft deden we er alles aan om te winnen, net als hij. In de loop van dat seizoen had hij een paar keer geschoten, maar in de tweede helft veranderde alles: hij schoot heel vaak om ons weer terug in de wedstrijd te brengen. Ik denk niet dat het wanhoop was, zoals sommige mensen zeiden. Het was meer iets tactisch, iets logisch. Chelsea liet zich heel ver terugzakken en het was moeilijk om erdoorheen te komen. De enige manier om te scoren was van buiten het strafschopgebied en hij kreeg veel schietkansen.

We speelden niet echt goed, maar ik denk oprecht dat we niet veel meer hadden kunnen doen. We hadden tien spelers tegenover ons, bijna allemaal in het strafschopgebied. We konden een een-tweetje proberen, of de bal snel passen om ze uit hun positie te lokken en een beetje ruimte te creëren, maar altijd dook er wel weer een verdediger voor je op. Het is heel lastig als je geen ruimte hebt om te bewegen.

En ondertussen zie je de klok doortikken, de tijd begint te dringen.

Voor de wedstrijd wisten we dat we voldoende hadden aan een gelijkspel. Met de sfeer op Anfield en het feit dat we kort daarvoor City hadden verslagen, bleef onze houding hetzelfde: we wilden winnen. Maar we wisten dat we met een gelijkspel nog steeds bovenaan zouden staan. Wat ik niet had verwacht, is dat zij op een gelijkspel speelden. Zij wonnen, dat is waar, maar ik ben ervan overtuigd dat ze zonder dat gelukje geen doelpunt zouden hebben gemaakt.

We liepen niet in de val te denken dat het ze niets meer uitmaakte. José Mourinho had gezegd dat de Champions League hun prioriteit was, dat de wedstrijd op Anfield er eigenlijk niet toe deed. We hoorden zeggen dat hij niet met zijn eerste keus zou spelen en de kranten schreven dat het 'een ploeg jonkies' zou zijn en dat 'ze Liverpool zouden laten winnen' – maar daar traptten we niet in. Vergeet het maar. Stevie had het gehad over doorgaan tegen Norwich, maar we wisten dat we ook tegen Chelsea goed zouden moeten spelen. We hadden nooit het idee dat we de titel cadeau zouden krijgen. We wisten dat sommige basisspelers niet aan de aftrap zouden staan, maar we wisten ook dat als ze kampioen wilden worden – en de mensen vergaten dat zij daar nog steeds kans op maakten – ze op de winst moesten spelen. Ik snapte niet waarom ze tijdrekten als ze niets aan een gelijkspel hadden. Ik vond een gelijkspel prima. Voor ons was het genoeg, voor hen niet.

Het was geen mooie wedstrijd en een lastige voor ons. Geen enkele speler vindt het prettig als de tegenstander zich zo ver laat terugzakken. En nog minder om de ploeg te zijn die zich zo ver laat terugzakken. Iedere trainer speelt zoals het hem goeddunkt, dat maakt me niet uit. Het enige wat ik niet leuk vond, is dat ze vanaf het allereerste moment tijdrekten. Ik vroeg me af: waarom rekken ze vanaf de allereerste minuut tijd?

Ik vroeg het zelfs aan een van hun spelers.

'Wat moet ik dan doen? Als de trainer wil dat we zo spelen, moet ik zo spelen,' zei hij. 'Wat kan ik anders? Als ik niet doe wat hij zegt, speel ik niet. Wat zou jij doen?'

Er zijn een heleboel ploegen die een verdedigende tactiek hanteren en er vervolgens razendsnel uitkomen, als ze dat al doen. Dat is normaal, geen probleem. Maar zoals zij met het oog op de klok speelden, dat frustreerde ons. Ze probeerden ons op de zenuwen te werken, denk ik, en dat lukte. 'Kom op, schiet op.' We hadden ons niet moeten laten provoceren. Mourinho wist: als je tijdrekt, als je vanaf het begin temporiseert, gaan ze zich ergeren, dan draaien ze door, dan doen ze alles. Ze haalden ons uit ons spel, we werden uit

de tent gelokt. En natuurlijk hadden we dat foutje nooit verwacht – en daarna werd het voor ons pas echt moeilijk. Zij hadden het ook niet verwacht. Je kunt een fout niet voorzien.

In de tijd dat we maar bleven winnen, hadden de mensen het steeds over het landskampioenschap, en dan zei ik altijd: ‘Ssst, niet over praten. Dat brengt ongeluk.’ Ik heb nog nooit een Engelse speler zo over een aanstaand kampioenschap horen praten, maar onder de Spaanstaligen waren er een paar spelers die het erover hadden hoe het zou zijn als we kampioen werden. Ik zei steeds dat ze hun mond moesten houden.

Ik ben daar heel bijgelovig in. In mijn jeugd in Uruguay, toen ik een jaar of acht, negen was, liep ik op weg naar een wedstrijd een winkel in. Ik kreeg een munt van 50 cent als wisselgeld, en die stopte ik in mijn sok. Hij gleed naar beneden en ik voelde hem bij mijn voet. De wedstrijd begon en hoewel ik de munt steeds kon voelen, scoorde ik zes of zeven doelpunten. We wonnen met 9-1. Dus de week erop ging die munt weer in mijn sok, en de week daarop, en de week daarop... Totdat ik een keer niet meer scoorde, en ik de munt weggooidde.

Iets anders is mijn obsessie met als laatste het veld opkomen. Dat gaat zo ver dat ik al boos ben en helemaal doordraai voor de wedstrijd goed en wel begonnen is, als ik niet als laatste het veld opkom. Het was een probleem toen ik net bij Liverpool was, omdat Pepe Reina datzelfde bijgeloof heeft en ik als een-nalaatste naar buiten moest komen.

We stonden allebei bij de deur van de kleedkamer en ik zei: ‘Nee, na jou, na jou.’

‘Nee, na jou,’ zei Pepe dan.

Hij had me al snel door: ‘Hé makker, jij wil graag als laatste het veld op, hè?’

Toen we twee of drie wedstrijden hadden gespeeld zonder te winnen, sprak ik met hem af dat ik na hem naar buiten zou gaan om te zien of dat iets aan ons geluk veranderde. Als we zouden winnen en ik zou scoren, kon ik Pepe met zekerheid zeggen dat ons geluk was gekeerd doordat ik als laatste het veld op was gelopen.

Ik kan er zelfs niet tegen om voor de wedstrijd ‘succes’-sms’jes te krijgen. Mijn familie weet dat ze me niet moeten sms’en of bellen. Als iemand ‘Succes, Luis’ zegt vóór een wedstrijd waarin ik helemaal niets klaarmaak, is die persoon duidelijk de vloek geweest. Later zeg ik tegen die iemand dat hij of zij op een wedstrijddag nooit meer contact met me mag zoeken.

Maar de dag na de wedstrijd tegen Norwich verknalde ik het uitgerekend zelf toen ik aan Ray Haughton vroeg wat er aan het einde van het seizoen ging gebeuren. Moesten we nog ergens voor blijven, zouden er recepties zijn, dat soort dingen.

Ik zei niet *wanneer* we de titel winnen; ik zei steeds *als* we de titel zouden winnen. Ik vroeg het alleen vanwege de planning, verder niet – we zouden naar Barcelona gaan, naar Sofi’s familie en daarna naar Uruguay en ik moest vliegtickets boeken. Hij zei dat er

inderdaad iets gepland stond voor het geval er iets gebeurde, voor het geval we kampioen werden. Voor zover ik weet had niemand anders het hem gevraagd. Alleen ik.

Ik kon me wel voor mijn kop slaan – Waarom had ik hem dat verdomme gevraagd?! Waarom?! Ik wilde alleen maar uitzoeken welke vluchten ik kon boeken. Ik was woedend op mezelf. Wat had ik gedaan? In de wedstrijd tegen Chelsea moest ik ineens aan dat moment denken.

Na de wedstrijd tegen Chelsea, hadden we de titel niet meer in eigen hand, want als we onze laatste twee wedstrijden zouden winnen en Manchester City won de hunne, zouden ze ons waarschijnlijk op doelsaldo voorbijgaan. Maar we vonden nog altijd dat we een goede kans hadden, dat we het in eigen hand hadden.

Het 3-3 gelijkspel tegen Crystal Palace in de volgende wedstrijd kwam harder aan dan het verlies tegen Chelsea. Deels omdat de strijd nu beslist leek, deels door de manier waarop.

Een ploeg als Liverpool die zo speelt en zorgeloos met 3-0 voorstaat, mag zoiets nooit laten gebeuren. Je kunt een 3-0 voorsprong verspelen tegen Chelsea, Arsenal, Manchester City, maar niet tegen Crystal Palace, niet zoals wij toen speelden en nu we zo ver boven hen op de ranglijst stonden en zij niets meer hadden om voor te spelen. Dat was onze fout.

Bij de stand van 3-0 bleven we maar naar voren gaan – op jacht naar meer doelpunten. Toen ik het derde doelpunt scoorde, rende ik het doel in om de bal te pakken, om snel weer verder te kunnen. We raakten in vervoering en begonnen te denken dat er nog meer doelpunten gingen komen, een heleboel. Op een of andere manier leek het mogelijk om ons nadelige doelsaldo ten opzichte van Manchester City goed te maken, en dat was het enige waar we aan dachten: *doelpunten, doelpunten, doelpunten*. Die sfeer was aanstekelijk: de supporters schreeuwden ons naar voren. We konden het voelen. Eventjes dachten we dat we het zouden kunnen.

Toen ik er een paar dagen later in alle rust over nadacht, wist ik dat we stom waren geweest. We hadden een kans om op doelsaldo kampioen te worden, maar dan hadden we echt een wonder nodig. Bij 3-0 voor was het doelsaldo +53 en dat van City +59. Zelfs als we in de laatste tien minuten nog drie keer hadden gescoord, dan lagen we nog drie doelpunten op hen achter. En wij moesten nog maar één wedstrijd spelen en zij twee. Het was onmogelijk. En door gelijk te spelen, hadden we de titel weggegeven.

We wisten dat als we Crystal Palace zouden verslaan, City zou móéten winnen en dat dat een enorme druk op hun schouders zou leggen. Het verlies tegen Chelsea was erg, misschien fataal, want als we toen gelijk hadden gespeeld of hadden gewonnen, waren we waarschijnlijk kampioen geworden: we zouden waarschijnlijk van Crystal Palace winnen en op de laatste dag thuis tegen Newcastle maakten we een goede kans. Maar hoewel we van Chelsea hadden verloren, waren we nog niet uitgeschakeld want we dachten dat City door alle druk in zijn laatste drie wedstrijden nog punten kon laten liggen. Toen we

gelijkspeelden tegen Crystal Palace, wisten we dat het voorbij was: niet alleen vanwege het puntenverlies, maar omdat de druk op City nu veel minder werd. City mocht nog een keer gelijkspelen, zelfs dan waren ze kampioen.

Het was echt een enorme domper. Hoewel ik de titel liever op punten misloop dan op doelsaldo. Als je met hetzelfde aantal punten eindigt, lijkt het onrechtvaardig dat je geen kampioen wordt. Er zou dan eigenlijk een play-off moeten komen, een finale om de titel. Waarom is die andere ploeg kampioen? Vanwege die paar doelpunten meer? Nee. Laten we een finale spelen. Als we de titel op doelsaldo hadden verloren, was het gevoel van onmacht nóg groter geweest. We verloren hoewel we er voluit voor gingen en dat is iets om trots op te zijn. Het is onze manier van spelen: het hele seizoen speelden we aanvallend. Maar dat maakt de pijn niet minder. Toen Crystal Palace 3-2 maakte, dacht ik nog altijd dat zij onmogelijk gelijk konden maken. Maar toen zij hun derde doelpunt maakten, ging ik door de grond.

Na het laatste fluitsignaal kon ik mijn tranen niet bedwingen. Ik trok mijn shirt over mijn hoofd en wilde alleen maar verdwijnen. Ik weet dat Stevie naar me toe kwam, en Glen ook. Dat weet ik omdat ik ze heb gevoeld en gehoord. Maar ik heb ze niet gezien. Ik weet ook dat Kolo naar me toe kwam en met me van het veld liep. Hij voerde me mee en praatte de hele tijd tegen me. Op Selhurst Park is de spelerstunnel in een hoek van het veld en ik stond helemaal in de andere hoek. Het leek eindeloos te duren voor we er waren. Ik werd meegevoerd als een blinde. De hele tijd had ik mijn shirt over mijn hoofd. Kolo liep naast me en zei steeds: 'Oké, oké, we zijn er bijna.' Ik wilde per se niet dat er een foto van me werd gemaakt terwijl ik huilde. De tranen stroomden over mijn gezicht, en ik wilde niet dat iemand dat zag.

Ik wilde mijn shirt wel omlaag doen, ik wilde wel zeggen: 'Kijk, ik huil niet.' Maar dat lukte me niet. Het was ook trots. Ik beleef voetbal heel anders dan de meeste spelers. Velen zullen het niet gezien hebben, maar toen ik tegen Manchester United scoorde, toen we in maart met 3-0 van hen hadden gewonnen, huilde ik ook. Ik huilde van geluk. Als je foto's van die wedstrijd ziet, zul je zien dat mijn ogen rood zijn.

Ik probeerde te verbergen hoe hard de klap was aangekomen, maar iedereen kon zich voorstellen dat ik onder dat shirt huilde. Ze zagen me schokschouderen.

Als ik tegen Crystal Palace niet had gehuild, zouden al die opgekropte emoties er op een andere manier uit zijn gekomen. Misschien zou ik iets hebben gedaan waar ik later spijt van zou krijgen. Misschien zou ik zo kwaad zijn geworden dat ik in de kleedkamer iets zou hebben gesloopt. Ik heb nog nooit iets stukgemaakt, maar heb weleens ergens een trap tegen gegeven. En hard ook.

In de kleedkamer heerste een oorverdovende stilte. Niemand zei iets. Althans, de eerste twintig minuten niet. Niemand verroerde zich, niemand sprak, niemand deed iets. We zaten daar alleen maar.

Kolo verbrak de stilte. Zo is hij; het is zijn karakter. Er zullen vast spelers zijn geweest die dachten: Kolo, hou je kop. Maar hij wilde ons een hart onder de riem steken en ik waardeerde echt wat hij voor mij had gedaan: me van het veld leiden. Het komt niet zo heel vaak voor dat een medespeler je zo veel steun geeft als hij mij die avond. En wat belangrijk is, is dat hij het niet alleen daar deed, ten overstaan van iedereen. Nee. Ook in de kleedkamer, waar ik me nog steeds verschrikkelijk klote voelde, bleef hij bij me, en later in de bus kwam hij een tijdje naast me zitten. Om te kijken hoe het met me ging, om te proberen me te troosten.

Maar er bestond eigenlijk geen troost.

De zondag daarop bestond er nog steeds een theoretische kans dat we kampioen zouden worden. We gingen er niet vanuit dat City zou winnen, we hadden de hoop nog niet helemaal opgegeven, maar diep in ons hart wisten we dat het niet zou gebeuren.

Het was zo veel jaren geleden geweest en we hadden nooit durven dromen dat we het zo ver zouden schoppen, dat we om de titel zouden strijden. Toen wist ik het nog niet, maar het was mijn laatste kans geweest. We waren er zo dichtbij en gaven het vervolgens op de pijnlijkste manier uit handen. Het was een unieke kans, en toen we die bij Palace door onze vingers lieten glippen, voelde ik me verloren. Machteloos en verloren.

VRIENDEN EN HELDEN

Bij mij thuis in Uruguay hangt, tussen de krantenknipsels en oude foto's, prominent een gesigneerd shirt van Steven Gerrard. Met een zwarte stift heeft hij hem opgedragen aan 'de beste speler met wie ik heb samengespeeld'. Het bezorgt me een ongelooflijk trots gevoel dat een van de belangrijkste spelers in de geschiedenis van Liverpool dat over mij heeft gezegd, vooral als ik eraan denk dat ik hem als tiener bij Nacional had gekozen voor mijn Liverpool-team op de PlayStation en ik hem in mijn tijd bij Groningen en Ajax op televisie doelpunten zag scoren.

Stevie is niet mijn eerste idool die een ploeggenoot wordt. Het mooiste voorbeeld is Sebastián 'El Loco' Abreu, tegen wie ik bij Nacional opkeek en die uiteindelijk, toen ik het tot het eerste elftal van Nacional had geschopt, naast me in de spelerstunnel stond. Het was een prachtig gevoel voor mij als jonge speler die het wilde gaan maken maar zo onzeker was dat mijn grote held tegen me moest zeggen dat ik op het veld de juiste mentaliteit toonde en het juiste karakter had om succesvol te worden. El Loco is in het voetbal een geestelijk vader voor me. Hij is een legendarische speler van Nacional en een voormalig Uruguayaans international. Hij was mijn idool en rolmodel. Hij gaf me als joch enorm veel vertrouwen. En hij was ook een echte grappenmaker. Aan het begin van mijn carrière speelde ik een keer tegen de Uruguayaanse international Álvaro 'Tata' González, die goed bevriend was met Loco. Ik speelde een van mijn beste wedstrijden tegen hem en scoorde een doelpunt dat nog steeds tot mijn favorieten behoort. Er kwam een lange bal van achteruit, ik ging een speler aan de binnenkant voorbij en Tata kwam naar me toe om me af te stoppen, maar ik passeerde hem links en scoorde. Na de wedstrijd ging ik bij Loco thuis langs en hij wilde me gelukwensen. Hij speelde toen al bij een club in Mexico. Toen verscheen Tata González. Ik kende hem niet; alleen van de wedstrijd.

Toen hij binnenkwam, keek hij me aan met een blik van: 'Wat doet die hier?'

Loco zei tegen hem: 'Ik heb hem hier laten komen zodat je zijn gezicht kan zien. Want tijdens de wedstrijd heb je alleen maar zijn rug gezien.'

Voor een jonge speler als ik was het iets ongelooflijks om opeens in gezelschap van Sebastián Abreu te zijn. Van jongs af aan was ik fan van Nacional geweest, en een kleedkamer delen met een van de beste spelers ervan was iets waar ik niet van had durven dromen. In het begin zat ik daar alleen maar met mijn mond dicht, niet in staat om iets uit te brengen. Hij 'adopteerde' me. Ik kon het heel goed met hem vinden, hoewel ik veel verlegener ben dan hij, en ik ben nu de peetvader van een van zijn kinderen. Hij liet me zien hoe je met mensen moet omgaan. Hij bracht me sociale vaardigheden bij die ik anders vast niet had geleerd. Hij is heel sociaal en iedereen is dol op hem. Hij was een echte held bij Nacional en dat ik goed met hem bevriend ben geraakt, is een van de mooiste geschenken die het voetbal me heeft gegeven.

Het maakt een heleboel uit als de spelers die je het meest bewondert, de leiders binnen de ploeg, jou een welkom gevoel geven. Ik herinner me nog dat ik de eerste keer naast Diego Forlán voor Uruguay speelde en hij vroeg hoe het me in Nederland verging. Hij was een van de belangrijkste spelers in de geschiedenis van het Uruguayaanse voetbal en hij vroeg aan mij hoe het met mijn carrière ging.

Zowel Diego als Loco was een voorbeeld voor me in mijn carrière voor hoe je je jegens ploeggenoten moest opstellen. Ik vind het niet prettig als gevestigde spelers jonge, talentvolle collega's uit de jeugdelftallen slecht behandelen. Daar heb ik een boel voorbeelden van gezien in Uruguay en Nederland – spelers die dachten dat ze boven anderen verheven waren. Natuurlijk kan ook ik tijdens de training boos worden op een joch van zeventien, uiteraard, maar niet omdat ik het idee heb dat ik hem mag kleineren. Je bent niet beter dan wie dan ook op het veld. Als een jonge jongen met het eerste elftal komt meetrainen en ze gaan niet netjes met hem om, spring ik graag voor hem in de bres. Niet om de 'good guy' te zijn, maar omdat ik vind dat dat zo hoort. Ik heb geen boodschap aan spelers die denken dat ze misbruik kunnen maken van hun gevestigde status. In Uruguay kon ik dat al niet uitstaan en dat zal altijd zo blijven. Het is mijzelf niet vaak overkomen en als het gebeurde ging ik er nooit op in. Dat is een verschil met vandaag de dag. De tieners laten zich horen; ze hebben hun antwoord klaar. Vervolgens heb je oudere spelers die dat antwoord niet op prijs stellen en dan krijgen ze tijdens de training op hun donder. Dat heb ik zien gebeuren. En antwoord geven is ook niet de oplossing. Het is het beste om je mond te houden, maar zorg ervoor dat het niet nog een keer kan gebeuren.

Toen ik bij Nacional aan het opkomen was, haalden de oudere spelers practical jokes uit zoals je broekje aan stukken knippen of je kleren naar buiten gooien. Dat laatste overkwam mij ook en in een van de zakken zat mijn allereerste mobieltje. Ik was er dolblij mee en nu hadden ze het naar buiten gesmeten. Het gebeurde ook dat spelers je petje op de verwarming legden, zodat het verbrandde.

Ik ben er behoorlijk zeker van dat die dingen niet meer gebeuren en dat komt misschien doordat de jonge spelers zich laten horen. Met een echt grapje is niets mis. Je mag voor de eerste keer met het eerste elftal meetrainen en ze scheren je kaal – prima, dat hoort bij het voetbal. Maar als het verder gaat en echt treiteren wordt, kan ik het niet hebben.

Ik heb geprobeerd om jonge spelers als Nicolás Lodeiro, de nieuwe aanwinst van Ajax, een handje te helpen. Hij zat iedere week op de bank en ik zei tegen onze toenmalige coach Martin Jol: 'Gun hem ook wat speeltijd.' En Martin zei: 'Goed hoor, geen probleem.' Ik wist dat hij al blij zou zijn als hij vijftien of twintig minuten kon spelen. Hij kwam uit Uruguay en werd niet opgesteld. Ik begreep wat hij doormaakte. De ploeg speelde goed en daar wilde hij deel van uitmaken. Hij had kwaliteit genoeg om bij Ajax te spelen. Ik hielp hem op dezelfde manier als Bruno Alves mij bij Ajax had geholpen.

De eerste speler met wie ik kennismaakte toen ik bij Liverpool had getekend, was Lucas

Leiva en hij is een echte vriend. We vormden bij Liverpool een groep Spaanstalige spelers en af en toe organiseerden we iets met onze vriendinnen en vrouwen erbij. Een hapje eten, wat kletsen en soms een spelletje monopoly. Of ik heb vals gespeeld? Als het kon wel, maar het heeft me weinig opgeleverd – de vrouwen waren taaie onderhandelaars en ik kan me niet herinneren dat ik vaak heb gewonnen.

Het gebeurt niet vaak dat je buiten het veld zo'n gezamenlijk sociaal leven hebt. Ik vind het lastig om uit te leggen waarom het zo moeilijk is om in het voetbal vrienden te maken, maar ik denk dat het met de aard van de sport te maken heeft. Je ploeggenoten kunnen ook je concurrenten zijn, dus het is een eenzaam bestaan. Ik kan mijn echte, goede vrienden in het voetbal op de vingers van één hand tellen. Ik heb heel wat ploeggenoten gehad, vroeger en nu, en sommige waren echt top, maar een ware vriend vinden is heel moeilijk. Het is makkelijk om een maatje te vinden als het allemaal goed gaat, maar als dat verandert, zijn ze er net zo tuk op om je onderuit te halen als ze daarvoor je succes met je vierden.

Voetbal kan relaties moeilijker maken: in zekere zin zijn we allemaal elkaars concurrenten en dan kan jaloezie de kop opsteken. Ik denk niet dat ik me daar schuldig aan maak, en ik zou nooit toelaten dat een persoonlijke vriendschap ten koste ging van mijn relatie met een ploeggenoot. Maar vriendschappen kunnen de manier waarop je met elkaar omgaat veranderen, net zoals de manier waarop je naar de wedstrijd kijkt, al was het maar onbewust. Stel je voor dat er drie spelers op het veld staan: jij, een vriend van je en nog een ploeggenoot. Je vriend is de speler die een goede kans mist en je denkt: ah, wat jammer, hij verdiende het om te scoren. Maar als je andere ploeggenoot een kans mist, denk je misschien anders. Dat is normaal. Soms kun je niet voorkomen dat je een vriendschap van buiten het veld op het veld laat meewegen en dat blijkt uit dit soort kleinigheden.

Door mijn ervaringen in Nederland en Engeland denk ik dat Engelse en Nederlandse spelers minder snel een groepje vormen dan Argentijnen of Uruguayanen. Natuurlijk heeft groepsvorming te maken met taal en cultuur, maar ik vind niet dat het een probleem is in de zin van rivaliteit of kliekvorming. Zo gaat het nu eenmaal, of je het leuk vindt of niet. In elke ploeg zijn er groepjes spelers met wie je het beter of minder goed kunt vinden, en als dat niet met taal te maken heeft, dan is het iets anders.

Je ploeggenoten zijn niet altijd je vrienden, maar maak je in de sport een vriend, dan is dat een vriend voor het leven. En als hij een held van je was, is het nog mooier.

Niets verbeeldt het bitterzoete gevoel van mijn laatste seizoen bij Liverpool beter dan de avond na de 2-0 nederlaag tegen Chelsea. Ik was op weg naar het Grosvenor House Hotel om een prijs in ontvangst te nemen, terwijl de enige prijs die ik écht had gewild me zojuist ontglipt was. Het had een van de mooiste avonden van mijn carrière moeten zijn. En ik had daar met mijn aanvoerder Steven Gerrard moeten staan, maar ik moest alleen gaan.

De zomer daarvoor, toen ik had gezegd dat ik de club wilde verlaten, toen het één grote chaos was in mijn hoofd en ik niet wist waar ik het moest zoeken, was er niemand die me beter bijstond dan Stevie. Vooral door hem veranderde ik van gedachten en bleef ik nog een seizoen. En nu was ik op weg naar de uitreiking van de Speler van het Jaar van de pfa, de Professional Footballers' Association. Hij zou met me meegaan, maar hij trok het niet. En dat begreep ik maar al te goed.

We zaten in de kleedkamer van Anfield en de gevolgen van de nederlaag tegen Chelsea waren nog niet helemaal tot ons doorgedrongen. Het was een droevige dag, maar het was ook de dag van de prijsuitreiking. Ik zei tegen hem: 'Trekken we nu ons nette pak aan, of gaan we in gewone kleren?'

Steven zei: 'Ik ga niet.'

We hadden verloren terwijl een gelijkspel voldoende was geweest, en dat ene foutje had hij gemaakt. Ik verweet hem helemaal niets; ik verweet hem het foutje niet en ik verweet hem niet dat hij geen zin had om te gaan. Ik begreep het, want ik had zelf ook geen zin.

Alles was al geregeld. Onze spullen lagen gereed in de bus die klaarstond om ons naar het vliegveld te brengen. De schoenen blonken en de pakken hingen klaar. Ze moesten iemand sturen om het allemaal weer terug te brengen. We zouden allemaal samen gaan: Stevie, Raheem, Daniel, ik en de trainer, maar ik was de enige speler die uiteindelijk in het vliegtuig zat.

Ik vond dat ik moest gaan uit respect voor de spelers die op mij hadden gestemd. En ik ben blij dat ik het heb gedaan. Ik wist het op dat moment nog niet, maar het was mijn laatste seizoen in de Premier League en ondanks alles wat er was gebeurd, kan ik heel oprecht zeggen dat ik het daar het grootste deel van de tijd enorm naar mijn zin heb gehad. Het is een fantastische competitie met een manier van spelen die me op het lijf geschreven is. Ik zal er altijd ongelooflijk trots op blijven dat ik werd uitverkozen tot beste speler.

Het was een bedrukte reis met Brendan, een paar leidinggevendenden en Sofi. Het grootste deel van de tijd zwegen we. Aan het begin van de dag waren onze verwachtingen hooggespannen geweest, maar nu voelden we ons lamgeslagen.

Maar toen we bij het hotel waren aangekomen en ik in het programmaboekje las welke spelers de prijs eerder hadden gewonnen, begon het tot me door te dringen hoe bevoorrecht ik was. Het gevoel van ‘wat doe ik hier?’ begon weg te ebben. Nu was ik trots om hier aanwezig te zijn: trots om in gezelschap te verkeren van deze spelers, mannen die geschiedenis hadden geschreven in het Engelse voetbal.

Sofi zei tegen me: ‘Hou voor ogen waarvoor je hier bent. Dit is een belangrijke prestatie en heel veel spelers zouden dolgraag in jouw schoenen staan.’ En ik dacht: ze heeft gelijk. Een heleboel spelers zouden dolgraag deze prijs krijgen. Ik had op Yaya Touré gestemd als beste speler en op Luke Shaw, die achter Eden Hazard tweede werd, als beste talent – beiden zouden waardige winnaars zijn geweest. Ik dacht aan al die spelers die hadden teruggeblikt op het seizoen en hadden besloten dat ik de beste speler van de Premier League was, en ik voelde me vereerd.

Spelers bedanken bij dit soort prijsuitreikingen altijd hun ploeggenoten, maar ik meende het echt heel oprecht. Ik dacht terug aan dat gesprek met Stevie aan het begin van het seizoen en hoe hij mij ervan wist te overtuigen dat we ons voor de Champions League konden plaatsen. Tottenham was Gareth Bale kwijtgeraakt en we wisten dat hij de spil van hun ploeg was geweest. Ze hadden nieuwe spelers aangetrokken, maar het zou de nodige tijd vergen voordat die zich hadden aangepast aan de Premier League. We wisten dat als Arsenal geen nieuwe aankopen zou doen, die club op hetzelfde niveau zou blijven en we hen konden verslaan. Manchester United had een nieuwe trainer. We waren ervan overtuigd dat Manchester City en Chelsea top zouden zijn, maar de andere concurrenten waren nu binnen ons bereik.

Natuurlijk had zelfs Stevie niet kunnen bevroeden hoe goed we dat seizoen zouden presteren. Het doel was om bij de eerste vier te eindigen, maar opeens deden wij, de ploeg die het voorgaande seizoen op de zevende plaats was geëindigd, mee voor de titel en we hadden de laatste negentien wedstrijden slechts één keer verloren. Precies vijftwintig jaar na de Hillsboroughramp waren we heel dicht bij de titel geweest.

Na afloop van het seizoen had ik het gevoel dat alles mogelijk was. Het was fantastisch voor de club dat ze na zo veel jaar weer mee ging doen aan de Champions League. Ik weet dat sommige spelers niet erg gelukkig waren omdat ze niet vaak gespeeld hadden en dat sommigen zelfs overwogen te verkassen. Ik sprak met een paar van hen en probeerde hun duidelijk te maken dat dit voor hen het ongunstigste moment was om weg te gaan, vooral voor degenen die die heel moeizame periode bij Liverpool hadden meegemaakt toen de club op de zevende of achtste plek eindigde en niet voor de echte prijzen meedeed. Nu we weer Champions League zouden gaan spelen, zou er meer worden gerouleerd: er zouden veel meer wedstrijden zijn en je kunt niet steeds dezelfde spelers opstellen. Wat ik niet wist, was dat ik degene zou zijn die vertrok.

Ik hoop dat de fantastische spelers die ik heb achtergelaten de club steeds verder zullen brengen. Dat we afgelopen seizoen zo dicht bij de titel waren, zou als springplank moeten

fungeren om het nog iets beter te doen. Ondanks zijn rijke historie heeft Liverpool de laatste tijd moeite gehad om spelers aan te trekken omdat de club zich niet voor de Champions League had gekwalificeerd. Dat seizoen raakten we Mohamed Salah en Willian kwijt, beiden aan Chelsea. Maar nu de Champions League weer in het verschiet lag, zou dat, samen met die rijke historie, de club een enorme aantrekkingskracht moeten geven.

De club moet vooruitkijken, het heeft geen zin om het steeds maar weer over het afgelopen seizoen te hebben. Het doet pijn als je de landstitel met zo'n klein verschil misloopt, maar het is krom om te denken 'als we die ene wedstrijd maar hadden gewonnen' of 'als ik toen maar had gescoord'. Het heeft geen zin, want als je dat zegt over sommige wedstrijden, moet je het over iedere wedstrijd zeggen. Als je terugdenkt aan de allereerste wedstrijd van het seizoen, zou je kunnen zeggen dat als Simon Mignolet die penalty tegen Stoke City niet had gestopt, we acht maanden later niet hadden meegedaan om de titel. Of dat als Sunderland niet gelijk had gespeeld tegen Chelsea en Manchester City had verslagen, we misschien helemaal geen kans op het kampioenschap hadden gehad. Maar dat was wél zo. We streden tot het allerlaatst mee.

Soms zeggen mensen tegen me: 'Stel dat je alle wedstrijden had meegedaan?' Dan antwoord ik meestal: 'Dan waren we op doelsaldo kampioen geworden.' De eerste drie wedstrijden wonnen we, van United, Stoke en Aston Villa, steeds met 1-0. Ik maak natuurlijk maar een grapje. Al dat ge-als en ge-maar leidt nergens toe. Het was moeilijk voor me om aan het begin van het seizoen, toen ik geschorst was, toe te moeten kijken, maar we wonnen de meeste wedstrijden en de ploeg speelde goed. Ik denk niet dat het allemaal heel anders zou zijn gegaan. Een speler kan een wedstrijd of meerdere wedstrijden beslissen, maar een team wint de titel. Liverpool is een team. Mijn ploeggenoten wonnen die wedstrijden en pakte die zo belangrijke punten. En dat kunnen ze nu zonder mij ook.

Na de laatste wedstrijd van het seizoen was er een etentje met de hele ploeg, waarbij ook de gezinnen van de complete staf waren uitgenodigd. Brendan gaf een speech waarin hij ons feliciteerde met een fantastisch seizoen. We zouden trots moeten zijn op wat we hadden bereikt, zei hij. En ondanks de enorme teleurstelling waren we dat ook. In de sport geldt dat eerste worden alles is en tweede worden niets. Maar als je vanuit het niets tweede wordt, ligt het wat anders.

Zoals mijn coach bij Uruguay, Óscar 'El Maestro' Tabárez, vaak tegen me heeft gezegd: 'Winnen gaat niet altijd over prijzen. De reis is het doel.' Bovendien waren we het seizoen begonnen met een bepaalde doelstelling en die hadden we gehaald. We waren ons ervan bewust wat voor prestatie we hadden geleverd. Liverpool was terug in de Champions League. Op dat punt was het seizoen een groot succes.

Ik vertrok naar het wereldkampioenschap in de wetenschap dat Raheem Sterling en Jordan Henderson er ook zouden zijn. Hun prestaties dat seizoen waren nog een extra positief punt, een teken hoe goed we hadden gespeeld. Een jaar daarvoor waren er nog

mensen die vonden dat ze niet goed genoeg waren, maar beiden hadden het tot de selectie van het Engelse elftal voor het WK in Brazilië geschopt. Ik had ervoor gezorgd dat ik hun nummer had, zodat ik ze kon feliciteren met hun selectie. Ze verdienden het, niet alleen als speler maar ook omdat het goeie jongens zijn en ik was dolblij voor hen.

Ook Glen Johnson en Daniel Sturridge zouden me in São Paulo opwachten, aangezien Engeland in dezelfde poule was ingedeeld als Uruguay. Dat bood me de kans om shirtje te wisselen met Stevie, die een belangrijke rol had gespeeld bij mijn beslissing om bij de club te blijven door me te beloven dat we weer Champions League zouden gaan spelen. En hij had gelijk gekregen. We waren zelfs bijna kampioen geworden.

Brendans teambespreking voor de laatste wedstrijd van het seizoen ging erover dat we op gepaste wijze afscheid wilden nemen van de supporters. Dat deden we op Anfield met een 2-1 overwinning op Newcastle en na afloop van die wedstrijd gingen we nog een keer terug het veld op. Het was een emotionele ereronde, maar het was nog emotioneler geweest als ik had geweten dat het mijn laatste wedstrijd voor de club was geweest.

Ik sloot het seizoen af met 31 treffers, voldoende voor de Gouden Schoen. En de Liverpool-supporters gaven me een schoen die net zo bijzonder is, de Gouden Samba, de beste speler van het seizoen volgens de Kop. Die prijs kreeg ik voor de tweede achtereenvolgende keer. De steun van de supporters is altijd ongelooflijk geweest. Het is jammer dat ik ze nooit meer het 'Luis Suárez – I just can't get enough'-lied zal horen zingen en ik zal vooral het gevoel missen dat ik iedere keer had als we die kleine kleedkamer uitkwamen en ons in de smalle spelerstunnel opstelden onder het bordje met 'This is Anfield', in de wetenschap dat we op het punt stonden een van de mooiste clublieders uit het voetbal te horen: 'You'll Never Walk Alone'. Die supporters hebben ervoor gezorgd dat ik dat inderdaad nooit heb hoeven doen en ik had alleen maar gewild dat we ze de landstitel hadden kunnen bezorgen, want ze verdienden het.

TRAINERS

Ik begrijp trainers.

Soms.

Ze hebben ongetwijfeld een enorm zware baan. Je bereidt je de hele week voor op een wedstrijd, je verliest en je hebt niet eens tijd om erover te treuren, je wonden te likken of het te verwerken, of alles te ontlopen door je bij je gezin te verstoppen. En als je wint, heb je geen tijd om ervan te genieten. Je moet je onmiddellijk weer op de volgende wedstrijd richten en dus zit je meteen weer video's te bekijken, te plannen en de beste tactiek uit te dokteren om te winnen.

Een speler heeft tussen de wedstrijden drie of vier dagen de tijd om te ontspannen en even afstand te nemen... of om te mopperen op de trainer. Spelers hebben het heel veel over de trainer en ze beweren van alles. Maar dan denk je later weer: nee, nee, waarom heb ik dat allemaal over hem gezegd? Het is niet eens waar.

Wij spelers kunnen lastig zijn en soms zelfs gemeen tegen trainers, zo is het. Dat gebeurt meestal als je ergens boos over bent en je hem echt voor rotte vis uitmaakt. Dan denk je later: waarom zeg ik dat? Ook kunnen we uiterst koel zijn. Dan wordt een trainer ontslagen en gaan we gewoon verder met ons werk.

Trainers moeten daarmee kunnen omgaan. Soms nemen ze beslissingen om spelers tevreden te houden maar vaker in het belang van de ploeg. Als speler denk je dan: waarom stelt hij hém nou op? Je zegt het nooit tegen de trainer, maar je denkt het wel. Stel je voor dat je zelf de trainer bent en je hebt twee spelers die graag op dezelfde positie spelen, ze scoren allebei, de een is geblesseerd en degene die zijn plaats inneemt scoort. Als de eerste dan weer fit is, wat doe je dan? Hij verloor zijn plek alleen maar omdat hij geblesseerd was, het was niet zijn schuld en hij scoorde daarvoor veel. Maar nu heb je dus twee spelers voor die positie. Je moet op een of andere manier proberen om beiden in het elftal in te passen en het kan zijn dat je daarvoor de hele ploeg moet omgooien. Een trainer zal denken: ik moet er iemand anders uithalen om die ene speler in te passen... en dan is hij op zijn beurt weer boos. Het is niet makkelijk, zeker niet. Eén ding weet ik heel zeker: ik word nooit trainer. Ik denk dat er een tijd komt dat ik liever helemaal weg ben uit de voetbalwereld. De sfeer, de wereld waarin voetballers leven, is heel ingewikkeld. Als je dat aan het einde van je carrière achter je laat, denk ik dat het heel erg moeilijk wordt om weer terug te komen. Als je doorgaat in het voetbal blijf je omringd door de sport, door zaakwaarnemers, die heel lastig kunnen zijn, door de voortdurende rivaliteit, intern zowel als extern, door de druk en de belangen. En als trainer moet je daar allemaal mee om kunnen gaan en de juiste balans vinden. Als ik stop als speler denk ik dat ik dat liever allemaal voor gezien houd, in ieder geval voor een tijdje. Dan ben ik liever bij mijn gezin.

Na zo veel jaren van reizen, hotels en wedstrijden spelen, besteed ik liever eerst tijd aan hen. Als een vriend van me trainer zou worden en me zou vragen om assistent-coach te worden of zoiets, dan misschien. Er wordt gezegd dat de assistent het echte denkwerk doet...

In januari 2014 werd bij de tweeënzestigjarige Walter Ferreira kanker vastgesteld. Hij leed aan de ziekte van Hodgkin, lymfeklierkanker, en moest zijn werk opgeven om zich te laten behandelen. De chemokuur putte hem uit en hij werd kaal. Toen hij in de zomer van 2014 naar het WK in Brazilië vloog, was hij nog niet genezen. We reisden op 9 juni af, slechts twee weken na zijn laatste chemobehandeling, de artsen gaven hem pas zes dagen voor we aan boord van het vliegtuig gingen definitief toestemming om te vertrekken. Hij was nog niet helemaal genezen verklaard en moest zijn behandeling daar voortzetten: de dag voor onze eerste wedstrijd wees onderzoek uit dat zijn niveau rode bloedlichaampjes laag was. Het was een moeilijke tijd, maar hij was erbij. En in plaats van zich zorgen te maken om zichzelf, maakte hij zich zorgen om mij.

Walter was al sinds mensenheugenis fysiotherapeut van Nacional. Daar had ik hem tien jaar geleden leren kennen. Iedere speler revalideerde bij hem en hij was enig in zijn soort. Zijn bijnaam luidde 'Heilige handen'. Vijfentwintig jaar werkte Walter met en bij het nationale elftal van Uruguay. Vanwege zijn ziekte hoorde hij officieel niet meer bij de begeleidingsstaf, maar hij ging samen met ons aan boord en iedereen was heel blij om hem te zien. Hij was er voor mij en ik was er voor hem.

Toen er aan het einde van de competitie een meniscusblesure bij mij werd vastgesteld, wist ik één ding zeker: ik wilde Walter naast me. Ik moest en zou bij het WK zijn en daar zou hij voor zorgen. Hij volgde mijn behandeling van het begin tot het eind en op een dag, toen het toernooi voor de deur stond, zei ik tegen hem: 'Walter, ga je met me mee? Als je niet meegaat, heb ik geen zin om te gaan. Ik geloof in jou. Ik denk dat ik het zonder jou niet kan.'

Hij dacht erover na en uiteindelijk zei hij ja.

De dag waarop ik geopereerd werd, was waanzinnig. Het toeval wilde dat de chirurg die me opereerde de broer was van Enzo Francescoli, een van de beste spelers uit de geschiedenis van Uruguay. Er was minder dan een maand te gaan tot het WK. Ik werd in een rolstoel het ziekenhuis uitgereden en we moesten ons door een mensenmassa heen wurmen naar de ambulance waarmee ik naar huis werd gebracht. Er stonden ook mensen bij mijn huis in Montevideo – fans, mensen die me beterschap wilden wensen en journalisten. Ze hadden urenlang met hun camera in de kou staan wachten. Ik weet niet of ze hadden verwacht dat ik naar buiten zou komen en een interview zou geven.

De belangstelling en de bezorgdheid waren hartverwarmend en toonden nog maar weer eens aan hoe belangrijk het WK van 2014 voor Uruguay was. Ik was vanuit Liverpool komen vliegen en het WK leek in mijn land veel meer te spelen dan in Engeland en al het

andere in de schaduw te stellen. Overal hingen vlaggen en spandoeken. Elk tv-programma ging over het WK. Alle reclames ook. Mensen spraken over lotsbestemming. Het WK was een obsessie. We keerden terug naar Brazilië, waar ons land zijn mooiste moment had beleefd door in 1950 het gastland te verslaan. Iedereen droomde ervan dat dat nog een keer zou gebeuren. De herinnering zal nooit verdwijnen, zelfs niet bij degenen die destijds te jong waren om het zich echt te heugen. Het lijkt alsof het in ons bloed zit. We wisten dat Brazilië liever niet tegen ons speelde: voor hen hadden we iets onheilspellends, alsof zij de herinnering ook nooit waren kwijtgeraakt. Op Avenida Brasil in Montevideo hadden ze de huisnummers zo veranderd dat elk gebouwnummer 1950 had.

Uruguay had hier meer dan vijftig jaar op gewacht. Iedereen had het erover en iedereen leek het over mijn blessure te hebben. Ik had het gevoel dat ik in het middelpunt van alles stond: iedere dag verschenen er nieuwe verhalen. Het leek wel of ik de hele tijd verhalen over meniscussen moest aanhoren. Sinds ik geblesseerd was, leek iedereen arts of fysiotherapeut te zijn. Iedereen wilde zijn diagnose en zijn prognose geven. Er deden verhalen de ronde dat mijn hele knie vernield was, inclusief de kruisband. Onzin. De verwachtingen waren torenhoog en de media deden alles om te weten te komen hoe het ervoor stond. We moesten ons werk uit het zicht van de camera's doen, we wisten dat ze op een dag zouden melden: 'Vandaag loopt hij, maar het ziet er niet echt goed uit.' En de volgende dag: 'Suárez loopt hard!' Dat kan druk veroorzaken en valse verwachtingen wekken.

Ik las berichten waarin stond dat ik tegen een speler van Liverpool had gezegd dat ik zeker klaar zou zijn voor de wedstrijd tegen Engeland, maar dat was helemaal niet waar. Ik had alleen maar gezegd: 'We zien elkaar daar.' Maar alles wat ik deed, leek obsessief gevolgd te worden.

Op een dag ging ik naar het Complejo Uruguay Celeste, het trainingskamp van de Uruguayaanse ploeg buiten Montevideo, om met de rest van de spelers te lunchen. Ik had nog niet met ze kunnen trainen, maar ik wilde deel uitmaken van de groep. Ik voelde me afgezonderd en wilde een tijdje bij hen zijn, en hen en mezelf op het gemak stellen. De volgende dag stond er een foto van me in de krant waarop ik 'normaal liep'. Maar de foto was van twee jaar daarvoor. Ze hadden me helemaal niet gezien. Want als ze me wel hadden gezien, hadden ze ook gezien dat ik hinkte.

Iedereen vroeg hetzelfde: 'Zal Suárez op tijd klaar zijn?' Ik vroeg me dat ook af. Op dat moment besepte ik het nog niet, en op het eerste gezicht leek ik sterk en vol zelfvertrouwen, maar de druk nam toe.

De verwachtingen waren torenhoog en de verantwoordelijkheid werd almaar groter – de spelers wisten dat de supporters dachten dat we wereldkampioen konden worden. En terwijl we van plan waren om het toernooi rustig, bescheiden te beginnen, dachten we ook dat we een geweldig WK zouden spelen. In 2010 in Zuid-Afrika waren we ver gekomen en vier jaar later waren we een betere ploeg: we wilden niet dáár om herinnerd worden, we

wilden hiér om herinnerd worden. Onze generatie kon echt haar sporen achterlaten. Het saamhorigheidsgevoel van vier jaar daarvoor zat nog steeds in de ploeg en ik had nooit eerder zoiets meegemaakt. We voelden ons echt kanshebbers. Dit was hét WK. We hadden een ploeg die alle andere aankon. Alles voelde goed, behalve mijn knie.

Na jarenlang matig presteren van de nationale ploeg had Óscar Tabárez het roer omgegooid. De Maestro was in 2006 bij de ploeg gekomen. Hij schreef een rapport over de stand van zaken in het Uruguayaanse voetbal en dat was voor ons een routekaart geworden die trouw werd gevolgd door de voetbalbond en de spelers. Hij veranderde alles ingrijpend, van de jeugd ploeg tot het allerhoogste niveau. Hij verdient een apart hoofdstuk in de geschiedenis van het Uruguayaanse voetbal want hij heeft ervoor gezorgd dat alles op zijn plek viel. Hij heeft het hele systeem aangepast door alles met de trainers te coördineren en een route uit te stippelen; je ziet zijn hand in het succes van de ploegen onder de zestien en onder de zeventien jaar. Het was meer dan een voetbalproject; het was een filosofie, een manier van denken.

Hij had ons naar de halve finale van het WK van 2010 geleid en het jaar daarop naar een historische overwinning op Argentinië in de Copa América.

De Maestro houdt niet van een gebrekkige discipline. Hij is altijd heel erg strikt over de manier hoe wij ons moeten gedragen en over de manier hoe we moeten spelen. Dat was een van de dingen die hij veranderde. Hij wilde onze uitzonderlijke vechtlust niet kwijt, maar hij wilde dat wij die beter, gericht gebruiken. Hij bleef maar hameren op beheersing. In de loop der jaren had Uruguay spelers gehad die rood kregen voor agressief gedrag en daar hield hij niet van – en wanneer hij ergens niet van houdt, zegt hij nee. Hij is direct, eerlijk en to the point.

In de loop van de tijd leerden we hem begrijpen en leerden we ons te gedragen en te spelen zoals hij wilde. Hij is altijd geweldig geweest met ons: hij weet wat we nodig hebben en hij heeft ons altijd gesteund. Zijn werk weerspiegelt zich in mijn carrière: hij is heel, héél belangrijk voor me, hij heeft me geleid en voor me gevochten. Dat maakte het nog moeilijker toen ik hem liet vallen. Het leek ons moment en het leek ook mijn moment. Ik wist dat het mijn WK was vanwege mijn leeftijd, vanwege de verwachtingen, vanwege hoe ik dat seizoen voor Liverpool had gespeeld. Dat was een van de pijnlijkste dingen na de wedstrijd tegen Italië: dat dit ons moment was geweest. Maar goed, gebeurd is gebeurd. Nadat ik Chiellini had gebeten en de schorsing was uitgesproken, zag je dat de ploeg emotioneel brak. Iedereen zat stuk. Niemand zei het, maar je merkte het. We waren er allemaal door aangeslagen, kapot, niet alleen ik. Als het een schorsing was geweest voor vijf of tien wedstrijden of zoiets, was het goed geweest. Maar vanwege de manier waarop het was gebeurd, vanwege de impact, vanwege de repercussies, vanwege de manier waarop ik van het WK en uit het hotel van de ploeg was weggestuurd, deed het ze pijn. En dat deed mij weer pijn. Ik was gedwongen om hen in de steek te laten. Zij moesten nog om een wereldkampioenschap strijden, maar iedereen had het alleen maar over mij. Nadat ik was

weggestuurd, ging ik naar Montevideo en keek naar de persconferentie op tv waar Tabárez aankondigde dat hij, als steun aan mij, zijn plaats in de Strategische Commissie van de fifa opgaf. Sinds de wedstrijd tegen Italië was ik depressief, in shock, lamgeslagen. Het verdriet overweldigde me. Ik keek toe terwijl hij dat zei en de tranen stroomden over mijn wangen. Ik kon niet geloven dat hij dat voor mij deed. Het was de persconferentie *voor een wedstrijd* en het ging bijna alleen maar over mij. En hij nam het voor me op. Dat ontroerde me. Het was hartverscheurend om te zien hoe dol hij op mij was, om te zien wat er allemaal gebeurde en wat de gevolgen waren van wat ik had gedaan. Ik voelde me aan hem verplicht, was hem heel erg dankbaar voor zijn steun en was heel erg overstuur door wat ik had gedaan.

Mijn ploeggenoten stonden ook achter me. Ik schreef ze allemaal en bedankte hen voor hun steun, maar ik had eigenlijk niets te zeggen. Ik verscheen op het balkon van mijn huis om de mensen te bedanken die me daar steun kwamen betuigen. Sommigen vonden dat dat niet kon, dat het me in het middelpunt van de aandacht zette, maar ik had precies het tegenovergestelde beoogd. Het was koud, het was winter en die mensen stonden daar al heel lang. Ik wilde ze bedanken, maar wat ik écht wilde was dat ze niet meer aan me dachten en achter de nationale ploeg gingen staan, die ploeg gingen aanmoedigen, en niet hier om mij bleven treuren. Ik ging naar buiten en vroeg of ze naar huis wilden gaan en niet meer aan me denken. Uruguay moest een knock-outwedstrijd tegen Colombia spelen en daarna wachtte Brazilië. Brazilië in Brazilië, opnieuw, vierenzestig jaar later. Maar het was voorbij. Ik had zo verschrikkelijk veel spijt.

Geen van mijn ploeggenoten nam me iets kwalijk, maar ik ben er zeker van dat ze zich hebben afgevraagd: waarom? Praktisch iedereen in Uruguay stond achter me, maar er waren ook mensen die vonden dat het mijn schuld was dat we werden uitgeschakeld en dat kwam heel hard aan. Ik was er kapot van. Het was niet eerlijk tegenover mijn ploeggenoten om dat te zeggen en iedereen die me kent weet wat ik allemaal heb gedaan om zo ver te komen. Ik wilde waanzinnig graag naar het WK. Ik hou van Uruguay, ik zette mijn carrière op het spel. Ik had mijn knie ernstig kunnen beschadigen, ik had vier of vijf maanden uit de roulatie kunnen zijn. Als het verkeerd was gegaan, wie weet wat er dan zou zijn gebeurd. Ook al leek het beter met mijn knie te gaan, ik wist nooit wat de volgende dag zou brengen. Als hij weer dik zo worden, was het allemaal voorbij. Naar buiten toe was ik positief en bereidde ik me voor op het WK. Na de operatie heb ik niet één keer gehuild. Ik zei dat ik er zeker van was dat ik het zou gaan redden, met Walters hulp. Ik overtuigde mezelf ervan dat ik het zou gaan halen. Ik verdrong de angst, weg van de oppervlakte. Mijn vrouw zei dat ze het ongelooflijk vond, zo sterk als ik was. Ik had tegen mezelf gezegd dat ik het zo moest doen. Knieblessures zijn niet alleen een lichamelijke zaak, hoewel dat het belangrijkste is, het heeft ook een mentale kant. Als je denkt: o, ik ga het niet redden, ik trek het niet, het doet pijn, het wordt nooit beter, dan is het moeilijker. Direct vanaf het begin was mijn doel duidelijk: lichamelijk en mentaal sterk zijn.

Toen ik een joch van een jaar of twaalf, dertien was, reed er een auto over mijn voet.

Mijn vijfde middenvoetsbeentje was gebroken, maar dat wist ik niet. Ze deden er een gipsverband om, maar ik bleef gewoon doorvoetballen op het schoolplein. Toen ze uiteindelijk het verband eraf haalden, was mijn hiel volkomen afgeschuurd in het gips en was de arts woedend. Een week later moest ik een echte competitiewedstrijd spelen. Ik liep een heleboel blessures, wondjes en schrammen op, maar ik bleef doorspelen, ook al stierf ik van de pijn. Pijn belette me zelden om te spelen. Ik was onverwoestbaar. Ik liet me nergens door afstoppen. Ik wilde wanhopig graag voetballen, wat er ook gebeurde. Walter zei dat ik niet normaal was. De artsen die mijn operatie uitvoerden en de artsen bij Barcelona die ik sindsdien heb gesproken, zeiden allemaal dat mijn blessure normaal gesproken twee maanden non-actief betekende. Maar precies vier weken nadat ik de blessure had opgelopen, speelde ik tegen Engeland.

Walter zei dat andere spelers langer uit de roulatie waren geweest. Hij zei ook dat er veel tussen de oren zit, iets waar ik me heel goed in kan vinden.

Dat was de reden dat ik met hem wilde werken. Ik zei: 'Als ik niet samen met Walter revalideer, haal ik het WK helemaal niet.' De eerste dagen zat ik thuis zonder de knie te belasten. Ik kon de kinderen niet eens optillen of met ze spelen. Iedereen liep rond en ik zat daar maar. Ik moest met mijn knie omhoog op een kussen zitten. Het voelde idioot. Maar al snel gingen we aan het werk en daarna lieten we ons niet meer afstoppen. Het doel was het WK en de wedstrijd tegen Engeland. Dat betekende alles voor me.

De sleutel tot herstel was om de quadriceps heel snel weer sterker te maken. En dat betekende tot het uiterste gaan. Een deel van de apparatuur stond bij me thuis: het was 24 uur per dag revalideren. Walter gaf me vertrouwen en nam mijn angst weg. Ik was bang om de volgende stap te zetten, maar hij dwong me ertoe. Ik zei dat ik bang was om iets te doen en dan zei hij: 'Gooi die krukken aan de kant... Loop!'

'Nee, Walter...'

'Laat ze los!'

Hij schold me uit, prikkelde me. Hij dwong me om de volgende stap te zetten. Hij zorgde ervoor dat ik al snel zonder krukken kon lopen en met elke stap die ik zette, liet hij me voelen dat het goed was. Hij zei: 'Nee, nee, je quadriceps zijn in orde, het is beter dan gisteren. Je kunt het.'

En een paar dagen later zei hij: 'Om je de waarheid te zeggen, vorige week waren je quadriceps er slecht aan toe. Ze waren helemaal naar de kloten.'

'Maar je zei...'

'Dat zei ik om je moed in te praten, om je aan het werk te zetten. Je quadriceps waren in een afschuwelijke toestand. Maar nu gaat het prima.'

Iedere dag, 's ochtend en 's middags, reden Sofi en ik van ons huis buiten Montevideo naar Prado, waar hij woonde. Walter was te ziek om zijn huis te verlaten. En Walter en ik

gingen aan de slag. Drie sessies per dag, iedere dag weer. Iedere dag begon en eindigde hetzelfde: met een enorm pak ijs om mijn knie.

De artsen van Liverpool zeiden: ‘Forceer het niet, wees voorzichtig, doe rustig aan... je kunt er chronische problemen aan overhouden.’

Walter zei: ‘Blijf doorwerken.’

Toen de artsen van Liverpool me tijdens het WK opzochten, waren ze verbaasd hoe goed het met mijn knie ging, de beweeglijkheid ervan en dat hij niet dik was. Ze vonden het ongelooflijk dat ik er al zo veel mee kon doen en er zo veel kracht op kon zetten. Ze waren voortdurend op de hoogte gehouden van alles wat we deden, hadden de röntgenfoto's en het trainingsschema gekregen, maar uiteraard hadden ze zich zorgen gemaakt en ze hadden nooit verwacht dat er al zo snel zo veel vooruitgang zou zijn. Walter verrichtte ongelooflijk werk, een wonder.

Iedere dag bracht Sofi uren door met Carmen, de vrouw van Walter. Carmen zei steeds dat het Walter ook goed deed: hij had een doel, iets wat hem afleidde van zijn eigen gevecht. Het ging steeds beter met hem; we vochten samen. ‘Hij is nu sterker met Luis,’ zei Carmen.

Ik en Walter spraken met elkaar. Ik vroeg hem hoe het met hem ging. Hij had vroeger lang haar en at alles. Nu at hij bijna niets meer en bijna al zijn haar was uitgevallen. Maar het ging steeds beter en hij gaf niet op. Het is een taaie kerel, vastbesloten en niet-aflatend. Wat hij het beste kan is mensen beter maken, daar werd hijzelf ook beter van. En toen het moment gekomen was, ging hij naar Brazilië. Ik dacht steeds maar: Luis, al die moeite die Walter doet, zijn gevecht, zijn ziekte. Hij vecht voor zijn leven, maar hij is hier in Brazilië, en hij is hier voor jou.

Hij was altijd positief.

Iedere dag vroeg ik: ‘Walter, ga ik het WK halen?’

‘Ja, je gaat het halen. Je zult het zien.’

Het liep tegen het eind van de eerste wedstrijd van Uruguay. Vanaf het moment dat de douane bij aankomst in Brazilië de hele voorraad van onze geliefde snoepjes, dulce de leche – 120 kilo van het spul – in beslag had genomen, leken de voortekenen ongunstig. En nu stonden we met 2-1 achter tegen Costa Rica en raakte ik steeds meer over de rooie. Ik stond echt op het punt om naar de vierde official te lopen en mezelf te wisselen. Ik kon het niet meer aanzien. Ik had het gevoel dat het WK ons nu al ontglipte en dit was de wedstrijd waarvan gezegd werd dat hij ‘makkelijk’ zou zijn. Ik had altijd met klem gezegd dat er geen sprake van was dat het makkelijk zou worden, maar ik had niet verwacht dat het zo

moelijk zou worden: als we deze wedstrijd niet wonnen, zouden we Engeland en Italië moeten verslaan. Dat werd nu al erop of eronder, en dat tegen twee megasterke ploegen. Dat moesten we zien te voorkomen. Ik was uit eigen beweging gaan warmlopen en ik kon me bijna niet bedwingen om naar de reservebank te lopen en te zeggen: ‘Maestro, ik ga erin.’ Ik wilde wanhopig graag spelen, maar de Maestro dacht daar anders over.

Ik had dat al de hele tijd geweten. Even was ik woedend. Maar ik wist dat ik toch niet zou gaan invallen. Tabárez was niet eens van plan geweest om me op de bank te zetten en dat had hij me verteld. Hij had me pas op het allerlaatste moment bij de ploeg gehaald omdat hij dacht dat ik vanaf de bank Costa Rica bang kon maken. En het zou me het gevoel geven deel te zijn van de groep, na een maand waarin ik bijna helemaal in mijn eentje was geweest. Maar ik was er nog niet klaar voor. Ik was nog niet klaar om vijf minuten te spelen, laat staan om de wedstrijd een wending te geven. Ik wist dat het in mijn eigen belang was dat hij me niet had laten invallen. De knie had goed gereageerd en mijn quadriceps waren sterker geworden, maar niet voldoende. Ik had een paar keer kort met mijn ploeggenoten getraind, maar dat was niet veel meer geweest dan een balletje trappen. Ik ben er zeker van dat ik, als ik tegen Costa Rica had gespeeld, het alleen maar erger had gemaakt. Ik had zelfs blijvende schade bij mezelf kunnen aanrichten. Ik was niet fit genoeg. Maar Costa Rica was niet belangrijk, ik was eigenlijk ook niet fit genoeg om tegen Engeland te spelen.

Maar het ging om Engeland. Voor mij was dat dé wedstrijd. De belangrijkste wedstrijd van het hele WK. En we hadden maar één mogelijkheid: we moesten winnen. Ik had toegekeken toen we met 3-1 verloren van Costa Rica, en nu was het de beurt aan Engeland, *mijn* Engeland. Ik had hiervan gedroomd: ik liep er al zo lang aan te denken. Ik had het nodig. Ik kende de spelers van Engeland en zij kenden mij. Op de voorpagina van een krant stond: ‘Herstel *langzaam*, Luis.’ Ik wist dat ze respect voor me hadden; ik had het gevoel dat ze bang voor me waren. Ik had al langer dan een maand geen competitiewedstrijd meer gespeeld, sinds de wedstrijd op de slotdag tegen Newcastle, en daar was ik dan. Voor het geval ik niet gemotiveerd genoeg was, had Roy Hodgson voor de wedstrijd gezegd dat ik niet van wereldklasse was tenzij ik het op dit podium bewees – alsof ik in de Premier League nog niets had bewezen. Alsof ik niet op het WK van 2010 had gespeeld. Alsof ik er niet bij was bij de Copa América van 2011.

Ik zou het geen wraak willen noemen, maar zijn commentaar stak wel en maakte me nog vastbeslotener. Ik had iets te bewijzen. Na afloop zei ik: ‘Dat was voor de mensen die aan me twijfelden.’ Ik heb nooit het gevoel gehad dat ik de verlosser was. Maar ik schatte onze situatie wel in als: supergespannen én tegen Engeland. En ik dacht: ik zal het moeten doen.

Twee dagen voor de wedstrijd begon de knie van binnen weer pijn te doen. Niet aan de kant van de meniscus, maar aan de andere kant, waar de pezen van de ganzenpoot zitten. Ik voelde het tijdens de training, maar ik moest en zou spelen en sloeg me erdoorheen. Ik

had problemen en de angst stak de kop weer op. Ik was bang dat het allemaal voor niets was geweest. Ik probeerde er niet aan te denken en te slapen. De volgende dag voelde ik het echter weer. Ik was op mijn hotelkamer met mijn vrouw aan het bellen, ging in de badkamer zitten en voelde het weer trekken.

‘Ik spreek je later,’ zei ik en verbrak de verbinding.

Ik liep meteen door de gang naar Walter.

‘Doe iets, Walter. Het doet pijn en morgen moet ik spelen.’

Hij gaf me een pijnstillertje en zei: ‘Het is niets. Morgen is alles weer goed.’

Maar de volgende dag deed het nog steeds pijn. Hij gaf me nog een injectie. Maar tijdens de warming-up deed het nog steeds pijn.

‘Walter...’

Hij kon me niet nog een injectie geven, nu niet. Hij wreef een zalfje op mijn knie. Wreef het er hard in.

‘Het is weg, het is weg,’ zei hij terwijl hij met zijn hand over mijn knie ging.

Maar het was niet weg.

Ik was bang en het deed pijn. Bang voor de meniscus aan de ene kant en me bewust van de pijn in de pees aan de andere kant. Maar het ging om Engeland, de wedstrijd die ik koste wat het kost niet wilde missen en ik vertrouwde Walter.

Vanaf het begin was het een rare wedstrijd. Ik wist dat de Engelse verdediging zwakke plekken vertoonde waar we gebruik van konden maken, maar dit had ik niet verwacht. Ik had al heel wat keren tegenover Gary Cahill en Phil Jagielka gestaan en meestal goed gespeeld. Ik was vol vertrouwen dat ik het hun lastig zou kunnen gaan maken. Maar het respect dat ik die dag kreeg, had ik nooit verwacht. Misschien dachten ze dat ik niet echt fit was, maar ik vond het respect. In de Premier League zouden ze me nooit de bal laten aannemen en wegdraaien zoals ze in Brazilië deden. Het leek alsof ze extra voorzichtig waren. In andere wedstrijden hadden ze me veel dichterbij mijn huid gezeten. Ik dacht de hele tijd: dit is krankzinnig, ze geven me zo veel ruimte. Ik had het gevoel dat ze zich zorgen maakten en naarmate de tijd verstreek voelde ik me steeds lekkerder.

We speelden goed en het vertrouwen groeide en toen viel het doelpunt. De bal kwam van links, ik liep weg bij de verdediger en vervolgens kopte ik de bal tegendraads langs Joe Hart. Toen de bal de touwen raakte, sprintte ik naar de bank. Ik had het niet voorbereid, ik had er niet eens over nagedacht. Maar door de stoot adrenaline schoot alles wat Walter en ik hadden gedaan weer door mijn hoofd. Hij was van de bank gekomen om de verdedigers water aan te reiken en zag me niet aankomen. Hij had alles voor me gedaan, terwijl hij zo ziek was. Ik pakte hem vast en hield hem tegen me aan, terwijl ik naar hem wees.

Het tweede doelpunt was vreemd. Engeland had in de zeventigste minuut

gelijkgemaakt en ik geloofde niet meer in een overwinning. Ik had het zwaar. Ik kon niet rennen en de kramp was in mijn beide kuiten geschoten. Ik keek naar de bank en stond de hele tijd op het punt om om een wissel te vragen, maar iets weerhield me. Lichamelijk zat ik kapot, mentaal was ik aan het eind. Ik was moe, liep buitenspel en dacht: we gaan verliezen, over en uit. We creëerden geen kansen. En toen viel de bal opeens via het hoofd van Steven Gerrard in de ruimte voor me.

Ik kon eigenlijk niet meer rennen, maar joeg er toch achteraan. Ik kon alleen nog maar mijn ogen dichtdoen en hem een trap geven. Ik was verbaasd dat de bal erin ging. Ik raakte hem alleen maar, ik dacht er totaal niet bij na. Ik kon echt niet geloven dat hij erin zat. Alles werd één grote wazige vlek, niet te beschrijven. Ik heb een foto van een journalist gekregen. Ik zit op mijn knieën, met mijn armen in de hoogte, dat enorme stadion om me heen. Ik kon het niet geloven. In de tweede helft had ik hoog op de tribunes mijn gezin gespot en nu keek ik weer omhoog. Iedereen was door het dulle heen. Sofi vertelde later dat Delfi, die het hele seizoen Jordan, Glen, Raheem, Daniel en Stevie had gezien, haar gevraagd had: ‘Waarom ben je blij dat Liverpool verliest, mammie?’

‘Nee, nee,’ had Sofi gezegd, ‘papa heeft gewonnen. Uruguay heeft gewonnen.’

Ik had te doen met Stevie. Die bal op mij had hij doorgespeeld en het was pijnlijk om na afloop met hem en Glen te praten. We hadden met Liverpool net iets vergelijkbaars meegemaakt en Stevie wist dat het zijn laatste WK zou zijn. Het was niet leuk om zo afscheid te moeten nemen: het was sowieso wreed dat het hem overkwam, maar dat het twee keer gebeurde, was nog erger. Dat verdiende hij niet. Na de eerste helft had ik mijn shirt geruild met Glen, maar na de wedstrijd wisselde ik met niemand shirtje. Later gaf ik een shirt aan Jordan Henderson en een aan Stevie, maar door hun teleurstelling leek het niet het goede moment daarvoor. Ik zei niet veel; ik omarmde ze en dat was het. Ik was natuurlijk blij dat we Engeland hadden verslagen. En na alles wat er gebeurd was, was het voor mij extra bijzonder. Maar ik had wel met hen te doen.

Ik hou oprecht van het Engelse voetbal, maar Engeland lag opnieuw uit een WK en er zou weer een nieuwe discussie losbarsten: de post mortems begonnen. Als mensen het over een gebrek aan middelen hebben, moet ik lachen. Als Engeland, daar in de ‘eerste wereld’, de middelen niet heeft, met alle kwaliteit en kwantiteit aan spelers, met de trainingsfaciliteiten waarover ze beschikken, met de economische kracht van de bedrijfstak voetbal, met de miljoenen spelers die ze hebben, wat moet de rest van de wereld dan zeggen? Wat moet Uruguay zeggen?

Ik denk dat de oorzaken elders liggen. Ik beweer niet het antwoord te weten, maar als je er als buitenstaander naar kijkt, zie je het met andere ogen en zie je soms dingen die anderen misschien niet zien. Ik denk dat het Engelse voetbal gebukt gaat onder het ontbreken van een winterstop. Ik snap dat wedstrijden met Kerstmis en Nieuwjaar iets bijzonders zijn, maar als er vervolgens in januari een pauze van vijftien of twintig dagen zou worden ingelast, zodat de spelers zowel fysiek als mentaal even rust kunnen nemen,

zou dat geweldig positief uit kunnen werken. In plaats daarvan wordt er nog een extra bekercompetitie in het programma geperst.

Wat ook in overweging moet worden genomen, is niet alleen het aantal wedstrijden, maar ook de zwaarte van elke wedstrijd. Als je de zwaarte van de Bundesliga, La Liga en de Premier League met elkaar vergelijkt, zie je dat de Engelse competitie veel zwaarder is. De spelers die uit het buitenland komen, merken het verschil helemaal. Dat ligt aan de basis van het probleem van de Engelse ploegen. Naar mijn mening speelt dat niet alleen bij de nationale ploeg, maar ook bij de Champions League.

Ik zag hoe Bayern München de Champions League veroverde en vervolgens hoe Real Madrid dat deed, en ik denk dat je de impact zag van die rustmaand. Zij hebben vijftien dagen vrij en vervolgens vijftien dagen om zich voor te bereiden op de tweede seizoenshelft. Op die manier kunnen de spelers ontspannen en bij hun familie zijn: de benen krijgen rust, de geest krijgt rust en aan het eind van zo'n rustperiode sta je te trappelen om weer aan de bak te mogen. Je zag het het afgelopen seizoen ook bij ons: Liverpools titelkansen werden waarschijnlijk groter doordat we niet Europees speelden. We hadden geen winterstop, maar waren wel in de gelegenheid om even rust te nemen waardoor we ons frisser voelden. Als de Engelse ploegen vijftien dagen niet zouden spelen – ik beseft dat dit nooit zal gebeuren, maar stél – dan zou je dat denk ik meteen terugzien in de prestaties van Engelse ploegen en van de nationale ploeg.

Zoals het nu is, krijgen spelers in Engeland geen rust. Voetballers voetballen graag en strijden graag en we beseffen niet altijd hoeveel voordelen een rustperiode zou hebben, terwijl de fans niet altijd begrijpen onder wat voor druk de spelers staan. Een competitie zonder iets van een rustperiode is slopend: je zou dolgraag twee of drie dagen niet onder druk staan en fysiek niet aan de bak hoeven. Tegen de tijd dat het WK begint, zijn de spelers van Engeland uitgeput.

Ik was ook uitgeput, maar natuurlijk om een andere reden. Ik kon me nauwelijks bewegen en emotioneel was ik labiel: ik was tegelijkertijd gebroken en dolblij. Zoiets had ik nog nooit meegemaakt. Ik was Walter geweldig dankbaar. Hij vocht voor zijn leven, voor zijn gezondheid, tegen een vreselijke ziekte. Godzijdank heeft hij inmiddels de kanker overwonnen, maar op dat moment was hij nog niet helemaal genezen. De dag voor de wedstrijd kreeg hij nog een injectie. In de kleedkamer knuffelde ik Walter en ik bleef hem knuffelen. Ik wilde hem maar niet loslaten. 'Jij hebt het gedaan, Walter, jij hebt het gedaan...' Nooit eerder had ik hem zien huilen.

Sommige leden van de voetbalbond kennen hem al twintig jaar en soms nog langer. Ook zij hadden hem nog nooit zien huilen. Het is een harde jongen en het is niet makkelijk om hem op emoties te betrappen, maar nu rolden de tranen over zijn wangen. Voor mij had hij alles op het spel gezet, hij had me alles gegeven. Dit was voor hem.

Terwijl we daar zo zaten – ik met mijn knie in het ijs – spraken we over de wedstrijd.

‘Je bent zo’n bruuft, zo’n beest, dat je bij die tweede goal niet eens merkte dat je been dit deed...’ zei hij terwijl hij met zijn hand wiebelde. ‘Toen je de bal raakte, viel je bijna, je kon niet meer op je benen staan. Je was gesloopt.’

Hij had gelijk. Toen ik de goal terugzag, merkte ik dat mijn knie helemaal geen kracht meer had. Ik had nauwelijks met de ploeg getraind. Sofi had gezegd dat ik ‘knettergek’ was geweest, dat ik niet had beseft wat ik voor het WK had geriskeerd. Nu had ik het gevoel dat het het waard was geweest. Ik had zelfs het gevoel dat ik in Engeland iets had gewonnen, dat de mensen daar méér van me hielden na wat ik hun had aangedaan, niet minder. Ik denk dat ze konden waarderen en respecteren dat ik was teruggekomen na zo’n blessure en twee doelpunten had gescoord. Als een andere speler hetzelfde als ik in Engeland had meegemaakt, had hij nu gegniffeld, had hij het hun ingewreven. Dat deed ik niet. Maar ik kan niet ontkennen dat het iets heel bijzonders voor me was. En dat ik helemaal door het dolle heen was.

Mijn ploeggenoten namen me op de schouders en droegen me in het rond. Voor de wedstrijd had ik tegen Nicolás Lodeiro gezegd: ‘Ik droom ervan om Engeland te verslaan en te scoren.’

‘Rustig, kalm aan... je knie...’

‘Maar zo was de droom die ik had.’

Het was net een film.

Maar het einde was geen einde. Er kwam nog meer. Sofi had gelijk. Walter ook. We hadden Engeland verslagen, maar ik geloofde nog steeds niet dat we het WK konden winnen, en dat werd na de wedstrijd tegen Engeland erger. Dat we tegen Engeland hadden gespeeld, dat we van Engeland hadden gewonnen, dat ik ondanks mijn blessure twee goals had gemaakt, leek het risico alleen maar groter te maken, niet kleiner. Alles kwam weer terug: mijn angst, mijn spanning. Al die vragen: gaan we het halen? Zal ik het halen? En als het nou misgaat? Liverpool zal me afmaken. Hoe zit het met het kraakbeen? Ik vertrouwde blind op Walter, zonder hem zou ik het helemaal niet redden, maar de twijfel werd steeds groter. En toen ik eindelijk weer kon spelen, was dat niet eenvoudig. Engeland stond op het programma en we moesten winnen. De angst en de spanning waren er al voor de wedstrijd, maar naderhand raakte ik die niet kwijt. Er had een explosie moeten plaatsvinden, een bevrijding. Raar genoeg gebeurde dat niet. De twee doelpunten en de overwinning gaven me geen rust. In plaats daarvan bleef de spanning groeien.

Bij een wereldkampioenschap is er geen ontsnapping; het eindigt pas als het is afgelopen. Je wint de wedstrijd tegen Engeland, je lichaam staat nog strak van de spanning, je slaapt niet, je hoofd is ergens anders. En een paar dagen later moet je alweer op reis om tegen Italië te spelen, een wedstrijd die je weer moet winnen. Je móét. Anders is alles wat je gedaan hebt nutteloos geweest, alle inspanningen, alle opofferingen. Je wilt altijd meer. Zo is het altijd geweest met Uruguay en zo is het altijd met mij geweest.

Het verantwoordelijkheidsgevoel en de druk zijn er nog. Je speelt tegen Italië. Dat is nog moeilijker dan Engeland en het is opnieuw erop of eronder. Je hebt nauwelijks tijd om na te denken, om adem te halen. Je hebt er geen tijd voor en ik denk dat dat bij mij verkeerd is uitgepakt voor de wedstrijd tegen Italië. Al die spanning zat in me opgekropt en ik wist niet hoe ik die kwijt moest raken. Ik sprak erover met mentale begeleiders, vertelde dat ik al die tijd niet de mogelijkheid of de behoefte had om met iemand te praten, om mijn hart uit te storten, om een manier te vinden om de spanning te verminderen. Ik kon niet schreeuwen en vloeken en het loslaten. Ik had in mijn eentje gewerkt, gretig om terug te komen, weg van mijn ploeggenoten. Ik had Walter en Sofi, maar ik praatte er met hen niet eens over. Ik potte alle druk op. Ik moest het loslaten, maar het lukte me niet. Of ik wilde het niet. Ik hield alles voor mezelf en maakte alles voor mezelf alleen maar erger.

Aan niemand kon ik duidelijk maken wat er de dagen, de maand voorafgaand aan die wedstrijd in mijn hoofd omging: die dingen die door mijn hoofd spookten, gingen mij, en mij alleen aan. 'Suárez dit, Suárez dat.' Het seizoen. De blessure. Het werk, iedere dag weer. Het WK niet halen. Het WK wel halen. Voor Uruguay en voor mezelf, hét WK. Verliezen van Costa Rica, machteloos toekijken. De confrontatie met Engeland. *Engeland*. Twee keer scoren. De knie. De spanning. En dan een paar dagen later nog een keer vol aan de bak, of het is allemaal weg, verdwenen. En het is Italië. De klok tikt door en de kans komt en Gigi Buffon redt. En dan gebeurt het.

Het achterafstraatje annex 'voetbalveld' in Montevideo waar ik als kind iedere dag speelde. Zo ziet het er tegenwoordig uit, vanaf de citroenboom tot de vrouwengevangenis.

Urreta FC, de club waar ik mijn eerste transferperikelen beleefde. Ik vertrok naar Nacional nadat we kort hadden gesteggeld over of ik mijn voetbalspullen moest teruggeven.

Boven en links: Spelend voor Nacional, de club waar ik mijn hele leven al supporter van was en die me mijn eerste profcontract aanbod.

Mijn eerste club in Europa, FC Groningen. Ze bejubelden mijn doelpunten, en vervolgens verbrandden ze mijn shirt.

Feestje na een doelpunt tegen FC Twente.

Met Sofi en Delfina in de schitterende Amsterdam ArenA. Het afscheid dat de Ajax-supporters me gaven nadat ik bij Liverpool had getekend, zal ik nooit vergeten.

Spectaculaire omhaal in het beroemde rood-witte shirt.

Een moment van gekte tegen psv-middenvelder Otman Bakkal, dat me een schorsing van zeven wedstrijden opleverde.

Ajax-hoogtepunt: het winnen van de Nederlandse beker tegen Feijenoord. Een van mijn beroemde team-talks in het Nederlands had weer eens wonderen verricht.

Met mijn idool en vriend Sebastián 'El Loco' Abreu tijdens het WK van 2010.

'De hand van Suárez.' Als kind was ik een behoorlijk goede keeper: ik stond op de doellijn toen de bal kwam, wat moest ik anders doen?

Ik krijg de rode kaart tegen Ghana en mijn WK is voorbij. Dankzij mijn redding op de lijn kan Uruguay door in het toernooi.

De Gouden Schoen uit handen van Martin Jol, nadat ik 35 keer had gescoord in 33 wedstrijden. Weinig trainers zijn zo belangrijk geweest voor mijn carrière als hij.

Boven en onder: Het winnen van de Copa América in 2011 in Argentinië was een ongelooflijke ervaring. Het leek of heel Uruguay de Río de la Plata was overgestoken om ons aan te moedigen.

Met King Kenny op Anfield. Samen met de andere nieuwe aanwinst, Andy Carroll, sta ik naast de beroemdste nummer 7 aller tijden van Liverpool.

Woordenwisseling met Patrice Evra. Ik begon niet, en ik wist al helemaal niet wat de gevolgen zouden zijn.

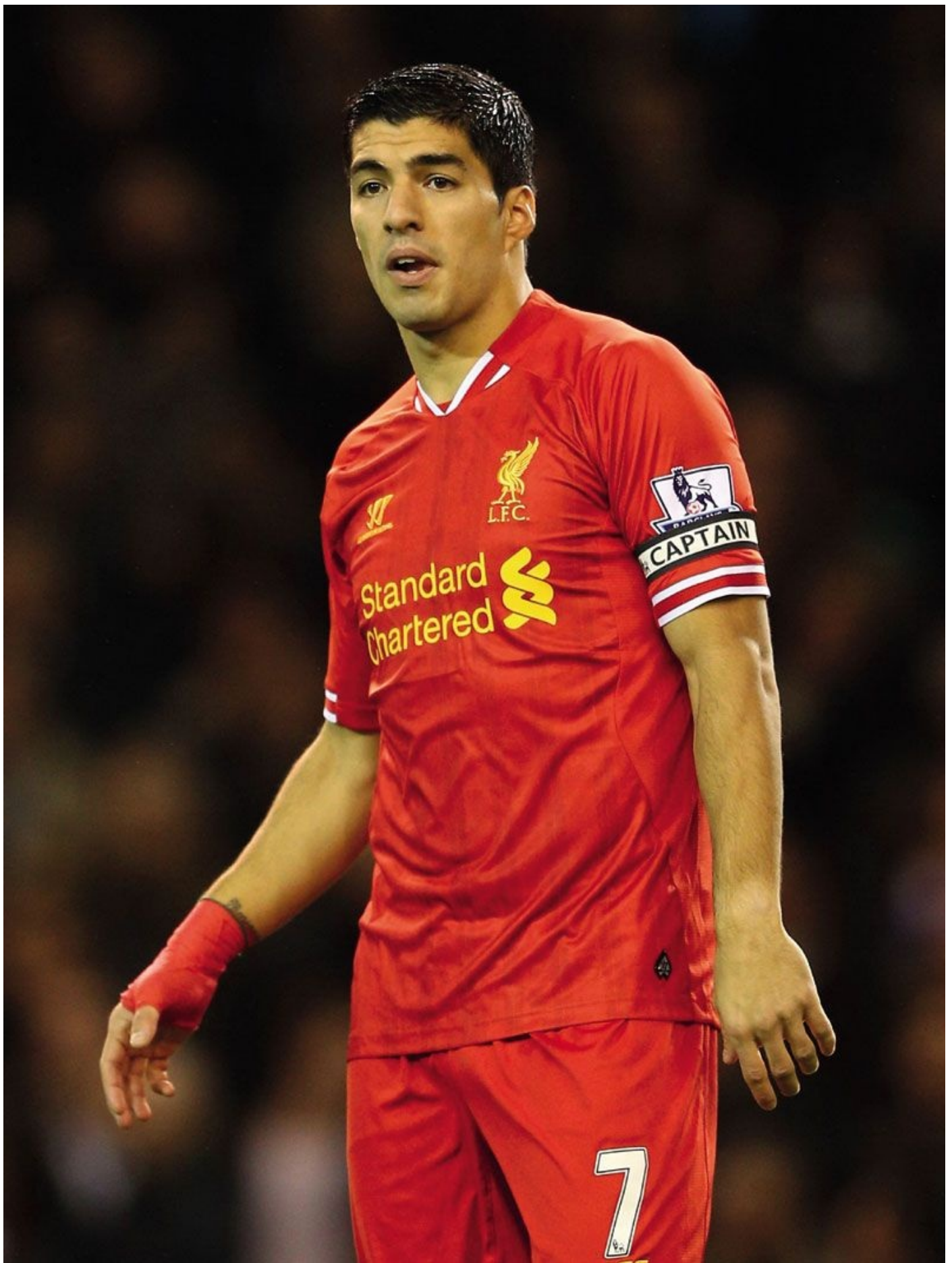
De hand die niet werd geschud. Ik was vastbesloten om hem een hand te geven, maar opnieuw werd ik de bad guy.

Na het voorval met Evra steunden mijn ploeggenoten me op een fantastische manier.

Captain Fantastic. Feestje met Stevie na het winnen van de Carling Cup. Als tiener verafgoodde ik hem en nu heb ik een gesigneerd shirt van hem aan de muur hangen.

Aanvoerder te mogen zijn van Liverpool, was een grote eer voor me.

Ik genoot altijd van de derby tegen Everton. Hier samen met Phil Jagielka, die ik tijdens het WK van 2014 weer tegen zou komen.

Tegen Norwich leek ik altijd op mijn best. Deze volley in december 2013 was mijn eerste van vier doelpunten. We wonnen met 5-1.

Dit is heel zeker een schwalbe. Ik duik vlak voor David Moyes naar de grond, na zijn opmerkingen voorafgaand aan de Merseyside-derby.

Met mijn grote liefde, Sofi.

Boven en onder: Mijn twee prachtige kinderen, Delfina en Benjamin.

Na het laatste fluitsignaal op Selhurst Park kon ik wel door de grond gaan. Kolo Touré leidt me van het veld.

Trots om door de pfa tot Speler van het Jaar te zijn uitverkozen. Niemand van ons wilde, een paar uur na de nederlaag tegen Chelsea, naar de uitreiking.

Ik laat op Anfield mijn Golden Samba-trofee aan Delfina en Benjamin zien.

Na mijn eerste doelpunt tegen Engeland omhelsde ik Walter Ferreira, die onvermoeibaar had doorgewerkt om me fit te krijgen voor de wedstrijd.

Het tweede doelpunt tegen Engeland. 'Toen je de bal raakte, viel je bijna, je kon niet meer op je benen blijven staan,' zei Walter na afloop tegen me.

Kort nadat ik de Italiaanse verdediger Giorgio Chiellini had gebeten.
Even daarna scoorde Diego Godín en waren we door... maar ik ging naar huis.

De geweldige Uruguayaanse supporters bleven in Brazilië achter me staan, zelfs nadat ik naar huis was gestuurd.

Me een weg banend naar het Hof van Arbitrage. Het was het waard: ze maakten mijn schorsing voor alle voetbalactiviteiten ongedaan.

Eindelijk gepresenteerd als Barcelonaspeler.

Voor één avond maar. Mijn debuut voor Barcelona tegen het Mexicaanse Club León.

Met mijn nieuwe ploeggenoten.

EPILOOG DE CALLEJÓN

Toen ik zeven was, was de wereld van mijn dromen een steegje achter ons huis in de wijk La Comercial in Montevideo. Aan het ene uiteinde ervan stond de citroenboom die mijn grootmoeder had geplant, vele jaren voordat we bij haar introkken in haar huisje met één verdieping. Dat was in de tijd dat mijn ouders in de stad op zoek gingen naar werk. Aan het andere uiteinde van het steegje stonden de hoge, imposante, grijze muren met prikkeldraad en torentjes van de plaatselijke vrouwengevangenis. Ingeklemd tussen het kindertehuis dat deel uitmaakte van de gevangenis, en de rij gevangencellen en werkplaatsen naast ons huis, lag het hobbelige en afgetrapte stukje grond dat fungeerde als ons geïmproviseerde voetbalveldje.

De *callejón*, zoals wij het noemden, was breed genoeg voor onze wedstrijdjies, maar te smal voor verkeer. Een beetje weg van de uitlaatgassen en het lawaai van de bussen en auto's die over de Bulevar Artigas denderden, was het wel iets anders dan de velden in Salto waar we tot mijn zesde woonden, maar het was ons toevluchtsoord uit de eeuwige drukte van Montevideo. Het was ook de favoriete locatie van een heel ander soort verkeer. Als het donker was, kwamen de mensen daar om marihuana en cocaïne te kopen, om lijm te snuiven of om dronken te worden. Het was zo'n plek waar je liever niet wilde zijn, maar het was letterlijk onze achtertuin en ik speelde er dag en nacht voetbal.

Hoe ouder ik werd, hoe meer de drugs en de alcohol me begonnen op te vallen. De hasjgeur hing om de groepen mensen die in de gevangenis op bezoek gingen. Velen probeerden iets van het spul naar binnen te smokkelen, anderen probeerden zelfs gevangenen naar buiten te smokkelen – in de loop der jaren waren er diverse ontsnappingspogingen. Een paar daarvan slaagden ook. Mijn grote broer Paolo, tien jaar ouder dan ik, voetbalde altijd met zijn vrienden in de *callejón* en dan speelde ik mee. Er was niet veel ruimte en ik was een van de kleintjes. De vrienden van mijn broer wilden eerst niet dat ik meedeed omdat ik zo klein was, maar ze merkten al snel dat ik geen angst kende en nooit de kantjes ervan af liep. Zij verbaasden zich erover hoe goed ik was – met mijn borst vooruit en mijn hoofd naar beneden ging ik er stevig in tegen die oudere jongens, kaatste tegen de muren, was nooit bang en keek altijd naar de bal.

Als er genoeg jongens waren, speelden we helemaal van de citroenboom tot de gevangenis en de bal bleef constant in het spel via de rolluiken van de werkplaatsen en de muur met prikkeldraad van het kindertehuis. Als we met minder waren, speelden we overdwars en schoten de bal op de doelen die we tussen alle graffiti op de muren aan beide kanten van het smalle steegje hadden gekalkt.

Ik miste het op blote voeten voetballen op het groene gras in Salto, waar iedereen zijn voorkeur gewoon open liet staan en ik iedere dag met mijn vriendjes buiten in de frisse lucht speelde. Salto is een dorp in vergelijking met Montevideo. Iedereen kent er iedereen.

Op mijn vierde begon ik baby fútbol te spelen bij een club die Deportivo Artigas heette en onder leiding stond van mijn oom, de broer van mijn vader. Het veld lag op de militaire basis, waar mijn vader kort gelegerd was geweest, en hij had daar ook gevoetbald. Hij was een harde linkerverdediger die zijn tegenstanders flink aanpakte, maar hij had ook een heel goede linkervoet. Toen ons gezin naar Montevideo moest verhuizen omdat mijn vader werk zocht, vertrokken mijn ouders met mijn broertjes en zusjes. Ik bleef bij mijn opa en oma, omdat mijn oom wilde dat ik meedeed met een toernooi. Het was het volmaakte excuus. Ik wilde sowieso niet weg. Ik vond het heerlijk om met mijn vriendjes te voetballen. Een tijdlang wist ik me te verzetten tegen mijn vertrek uit Salto. Op mijn zesde was ik al een rebel. Toen ik uiteindelijk vertrok, nam ik de naam van de stad met me mee – voor mijn oude vrienden ben ik nog steeds ‘El Salta’.

De overgang van de velden naar de steegjes was moeilijk, maar ik werd erdoor gehard. Na sommige partijtjes huilde ik en waren mijn voeten bont en blauw omdat ik op goedkope sandalen speelde. Ik had maar één paar sportschoenen en die moest ik naar school aan.

Aan de overkant van ons oude huis waar we onze wedstrijdjes speelden, stond het huis waar ooit ‘El Jefe Negro’ Obdulio Varela woonde. ‘De Zwarte Baas’ was aanvoerder van het nationale elftal dat in 1950 in het Maracanã-stadion in Brazilië het WK won. Niet dat ik dat als kind wist – daar in dat steegje had ik helden van veel recentere datum.

Tijdens de partijtjes leverden we commentaar: ‘Francescoli aan de bal, op Rubén Sosa, en weer terug op Francescoli.’ Mijn eerste echte voetbalschoenen waren Adidas Francescolis – een verjaardagscadeautje van mijn moeder in 1997, toen Francescoli net was gestopt met voetballen en ik tien jaar was geworden. Iedere keer dat ik een doelpunt maakte, schreeuwde ik de naam van mijn idool en mijn eerste echte voetbalrolmodel, de Argentijnse midvoor Gabriel Batistuta. ‘Bat-is-tuuuuut-a!’

Als we niet konden voetballen in de callejón, speelden we binnen. Als we naar onze kamers werden gestuurd, moesten we het licht uitdoen en gaan slapen, maar dan maakten we een bal van een opgepropte krant in een sok en oefenden acrobatische volleys of duikkopballen op het bed voor de landing. Het bed ging kapot. We wilden altijd voetballen, ongeacht de obstakels. We speelden ook een soort zelfgemaakte versie van Subbuteo met in de teamkleuren geschilderde doppen en oude schoendozen als doelen. Als onze moeder voor straf alles weggooide omdat we stout waren geweest, maakten we alles weer opnieuw, dit keer met spelers van karton en een knoop als bal.

En als we niet aan het voetballen of iets aan het verzinnen waren, kéken we voetbal. De eindronde van het WK van 1994 zijn de eerste wedstrijden die ik me herinner, met Italië en Brazilië in de finale en Roberto Baggio die een strafschop miste. Ik herinner me Romário en Bebeto, die zijn doelpunten vierde door een denkbeeldig kind te wiegen. In 1997 speelde Uruguay in Maleisië de finale van het WK onder 20. We waren ongelooflijk trots dat Uruguay in de finale stond, al was het onder 20, en ik herinner me nog dat ik om

vijf uur 's ochtends opstond om Fabián Coelho, César Pellegrín, Marcelo Zalayeta en Nicolás Olivera de finale tegen Argentinië te zien spelen. Ik begrijp supporters altijd volkomen in hun passie voor deze sport, want ik hoef de klok maar terug te draaien naar die tijd en het gevoel komt weer helemaal bij me terug.

Weggaan uit Salto was niet alleen maar vervelend. Elke buurt in Montevideo heeft zijn club en Nacional was de mijne. De succesvolste clubs van Uruguay – de ploegen die het voetbal daar domineren – zijn Nacional en Peñarol en de scheidslijn liep dwars door onze familie. Ze zeggen dat Peñarol de club van de spoorarbeiders is en Nacional de club van de elite. Maar ik vind van niet. Het is wel waar dat Nacional de beste club is, hoewel mijn broertje Maxi het daar niet mee eens zal zijn. Hij is voor Peñarol. Maxi is een jaar jonger dan ik en we waren onafscheidelijk. Van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat discussieerden we over voetbal, ook met onze moeder die tegen haar zin iedere keer als scheidsrechter moest optreden. Naar wedstrijden gaan betekende bijna oorlog. Het compromis werd dat we de ene week naar Peñarol gingen kijken en de andere naar Nacional, maar ik had het nooit zo op compromissen.

Ik zei altijd: 'Waarom moet ik naar Peñarol gaan kijken als ik niet wil?' En het antwoord was altijd: 'Nou, als je naar Nacional wilt, moet je ook met je broer naar Peñarol.'

Iedere keer als ik naar een wedstrijd van Peñarol ging, hield ik me gedeisd. Ik dacht dat de mensen niet wisten dat ik daar als Nacional-supporter tegen mijn zin zat om mijn broertje gezelschap te houden, hoewel ze misschien een vermoeden hadden. Ik herinner me een wedstrijd van Peñarol voor de Copa Libertadores, in het Estadio Centenario. Daar in die enorme betonnen kuip, waar in 1930 de allereerste WK-finale werd gespeeld, deed ik mijn uiterste best om niet op te vallen, maar omringd door al die Peñarol-supporters ging ik door de grond van ellende. Ik ging alleen maar mee zodat ik ook naar de volgende wedstrijd van Nacional kon. Pas toen we al in het stadion waren, zag ik dat ik Nacional-kousen droeg.

Aan één kant van me zat een groot, dik joch, en mijn broertje en mijn moeder zaten aan de andere kant. Mijn moeder was ook voor Peñarol. Toen Peñarol scoorde, veerde iedereen overeind en begon op en neer te springen, behalve ik. 'Bolle' naast me zei: 'Waarom ben je niet blij? Peñarol staat voor.' Dus sprong ik samen met mijn broertje ook maar een beetje op en neer. Die kon zijn lachen bijna niet houden, want hij wist natuurlijk heel goed dat dat het laatste was waarvoor ik zou willen juichen, dat Peñarol de Copa Libertadores won, vooral nu mijn Nacional-kousen tijdens het op en neer springen duidelijk zichtbaar waren. Het was een hel.

Iets vergelijkbaars gebeurde er toen we gevraagd werden om mascottes te worden. Mijn moeder zei: 'Goed, geen probleem, maar je moet één week met je broer mee en mascotte zijn bij Peñarol en de week daarop zijn jullie dan allebei mascotte bij Nacional.'

Het shirtje van mijn pupillenteam bij Urreta leek een beetje op het geel-zwart gestreepte shirt van Peñarol, dus trok ik dat aan om maar niet het Peñarol-shirt te hoeven dragen. Het enige shirt dat ik echt aan wilde, was het wit-blauw van Nacional.

In zekere zin was het erger voor mijn broer, want toen ik later naar Nacional ging, ging hij daar ook bij de jeugd spelen. Ik fokte hem nog erger op dan dat hij mij plaagde. Een keer vond ik op weg naar school een Nacional-vlag in een park en die liet ik aan mijn broer zien toen hij met al zijn vrienden op het veld stond. Hij probeerde uit alle macht te doen alsof hij honderd procent Peñarol-aanhanger was, maar dat werd helemaal onmogelijk vol te houden toen duidelijk werd dat hij bij de concurrerende club speelde.

Op de dagen van de *clásico* was één broer diepbedroefd en schreeuwde naast hem de ander bij ieder doelpunt iets in zijn oor. Als jouw ploeg verloor, bleef je nooit tot het eind. Mijn vader Rodolfo is voor Nacional en mijn oudere broer Paolo is dat ook. Mijn zus Leticia is voor Nacional, en mijn andere zus Giovana is voor Peñarol. Mijn jongste broertje Diego was een speelbal tussen ons, maar uiteindelijk wonnen wij altijd en dus is hij ook Nacional-supporter.

Maxi en ik stonden echter niet altijd tegenover elkaar. Mijn oom wist me onder te brengen bij Urreta toen ik zeven was en Maxi kwam erbij toen hij zes was. Het succes van het Uruguayaanse voetbal is voor een groot deel te danken aan het pupillenvoetbal. In de zeer zware competities met teams van zes spelertjes spelen jongetjes van vijf tot dertien jaar op een klein veld (ongeveer een derde van een gewoon veld). Op het eerste gezicht lijkt dit erg op het model dat in de hele wereld wordt gevolgd, maar in Europa spelen ze op die leeftijd vaker een sport met weinig fysiek contact, pupillenvoetbal in Uruguay is heel anders. Het is heel fysiek en agressief en de ouders en de coaches nemen het zo serieus dat sommige vaders en moeders hun kinderen geen lid willen laten worden, omdat ze denken dat dat fanatieke ten koste gaat van het plezier. Sommigen vinden het zelfs gevaarlijk. Het wekt op jonge leeftijd een woeste competitiedrang op en deed me aan lessen denken die ik al op straat had geleerd: je speelt hoe dan ook om te winnen.

Het veld van Urreta, met aan iedere kant dicht erop een drielaagtribune, is nu grazig en groen, maar in die tijd stonden mijn broer en ik 's avonds op een keihard stoppelveld. Als we geld hadden voor de bus, was het een ritje van tien minuten, en als we geen geld hadden, wat veel vaker het geval was, betekende het een half uur lopen.

Ik kan me nog herinneren dat we in het donker en de kou door de wirwar van straatjes van Montevideo samen naar het veld van Urreta liepen, alleen maar om te kunnen trainen. Toen ik negen werd en bij Urreta naar een volgende leeftijdscategorie moest, vroeg de vader van mijn ploeggenoot Martin Píriz me om bij de jeugd van Nacional te komen spelen. Urreta wilde me niet laten gaan. dat waren mijn eerste transferperikelen. Het was absurd. Ze konden weinig aanspraken maken op hun jonge aanvaller. Het was een buurtclub en de beste club van Uruguay wilde me hebben. Geen sprake van dat ik dat zou laten schieten. Maar ze waren onverbiddelijk en wilden me niet laten gaan. Ik denk dat de

laatste gesprekken ongeveer zo verliepen:

‘Nou, ik ga toch weg.’

‘Nou, als je dat doet, moet je al je voetbalspullen aan ons teruggeven.’

‘Natuurlijk krijgen jullie alles terug, maar ik ga naar Nacional.’

Mijn broer maakte de overstap ook, dus werd een gezamenlijke wandeling van dertig minuten naar Urreta een busrit van veertig minuten om met de drievoudige winnaars van de Copa Libertadores mee te trainen. De training begon om half acht, maar we kwamen om vijf uur uit school en we wisten dat we tot zes uur gratis met de bus konden reizen als we ons schooltenu nog aanhadden. Dus gingen we een uur voor tijd al naar de training om een buskaartje te besparen, en als om half tien de training was afgelopen kregen we altijd van een vader van een van onze vriendjes een lift naar huis.

Iedere zomer ging ik nog steeds terug naar Salto om in mijn geboorteplaats een toernooi te spelen. Ik werd daar gepest met mijn grote-stadaccent, net zoals ik in Montevideo werd gepest met mijn Salto-accent toen ik daar als zesjarige kwam. Het was altijd fijn om terug te zijn, maar langzaam begon het tot mij en de anderen door te dringen dat ik een beetje beter was dan de rest.

Mijn oom Sergio Suárez had ervoor gezorgd dat ik al als vierjarige competities speelde. Mijn oom leerde me hoe ik de bal goed moest raken en hij zorgde ervoor dat ik van heel jongs af aan al wedstrijden speelde. Ieder jaar ging ik in de zomervakantie naar Salto om het toernooi te spelen en dan logeerde ik bij mijn grootvader. Maar toen ik elf was, kreeg ik te horen dat ik niet zou spelen op het zomertoernooi. Ik zat inmiddels bij Nacional en we waren kampioen geworden. Ik was een van hun beste spelers, dus wat hen betreft was ik het toernooi in Salto ontgroeid.

Als ik niet aan het toernooi meedeed, hield dat in dat ik niet meer ieder jaar naar Salto zou gaan. Daarmee werd een hoofdstuk van mijn leven afgesloten. Ik vond het heel jammer, maar dat ik te horen had gekregen dat ik op mijn elfde te goed was om op het toernooi uit te komen, had een positief effect op me. Het was een teken. Voor het eerst dacht ik: ze zijn bang voor me. Zó'n goede voetballer ben ik.

Als elfjarig spelertje van Nacional was ik al een tamelijk opgewonden standje; ik kon me zo opwinden dat ik huilde als ik geen doelpunten maakte. In sommige wedstrijden speelde ik de bal niet één keer af omdat een ploeggenootje had gescoord en ik niet. Ik was opgegroeid in een wereld waar niemand je iets cadeau deed. Uruguay kent heel arme mensen die wel wat werk hebben en met moeite kunnen rondkomen, het kent een werkende klasse, en dan zijn er de rijken. Mijn familie behoorde tot de tweede groep. Mijn ouders en mijn broers en zussen maakten en verkochten alles wat ze maar konden om rond te komen en te overleven. Het was altijd zwaar.

Al heel jong leerde ik hoe belangrijk werk was en hoe hard wij ons best moesten doen

om ergens te komen. Je moest elke kans, hoe klein ook, grijpen en tot het uiterste knokken om te bereiken wat je wil.

Net als bij werk was focussen belangrijk– een doelgerichtheid die ik altijd heb gehad en die me mijn hele leven verder heeft geholpen. Je moet mentaal sterk zijn. Alleen talent is nooit genoeg.

Maxi was een betere voetballer dan ik. Hoewel hij een jaar jonger was, speelde we in dezelfde leeftijdscategorie. Hij was de technisch begaafde van ons twee. Maar hij haalde zich problemen op de hals door de mensen met wie hij omging. Ik wist op het rechte pad te blijven, hij ging de andere kant op. Door de scheiding van onze ouders was het een moeilijke tijd voor ons allemaal. Mijn oudste broer, die later prof in El Salvador en Guatemala zou worden, was al met zijn vriendin gaan samenwonen. Wij kleinere jongens hadden het gevoel dat het gezin uiteenviel. We verhuisden nogal eens – altijd in dezelfde buurt – en er was geen stabiliteit. We woonden een tijdje bij onze moeder, en dan weer bij onze vader.

Ik heb nooit de kans gehad om rustig met mijn ouders te praten, een gesprek te voeren waarin zij zouden zeggen: ‘Hoor eens, zoon, als je groot bent, waardeer je wat je hebt’, of ‘Doe dit nou maar’, of ‘Vergeet nooit waar je vandaan komt.’

Ze waren gescheiden, we waren een groot gezin, sommigen gingen de deur uit. Mijn moeder werkte de hele dag, mijn vader werkte, dus was het moeilijk voor hen om me advies te geven over het leven, over hoe je je moet gedragen als je groter wordt en hoe je je moet gedragen als je het zoals ik hebt gemaakt. Ik had heel graag zo’n gesprek met ze gehad toen ik jong was. Dat geluk had ik niet, maar het is niet anders. Volgens mij hebben mijn broers en zussen, in ieder geval een paar van hen, wel zo’n gesprek gehad. Maar ik heb voor mezelf leren zorgen. En toen het bijna misging, was Sofi er voor me.

Gedurende mijn tienerjaren speelde ik bij Nacional en ik werd steeds beter. Maxi daarentegen bereikte zijn plafond. Hij ging niet verder vooruit omdat hij de verkeerde vrienden had. Hij weet, en dat geldt voor de hele familie, dat hij beter was dan ik. Als hij gedisciplineerder was geweest en meer wilskracht had getoond, zou hij veel beter zijn geworden. Maar hij ging liever naar de disco of verdween een paar dagen met zijn vrienden, toen hij nog maar veertien was.

Als zijn broer heb ik altijd geprobeerd hem te helpen, om met hem te praten, maar we waren allebei kinderen. Ik kon praten als Brugman, hij ging toch doen wat zijn vrienden deden, niet wat zijn broer zei. Nu speelt Maxi weer voetbal en het gaat goed met hem. Hij ging nooit zo ver dat hij zijn leven op het spel zette, maar hij vergooide wel een briljante carrière. Hij weet hoe hard ik heb gewerkt om iets te bereiken. Ik denk dat hij trots is op hoever ik het heb geschopt, omdat hij weet hoe moeilijk het voor ons beiden is geweest – en hoe zwaar.

Je zou kunnen zeggen dat ik, ‘harde jongen’ die ik ben, tijdens mijn voetballoopbaan

vaak in tranen ben geweest. Ik schaam me niet om dat toe te geven – ik huil veel. Dat deed ik al als kind en dat is door de jaren heen niet veranderd. Ik ben die kerel die huilt omdat hij weet dat de titelkansen zijn verkeken, degene die huilt omdat hij verscheurd wordt door twijfel omdat hij heeft gezegd dat hij weg wil bij een club maar nu denkt dat die stap de zaken voor hem en zijn gezin alleen maar erger zal maken, de man die huilt als hij om half acht 's ochtends opstaat om in een hotelkamer te luisteren naar advocaten die een zaak bespreken waarvan de uitkomst allang vaststaat en die zijn reputatie voor altijd zal bezoedelen.

Ik huilde toen de Ajax-supporters afscheid van me namen. En ik heb nooit begrepen waarom Jamie Carragher niet hetzelfde deed toen hij als speler definitief afscheid nam van Anfield. Kom nou, één traan – in ieder geval ééntje. In de Amsterdam ArenA huilde ik tien of vijftien minuten lang toen ze me uitzwaaiden en ik had daar maar drie seizoenen gespeeld. Carragher had zijn hele leven bij Liverpool gespeeld toen hij met voetbal stopte, maar toen hij afscheid nam knipperde hij niet eens met zijn ogen. Misschien had zijn afscheid grootser moeten zijn, hadden ze op een megascherm zijn mooiste momenten moeten laten zien. Ik hoop dat als Stevie Gerrard stopt, hij een grootser en mooier afscheid krijgt.

Ik had graag een afscheidswedstrijd in Liverpool gespeeld en ongetwijfeld had ik tranen geplengd. Ik ben een emotioneel mens. Ik ben zo sentimenteel dat ik de tekst van het nummer dat werd gedraaid toen ik en Sofi trouwden, op mijn rug heb laten tatoeëren: *'Our time is short. This is our fate, I'm yours.'* En ik ben degene die de doelpunten die hij scoort, opdraagt aan zijn dierbaren, zodat het vieren ervan langer duurt dan de actie die tot de treffer heeft geleid. Ik heb ook een tatoeage met *Uruguay: Campeones de América* en de datum van onze triomf in 2011. Ik heb een tatoeage van de namen van mijn twee kinderen en een met alleen 'Sofi'.

Degene die de tatoeage zette van de naam van mijn zoon Benjamin, zette ook de tattoo op mijn rug met de tekst van onze huwelijksmuziek. Hij is een groot Liverpool-supporter en wilde dat ik een tatoeage bij hém zou zetten. Ik zei dat hij gek was, maar hij vond een heel klein niet-getatoeëerd stukje huid.

'Doe het hier.'

Ik dacht dat ik eerst een schets zou moeten maken en het daarna overdoen met inkt. Maar niks daarvan.

'Gewoon doen,' zei hij. Geen schets, niet eerst oefenen, alleen ik, de naald en zijn huid. Dus deed ik het. Een L, een S en een 7. Sofi filmde alles met haar mobieltje. Het was niet eens zó erg.

Ik had er dolgraag een tatoeage aan toegevoegd ter gelegenheid van het landskampioenschap 2013/'14, maar het mocht niet zo zijn. Ik vind het niet erg dat voor velen het beeld van mij die op Selhurst Park van het veld gaat, het beeld is dat van mij blijft

hangen. Want het herinnert eraan hoe belangrijk het voor mij was en hoe dichtbij we bij een echt ongelooflijke prestatie waren.

Zo zal niet iedereen me zich herinneren. Ik weet het. Voor de niet-Liverpool-fans zullen het altijd de bijtincidenten en de beschuldiging van Evra zijn.

De meningen beginnen te veranderen. Dat ik in 2014 door de journalisten tot Speler van het Jaar werd verkozen was geweldig, en dat mijn collega's me vervolgens ook tot beste speler uitriepen, was nog fantastischer. Wayne Rooney zei voorafgaand aan het WK 2014 een paar aardige dingen over me: dat hij hield van mijn manier van spelen. Zijn mening is belangrijk voor me. Hij weet hoe het is om op het veld te staan; hij weet hoe zwaar de druk is, de verwachtingen, en hoe iedere beweging die je maakt onder een vergrootglas wordt gelegd. De gebeurtenissen in Brazilië zullen ook het oordeel van mensen weer kleuren. Maar ik vecht terug en wil de mensen mijn goede kanten laten zien. Ik doe mijn best.

Ik zou graag zien dat de mensen me respecteren als speler. Ik ben bekritiseerd voor dingen die ik heb gedaan en voor dingen die ik niet heb gedaan. Maar ik ben altijd weer opgekrabbeld en aan het werk gegaan. Mijn werk waar ik van hou. Ik wist dat als ik dit keer weer aan het werk zou gaan, het ten overstaan van 98.000 mensen in het Camp Nou zou zijn – een langer traject vanaf de *callejón* had ik niet kunnen afleggen.

Oktober 2014

DANKWOORD

Dank aan Sofi, Delfi en Benja, die deze reis met mij hebben gemaakt. Ze betekenen alles voor me. Ik wil ook mijn vrienden, familie, ploeggenoten, leidinggevend en fans bedanken die me altijd hebben gesteund, in goede en in slechte tijden. Ze zijn er gedurende mijn leven geweest, en ze komen ook hier op deze pagina's voor. Sommige mensen hebben me ontzettend veel gegeven, en ik zal hen altijd dankbaar blijven voor wat ze voor me hebben gedaan. Mijn dank aan iedereen die tijd en moeite heeft besteed om mij te helpen bij het vertellen van mijn verhaal, wat ik oprecht en met liefde heb proberen te doen. Zonder hen zou dit niet mogelijk zijn geweest. Dank jullie allemaal.

FOTOVERANTWOORDING

Blz. 1 Claire Venables; *blz. 2* Marcelo Hernandez/AP/Press Association Images; *blz. 3* (boven) Marcelo Hernandez/AP/Press Association Images, (onder) VI Images/Press Association Images; *blz. 4* (boven) Dennis F. Beek/VI Images/Press Association Images, (onder) Fred Rotgans/VI Images/Press Association Images; *blz. 5* (boven & onder) VI Images/Press Association Images; *blz. 6* (linksboven) Bas Czerwinski/AP/Press Association Images, (rechtsboven) Getty Images, (onder) Ivan Sekretarev/AP/Press Association Images; *blz. 7* (boven) Hassan Ammar/AP/Press Association Images, (onder) VI Images/Press Association Images; *blz. 8* (linksboven) AFP/Getty Images, (rechtsboven) Gabriel Piko/PikoPress/Press Association Images, (onder) Peter Byrne/PA Archive/Press Association Images; *blz. 9* (boven) AFP/Getty Images, (onder) Getty Images; *blz. 10* (boven) Tim Hales/AP/Press Association Images, (linksonder) Liverpool FC via Getty Images, (rechtsonder) Getty Images; *blz. 11* (boven) Peter Byrne/PA Archive/Press Association Images, (midden) Peter Byrne/PA Wire/Press Association Images, (onder) AFP/Getty Images; *blz. 12* met toestemming van Luis Suárez; *blz. 13* (linksboven) Getty Images, (rechtsboven) Barrington Coombs/Empics Sport, (onder) Simon Bellis/Landov/Press Association Images; *blz. 14* (linksboven) AFP/Getty Images, (rechtsboven) Matt Dunham/AP/Press Association Images, (onder) Paolo Aguilar/EFE/Press Association Images; *blz. 15* (boven) Getty Images, (midden) Laurent Gillieron/AP/Press Association Images, (onder) Getty Images; *blz. 16* Getty Images.

Ik wil
niet winnen.
Ik **MOET**
winnen.

N^WA'DAM

9 789046 817490

www.nieuwamsterdam.nl